

Mi tudható a halálról és a reménységről?

Írta: Alberto R. Timm

Szombatiskola és Személyes Szolgálatok
Hetednap Adventista Egyház

©2022 General Conference of Seventh-day Adventists®.

Minden jog fenntartva.

Senki vagy semmilyen intézmény nem jogosult arra, hogy a Bibliatanulmányok bármely részét vagy egészét átszerkessze, megváltoztassa, módosítsa, adaptálja, lefordítsa, kinyomtassa vagy kiadja a Hetednap Adventista Egyház Generál Konferenciájának® előzetes, írott engedélye nélkül. A Hetednap Adventista Egyház Generál Konferenciájának® divízióirodái kaptak felhatalmazást arra, hogy meghatározott irányelvek mellett intézkedjenek a Bibliatanulmányok fordításával kapcsolatban. A fordítás és a kiadványok szerzői joga továbbra is a Generál Konferenciánál marad. A Hetednap Adventista Egyház Generál Konferenciájának® bejegyzett védjegye a „hetednap adventista” és az „adventista” kifejezés, valamint a lángot ábrázoló logó, amelyek a Generál Konferencia előzetes engedélye nélkül nem használhatók.

Írta: Alberto R. Timm

Fordította: Zarkáné Teremy Krisztina

Korrektor: Fűrjné Simon Edina

Felelős szerkesztő: Zarkáné Teremy Krisztina

A romániai magyar kiadás koordinátora: Szász Ernő

A romániai magyar kiadás szerkesztője: Zakariás Loránd

A tanítói melléklet fordította: Zakariás Loránd

Borítóterv: Liliana Dincă

Tördelőszerkesztő: Szőcs Erzsébet

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
TIMM, ALBERTO R.

Mi tudható a halálról és a reménységről?: Bibliatanulmányok tanítói melléklettel: 2022. október, november, december /

Alberto R. Timm. – Pantelimon: Viața și Sănătate, 2022

ISBN 978-606-087-241-2

<i>Ami tudható a halálról és a reménységről</i>	4
<i>Felhívás</i>	6
1. Lázadás a tökéletes univerzumban	11
2. Halál a bűnbe süllyedt világban	23
3. Megérteni az emberi természetet	35
4. Reménység az Ószövetségben.....	47
5. Halottak feltámasztása a kereszttel előtt	59
6. Értünk halt meg	70
7. Krisztus diadala a halál felett	82
8. Reménység az Újszövetségben	93
9. Ellentmondó szakaszok?.....	105
10. Pokol tüze	117
11. Végidei csalások	129
12. A bibliai világnézet	140
13. Az ítélet folyamata	152
14. Isten mindent újjáteremt	164

Ami tudható a halálról és a reménységről

Isten azért teremtette az embert, hogy szeretetkapcsolatban éljen vele, élvezze az örökkévalóságot a teremtett világban. A viszonyt azonban megrontotta, hogy a mennyben titokzatos módon megjelent a bűn (Ézs 14:12-15; Ez 28:12-19; Jel 12:7-12). Ezek után történt Ádám és Éva bűnbeesése (1Móz 3:1-19; Róm 5:12). Tragikus módon a halál nemcsak az emberiségre borult rá, hanem minden életre, és ma megmutatkozik a fákról lehulló levelekben, a vázánkban elhervadó virágokban, ártatlan házi kedvenceink fájdalmas halálában és abban is, hogy szereteteinket elragadja tőlünk brutális módon. Világunk szenvedéssel és le nem törölt könnyekkel teli.

Jobb világot keresve emberek különféle „paradicsomokat” festettek maguknak, ahol élni szeretnének. 1933-ban például megjelent James Hilton *Elveszett horizont* című regénye, amit néhány évvel később megfilmesítettek, a magyar címe *A Kék Hold völgye* lett. A film arról szól, hogy egy repülő üzemanyaga elfogy, így a gép lezuhan a Himalája hófödte hegycsúcsai között. A balesetben meghal a pilóta, de a néhány túlélőt tibetiek egy csoportja kimentti a roncsok közül és Shangri-La paradicsomi szépségű völgyébe kíséri, ahol a külvilágtól elszigetelten élő közösség szeretetben és bölcsességben fejlődik, tartós harmónia és öröm légkörében, majdhogynem halhatatlanságban. Ez természetesen csak fikció.

Halandókként szükségünk van megerősítésre a jelenben és reményre a jövőre nézve. Emil Brunner, svájci teológus helyesen állapította meg: „Ami a tudónak az oxigén, azt jelenti az emberi életben a remény. Oxigén nélkül fulladásos halál áll be, reménység nélkül pedig szorultságában az ember nem kap levegőt, jön a kétségbeesés, az intellektuális és lelki erőket megbénítja az élet értelmetlenségének és céltalanságának érzése. Amint az ember szervezetének sorsa függ az oxigénellátástól, úgy függ az emberiség a reménységtől” (Emil Brun-

ner: *Eternal Hope*. London, 1954, Lutterworth Press, 7. o.). Valóban a bibliai remény tart meg bennünket, miközben az örökkévalóság felé haladva szembesülünk egzisztenciális válsághelyzeteinkkel.

Az *Elveszett horizont* Shangri-La völgyével ellentétben a mi reménységünk az örök életről „nem mesterkélte meséket” (2Pt 1:16) követ, hanem Isten megbízható ígéretén alapszik. Tökéletes világot várunk, ahol nem lesz több könny, fájdalom és halál (Jel 21:1-5). Ez a nagyszerű ígélet ösztönözte az apostoli egyházat, évszázadokon át keresztények hosszú sora ezt tartotta, ez táplálta bennük a reményt. Ugyanez az ígélet ad értelmet és célt ma is az életünknek, mit sem veszítve erejéből. Így bizalommal tekinthetünk a jövőbe. Arról biztosít bennünket, hogy Krisztusban meghalt szeretteink végül majd feltámadnak a halálból örök életre.

Ez a tanulmány a jó és a rossz közötti nagy küzdelem kérdését taglalja, méghozzá két fő téma nézőpontjából. Az egyik a bűn és a halál keletkezése, illetve folyamatos támadása. A másik téma Isten állhatatos munkája, amivel megoldja ezeket a problémákat és visszaállítja a világot eredeti, tökéletes állapotába. Külön hangsúlyt kap a halandó emberi természet is, illetve az, hogy majd a feltámadás vezet el a halhatatlansághoz. Valóban nem kell félnünk a haláltól, mert Krisztus meghalt értünk és legyőzte hatalmát. Biztosít bennünket: „*Nálam vannak a pokolnak és a halálnak kulcsai*” (Jel 1:18).

Ebben a negyedévben a halál fájdalmas témájával foglalkozunk – csak hogy a Jézus által felkínált reménység lencséin át.

*Alberto R. Timm, PhD. (Andrews Egyetem)
az Ellen G. White Intézet igazgatóhelyettese, a Bibliai
Kutató Intézet Bizottságának (BRICOM), valamint
a Földtani Kutató Intézet Bizottságának (GRICOM) tagja.
Korábban a Latin-amerikai Adventista
Teológiai Szeminárium (LATS) elnöke volt.*

Felhívás

**a lelkipásztorokhoz, presbiterekhez,
szombatiskola-vezetőkhez és tanítókhoz**

Kedves testvéreim és barátaim!

Jézus Krisztus három parancsot adott Péter apostolnak Isten nyájának legeltetésével és táplálásával kapcsolatban, egyet a bárányokra és kettőt a juhokra vonatkozóan:

”

Legeltesd az Én bárányaimat!

Őrizd az én juhaimat!

Legeltesd az Én juhaimat!

(Jn 21:15–17)

”

Kérlek, látogassátok meg szombat délelőttönként a gyermek-szombatiskola csoportjait, ezt a nagyon értékes misszióterületet (lásd Ellen G. White: *Tanácsok a szombatiskolai munkához*, 1. fejezet)!

A gyülekezeti bizottságok keretében elemezték az Apró Léptek, Óvodások, Elemi iskolások, Serdülők és az Ifjúsági csoport számára előkészített didaktikai anyagokra és kellékekre vonatkozó ajánlatunkat (érdeklődjetelek lelkipásztorotoknál és az Egyházterület Szombatiskola és Személyes Szolgálatok Osztályának igazgatójánál).

Azért imádkozom, hogy oktatóink minden tanítás alkalmával a Biblia áldásában részesüljenek:

”

**Most hát eredj és Én
leszek a te száddal,
és megtanítlak téged arra,
amit beszélned kell.**

(2Móz 4:12)

”

*Daniel Brânzan,
Szombatiskola és Személyes
Szolgálatok Osztály*

NE FELEDJÉTEK:

KÖZÖSSÉG (5–10 perc)

1. Üdvözljük mosollyal és kedves szavakkal a Szombatiskola minden tagját, de a vendégeket is!
2. Bátorítsuk egymást tapasztalatainkkal, meghallgatott imáinkkal, missziós tevékenységeink sikerélményeivel!
3. Megoszthatjuk csoporttársainkkal az imalistánkon szereplő személyek nevét, hogy együtt imádkozhassunk érettük.

MEGBESZÉLÉS (20–25 perc)

1. Beszéljük meg a napi részek központi gondolatait, és azok alkalmazási lehetőségeit.
2. Vegyen részt mindenki a megbeszélésen!
3. A Biblia és a Prófétaság Lelke írásainak napenkénti olvasása segít ébren tartanunk lelki életünket.

MISSZIÓ (5–10 perc)

1. A tanulmány megbeszélése mindig gyakorlati határozatokkal ér véget!
2. Minden csoport készítsen missziótervet, amelyben a csoport minden tagja részt vehet.
3. A Szombatiskola Osztály videoanyagai értékes, alkalmazható missziós gondolatokat, ötleteket tartalmaznak. A misszióhírek letölthetők a Szombatiskola YouTube csatornájáról („Școala de Sabat”), vagy a mellékelt QR-kód beolvasásával.

IMALISTA

A következő személyekért imádkozom:

Családtag _____

Rokon _____

Barát _____

Szomszéd _____

Gyülekezeti tag _____

Adventista jelenlét nélküli település lakója _____

Kutassátok az Írásokat!

„Ha többet olvasnánk a Bibliát, ha jobban értenénk igazságait, nagyobb világossággal és bölcsességgel rendelkező nép lennénk. A Szentírás tanulmányozása folytán a lélek erőt nyer.” (*Tanácsok a gyülekezetnek*, 113. o.)

Október

- 1 1Sámuel 19
- 2 1Sámuel 20
- 3 1Sámuel 21
- 4 1Sámuel 22
- 5 1Sámuel 23
- 6 1Sámuel 24
- 7 1Sámuel 25
- 8 1Sámuel 26
- 9 1Sámuel 27
- 10 1Sámuel 28
- 11 1Sámuel 29
- 12 1Sámuel 30
- 13 1Sámuel 31
- 14 2Sámuel 1
- 15 2Sámuel 2
- 16 2Sámuel 3
- 17 2Sámuel 4
- 18 2Sámuel 5
- 19 2Sámuel 6
- 20 2Sámuel 7
- 21 2Sámuel 8
- 22 2Sámuel 9
- 23 2Sámuel 10
- 24 2Sámuel 11
- 25 2Sámuel 12
- 26 2Sámuel 13
- 27 2Sámuel 14
- 28 2Sámuel 15
- 29 2Sámuel 16
- 30 2Sámuel 17
- 31 2Sámuel 18

November

- 1 2Sámuel 19
- 2 2Sámuel 20
- 3 2Sámuel 21
- 4 2Sámuel 22
- 5 2Sámuel 23
- 6 2Sámuel 24
- 7 1Királyok 1
- 8 1Királyok 2
- 9 1Királyok 3
- 10 1Királyok 4
- 11 1Királyok 5
- 12 1Királyok 6
- 13 1Királyok 7
- 14 1Királyok 8
- 15 1Királyok 9
- 16 1Királyok 10
- 17 1Királyok 11
- 18 1Királyok 12
- 19 1Királyok 13
- 20 1Királyok 14
- 21 1Királyok 15
- 22 1Királyok 16
- 23 1Királyok 17
- 24 1Királyok 18
- 25 1Királyok 19
- 26 1Királyok 20
- 27 1Királyok 21
- 28 1Királyok 22
- 29 2Királyok 1
- 30 2Királyok 2

December

- 1 2Királyok 3
- 2 2Királyok 4
- 3 2Királyok 5
- 4 2Királyok 6
- 5 2Királyok 7
- 6 2Királyok 8
- 7 2Királyok 9
- 8 2Királyok 10
- 9 2Királyok 11
- 10 2Királyok 12
- 11 2Királyok 13
- 12 2Királyok 14
- 13 2Királyok 15
- 14 2Királyok 16
- 15 2Királyok 17
- 16 2Királyok 18
- 17 2Királyok 19
- 18 2Királyok 20
- 19 2Királyok 21
- 20 2Királyok 22
- 21 2Királyok 23
- 22 2Királyok 24
- 23 2Királyok 25
- 24 1Krónikák 1
- 25 1Krónikák 2
- 26 1Krónikák 3
- 27 1Krónikák 4
- 28 1Krónikák 5
- 29 1Krónikák 6
- 30 1Krónikák 7
- 31 1Krónikák 8

szeptember 24–30.

Lázadás a tökéletes univerzumban

Szombat délután

E heti tanulmányunk: Ézsaiás 14:12-15; Ezékiel 28:12-19; 1János 4:7-16; Jelenések 12

Alapige: „Miként estél alá az égről fényes csillag, hajnal fia!? Levágattál a földre, aki népeken tapostál” (Ézs 14:12).

Számos gondolkodó próbált már magyarázatot találni a gonoszság eredetére. Némelyek úgy gondolják, hogy a rossz mindig is létezett, mivel szerintük a jó csak azzal ellentétben értékelhető igazán. Mások úgy vélik, hogy a tökéletesre teremtett világban valahogy kialakult a rossz. A görög mitológia szerint például a baj azzal kezdődött, amikor a kíváncsi Pandora kinyitott egy lepecsételt szelencét, amiből kiszabadult a világ minden gonoszsága (ez a mítosz azonban nem ad magyarázatot a dobozban rejtőző rossz eredetére).

Ezzel szemben a Biblia azt tanítja, hogy szerető Istenünk mindenható (1Krn 29:10-11) és tökéletes (Mt 5:48). Tehát amit csak tesz, annak tökéletesnek kell lennie (5Móz 32:4), beleértve a világ megteremtését is. Akkor mégis hogyan jelenhetett meg a gonoszság és a bűn a tökéletes világban? 1Mózes 3. fejezete szerint Ádám és Éva bűnesete hozta ide a bűnt, a gonoszságot és a halált. Ez a válasz azonban elvezet egy további kérdéshez. Már a bűneset előtt is létezett a gonoszság, a „kígyóban” mutatkozott meg, aki rászedte Évát (1Móz 3:1-5). Ebből következően vissza kell tekintenünk a bűneset előtti időre, hogy megtaláljuk a forrását és az eredetét a gonoszságnak, ami a jelenben is olyannyira uralja az életünket, sőt időnként kifejezetten nyomorúságossá teheti.

A természet világának jelenleg vegyes az üzenete, keveredik benne a jó és a rossz. A rózsabokron nyíló gyönyörű, illatos rózsák alatt szúrós, veszélyes tüskék is vannak. A színes tukán szépsége lenyűgöző, az azonban felkavar, hogy más madarak fészékét megtámadja, megeszi a kis fiókákat. Az emberek is lehetnek kedvesek az egyik pillanatban, de a következőben már rosszindulatúak, gyűlölködők, sőt kegyetlenek. Nem csoda, hogy a konkoly és a búza példázatában a szolgák megkérdezik a gazdától: „*Uram, nemde tiszta magot vetettél a földbe? Honnan van azért benne konkoly*” (Mt 13:27, ÚRK)? Erre a gazda így felel: „*Valamilyik ellenség cselekedte ezt*” (Mt 13:28, ÚRK). Isten tökéletesnek teremtette meg a világmindenséget, amit aztán az ellenség a bűn titokzatos magjaival vetett be.

1 Olvassuk el **1Jn 4:8, 16** verseit! Mit árul el Isten teremtő munkájáról az, hogy „*az Isten szeretet*”?

Legalább három alapvető dolog következik abból, hogy „*az Isten szeretet*” (1Jn 4:8, 16). A szeretet a természetéből adódóan nem létezhet önmagában, kifejezésre kell jutnia. (Miféle szeretet az, ami nem mutatkozik meg?) Isten szeretete megnyilvánul belső körben, az Istenség három személye között, *kívül* pedig a teremtményeivel való kapcsolatában. Másodszor, Isten minden tette a feltétel nélküli és változhatatlan szeretetének a kifejezése. Ebbe beletartozik teremtő és megváltó munkája, sőt még büntető ítéletei is. „Isten szeretete nem kevésbé fejeződött ki igazságosságában, mint irgalmasságában. Isten trónjának az igazságosság az alapja és szeretet a gyümölcse” (Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, 671. o.). Harmadszor pedig, mivel az Isten szeretet és a szeretetét fejezi ki minden tette, nem eredhet tőle a jellemével éles ellentétben álló bűn.

Istennek valóban szüksége volt az univerzum megteremtésére? Mindenhatósága szempontjából azt mondhatjuk, hogy „Nem”. Ez szabad akaratával meghozott döntése volt. Szeretetteljes jellemének nézőpontjából elmondható: azért akarta megteremteni a világot, hogy kifejezze szeretetét. Bámulatós módon megalkotta az élet különböző formáit, az embert is, nemcsak azért, hogy képesek legyünk válaszolni a szeretetére, hanem képesek legyünk mi is a szeretetre, annak kifejezésére, nem csupán Isten, hanem mások iránt is (lásd még Mk 12:30-31).

Nézzünk szét a teremtett világban! Mi mindenben látjuk Isten szeretetének tükröződését még a bűn rontása ellenére is?

2 Olvassuk el **1Jn 4:7-16** verseit! Mit tudhatunk meg ebből a szakaszból a szabad akaratról, ami a szeretet feltétele?

A művirágok lehetnek csodaszépek, de nem nőnek meg és nem virágoznak úgy, mint az igaziak. A robotokat előre beprogramozzák, hogy beszéljenek vagy sok feladatot elvégezzenek, de nem élnek és nincsenek érzelmeik. Valójában az élet és a szabad akarat nélkülözhetetlen feltétele annak, hogy valaki képes legyen szeretetet adni, elfogadni és ápolni. Szerető Istenünk tehát megteremtette az angyalokat (köztük Lucifert), valamint az embereket. Szabad akaratot adott nekik, hogy meghozzák saját döntéseiket, amibe beletartozik akár a rossz útra térés lehetősége is. Más szóval Isten az egész világmindenséget tökéletes és harmonikus környezetébe alkotta meg, hogy teremtményei szeretetben és bölcsességben növekedhessenek.

1Jn 4:7-16 szakaszában János apostol kiemeli: „*az Isten szeretet*”, és azzal mutatta be szeretetét, hogy a saját Fiát küldte el meghalni értünk. Ezért úgy adjunk hálát végtelen jószágáért, hogy szeretjük egymást. Az ilyen, Istentől eredő szeretet lesz a legmeggyőzőbb bizonyítéka annak, hogy Isten bennünk lakozik, mi pedig benne maradunk. Csak akkor van értelme a felhívásnak, ami Isten szeretetének tükrözésére szólít, ha olyan teremtményeknek szól, akik képesek választani a szeretet gyakorlása, kifejezése, valamint az önző élet között. A választás szabadságával azonban könnyen vissza lehet élni, erre a szomorú tényre példa Lucifer tragikus lázadása a mennyben.

A szabad akarat fontosságát megértve is még mindig vannak, akik így tűnődnek: *Ha Isten tudta, hogy Lucifer fel fog lázadni, akkor miért teremtette meg?* Végső soron tehát nem Isten a felelős a bűn keletkezéséért, mivel Ő teremtette meg Lucifert? Nehéz ez a kérdés, mert sok tényezőn múlik, beleértve a „felelős” szó pontos jelentését is. A bűn eredete és természete olyan titok, amire senki nem képes teljes magyarázatot adni. Mindazonáltal Isten nem *rendelte el* a bűn létezését, csak *megengedte*, majd pedig a kereszten magára vette a bűn végső büntetését, aminek a következtében képes végleg megsemmisíteni azt. A gonoszsággal kapcsolatos fájdalmas tűnődéseink között soha nem szabad megfeledkeznünk arról, hogy a bűn és a gonoszság miatt maga Isten fizette a legnagyobb árat (lásd Mt 5:43-48; Róm 5:6-11), többet szenvedett emiatt, mint valaha bárki.

3 Olvassuk el Ez 28:12-19 szakaszát! Mit tanulhatunk ebből a részből a bűn eredetének titokzatos voltáról?

Ezékiel próféta könyvének nyelvezetére nagyrészt jellemző a végidei szimbolika. Sok esetben konkrét személyekkel, állatokkal és tárgyakkal, valamint helyi eseményekkel jelképez és ír le szélesebb körű, kozmikus és/vagy történelmi dolgokat. Ez 28:1-10 szakaszában az Úr úgy szólt Tírusz királyáról (Tírusz az ókorban virágzó, föníciai kikötőváros volt), mint egy gazdag, kevély uralkodóról, aki pusztán „ember”, de istennek mondta magát, sőt (az állítása szerint) az istenek trónján ült.

Majd pedig Ez 28:12-19 szakasza egy hasonlattal ennek a valós, történelmi személynek a képével írja le Lucifer kezdeti bukását a mennyben. Tehát Tírusz királya ember volt, aki „*a tenger szívében*” (Ez 28:2, 8, ÚRK) élt, itt pedig a „*fölkent, oltalmazó*” kérubot (Ez 28:14, ÚRK) jelképezi. Azt mondja róla az Ige, hogy „*Édenben, Isten kertjében voltál... Isten szent hegyén*” (Ez 28:13-14, ÚRK).

Az egész szakasz meghatározó kijelentését Ez 28:15 versében találjuk: „*Feddhetetlen [az eredetiben ez a szó azt jelenti, hogy „tökéletes”, „hibátlan”, „romlatlan”] voltál útjaidon attól a naptól fogva, amelyen teremtetted, míg gonoszság nem lett található benned*” (ÚRK). Lényeges: Lucifer tökéletességében megvolt a lehetőség a rosszra is, cselekedhet helytelenül is. Ez azért van így, mert Lucifer erkölcsi lényként rendelkezett szabad akarattal, ami szintén részét képezi a tökéletességnek. Tehát Isten tökéletesnek teremtette Lucifert, amibe beletartozik, hogy képes volt szabadon választani. Ám ezzel visszaélve ő helytelenül gyakorolta szabad akaratát, ezért romlottá vált, a valósnál nagyobb fontosságot tulajdonított önmagának. Többé már nem elégedett meg azzal, amilyennek Isten megteremtette és amivel megtisztelte, elveszítette Isten iránti háláját, nagyobb elismerésre vágyott annál, mint amit megérdemelt. Hogyan történhetett ez meg a tökéletes univerzumban élő, tökéletes angyallal? Amint már megállapítottuk, ez rejtély.

„A bűn titokzatos és megmagyarázhatatlan. Nem volt ok a létezésére. Amikor az ember próbálja megmagyarázni, azzal mintha indokolná, ami pedig azt jelentené, hogy igazolná. A bűn a tökéletes univerzumban jelent meg, és ez semmivel nem indokolható” (Ellen G. White: *The Truth About Angels*. 30. o.).

A Szentírásban két fő, egymással vetekedő témát vagy motívumot láthatunk. Az egyik Salem, Sion hegye, Jeruzsálem, az Új Jeruzsálem, ami Isten országát, a másik pedig Babel, Babilon, ami Sátán hamis birodalmát jelképezi. Isten több alkalommal is kihívta népét a pogány Babilonból, hogy az ígéret földjén szolgálják Őt. Ábrámot (aki később Ábrahám lett) arra kérte, hogy induljon el a káldeus Úr városából Kánaán földjére (1Móz 11:31–12:9). Fogságuk hosszú ideje után a zsidók Babilont elhagyva visszatértek Jeruzsálembe (Ezsdrás 2. fejezet). A *Jelenések könyvében* hangzik a felhívás Isten népének, hogy menjenek ki a végidei Babilonból (Jel 18:4), lakozzanak örökké az Úrral a Sion hegyén és az Új Jeruzsálemben (Jel 14:1; 21:1-3, 10).

4 Olvassuk el **Ézs 14:12-15** verseit! Lucifer mennybéli kevélységének milyen messze ható következményei lettek az univerzumra és a mi világunkra nézve?

A Bibliában Babilon városa az Istennel és országával éles ellentétben álló hatalmat jelenti, Babilon királya pedig (közvetlen utalásként Nabukodonozorra) a kevélység és az arrogancia szimbóluma lett. Isten kijelentette Nabukodonozor királynak, hogy Babilon csak az arany feje az egymást követő birodalmakat ábrázoló nagy szobornak (Dán 2:37-38). Az isteni kinyilatkoztatással szembeszállva a király azonban egy színarany szobrot készíttetett – azt jelképezendő, hogy birodalma örökké tart –, majd mindenkitől megkövetelte annak imádatát (Dániel 3. fejezet). Amint Tírusz királya (Ez 28:12-19), úgy Babilon királya is Lucifert szimbolizálja.

Ézs 14:3-11 szakasza a fennhéjázó, elnyomó babiloni király bukását ábrázolja, majd a 12-15. versekben a figyelem a történelemlről a menny felé fordul, bemutatva, hogy kezdetben hasonlóan felfuvalkodott és arrogáns lelkület okozta Lucifer bukását. A szöveg magyarázata szerint Lucifer az egész mennyi sereg fölé akarta helyezni trónját, hogy hasonlóvá legyen „a Magasságoshoz” (Ézs 14:14). Ez egy új, ellenséges állapot kezdete lett, az önző és versengő Lucifer szembeszállt Isten önzetlen szeretetével és a harmonikus együttműködéssel. Az ellenség nem félt azzal vádolni Istent, amilyen valójában ő maga, és a hazugságait terjesztette az angyalok között. Ennyi tudható a gonoszság rejtélyes eredetéről az univerzumban.

Miért olyan könnyű fennhéjázóvá válni, dicsekedni a pozícióval, az elért eredménnyel vagy mindkettővel? Hogyan védhet meg ettől a csapdától, ha nem feledkezünk meg a keresztről?

5 Hogyan terjedt át a lázadás a mennyből a földre? Mit tanít erről Jelenések 12. fejezete? _____

Lucifer bukása nem egy egyszerű nézetkülönbség miatt történt. Jelenések 12. fejezetéből megtudjuk, hogy hatalmas háború tört ki a mennyben. Az egyik oldalon Lucifer állt az angyalaival, a másikon Krisztus és az angyalai. Ez a szakasz úgy nevezi Lucifert, hogy „*a nagy sárkány, az ősi kígyó, akit ördögnek és Sátánnak neveznek... a mi testvéreink vádolója*” (Jel 12:9-10, ÚRK). Krisztusra úgy utal ez a rész, hogy Ő „*Mihály*” (Jel 12:7), aminek a jelentése: „kicsoda olyan, mint Isten?”

A „*Mihály arkangyal*” (Júd 9) hasonlat alapján bizonyos bibliamagyarázók úgy vélik, hogy Ő csak egy angyal. Azonban *Dániel próféta könyvében* minden fő látomás Krisztussal és országával éri el tetőpontját: a kéz érintése nélkül leszakadó kő (Dán 2:34, 45), az Emberfia (Dán 7:13), a sereg Fejedelme és a fejedelmek Fejedelme (Dán 8:11, 25), valamint Mihály, a nagy Fejedelem (Dán 12:1). Tehát az Úr Angyala nem más, mint maga az Úr (2Móz 3:1-6; ApCsel 7:30-33 stb.), és Mihály ugyanaz az isteni Személy, vagyis Krisztus.

A *Jelenések könyve* 12. fejezete általános képet ad a folyamatos küzdelemről, ami **1)** a mennyben kezdődött, Lucifer, valamint az angyalok egyharmada lázadásával, **2)** akkor tetőzött, amikor Krisztus sorsdöntő győzelmet aratott a kereszten, **3)** de még mindig tart Isten végidei maradék népe ellen. Ellen G. White ezt a magyarázatot fűzi a küzdelem kezdetéhez: „A nagy irgalmú Isten sokáig túrt Lucifernek. Engedetlenkedése kezdetén Lucifer még nem vesztette el kimagasló helyét, sőt még akkor sem, amikor hazugságait a hűséges angyaloknak mondogatni kezdte. Még sokáig a mennyben maradhatott. Isten újra és újra bocsánatot kínált neki azzal a feltétellel, hogy megbánja bűnét és engedelmeskedik” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem*. Budapest, 2013, Advent Kiadó, 426. o.).

Nem tudjuk, milyen hosszan tartott a háború a mennyben. Függetlenül az intenzitásától és a kiterjedésétől, a legfontosabb eleme az volt, hogy Sátán és az angyalai „*nem tudtak győzni, és többé nem volt helyük a mennyben*” (Jel 12:8, ÚRK; lásd még Lk 10:18). A baj pedig az, hogy lejöttek ide, a földre.

A földön mi mindenben látjuk ennek a küzdelemnek a jeleit? Mi az egyetlen reményünk az ellenség legyőzésére?

További tanulmányozásra: Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*, „Miért engedte meg Isten a bűnt?” c. feje.; *A nagy küzdelem*, „A bűn eredete” c. feje.

„Nem lehetett remény a megváltásra [Sátán és az angyalai esetében], hiszen tapasztalták és élvezték a menny kimondhatatlan dicsőségét, látták Isten rettenetes magasztosságát, és e káprázatos dicsőségben mégis fellázadtak ellene. Isten mindenk felett való hatalmának nem lehetett volna olyan új és csodálatos megnyilatkozása, ami annyira mély hatást gyakorolhatott volna rájuk, mint amit addig ne tapasztaltak volna. Képesek voltak fellázadni a felfoghatatlanul hatalmas dicsőség színe előtt, tehát semmiképpen nem kerülhettek volna még kedvezőbb helyzetbe, hogy kiállhassák a próbát. Nem létezhetett olyan erőtartalék, a végtelen dicsőségnek nem volt nagyobb magassága vagy mélysége, ami erőt vehetett volna az irigységből eredő kételyeiken és lázadó zúgolódásukon. Vétkeségük és büntetésük szükségképpen egyenes arányban áll a mennyben élvezett hatalmas kiváltságaikkal” (Ellen G. White: *Confrontation*. 21. o.).

„Isten és Krisztus kezdettől tudtak Sátán hitehagyásáról és arról, hogy az ember is bűnbe esik a lázadó megtévesztő befolyása következtében. Nem Isten akarta a bűnt, de látta előre, hogy lesz, és gondoskodott ennek a rettenetes veszedelemnek a legyőzéséről. Oly nagy volt a világ iránti szeretete, hogy elkötelezte magát egyszülött Fia feláldozására, »*hogya valaki hiszen őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen*« (Jn 3:16)” (Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, 14. o.).

Naponkénti tanulmányozásra: 1Sám 12–18;

Ellen G. White: *Az imádság*, 5. fejezet

1. Kinek a kezébe adta az Úr az izraelitákat? _____
2. Hol élesítették meg az izraeliták a mezőgazdasági eszközeiket?

3. Mikor kente Isten királlyá Sault, aki ily módon Izrael törzseinek vezetője lett? _____
4. Milyen magas volt Góliát? _____
5. **Mi történik a nem megfelelő módon elmondott, de őszinte, szívből jövő imádságokkal?**

Általános áttekintés

Isten a szeretet. E szeretet jegyében teremtette meg a világegyetemet harmóniában, békében és örömben. Az univerzum terét lényekkel népesítette be, akiket azért alkotott, hogy gyarapodjanak a boldogságban, szolgálatban és szeretetben. Ezt a tökéletes rendet azonban megzavarta a mennyben egy a Teremtővel szembeni értelmetlen lázadás. Mi több, a Teremtő magas mércéit egy zsarnok követeléseiként értelmezték. A szeretet törvényét a szabadság korlátozásaként magyarázták. Az eredmény: háború tört ki a mennyben (Jel 12:7).

Ami az elején hihetetlennek tűnt, tragikus valósággá vált. A bölcs és szépséges teremtés, az „oltalmazó kérub” (Ez 28:14; a héberben *kerub mimsakh hasokek*), Lucifer, „a fényes csillag, hajnal fia” (Ézs 14:12; a héberben *helel ben sakhar*) fellázadt az örök, szent és jó Teremtő ellen, és igazolhatatlan vádakkal támadta, hogy önmagát magasztalja. Lucifer énközpontúsága, bája, hazugságai és hitegetései megosztották az angyalokat, tönkretéve a menny tökéletes békéjét.

Végtelen bölcsességében Isten tiszteletben tartotta Lucifer választását: megadta a lehetőséget az értelmes lényeknek, hogy megértsék az első látszatra talán vonzónak tűnő gonosz romboló természetét. Végső soron egy teremtett lény támadt Teremtőjére, és megjelent a káosz. Akinek védelmeznie kellett volna Isten kormányzási módszerét és az ennek alapul szolgáló törvényt, oly ravasz módon döntötte meg a tisztelet és a szeretet elveit, hogy angyalokat ingatott meg az Isten iránti hűségükben. Isten elfogadta egyéni választásukat, amivel bebizonyította: tiszteletben tartja a személyes szabadságot, viszont az élet tönkretételét, az élet értékeinek és a jóság elveinek lerombolását nem nézheti tétlenül.

Magyarázat

A gonosz eredetének titka

A gonosz eredetét nagy titok övezi. Egyrészt a „törvényszegés titkos bűné” dolgozik (2Thess 2:7), másrészt pedig „a kegyességnek eme titka” (1Tim 3:16) megoldást nyújt a gonosz okozta problémára. Lucifer büszkeségét legyőzte az emberi testet öltött Úr Jézus Krisztus alázata (Fil 2:6–). Erkölcsi erejének és önzetlen szeretetének köszönhetően Jézus diadalmaskodott Sátán felett, habár fizikailag gyengélkedett.

A gonosz irracionális dolog, és teljes káosz jellemzi, következésképpen lehetetlen logikus magyarázatot találni a létezésére. Nincs, ami megmagyarázná, indokolttá tenné a létezését. Ézsaiás könyve 14. fejezete bemutatja Sátán bukásának körülményeit (nem az okát), és pedig a büszkeséget, míg Ezékiel egyszerűen kijelenti, hogy az oltalmazó kérés tükéletes volt, „feddhetetlen attól a naptól fogva, melyen *teremtett*, míg gonoszság nem találtatik *benne*” (Ez 28:15). Sátán eltávolodott Istentől, megszakította vele a kapcsolatát, következésképpen az élet egyedüli Forrásáról kapcsolta le magát, ami halálhoz vezet. Az összes teremtett lény – beleértve a Földön élő embert és a menny angyalait is – Istentől való teljes függőségre lett teremtve. Meg kell őrizni a szeretet kapcsolatát Istennel, szüntelenül a jelenlétében kell élni, csak így zárható ki az engedetlenség és lázadás kockázata, illetve biztosítható az áldásokban gazdag élet. Isten és jellemének ismerete, jóságának értékelése és a hátaltelt magatartás a követendő út.

Semmi oka nem volt a szeretet által kormányzott tükéletes világegyetemben kirobbant lázadásnak. Nem létezett olyan hiba a teremtett világban, ami szükségessé tett volna valamely kiigazítást Isten kormányzási módszerén. Beszélhetünk a körülményekről, hogy mikor és mi történt, de sohasem leszünk képesek megindokolni a lázadást, mivel hogy nem létezett ilyen indok. Isten megengedte a rosszat, mivel nem robotokat vagy automata gépezeteket alkotott, hanem a szabad döntés lehetőségével rendelkező lényeket, akik szabadon dönthették el, kit szeretnek.

Nincsen jó-rossz dualizmus

Meggyőződésünk, hogy világegyetemünket nem két egymással szemben álló isten vezeti: egyik részről az élő Isten, a jó Istene, másik részről pedig Lucifer, a gonosz istene. Ez a dualizmus távol áll a Biblia kinyilatkoztatásától, összeegyeztethetetlen a tanításával. A Szentírás tanúsítja: Isten egy rendkívül dicsőített, bölcs lényt teremtett („Te valál az arányosság pecsétgyűrűje, teljes bölcsességgel, tükéletes szépségben” [Ez 28:12]), aki később fellázadt ellene. Lucifer tehát, Isten feddhetetlen teremtménye Sátánná változott. János apostol a következő szavakkal jellemzi őt: „A nagy sárkány, ama régi kígyó, aki neveztetik ördögnek és a Sátánnak” (Jel 12:9). Meglepő és sokkoló gondolat! Pont az a lény lázadt fel a szerető Isten ellen, aki mindvégig a jelenlétében volt, a mennyei Édenben és szentélyben. Saját Alkotójával szembeni cselekedetei irreálisaknak tűnnek: a teremtett merészkedett szembeszállni Királyával és Vezérével.

Titkos dolog történt ekkor. A tökéletesnek teremtett, tehetséges lény, aki Krisztus után a legmagasabb pozíciót foglalta el, szembefordult Teremtőjével. Ezékiel írta róla: „Feddhetetlen valál útjaidban attól a naptól kezdve, melyen teremtettél, míg gonoszság nem találtaték benned” (Ez 28:15). Micsoda ellentmondás! Az oltalmazó kérub ahelyett, hogy Isten rendjének őrizője lett volna, megtámadta a Törvényét. Ne felejtjük el, hogy a Bibliában Ezékiel 1. és 10. fejezetében olvashatunk kérubokról (a négy „lelkes állat” kérub, lásd Ez 10:15), és ők szoros kapcsolatban vannak Istennel, elkísérik Őt a Jeruzsálemi templom belsejében és azon kívül is (Ez 10:4–5; 11:22–23). A találkozás sátorában az oltalmazó kérub a szenthelyen volt, a Tízparancsolatot őrző frigyláda fedele fölött (2Móz 25:18–22). A kérubok a rend és Isten Törvénye megőrzésének jelképei voltak. Lucifer azonban tévesen használta fel kiváltságos helyzetét: Isten tekintélye ellen fordult.

Lucifer cselekvése

Ez 28:15 verse kijelenti, hogy az oltalmazó kérubban „gonoszság találtatott”, vagy „igazságtalanság” (NTR-fordítás), ami a héber *'avelah* („igazságtalanság”, „helytelenség”) szó fordítása. A tökéletes lény, akinek feladata volt Isten Törvényének védelme, amely a menny igazgatását biztosította, megvádolta Istent, hogy gonosz és igazságtalan. A héberben a „kereskedés” értelmű szó (Ez 28:16) a *rekulah*, és a *rakal* szóból ered, amelynek jelentése „ide-oda, egyiktől a másikig járni” kereskedés vagy pletykálgodás céljából. A kontextus egyértelművé teszi, hogy itt nem lehet szó kereskedésről, mivel ez lenne az egyedüli hely a Bibliában, ahol a kereskedésnek negatív jelentéstöltete lenne, aminek semmi értelme nincs. Következésképpen a kifejezés inkább arra utal, hogy az oltalmazó kérub ide-oda járt és rágalmozta, igazságtalanul vádolta Istent, pletykálgodva, hazugságokat terjesztve róla. Lucifer elvetette a bizalmatlanság és hitetlenség magvait, és sokakat rávett arra, hogy ne higgyenek és ne kövessék többé a szeretet Istenét. Ézsaiás a büszkeségben látja Lucifer vétkének okát. Annyira kevély volt, hogy egyenlő akart lenni Istennel, az Ő trónján akart ülni, isteni rangra kívánta emelni magát (Ézs 14:13). Minő arrogancia!

Ézsaiás próféta múlt időben írja le Lucifer bukását (Ézs 14:12). Ezékiel azt írja, hogy „levettetett Isten hegyéről”, és Isten „elvesztette” őt (Ez 28:16), majd felfedi előttünk, hogy mi történt Lucifer szívében, és pedig azt, hogy miként vétkezett elméjében a büszkeség dédelgetése miatt.

Figyeljük meg az öt nagy, első személyben tett kijelentés természetét: (1) „Az égbe megyek fel, (2) az Isten csillagai fölé helyezem ülőszékemet, (3) és lakom a gyülekezet hegyén messze északon. (4) Felibök hágok a magas felhőknek, (5) és hasonló leszek a Magasságoshoz” (Ézs 14:13–14). Ezt az önfelmagasztalást Lucifer szívében Ezékiel 28:17 verse is igazolja: „Szíved felfuvalkodott szépséged miatt; megrontottad bölcsességedet fényességében.” Végül, ez után az öndicsőítés után, teljes megsemmisülése jövő időben van bemutatva: „Pedig a sírba fogsz alászállni, a sírgödör mélységébe” (Ézs 14:15 – BTF-fordítás). Ezékiel próféta egyetért azzal, hogy az Úr meg fogja semmisíteni Lucifert, aki időközben el-lenségeskedővé, Sátánná változott. Elpusztítása annyira bizonyos, hogy ennek kifejezésére Ezékiel prófétikus módban befejezett igeidőt használ (Károli befejezett múlt időt): „Tüzet **hoztam** ki belsődből, ez **emésztett** meg téged, és tevélek hamuvá a földön mindenek láttára, akik reád néznek. [...] Rémséggé **lettél**, s többé örökké nem leszel” (Ez 28:18–19).

Egyedül az Istentől való függőség vezet győzelemre

Ne felejtjük el: Sátánt nem lehetett érvekkel vagy erővel legyőzni, felette csakis egy nála „gyengébb” diadalmaskodhatott. Ez a testet öltés oka. A Jelenések könyvében a sárkányt és a különböző fenevadakat a Bárány győzte le, amelyhez foghatóval addig a természet világában senki sem találkozott. Krisztus szeretetének és igazságának erkölcsi ereje meggyőzte a világot, és Sátán és hatalma felett is diadalt aratott. Jézus, aki törekeny emberként jött erre a világra, tisztasága és az Atya iránti teljes engedelmissége folytán legyőzte Sátánt. Önzetlen, büntelen élete, értünk vállalt szenvedése és győzedelmes kereszthalála elítélte és megsemmisítette Sátánt. Most már csak idő kérdése, amíg Isten kivégzi őt, és a nagy küzdelem véget ér.

Alkalmazás

- 1 A gonosz eredete.** A szerető és gondoskodó Isten miért engedte meg a gonosz megjelenését? Isten a felelős a gonosz meglétéért? Magyarázd meg a választ! Végtelen bölcsességében az Úr miért döntött úgy, hogy nem semmisíti meg Lucifert rögtön azután, hogy a gonosz gondolatok megszülettek a szívében? Miért nem semmisítette meg Lucifert már akkor, amikor titokban az isteni vezetés ellen megtette az első lépést, megakadályozva ezáltal a lázadás kiterjedését?

2 Ami a mennyben történt. Hogyan mutathatnád be másképpen Lucifer büszkeségét és cselekedeteit? Ki szenvedett a legjobban ebben a lázadás következtében kialakult állapotban? Felléphetett volna másképpen Isten Sátánnal szemben, hogy tartós megoldást nyújtson a gonosz létezésére? Érvekkel támaszd alá a válaszodat! Hogyan győzte le Isten Sátánt?

3 A büszkeség legyőzése. Lucifer története ünnepélyes figyelmeztetés számunkra, hogy ne kövessük el ugyanazt a hibát, ne tanúsítsunk az övéhez hasonló magatartást. Ha a kevélység annyira megtévesztő, hogyan lehetünk elég éberek ahhoz, hogy ne essünk a halálos csapdájába, és ne engedjük magunkat félrevezetni feltételezett dicsőségétől és sikerétől? Magyarázd meg, hogy az irigység, az önzés és a büszkeség hogyan jár kéz a kézben fontos kapcsolatok tönkretételében!

4 A magatartás megváltozása. Hogyan segíthetsz az arrogáns – önmagukat felmagasztaló, önző, kizárólag a saját érdekeiket követő – embereknek megalázkodniuk? Hogyan lehetnél békítő tényező egy feszült, irigykedéstől, félreértésektől és vádaskodástól terhelt környezetben?

Halál a bűnbe süllyedt világban

Szombat délután

E heti tanulmányunk: 1Mózes 2:16-17; 3:1-7; Zsoltárok 115:17; János 5:28-29; Róma 5:12; 2Korinthus 5:21

Alapige: „Azért ahogyan egy ember által jött be a bűn a világba, és a bűn által a halál, úgy a halál minden emberre elhatott, mivelhogy mindenki vétkezett” (Róm 5:12).

Krisztus volt az az isteni Személy, aki által Isten létrehozta a világ-mindenséget, benne a földünket (Jn 1:1-3, 10; Kol 1:16; Zsid 1:2). Mivel az Atya Isten kimagasló tisztelettel övezte Őt és bejelentette, hogy együtt teremtik meg ezt a világot, „Lucifer irigy és féltékeny lett Jézus Krisztusra” (Ellen G. White: *The Story of Redemption*. 14. o.), szervezkedni kezdett ellene.

Sátán elhatározta a mennyből való kivettetése után, „hogy tönkreteszi Ádám és Éva boldogságát” a földön, és ezzel „szomorúságot okoz a mennyben... Ha bármilyen módon ráveheti őket [Ádámot és Évát] az engedetlenségre, akkor Isten bizonyára találna valami módot arra, hogy megbocsásson nekik, így ő és a bukott angyalok is részesülhetnének Isten kegyelmében” (i. m. 27. o.). Isten tisztában volt Sátán stratégiájával, ezért figyelmeztette Ádámot és Évát, hogy ne tegyék ki magukat kísértésnek (1Móz 2:16-17). Ez azt jelenti, hogy az embereknek már akkor is tiszteletben kellett tartaniuk világos korlátokat, amikor a föld még tökéletes, hiba nélküli volt.

Ezen a héten Ádám és Éva bűnbeeséséről fogunk gondolkodni és arról, hogyan hódította meg világunkat a bűn és a halál, illetve Isten miként plántálta el már az Édenben a reménység magját az emberekben.

Az Úr tökéletesnek teremtette meg a világot (1Móz 1:31). Ádám és Éva számára ismeretlen volt a halál. Ezért is figyelmeztette az első emberpárt Isten, amikor meglátogatta őket az Édenben: „*A kert minden fájáról bátran egyél. De a jó és a gonosz tudásának fájáról ne egyél, mert amely napon eszel róla, bizony meghalsz*” (1Móz 2:16-17, ÚRK).

- 1** **Hogyan mutatja be 1Móz 2:16-17 szakasza a szabad akarat valóságát a tökéletes Édenben? Vagyis vajon miért kellett Istennek figyelmeztetnie az embereket, ha nem választhattak szabadon?**

Isten figyelmeztető szavai után valamikor Sátán a kígyó formáját magára öltve szintén az Édenbe ment. Éva figyelte, amint vidáman lakmározott a tiltott gyümölcsből, mégsem halt meg. „Sátán maga is evett a tiltott gyümölcsből” (Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*. Budapest, 1993, Advent Kiadó, 28. o.), de semmi baja nem lett.

- 2** **Olvassuk el 1Móz 3:1-4 verseit! Képzeljük magunkat Éva helyébe! Vajon miért tűnhettek számára meggyőzőnek ezek a szavak?**

Az emberi logika alapján a kígyó szavai meggyőzőbbnek tűnhettek, mint amit Isten mondott. Először is a természet világában addig semmi bizonyíték nem mutatott a bűn és a halál létezésére. Másodszor a kígyó éppen a tiltott gyümölcsöt ette, még hozzá nagy élvezettel. Tehát miért tartaná vissza magát Éva attól, hogy ő is ugyanazt tegye? Isten parancsa túlságosan korlátozónak és valójában értelmetlennek tűnhetett.

Sajnos a két, egymással ellentétben álló kijelentés között döntve Éva figyelmen kívül hagyott három alapelvet: **1) a lelki dolgok megítélésében nem mindig az emberi érvelés a legbiztonságosabb; 2) Isten Igéje tűnhet számunkra logikátlannak és értelmetlennek, ám az mindig igaz és megbízható; 3) bizonyos dolgok önmagukban nem rosszak vagy helytelenek, azonban Isten az engedelmesség próbakövévé tette azokat.**

Tisztában kell lennünk azzal, hogy nem egyszeri eset, amit Éva az Éden kertjében tapasztalt. Naponta, minden pillanatban döntenünk kell Isten Igéje (amit sokan nem tartanak népszerűnek) és a környezet megtevesztő kultúrája között. A döntéseink pedig örökre ható következményeket vonnak maguk után.

Mondjunk néhány példát, amikor a Biblia világos tanításai ellentétesek a világi szokásokkal!

3 1Móz 3:1-7 szakasza szerint Éva mi alapján döntött Isten és a kígyó szava között? _____

1Mózes 3. fejezetében találjuk a kísértés pszichológiájának egyik legvilágosabb példáját. Isten figyelmeztette Ádámot és Évát, hogy ha esznek a tiltott gyümölcsből, biztosan meghalnak (1Móz 2:16-17). A kígyó alakját magára öltve Sátán több retorikai fogást is bevetett, hogy Évát meggyőztetésével bűnre csábítsa.

Az első, hogy *általánosította* Isten konkrét tiltását. „*Csakugyan azt mondta az Isten, hogy a kertnek egy fájáról se egyetek?*” (1Móz 3:1) – kérdezte. Éva tiltakozva azzal érvelt, hogy a parancs csak arra a bizonyos fára vonatkozott, amiről ha esznek vagy csak megérintik azt, meghalnak.

Ezután *ellentmondott* Isten szavainak. Kategorikusan kijelentette: „*Bizony nem haltok meg*” (1Móz 3:4).

Végül pedig Sátán azzal vádolta meg Istent, hogy szándékosan *elzárja* Évától és a férjétől az alapvető tudást. „*Hanem tudja Isten, hogy amelyik napon esztek abból, megnyílik a szemetek, és olyanok lesztek, mint az Isten: jónak és gonosznak tudói*” (1Móz 3:5, ÚRK).

Évát a kíváncsisága vezette Sátán megbabonázó térfelére, ott pedig arra kényszerült, hogy döntsön: hűséges marad-e, engedelmessé válik Isten korlátokat szabó parancsának, vagy enged Sátán megszedítő csábításának. Isten szavában kételkedve a saját érzéseire hagyatkozott – ez a személyes megfigyelés empirikus, tapasztalati módszere –, így választott a két, ellentétes kijelentés között. Először is látta, hogy a *táplálkozás* szempontjából „*jó az a fa eledelre*”. Másodszor, esztétikailag úgy találta, hogy „*kedves a szemnek*”. Harmadszor pedig, *logikai* elemzéssel arra jutott, hogy „*kívánatos az a fa a bölcsességért*” (1Móz 3:6). Tehát úgy gondolta, hogy jó oka van hallgatni a kígyó szavára és enni a tiltott fáról, és sajnós ezt meg is tette.

Némelyek azzal érvelnek, hogy jogunk van a tudás minden formájához, ameddig ragaszkodunk ahhoz, ami jó (lásd 1Thessz 5:21). Csak hogy Ádám és Éva tragikus édenkerti esete példázza, hogy lehet nagyon is ártalmas a tudás. Vannak olyan dolgok, amelyeket valóban jobb nem ismerni!

Mennyire könnyen képes az ember magyarázni, sőt igazolni a bűnös döntéseit? Mire mutat rá ezzel kapcsolatban a történet tanulsága?

4 Az idők során hányféleképpen hangzott már el **1Móz 3:4** versének hazugsága?

Ez a hazugság különös erővel megnyilvánul abban is, hogy széles körben elterjedt a lélek halhatatlanságának hite. Sok ókori vallás és filozófia alapját képezte ez a gondolat. Az ősi Egyiptomban ezért alakult ki a mumifikálás gyakorlata, ill. a temetkezési építkezés, például a piramisok.

Ez a teória lett a görög filozófia egyik alappillére. Például Platón *Az állam* című könyvében Szókratész megkérdezi Glaukonóntól: „Nem tudod, hogy a lelkünk halhatatlan, soha nem vész el?” Platón *Phaidón* című művében is hasonló módon érvel Szókratész, amikor azt mondja, hogy „a lélek halhatatlan, maradandó, valójában a Hadészban fog létezni.” E filozófiai elvek nagymértékben formálták a nyugati kultúrát, sőt az apostoli kor utáni kereszténységet is, ám az eredetük jóval korábbra mutat vissza: az Éden kertjében, magától Sától származnak.

Az édeni kísértés lényege az volt, hogy Sától állította: „*Bizony nem haltok meg*” (1Móz 3:4). Ezzel a nyomatékos kijelentéssel a saját szavát Istené fölé akarta helyezni.

5 A lélek halhatatlanságával ellentétben mit tanítanak a következő versek? Hogyan segíthetnek megcáfolni ezt a hazug állítást? **Zsolt 115:17; Mt 10:28; Jn 5:28-29; 1Kor 15:51-58**

A lélek természetes halhatatlanságának elmélete még a modern világban is fennmaradt. Könyvek, filmek, tévéprogramok folyamatosan erősítik azt a gondolatot, hogy amikor meghalunk, egyszerűen átmegyünk egy másik, tudatos állapotba. Sajnos sok keresztény szószékről is hirdetik ezt a tévedést. Még a tudomány is bekapcsolódott. Az Egyesült Államokban működik egy alapítvány, egy technológiát próbálnak kifejleszteni, aminek a segítségével – az állításuk szerint – kapcsolatba lehet lépni a halottakkal, akiket az anyagi léten túl élőknek hisznek. Elterjedt ez a tévedés, így egyáltalán nem lehet meglepő, hogy döntő szerepe lesz az emberiség történelmének végső eseményeiben.

A kultúránkban milyen különböző úton-módon jelentkezik ez a hazugság? Miért kell Isten Igéjére hagyatkoznunk, nem pedig arra, amit talán az érzékeink sugallnak?

6 1Móz 3:7-19 és Róm 5:12 szerint milyen fő következményei lettek a bűnnek?

Évát lenyűgözte a kígyó meggyőző beszéde, és nem látta előre, hogy milyen messze ható következményekhez vezet majd az út, amire rálépett. Önmagában még nem volt annyira jelentős az, hogy evett a tiltott gyümölcsből, mint amit ez a tette jelképezett. Engedetlenségének kinyilvánításával az Isten iránti hűségét törte meg, Sátán lett az új szövetségese. 1Mózes 3. fejezete írja le Ádám és Éva bukását és annak legtragikusabb következményeit. A teológiai szempont: mindkettőjükön eluralkodott a *teofóbia* (félelem Istentől), ezért rejtőztek el előle (1Móz 3:8). Pszichológiai és szociológiai szempontból úgy értékelhetjük, hogy szégyenükben egymást kezdték hibáztatni (1Móz 3:7, 9-13). Fizikai vonatkozás: verejtékezés, fájdalom, végül halál (1Móz 3:16-19). Ökológiai hatás: a természet világában megindult a romlás (1Móz 3:17-18).

Az Éden kertje többé már nem az a gyönyörű, kellemes hely volt, mint korábban. „Amikor Ádám és társa a lankadt virágokban és hulló falevelekben a pusztulás első jeleit látta, jobban gyászolt, mint ahogy most gyászolják az emberek a halottaikat. A törekeny, érzékeny virágok halála valóban okot adott a fájdalomra, de amikor a hatalmas fák elhullatták leveleiket, ez a kép élénken emlékeztette őket arra a rideg valóságra, hogy minden élő sorsa a halál” (Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*. Budapest, 1993, Advent Kiadó, 36. o.).

Ádám és Éva nem halt meg azonnal, vagyis nem ért azonnal véget az életük, de aznap megkapták halálos ítéletüket. Az Úr így szólt Ádámmal: *„Arcod veritékével egyed kenyeredet, mígnem visszatérsz a földbe, mert abból vétettél: mert por vagy te, és ismét porrá leszel”* (1Móz 3:19, ÚRK). A bűneset valóban tragikus következményeket zúdított az egész emberiségre. *„Azért ahogyan egy ember által jött be a bűn a világba, és a bűn által a halál, úgy a halál minden emberre elhatott, mivelhogy mindenki vétkezett”* (Róm 5:12, ÚRK) – magyarázza Pál apostol.

Szomorús és fájdalmas, hogy ma mi éppen úgy szenvedjük az Édenben történtek következményeit, mint minden ember a korszakokon át. Hálásak lehetünk, hogy Jézus és a kereszt miatt reményünk van az örök életre egy olyan világban, ahol soha többé nem üti fel a fejét a bűn!

Éva tragikus tapasztalatán gondolkodva milyen tanulságokat szűrhetünk le magunknak a saját bűnös tetteink következményeit illetően?

7 Minek a reménye csillan fel az egész emberiség számára 1Móz 3:15, 21 verseiben?

1Mózes 3. fejezete írja le azt a rettenetes tragédiát, ami a bűneset után szakadt a világra. Minden megváltozott. Ádám és Éva látta a különbséget az addigi világ és aközött, amivé lett. Kétségbeesésük és csüggedésük idején azonban Isten biztosította őket a jelenre nézve, és reményt adott nekik a jövőre. Először is a messiási remény kifejezésével átkot mondott a kígyóra: „*Ellenségeskedést szerzek közötted és az asszony között, a te magod között és az ő magva között: ő a fejedre tapos, te pedig a sarكَát mardosod*” (1Móz 3:15, ÚRK) – jelentette ki az Úr. Az „*ellenségeskedés*” (*'eybáh*) szó nemcsak a jó és a rossz közötti, hosszan tartó küzdelemre utal, hanem a bűnnel szembeni ellenérzésre is, amit Isten kegyelme plántált az ember gondolataiba. Természetünkéből adódóan teljes mértékben bűnössé (Ef 2:1, 5) váltunk, „*a bűn szolgálói*” (Róm 6:20) letünk. Azonban ellenségeskedést kelt bennünk Sátánnal szemben Krisztus kegyelme, amit minden ember szívébe elültet. Ez az „*ellenségeskedés*”, az Édenből származó isteni ajándék teszi lehetővé, hogy elfogadjuk az üdvözítő kegyelmet. A megtérést kiváltó kegyelem és a megújító erő nélkül az emberiség a mindig parancsolni kész Sátán, a kígyó fogságában maradna.

A következőkben az Úr egy állatáldozattal szemléltette a messiási ígéletet (lásd 1Móz 3:21). „Amikor Isten konkrét utasításai szerint Ádám bűnért való áldozatot mutatott be, az számára a lehető legfájdalmasabb szertartás volt. Kezét fel kellett emelnie, hogy kioltson egy életet, amit csak Isten adhat, így kellett áldozatot adnia a bűnért. Ekkor látott halált először. Amint vérző, haláltusában vergődő áldozatára nézett, hit által előre kellett tekintenie Isten Fiára, aki helyettes halált hal az emberért, az Ő előképe volt ez az áldozat” (Ellen G. White: *The Story of Redemption*. 50. o.).

8 Mit tanítanak 2Kor 5:21 és Zsid 9:28 versei arról, amit Isten először az Édenben jelentett ki?

Ádám és Éva abban a tudatban hagyta el az Éden kertjét, hogy végül majd meg fognak halni (1Móz 3:19, 22-24). Azonban nem mezítenül és nem is a maguk gyártotta fügefalevél leplekben (1Móz 3:7) távoztak. Isten „*bőr ruhákat*” készített nekik, még fel is öltöztette őket (1Móz 3:21), igazsága palástjának szimbólumaként (lásd Zak 3:1-5; Lk 15:22). Tehát Isten már akkor, kezdettől, az Édentől fogva kinyilatkoztatta az evangéliumot az emberiségnek.

További tanulmányozásra: Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*, „Kísérés és bukás”, „A megváltás terve” c. fejezetek; *Nevelés*, „A jó és gonosz tudása” c. fejezet.

Az utóbbi években vizsgálják az úgynevezett „halálközeli élményeket”. Emberek „meghalnak”, vagyis leáll a szívük és a lélegzésük, azonban később felélednek, majd fantasztikus történeteket mesélnek arról, hogy lebegtek a lét más formáiban és találkoztak egy fényes lényvel. Némelyek rég meghalt rokonaikat is látni vélték. Sokan, még keresztények is, ha nincsenek tisztában az igazsággal a halállal kapcsolatban, elhiszik, hogy ezek a történetek bizonyítják a lélek halhatatlanságát. Azonban (és ez legyen a legvilágosabb figyelmeztetés: valami nem stimmel) a legtöbben, akik ezt tapasztalták, állítják, hogy a halálközeli élmény során vigasztaló szavakat mondott nekik az a lelki természetű lény, akivel találkoztak, beszélt a szeretetről, a békéről és a jóságról, de a Krisztusban nyerhető megváltásról, a bűnről és az ítéletről semmit nem hallottak tőle. Amikor állítólag megízlelték a keresztény túlvilágot, vajon ezzel együtt nem kellett volna legalább egy keveset kapniuk a legalapvetőbb keresztény tanításokból? E tapasztalatok üzenete leginkább a New Age dogmára hasonlít, ez magyarázhatja, hogy sok esetben ezek az emberek utána kevésbé hajlanak a kereszténység felé, mint mielőtt „meghaltak”. Továbbá miért nem kapott semmiféle keresztény teológiai üzenetet egyetlen keresztény sem, akinek meggyőződése, hogy halálközeli élménye a keresztény mennyország előíze volt, viszont erős dózis érte a New Age érzelgősségből? A válasz az, hogy ugyanaz csapta be őket, mint aki Évát is megtévesztette az Édenben, méghozzá ugyanezzel a hazugsággal (lásd a 11. tanulmányt).

Naponkénti tanulmányozásra: 1Sám 19-25;

Ellen G. White: *Az imádság*, 6. fejezet (a „KérjeteK hittel, és kapni fogtok” bekezdésig)

1. Mivel indokolta meg Mikál az ő atyja előtt, hogy elengedte Dávidot?
2. Hol és hogyan őrizték a filiszteus Góliát kardját?
3. Hány golyos efódot viselő papot gyilkolt meg az edomita Doég?
4. Ki és milyen alkalommal mondta: „Te igazságosabb vagy én nálam, mert te jót cselekedtél velem, én pedig rosszal fizettem neked.”?
5. **Mely szokás tesz minket is, másokat is gyengébbekké?**

Általános áttekintés

Isten tökéletes világot teremtett, amelyből hiányzott a bűn, a gonoszság, az erőszak, a bizonytalanság, a betegség és a halál. Ő az élet Istene, az élet Forrása, az Életadó. Óriási különbség van az 1Móz 1–2. fejezeteiben bemutatott világ (amelyben mindennek értelme van, minden szép, harmonikus, vidám és világos színekben pompázik) és a Teremtés könyve többi részében feltárulkozó világ között (ahol a jót hirtelen megtámadja a bűn vihara, következképpen minden elromlik, a kapcsolatok megszakadnak). A színek elsötétednek, a zene disszonánssá válik. A rendkívüli növekedési lehetőségek kárt szenvednek.

Az irgalmas Isten azonban megkeresi az embert, és a bűn ellenére reménységet és megoldást hoz a bűn és a halál problémájára. Nincsen olyan filozófiai vagy vallásos rendszer, amely megoldással szolgálhatna a halálra, amely helyreállíthatná a halál nélküli életet ebben a világban. Ezt egyedül Isten viheti véghez az élő Isten kegyelemmel teljes cselekedetei által. Semmi és senki nem hasonlít Teremtőnkhez és Megváltónkhoz. Ő teljes alkotása felett az egyedüli szuverén Úr.

A lázadás és az engedetlenség a mennyben kezdődött, de áterjedt a földre is, amikor Ádám és Éva bűnt követett el, és kezdetét vette a jó és a gonosz közötti küzdelem. Isten nem hagyta az emberiséget a bűnében, hanem háborút vívott a sötétség erőivel és vezetőjével, Sátánnal. Isten ellenségeskedést szerzett a gonosz és az ember között, hogy az embereket ne varázsolja el a bűn, és ne essenek a törvénytelenység csapdájába, hanem képesek legyenek „nem”-et mondani, miközben Istenhez fordulnak bölcsességért és erőért. A Teremtő megoldást ajánlott fel a bűn problémájára azáltal, hogy elküldte a megígért Magot (1Móz 3:15), Jézus Krisztust, az emberiség Megmentőjét (Jn 3:16; 5:24; Csel 4:12). A bűn nemcsak bonyodalmakat hozott magával, hanem végül halált is. Jézus azonban legyőzte a halált tökéletes, szeretetteljes, áldozatkész, önzetlen és engedelmes élete által (Róm 6:23).

Magyarázat

Sátán, a pusztítás és a halál szerzője

Nem Isten, hanem a kígyó volt az, aki beültette az emberek szívébe az Istennel szembeni bizalmatlanságot, miatta sorsunk része a halál. Ádám engedetlensége folytán „a halál minden emberre elhatott” (Róm 5:12).

Következésképpen a halál beépült az életünkbe ebben a bűnös világban. Bölcs Salamon mondta: „Mert az élők tudják, hogy meghalnak; de a halottak nem tudnak semmit” (Préd 9:7). A halál betolakodott az életünkbe, az ellenségünk (1Kor 15:26).

Volt idő, amikor a halál nem létezett. Ennek az állapotnak a megfogalmazására Mózes a Teremtés könyve 2:5–6 szakaszában rövid, de jelentőségteljes kifejezést használ: „még nem vala”. Volt idő, amikor még nem volt tövis, még nem voltak fájdalmas cselekedetek, fáradalmas mezői munkák, és eső sem volt. Ezek a bibliaiszövegek képezik az átmenetet 1Móz 3 fejezetére, amelyben a dolgok drámai módon megváltoznak. A halál az Istentől való eltávolodás és az önálló, független élet választásának következménye: „Mert por vagy te és ismét porrá leszel” (1Móz 3:19).

Isten különleges módon figyelmeztette az első emberpárt az Igével szembeni engedetlenség következményeire, a tragédiára, a pusztulásra, a halálra. „De a jó és a gonosz tudásának fájáról, arról ne egyél, mert amely napon ejéndel arról, bizony meghalsz” (1Móz 2:17). Sátán ellentmondott Istennek: „Bizony nem haltok meg” (1Móz 3:4). Megjegyzendő, hogy a kígyó pontosan tudta, mit mondott Isten Ádámnak az Éden-kertben, és ugyanazokkal a szavakkal cáfolja a bűn elkövetésének következményét: „Bizony nem haltok meg!”

A bibliai szerző felkészíti az olvasót: őszüleinknek Sátánnal volt dolguk, nem valamely kétéltűvel, hiszen a kígyó beszélt velük, és nyíltan ellenszegült Istennek. Az Úr a „bizony” (Károli) határozószót használja, akárcsak Sátán is utána. Az ördög ezt követően két megtévesztő hazugsággal támasztotta alá a kijelentését: „megnyilatkoznak a ti szemeitek” – azaz új távlatok nyílnak meg előttetek, bölcssek lesztek –, illetve „olyanok lesztek mint az Isten: jónak és gonosznak tudói” – más szóval képesek lesztek eldönteni, hogy mi jó és mi rossz (1Móz 3:5). Sátán, az intrikák mestere a szabadság és a nyereség feltételeként mutatta be az engedetlenséget.

Azáltal, hogy ettek a tiltott gyümölcsből, Ádámnak és Évának valóban megnyíltak a szemei (1Móz 3:7). Csakhogy nem úgy, ahogy számítottak rá. Rájöttek, hogy elvesztették, amivel azelőtt rendelkeztek: tisztaságuk és ártatlanságuk eltűnt, majd tudatosult bennük meztelenségük, amely több volt fizikai meztelenségnél. **(1)** Ugyan azelőtt is meztelenek voltak, viszont nem szégyenkeztek emiatt (1Móz 2:25), továbbá **(2)** amikor Isten eljött hozzájuk és megkérdezte tőlük, hogy hol vannak (1Móz 3:9), Ádám azt felelte, hogy elrejtőztek, mivel meztelenségük miatt szé-

gyellték magukat. Nem testi értelemben voltak meztelenek, hiszen fügefalevelekkel kötötték körül magukat (1Móz 3:7): erkölcsi szempontból voltak fedetlenek, mert életükben először bűntudatuk volt.

Sátán második ígérete is hazugság volt. Ádám és Éva nem vált olyanná mint Isten, ismerve a jót és a rosszat, hiszen Isten nem tapasztalatból ismeri a gonoszt, Ő sosem vétkezett. Ádám és Éva azonban elveszítette annak képességét, hogy egyértelműen különbséget tegyen a jó és a gonosz között. 1Móz 3:22 versének szó szerinti fordítása ezt az igazságot fejezi ki: „Íme az ember olyanná lett, mint mi közülünk egy, jót és gonoszt [egyértelműen] tudván” (további részletekért lásd Jiří Moskala: „»You Will Be Like God Knowing Good and Evil«: Discernment of Truth and Lies”, *Journal of Adventist Mission Studies*, 12. köt., 2. szám, 2016, 10–18. o.). Ádám és Éva tehát nemcsak az erkölcsi integritásukat veszítették el, hanem azon képességüket is, hogy megítéljék, mi a jó és mi a rossz. Attól kezdve szükségük volt Isten kinyilatkoztatására a jó és a rossz megkülönböztetéséhez. Isten lelki erejére – egy rajtuk kívül álló hatalomra – kellett alapozniuk, hogy a jót cselekedhessék.

A bűn következményei

A bűn átok, és szörnyű következményei vannak. Olyan, akár egy hógörgeteg. Látszólag egy kis semmisséggel kezdődik, majd mindent tönkretesz, ami szép, értékes és értelme van, és az életet is teljesen elpusztítja. Csak idő kérdése, hogy ez a romboló erő a napnál is fényesebb legyen. Ahol téves a gondolkodás, ott magától értetődően téves lesz a magatartás is. A bűn romba dönti az összes fontos kapcsolattípust, csak boldogtalanságot, szenvedést, elválást és bonyodalmakat okoz. Istennel való kapcsolatunknak – létezésünk függőleges dimenziójának – a megszakadása vízszintes síkon több törést is okoz. Egy Istennek mondott „nem”-nek számos bűnös következménye van:

1. Az Istennel való viszonyunkban bekövetkezett törés saját személyünkkel is működésképtelenné teszi a kapcsolatunkat. Ádám és Éva természete a bűn következményeként megromlott. Együtt kellett élniük a bűntudattal és a szégyenérzettel, ugyanakkor a lezüllesztés és a legyőzöttség érzetével.
2. A bűn/engedetlenség miatt az első emberpár félni kezdett Istentől, ahelyett hogy továbbra is a Teremtő társaságának örvendett volna (1Móz 3:10).
3. A bűn/engedetlenség arra készítette Ádámot és Évát, hogy kölcsönösen egymást vádolják a bukás miatt, következésképpen megromlott a kette-

jük közötti viszony (1Móz 3:12; 4:5–8). A bűn miatt elidegenedtek egymástól.

4. A bűn/engedetlenség következtében az emberi családnak szembe kellett néznie a halállal, mivel Ádám és Éva kapcsolata az Életadóval megromlott (1Móz 3:19).
5. A bűn/engedetlenség miatt a gyermekszülés és nevelés fájdalmas tapasztalat lett (1Móz 3:16).
6. A bűnnek/engedetlenségnek köszönhetően a házasság az elsőbbségért való küzdelem színterévé vált, ahelyett hogy megmaradt volna egyenlő jogú heteroszexuális társak szeretetteljes, gondoskodó, bensőséges kapcsolatának (1Móz 3:16).
7. A bűn/engedetlenség miatt a munka nehezzé, fájdalmassá vált, a létfenntartással együtt járt a fáradtság és a vesződés (1Móz 3:18).
8. Ádám és Éva bűne/engedetlensége megrontotta bennük a jó érzékét, és képtelenek voltak többé megkülönböztetni a jót a rossztól (1Móz 3:5, 22).
9. A bűn/engedetlenség miatt megromlott az első emberpár kapcsolata a természettel. Attól kezdődően a föld tövist és tuskét is termelt (1Móz 3:18; 6:11).
10. A bűn/engedetlenség erőszakot, fájdalmat, gyűlöletet szült, felütötte a fejét a többnejűség gyakorlata (l. 1Móz 4–19). A bűn természetéről további érdekes részleteket Jiří Moskala „Origin of Sin and Salvation According to Genesis 3: A Theology of Sin” c tanulmányában olvashatunk: *Salvation – Contours of Adventist Soteriology*, Martin F. Hanna szerk. (Andrews University Press, 2018, 119–143. o.). A Teremtés könyve 3. fejezete a bűn és az üdvösség természetének alapértelmezése. Ebben a részben már benne van a teljes evangélium, az Ádám és Éva számára a Golgotáról forrásló, megérdemelhetetlen kegyelem (Jel 13:8).

Az Isten által felajánlott megoldás

A kétségbeesett helyzet ellenére van reménység! A sötétség, a kétségbeesés és az ítélet közepette Isten biztosítja az emberek számára a jövőt, annak dacára, hogy Ádám és Éva nem érdemelte meg, hogy tovább éljen.

Mindenekelőtt Isten Ádám és Éva megkeresésére indul: „Hol vagy?” (1Móz 3:9). A kérdéssel több célja van az Úrnak: **(1)** párbeszédre hívja az embert; **(2)** felajánlja a menny kegyelmét (Isten elveszett és elrejtőzött gyermekeit kiáltja, hogy a helyzetükre felajánlja rendkívül költséges megoldását); **(3)** segítséget nyújt nekik, hogy tudatosuljon bennük:

vétkeztek Isten ellen, ezért viselkednek így (rejtőzködnek Előle, ahelyett hogy vágnának a társaságára); **(4)** teszteli őket, vizsgálati ítéletet végez felettük, mivel felelősek Előtte, a Teremtőjük és Bírójuk előtt a tetteikért.

Másodsorban, Isten valóságos ruházatot bocsát rendelkezésükre (1Móz 3:21). Mivel az első emberpár mezítelensége több volt fizikai fedetlenségnél, analógia által arra következtethetünk, hogy az Isten által készített ruha több mint ruházati kellék. Isten maga által készített bőr-ruhát ad nekik: igazsága, feddhetetlensége ruháját adja rájuk (1Kor 1:30; 2Kor 5:21). A bűn problémájának megoldása a Messiás (Ef 1:4; 1Pt 1:20). A megbocsátást és a megváltást Isten kegyelem teljes áldozata biztosítja, amit annak az állatnak a halála képvisel, amelynek bőre Ádám és Éva mezítelenségét takarja el.

Harmadsorban, Isten ellenségeskedést teremt a jó és a rossz erői között, hogy ezáltal meggyűljük a bűnt (1Móz 3:15).

Negyedsorban, Isten megígéri, hogy elküldi a Magot, mely győzni fog ellenségünk, Sátán felett. A fejezet középpontjában Isten kígyónak tett kijelentése áll. A Messiás lesz az emberiség Megváltója és Megmentője, önkéntes és győzedelmes halála pedig végül megsemmisíti Sátánt és mindenkit, aki vele társul. A Messiás diadalmaskodni fog, és mindenkinek felajánlja a győzelmet, aki egyesül Vele (Róm 8:1–4). Általa biztosított a végső diadal (Jel 12:7–12; 19:6–7, 15–21; Júd 24–25).

Alkalmazás

- 1** A halál valósága elkerülhetetlen, szeretteink elvesztése az elbukott világ szükségszerű tartozéka. Hogyan ébreszthetünk reménységet a csüggedtek, kétségbeesettek szívében?
- 2** Beszélgetsetek a csoportban arról, hogy a bűn miért tűnik inkább nyereségnek mint veszteségnek! Mi az a bűn természetében, ami annyira csalóka? Magyarazzátok meg a válaszotokat!
- 3** Mindannyian halálra vagyunk ítelve bűneink miatt (Róm 3:23; 6:23). Jézus kereszthalála hogyan győzte le a második halált, hogy mi örökké élhessünk?

október 8–14.

Megérteni az emberi természetet

Szombat délután

E heti tanulmányunk: 1Mózes 1:24-27; 2:7, 19; 1Királyok 2:10; 22:40;
Prédikátor 12:1-9; Máté 10:28

Alapige: „És formálta vala az Úr Isten az embert a földnek porából, és lehellett vala az ő orrába életnek lehelletét. Így lőn az ember élő lélekké” (1Móz 2:7).

Nem csupán az Éden kertjében volt feszültség Isten szava – „*bizony meghalsz*” (1Móz 2:16-17) – és Sátán hamis ígérete között, hogy „*bizony nem haltok meg*” (1Móz 3:4), ez az egész történelmen át visszhangzik.

Sokan próbálják összeegyeztetni Sátán állítását Isten Igéjével. Szerintük a „*bizony meghalsz*” figyelmeztetés csak a mulandó fizikai testre vonatkozik, míg a „*bizony nem haltok meg*” ígéret utalás a halhatatlan lélekre.

Ez a megközelítés azonban nem helytálló. Vajon lehetséges volna összhangba hozni Isten és Sátán ellentétes szavait? Létezik halhatatlan lélek, ami túléli a fizikai test halálát és tudatánál van? Számos filozófiai, sőt tudományos magyarázatot próbáltak már adni ezekre a kérdésekre, azonban a Biblia talaján álló keresztényekként világosan kell látnunk, hogy egyedül a Mindenható Isten ismer minket igazán, Ő, aki megteremtett bennünket (lásd Zsoltár 139), ezért csak az Igében, a Szentírásban találhatunk választ ezekre a döntően fontos kérdésekre.

Ezen a héten megvizsgáljuk, milyen meghatározást ad az Ószövetség az emberi természetre és a holtak állapotára vonatkozóan.

Október 15. – **Az Egyházterületekben folyó építkezések támogatása** (adakozás)
A keresztény sáfárság napja

1 **1Móz 1:24-27 és 2:7, 19** versei alapján milyen hasonlóságokat és különbségeket látunk az állatok és az emberek megteremtése között? Mit tudhatunk meg **1Móz 2:7** verséből az ember természetéről?

Mózes első könyvének beszámolójában az áll, hogy a teremtés hetének hatodik napján az Úr életre hívta a szárazföldi állatokat és az első emberpárt (1Móz 1:24-27). Megtudjuk, hogy „*az ÚR Isten mindenféle mezei vadat és mindenféle égi madarat formált a földből*” (1Móz 2:19, ÚRK), valamint „*megformálta... az embert a föld porából*” (1Móz 2:7, ÚRK). Az állatokat és az embert is egyaránt „*a föld porából*” teremtette Isten, az ember megformálása azonban két fő dologban is eltért az állatokétól. Először is Isten megformázta az embert, majd „*az élet leheletét lehelte az orrába. Így lett az ember élőlény*” (1Móz 2:7, RÚF). Fizikai test volt, mielőtt életre kelt. Másodszor pedig Isten az embert – a férfit és a nőt is – a maga képére és hasonlatosságára teremtette meg (1Móz 1:26-27).

1Móz 2:7 elmagyarázza: Ádám úgy alakult át „élőlénnyé” (héberül *nefes hajjah*), vagy „élő lélekké”, hogy Isten „*az élet leheletét lehelte*” (RÚF) a testébe. Ez azt jelenti, hogy egyikünknek *sin*cs a testünktől függetlenül létező lelke, hanem mindannyian „élő lelkek”, vagyis „élőlények” *va-gyunk*. Nem bibliai gondolat, hanem pogány eredetű az az állítás, miszerint a „lélek” tudattal rendelkező entitás, ami az emberi testtől külön is létezhet. Az ember természetének ismerete megóv attól, hogy elfogadjuk a széles körben elterjedt képzetet (miszerint létezik anyagtól független lélek) és az erre a hiedelemre épült megannyi veszélyes tévedést.

Nincs az embernek tudattal rendelkező, a lényegétől külön is létező, izolált része. Isten „*megrendítően csodálatos*” (Zsolt 139:14, ÚRK) módon teremtett meg bennünket, és nem szabad találgatásokba bocsátkoznunk azon túl, amit a Szentírás ténylegesen mond erről a konkrét kérdésről. Valójában nemcsak az életnek a mibenléte rejtély (a tudósok még ma sem képesek egyetértésre jutni abban, hogy pontosan mit jelent az élet), hanem ennél is titokzatosabb az, hogy mi is a tudatosság. Hogyan képes a fejünk, az agyunk néhány fontnyi szövete (sejtek és kémiai anyagok) tárolni és létrehozni olyasmit, ami nem anyagi természetű, mint például a gondolatok és az érzelmek? Akik tanulmányozzák ezt a fogalmat, elismerik, hogy valójában nem tudjuk.

Az élet fantasztikus csoda. Miért kell örülnünk nemcsak ennek az ajándéknak, hanem az örök életnek is, ami még hatalmasabb csoda?

2 Hogyan segítenek Ez 18:4, 20 és Mt 10:28 versei megérteni a lélek jelenlétét?

Bűnös világunkban az emberi élet törékeny és múlandó (Ézs 40:1-8). Semmi nem lehet örök, amit megfertőzött a bűn. *„Azért ahogyan egy ember által jött be a bűn a világba, és a bűn által a halál, úgy a halál minden emberre elhatott, mivelhogy mindenki vétkezett”* (Róm 5:12, ÚRK). A bűn természetes következménye a halál, ami itt érint minden életet. A Biblia két fontos dolgot fogalmaz meg ezzel a kérdéssel kapcsolatban. Az egyik, hogy emberek és állatok egyaránt meghalnak, erről Salamon király is írt: *„Az emberek fiainak sorsa hasonló az oktan állat sorsához: ugyanúgy végzik. Éppúgy meghal az egyik, mint a másik, és ugyanaz az éltető lehelet van mindegyikben, az embernek pedig nincs nagyobb méltósága az oktan állatoknál... Mindegyik ugyanarra a helyre kerül: mindegyik porból való, és mindegyik porrá lesz”* (Préd 3:19-20, ÚRK).

A másik az, hogy az ember létezése megszűnik fizikai halálakor, attól fogva nem élő lélek (héberül *nefes*). 1Móz 2:16-17 versében Isten figyelmeztette Ádámot és Évát: ha vétkeznek azzal, hogy esznek a jó és a gonosz tudása fájáról, meg fognak halni. Ez a figyelmeztetés visszhangzik Ez 18:4, 20 verseiben is: *„Amelyik lélek vétkezik, annak meg kell halnia”* (ÚRK)! Ebből a kijelentésből két fő dolog következik. Az egyik, hogy mivel minden ember bűnös, mindannyian az öregedés és a halál elkerülhetetlen folyamata alá esünk (Róm 3:9-18, 23). A másik következtetés pedig az, hogy e bibliai elv miatt tarthatatlan az a népszerű felfogás, miszerint a lélek természetes módon halhatatlan lenne. Amennyiben a lélek halhatatlan volna és a halál után valamilyen más tartományban tovább élne, végeredményben nem is halnánk meg *igazán*, ugye?

Viszont a halál dilemmájára a bibliai megoldást nem a testtől függetlenül létező lélek jelenti, ami vagy a Paradicsomba, vagy a purgatóriumba, vagy a pokolba jut, hanem a Krisztusban meghaltak végső feltámadása. Amint Jézus mondta az élet kenyérééről szóló beszédében: *„...aki látja a Fiút, és hisz benne, örök élete legyen, és feltámasszam az utolsó napon”* (Jn 6:40, ÚRK).

Miért meghatározó egész hitünk szempontjából a második advent biztos volta – amit Krisztus első eljövetele garantál? Végére is mi haszna lenne az első adventnek a második nélkül? Krisztus visszatérésének ígérete nélkül miben reménykedhetnénk?

- 3** Milyen különbséget látunk **1Móz 2:7** és **Préd 12:1-9** szakasza között? Hogyan segítenek ezek a versek jobban megérteni az ember természetét és a halál állapotát? Lásd még **1Móz 7:22!**

Amint már láttuk, a Biblia tanítása szerint az ember lélek (1Móz 2:7), és a test halálakor megszűnik a lélek létezése (Ez 18:4, 20).

Tehát mi a helyzet a „lélekkel”? Vajon nem marad tudatos a test halála után is? Sok keresztyény így hiszi, és nézetüket Préd 12:9 versének idézésével próbálják igazolni: *„A por földdé lenne, mint azelőtt volt, a lélek pedig megtérne Istenhez, aki adta”* (ÚRK). Ez a kijelentés azonban nem utal arra, hogy a halottak lelke tudatos maradna Isten színe előtt.

Préd 12:1-9 szakasza drámai leírást ad az öregedés folyamatáról, ami a halállal tetőzik. A 9. vers úgy utal a halálra, mint az 1Móz 2:7 versében említett teremtési folyamat visszafordulására. Amint már megállapítottuk, a teremtés hetének hatodik napján *„megformálta az ÚR Isten az embert a föld porából, és élet leheletét lehelte az orrába. Így lett az ember élő lélekké”* (ÚRK). Préd 12:9 verse pedig úgy szól, hogy *„a por földdé lenne, mint azelőtt volt, a lélek pedig megtérne Istenhez, aki adta”* (ÚRK). Tehát az élet lehelete visszatér Istenhez, amit Ő Ádám orrába lehelt és amit a többi embernek is biztosít, vagyis az egyszerűen nem áramlik többé belé és át rajta.

Azt is észben kell tartanunk, hogy Préd 12:9 verse minden ember halálának folyamatára vonatkozik, az igazak és a gonoszok közötti különbségtétel nélkül. Amennyiben az összes halott állítólagosan létező lelke öntudatos állapotban van Isten színe előtt, akkor a gonoszok lelke is Istennél volna? Ez a gondolat nem áll összhangban a Szentírás egészének tanításával. Az emberek és az állatok halálának menete megegyező (Préd 3:19-20), a halál tehát nem más, mint az, amikor megszűnik az élőlények létezése. A zsoltáros így fogalmaz: *„Ha elfordítod arcodat, megrémülnek; ha elveszed lelküket, kimúlnak, és újra porrá lesznek”* (Zsolt 104:29, ÚRK).

Gyakran mondjuk, hogy a halál az élet része. Ez miért nem helytálló? A halál az élet ellentéte, ellensége. Milyen reményt kínál a következő vers? *„Mint utolsó ellenség töröltetik el a halál”* (1Kor 15:26).

4 Mit árulnak el Jób 3:11-13, Zsolt 115:17, 146:4 és Préd 9:7, 12 versei a halottak állapotáról?

Néhány bibliakommentár írójának az érvelése szerint költői a nyelvezete ezeknek a szakaszoknak (Jób 3:11-13; Zsolt 115:17; 146:4; Préd 9:7, 12), ezért nem alkalmasak a holtak állapotának meghatározására. Igaz, hogy a versek lehetnek homályosak, könnyen félreérthetőek, ez azonban nem vonatkozik az utalt szakaszokra, amelyek egészen világosak, a bennük közölt elvek tökéletes összhangban állnak az Ószövetség tanításaival ebben a témában.

Jób könyve 3. fejezetében a sokat szenvedett pátriárka azon bánkodik, hogy megszületett. (Sötétebb pillanatokban ugyan ki ne kívánta volna, hogy bárcsak meg se született volna?) Jób úgy fogalmaz, hogy ha születésekor meghalt volna, akkor aludna és nyugalma lenne (Jób 3:11, 13). A 115. zsoltár rámutat, hogy a halottak a csendesség helyén vannak: „*Nem a meghaltak dicsérik az Urat*” (17. vers). Ez aligha hangzik úgy, mintha a hűséges (és hálás) halottak a mennyben imádnák Istent. A 146. zsoltár szerint a halállal megszűnik az ember agyi tevékenysége: „*Eltávozik a lelke, visszatér a földbe, és még aznap semmivé lesznek tervei*” (4. vers, ÚRK). A halál pillanatának tökéletes bemutatását látjuk ebben a bibliai versben.

A *Prédikátor könyve* 9. fejezete még hozzáteszi, hogy „*a halottak semmit nem tudnak*” (7. vers), a sírban „*nem lesz cselekvés, megfontolás, tudás és bölcsesség*” (12. vers, ÚRK). Ezek a kijelentések megerősítik a Biblia tanítását, miszerint a halottak nincsenek öntudatuknál. Ne rémítse meg a keresztényeket az a bibliai tanítás, hogy a halál öntudatlan állapot! Először is, akik üdvösség nélkül hálnak meg, nem örökké égő pokolba kerülnek és nem is a purgatóriumba egy bizonyos időre. Másodszor pedig hatalmas jutalom vár azokra, akik Krisztusban haltak meg. Nem csoda, hogy „A hívő emberek számára a halál csak egy röpke pillanat és nincs nagy jelentősége... A keresztények számára a halál csak elalvás, egy pillanatnyi csendesség és sötétség. A Krisztussal való élet Istenben elrejtett élet. »*Mikor a Krisztus, a mi életünk megjelen, akkor majd ti is Ővele együtt megjelentek dicsőségben*« (Kol 3:4)” (Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, 694. o.).

5 Mit tudhatunk még meg a halálról 1Móz 25:8, 2Sám 7:12, 1Kir 2:10 és 22:40 verseiből?

Az Ószövetség többféleképpen is érzékelteti a halál és a temetés fogalmát. Az egyik, amikor az elhunytat az övéi mellé temetik („*takarították az ő népéhez*”), mint Ábrahám, aki „*meghalt jó vénségben, öregen és betelve az élettel, és elődei mellé temették el*” (1Móz 25:8, ÚRK). Mózes és Áron is a „*népéhez takarított*” (5Móz 32:50, ÚRK).

6 Mit tudhatunk meg a holtak állapotáról abból, hogy jó és rossz királyok ugyanoda jutottak halálukkor (lásd 2Kir 24:6; 2Krn 32:33)?

A halálra vonatkozó másik megfogalmazás az, hogy az ember „elalszik az atyáival”. Dávid király haláláról azt írja a Biblia, hogy „*elaludt... az ő atyáival, és eltemették a Dávid városában*” (1Kir 2:10). Ugyanezt a szófordulatot találjuk számos más izraelita király esetében, akár hűséges, akár rossz uralkodók voltak.

Az atyákkal való elalvás fogalmával kapcsolatban legalább három jelentős elemre rámutathatunk. Az első az a gondolat, hogy előbb-utóbb eljön az idő, amikor nekünk is meg kell pihennünk fáradtságos munkáinktól és szenvedéseinktől. Továbbá nem mi vagyunk az elsők és egyetlenek, akik végighaladnak ezen a nem kívánt úton, hiszen előttünk jártak az atyáink. A harmadik gondolat az, hogy mivel az övéi mellé temetik el az embert, nincs egyedül, még a halál öntudatlan állapotában is együtt marad velük. A modern, individualista kultúrákban ezt talán nem tartják fontosnak, de az ókori világban igen nagy jelentőséget tulajdonítottak ennek. A Krisztusban meghaltakat el lehet temetni a szeretteik közepében, viszont semmiféle kommunikáció nem lesz közöttük. Öntudatlan állapotban maradnak egészen addig a dicsőséges napig, amikor mély álmukból feltámadnak, hogy újból találkozzanak Krisztusban meghalt szeretteikkel.

Képzeld el, milyen lenne, ha a halottak tényleg tudnának arról, hogy milyen itt az élet, mindent látnának, főként a szeretteiket, akik rettenetesen szenvednek a haláluk után! Miért vigasztaló tehát az élők számára az, hogy a halottak valójában alszanak?

További tanulmányozásra: Ellen G. White: A nagy küzdelem, „Az első nagy család” c. fejezet.

Akit elaltattak már műtét előtt, kaphatott némi fogalmat arról, hogy milyen lehet a halottaknak, viszont az ember agya még altatásban is működik. Képzeljük el a halált, amikor teljesen leáll az agytevékenység, minden! Abban a pillanatban lecsukódik a szemük, és vagy Jézus második adventje, vagy pedig a millennium utáni visszatérése lesz a következő, amiről majd tudomásuk lesz (lásd Jel 20:7-15). Egészen addig nyugszik minden halott, igazak és gonoszok egyaránt, és ez az idő, amit az élők nagyon hosszúnak tartanak, a halottaknak egy szempillantásnyinak tűnik. Az élők számára hosszú, a halottaknak viszont csak egy pillanat.

„Ha igaz volna az, hogy amikor az ember meghal, lelke azonnal a mennybe jut, akkor joggal kívánhatnánk inkább a halált, mint az életet. E hiedelem nyomán sokan vetnek véget életüknek. Amikor bajok, kétségek, csalódások vesznek erőt az emberen, könnyűnek tűnhet elvágni az élet könnyen szakadó fonálát és elszökni a boldogság honába” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem*. Budapest, 2013, Advent Kiadó, 463. o.).

„A Szentírásban nem találunk olyan kijelentést, hogy az igazak jutalmukat, a gonoszok pedig büntetésüket a halálukkor kapják meg. A pátriárkáktól és a prófétáktól nem maradt fenn ilyen kijelentés. Krisztus és az apostolai még csak nem is céloztak erre. A Biblia világosan tanítja, hogy a halottak nem mennek azonnal a mennybe. Azt olvassuk, hogy alszanak a feltámadásig (1Thessz 4:14; Jób 14:10-12)” (i. m. 471. o.).

Naponkénti tanulmányozásra: 1Sám 26 – 2Sám 1;

Ellen G. White: Az imádság, 6. fejezet (a „Kérjétek hittel, és kapni fogtok” bekezdéstől a fejezet végéig)

1. Miért nem ébredtek fel Saul és a katonái, amikor Dávid elvette Saul feje mellől a dárdát és a vizes korsót? _____
2. Kiket irtott ki Saul az országból? _____
3. Mennyire volt kedves Dávid Ákhis számára? _____
4. Milyen temetésben volt része Saulnak és az ő fiainak? _____
5. Mely feltételek közt értelmetlenek a legékesebb módon elmondott imádságok? _____

Általános áttekintés

Isten a maga képére alkotta az embert, a fizikai világot megteremtő munkájának megkoronázásaként. Ezt a tényt közvetíti a Bibliában először használt költői nyelvezet is: „Teremté tehát az Isten az embert az ő képére, Isten képére teremté őt: férfiúvá és asszonnyá teremté őket” (1Móz 1:27). A teremtésről szóló bibliai leírás világosan megmagyarázza, hogy a férfi – ahogy a nő is – Isten képére lett megteremtve. Egyenlők voltak, különböző biológiai funkciókkal, és teljesen Istentől függtek. Habár nem voltak halhatatlanok, hiszen egyedül Isten az (1Tim 6:16), mégis örökké élhettek volna, amennyiben megmaradtak volna a Teremtőjükkel való bizalom- és szeretetteljes kapcsolatban.

A bibliai monizmus (felfogás, amely egyetlen alapelve épít: vagy csak anyagira, vagy csak szellemire) állítása szerint minden emberi egységként lett megteremtve, és az emberi lény egyetlen része sem él tovább, miután az illető személy meghalt. A „halhatatlan lélek” kifejezés, valamint a doktrína, miszerint az emberek halhatatlanoknak, esetleg halhatatlan lélekkel születnek, nem található meg a Bibliában. Az emberekben vagy a lelkekben nincs benne rejlő halhatatlanság. Nincs semmilyen a testüktől különálló tudatos létezésük. Miután valaki meghal, a benne létező tudatos rész megszűnik működni. Az ember halhatatlansága mindig és kizárólag Istentől származik.

Magyarázat

Élő lélekként teremtve

A teremtésről szóló leírás világosan megmagyarázza, hogy az embereket az Úr teremtette. 1Móz 2:7 verse a Teremtő két cselekedetét említi meg. E cselekedetek eredménye az első ember, Ádám megteremtése volt (az első cselekedet): „És formálta vala az Úr Isten az embert a földnek porából, és lehelett vala [a második cselekedet] az orrába életnek leheletét. Így lőn [az eredmény] az ember élő lélekké” (1Móz 2:7). Ontológiai szempontból mi egy egységet alkotunk (test + lélek = élő lélek). Isten Ádámot élő személyként, emberi lényként alkotta meg – a héber nyelvben szó szerint: „élő lélekként”. Ebben a kontextusban a „lélek” szó jelentése „személy”, „lény”, „(saját) maga”. A bibliai antropológia alapja, hogy mi lelkek *vagyunk*, nem pedig lelkünk *van*. Hans Wolff felteszi a kérdést: „Mit jelent a *nefes* (lélek) szó itt [1Móz 2:7]? Minden bizony-

nyal nem »lelket«, a szó hagyományos dualista értelmében. A *nefes* fogalmát együtt kell vennünk az ember teljes felépítésével és főleg a lélegzetével, sőt, az ember nem rendelkezik a *nefessel*, ő maga a *nefes*, *nefes*ként él (*Antropology of the Old Testament*, Fortress, 1974, 10. o.).

Isten lelkes, étellel teli testként teremtette meg az embert, nem pedig testet öltött lélekként. Az emberek tehát nem halhatatlan lélekkel – egy bennük különálló entitással – lettek megteremtve, hanem emberi lényekként, *akik lelkek*. Ez a doktrína igazolást nyer a későbbiekben, hiszen a kifejezést további bibliai szerzők is használják. Például, **(1)** a Teremtés könyvében meg vannak számlálva, hogy hányan mentek el Jákobbal Egyiptomba (hány „lélek” – 1Móz 46:26–27); **(2)** Lukács megemlíti, hogy hány embert kereszteltek meg Péter pünkösdszombat predikációja után: „mintegy háromezer lélek” (ApCsel 2:41).

A test, a lélek és a szellem szoros kapcsolatban működik együtt, amiből kitetszik, hogy erős kölcsönös, egymástól függő kapcsolat van egy személy lelki, szellemi és neveltetésből eredő képességei között. Ehhez hozzá kell még adnunk a társadalmi dimenziót is, hiszen Isten társasági lényeknek alkotott bennünket. Pál apostol mélyebben foglalkozik az emberi viselkedés e többdimenziós képletével, és leszögezi, hogy emberi lényként szükségünk van arra, hogy megengedjük Istennek: kegyelme és Szentlelke által átalakítson minket. „Maga pedig a békességnek Istene szenteljen meg titeket mindenestől; és a ti egész valótok, mind lelketek, mind testetek feddhetetlenül őriztessék meg a mi Urunk Jézus Krisztus eljövételére” (1Thess 5:23).

Istennek meg kell szentelnie életünket és cselekedeteinket. Emberként az életet testi, érzelmi, szellemi/értelmi, lelki és társadalmi szinten éljük meg. Ezek a szempontok elválaszthatatlanok egymástól. Például, amikor elhatározzuk, hogy testgyakorlást végzünk (futunk, kertészkedünk), az érzéseinket, gondolatainkat is munkába állítjuk, szellemi, lelki képességeinket is mozgósítjuk (ha például imádkozunk, vagy a Bibliából olvasunk fel), ahogy a társadalmi adottságainkat is (amennyiben nem vagyunk egyedül).

A halál – az élet visszája

A halál Isten alkotói cselekedetének, élő lelkeként való létezésünknek a visszája. A legfontosabb, amit tudnunk kell az, hogy életünk és azonoságunk Isten kezében van. A Prédikátor ezt költői módon fogalmazza meg: „És emlékezzél meg a te Teremtődről a te ifjúságodnak idején...

Minekelőtte elszakadna az ezüst kötél és megromolna az arany palackoska, és a veder eltörnék a forrásnál, és beletörnék a kerék a kútba, és a por földdé lenne, mint azelőtt volt; a lélek pedig megtérne Istenhez, aki adta volt azt” (Préd 12:3, 8–9). A „lélek” itt az emberi „természetet”, „jellemet” – azonosságunkat – jelöli (Zsolt 32:2), Isten nem feledkezett meg rólunk, hiszen a nevünk fel van jegyezve az élet könyvében (Fil 4:3; Jel 3:5; 13:8; 20:15; 21:27).

A halhatatlanságra vonatkozó hagyományos értelmezéssel ellentétben az ember lelke nem él tovább a halál után, nem folytatja a végtelenségig a létezését. A lélek – mint az emberi lény – halandó, és ezt Ezékiel próféta is világosan kijelenti: „Amely lélek [a héberben *nefes*, azaz személy] vétkezik, annak meg kell halni” (Ez 18:4). A lélek, azaz személy, aki nem Isten akarata szerint él, meghal. Ez azt jelenti, hogy a lélek (az ember) vétkezhet és meghalhat. Jézus is alátámasztja ezt: „Attól féljeteink inkább, aki mind a lelket, mind a testet elvesztheti a gyeheennában” (Mt 10:28). Figyeljük meg, hogy Jézus a teljes emberre, „mind a lélekre, mind a testre” (létezésünk belső és külső dimenziójára) utalva állítja azt, hogy megsemmisül a gyeheenna tüzeiben. A lélek nem létezik test nélkül, és nem él tovább a test halála után. Egyedül Isten ölheti meg a lelket, ami azt jelenti, hogy a lélek nem halhatatlan. Itt a „lélek” jelentése egy személy élete, teljes egzisztenciája, sorsa (nem *halhatatlan lélekre* vagy *szellemre* utal); ugyanakkor a test csak időleges fizikai létezést képvisel. Claude Tresmontant helyesen írja: „Amikor a héber *nefes* [lélek] szóra a plátói *psziché* [lélek] szóban rejlő jellegzetességeket vonatkoztatjuk, szem elől tévesztjük a *nefes* igazi jelentését, s ezenfelül további pszeudoprobémával is számolnunk kell” (A Study of Hebrew Thought, Deslee Company, 1960, 94. o.).

A halál álom vagy pihenés, meghalni annyit jelent, mint Isten népéhez gyűjtetni, azaz eltemettetni a sírba mások mellé (1Móz 25:8; 2Sám 7:12; 1Kir 2:10; 22:40; Zsolt 13:3; Jn 11:11–15; ApCsel 13:36; Jel 14:13). A halottak nem tudnak semmit, nem dicsérik az Urat, nem dolgoznak, nincsenek terveik vagy egyéb tevékenységeik a sírban (Jób 3:11–13; Zsolt 115:17; 146:4; Préd 9: 7, 12).

A lélek halhatatlansága doktrínájának pogány eredete

A lélek halhatatlanságába vetett hit eredete a görög filozófiában keresendő. Pitagorasz (Dániel próféta fiatalabb kortársa) a metempsichózis (lélekvándorlás) elvére építi vallásos tanításait. A metempsichózis

állítására szerint a lélek nem hal meg soha, hanem újjászületési ciklusokon megy keresztül, amíg megtisztultsága folytán kiléphet az újjászületek ciklusából. Pitagorasz hitt a transzmigrációban (a lélek átmenete egy másik testbe a halál után), a lélek ismételt, emberi, állati testbe, növényekbe történő reinkarnációjában, míg el nem éri a halhatatlanság szintjét. Pitagorasz reinkarnációra vonatkozó gondolatait az ókori görög filozófia befolyásolta.

Platón (nagyjából Malakiásnak, az Ótestamentum utolsó prófétájának kortársa) tovább „tökéletesítette” ezt a hellén tanítást, neki köszönhetően vált népszerű felfogássá a lélek halhatatlanságának doktrínája. A testamentumközi időszakban az örökké tartó kínszenvedésről szóló tanítás (Judit könyve 16:17) és a halottakért mondott imádság gyakorlata (Makkabeusok második könyve 12:39–45) a judaizmusban is éreztette hatását (az irányzattal ellentétes kivételekről az alábbi apokrif könyvekből olvashatunk: Tóbiás könyve 14:6–8; Sirák fiának könyve 7:17; 19:2–3; 21:9; 36:7–10; Bárúk könyve 4:32–35; Makkabeusok első könyve 2:62–64; Makkabeusok második könyve 7:9, 14). Josephus Flavius megjegyzi, hogy a farizeusok hittek a lélek halhatatlanságában (ld. Josephus Flavius: A zsidó háború, 2. 8. 14; A zsidók története, 18. 1. 2, 3).

Tertullianus hitvédő keresztényként az elsők közt állította, hogy az ember lelke halhatatlan: „Felhasználhatom Platón véleményét, mely szerint »minden lélek halhatatlan«” (Tertullian: On the Resurrection of the Flesh, Ante-Nicene Fathers, 3. köt., Hendrickson Publishers Inc., 2004, 547. o.).

Oscar Cullman vitatja Tertullianus álláspontját, nem ért vele egyet. Nagy hatású könyvében kijelenti, hogy a lélek halhatatlanságának gondolata ógörög eredetű, és a teológusok nem ölelhetik fel mindkét nézetet: a halhatatlan lélek és a feltámadás pillanatában ajándékba kapott halhatatlanság doktrínáját (Immortality of the Soul or Resurrection of the Dead? The Witness of the New Testament, 1958).

Brevard Childs a következő magyarázatot fűzi a kérdéshez: „Már régóta tudjuk az Ószövetség alapján, hogy az embernek nem *lelke van*, hanem *ő maga lélek* (1Móz 2:7). Más szavakkal, az ember egy teljes entitás, nem bizonyos részek – test, lélek és szellem – összetétele” (Old Testament Theology in a Canonical Context, Fortress, 1985, 199. o.).

Egyes teológusok megpróbálnak a jóérzésre hivatkozva érvelni a lélek halhatatlansága mellett, mivel a Szentírásban egyetlen kijelentés sincs, amely ezt a doktrínát alátámasztaná. Stewart Goetz például azt írja, hogy

„a Szentírás sehol sem tanítja, hogy a lélek létezik. A Bibliából mindössze *feltételezni* lehet a lélek létezését, és ez a *feltételezés* abból ered, hogy azt az átlagemberek ítélete támasztja alá” („A Substance Dualist Response”, Search of the Soul: Perspectives on the Mind-body Problem – Four Views of the Mind-Body, Wipf and Stock, 2010, 139. o.). Az emberi ítélet és jóézés azonban félrevezethet.

Az örök élet ajándéka

Az örök élet Isten ajándéka azok számára, akik személyes Megváltójuként hisznek Jézus Krisztusban (Jn 3:16; 5:24–25; 10:27–28; 17:3; Róm 2:7; 6:22–23; Gal 6:8). A halhatatlanság feltételhez kötött, Isten jóságára adott pozitív válaszunktól és az evangélium elfogadásától függ. A halhatatlanság eme ajándéka Jézus második eljövetelekor lesz felajánlva Isten hűséges követőinek (1Kor 15:51–55; 1Thess 4:13–18).

Alkalmazás

- 1 Kapcsolati és lételméleti szempontból mit jelent az, hogy Isten képére lettünk teremtve?
- 2 Egyedül Krisztus képes – kegyelme és a Szentlélek által – helyreállítani az emberekben Isten képmását. Teremtett személyként **hogyan élhetsz úgy, mint aki Isten képmását viseli?**
- 3 Halandók lévén halhatatlan lélek nélkül hogyan lehet mégis részünk az örök életben?
- 4 Isten minden ember szívébe beleültette az örök élet utáni vágyat (Préd 3:13, Károlinál „e világot is adta az emberek elméjébe”). Mit tehetünk azért, hogy cselekedeteink által felébresszük munkatársainkban, agnosztikus vagy ateista szomszédainkban ezt a vágyat?

Reménység az Ószövetségben

Szombat délután

E heti tanulmányunk: Jób 19:25-27; Zsoltárok 49; 71; Ézsaiás 26:14, 19; Dániel 12; 1Timóteus 6:16

Alapige: „Hit által áldozta meg Ábrahám Izsákot, próbára tétetvén, és az egyszülöttet vitte áldozatul, ő, ki az ígéretek nyerte... úgy gondolkozván, hogy az Isten a halálból is képes feltámasztani, miért is őt példaképpen visszanyerte” (Zsid 11:17, 19).

Az ószövetségi reménység nem a lélek halhatatlanságának görög elképzeléseiben gyökerezik, hanem a holtak végső feltámadásának bibliai tanításában. Mégis hogyan lehet újból életre kelteni a már nem létező emberi testet, amit elhamvasztottak, vagy másképpen enyészett el? Miként nyerheti vissza azonosságát, létét az, aki talán már évszázadokkal, évezredekkel ezelőtt meghalt?

Ezek a kérdések vezetnek az élet titkáról való elmélkedéshez. Életben vagyunk, élvezzük az életet, amivel Isten nap mint nap kegyelmesen megajándékoz. Nem vagyunk tisztában az élet keletkezésének természetfeletti mikéntjével, de azt tudjuk, hogy kezdetben Isten az Ige hatalma által hozott elő életet az élettelenből (1Mózes 1; Zsolt 33:6, 9). Tehát ha először teremthetett életet a semmiből (latinul *ex nihilo*) a földön, miért kételkednék abban, hogy képes újjáteremteni az ember életét és visszaadni eredeti identitását?

Ezen a héten arról fogunk elmélkedni, hogyan bontakozott ki a végső feltámadás fogalma az ószövetségi időkben. Főként Jób kijelentéseire, néhány zsoltárra, valamint Ézsaiás és Dániel próféciáira összpontosítunk majd.

- 1 Olvassuk el Jób 19:25-27 szakaszát, majd vessük össze Jn 1:18 és 1Tim 6:16 verseivel! A pátriárka mikorra várta, hogy meglátja Istent, és milyen körülmények között? _____

Az élet nem igazságos. Akkor látjuk ezt leginkább, amikor „jó emberek” szenvednek, miközben „gonoszoknak” jól megy a soruk (lásd Zsolt 73:12-17; Mal 3:14-18). Például Jób „feddhetetlen, igaz, istenfélő volt, és kerülte a rosszat” (Jób 1:1, ÚRK), Isten mégis hagyta, hogy Sátán többféle végzetes csapást is mérjen rá. Fizikailag: a testét fájdalmas fekélyek gyötörték (Jób 2:1-8). Anyagilag: nyájainak, vagyonának nagy részét elveszítette (Jób 1:13-17), meghaltak a háza népéhez tartozó szolgálói, sőt a saját gyerekei is (Jób 1:16, 18-19). Érzelmileg: olyan barátok vették körül, akik korholták, hogy vétkeiket be nem valló bűnösként mindazt meg is érdemli, ami rászakadt (Jób 4; 5; 8; 11 stb.). Még a felesége is kifakadt: „Erősen állsz-e még mindig a te feddhetetlenségedben? Átkozd meg Istent, és halj meg” (Jób 2:9, ÚRK)!

Jób mit sem tudott arról, hogy ő lett az Isten és Sátán közötti mély, kozmikus küzdelem epicentruma. A gyötrelmeitől lesújtva azon bánkódott, hogy miért kellett megszületnie, azt kívánta, bárcsak meg se született volna (Jób 3. fejezet). Úgy képzelte, hamarosan vége az életének, de rendületlenül bízott abban, hogy nem a halálé lesz az utolsó szó. Erős meggyőződéssel jelentette ki, hogy miután meghal, Megváltója egy nap majd megáll felette, és „testemben látom meg Istent” (Jób 19:25-27, ÚRK). „Ebben félreérthetetlenül felvillan a feltámadás gondolata” (*The SDA Bible Commentary*. 3. köt. 549. o.).

Nagyszerű reménység a rettenetes tragédiák közepette! A betegség, fájdalommal, anyagi összeomlással, társadalmi megvetéssel és érzelmi összetörtséggel küzdő Jób még akkor is képes volt előre tekinteni arra a napra, amikor majd feltámad a halálból és megláthatja szeretett Megváltóját! A pátriárkának a feltámadásra vonatkozó kijelentése ugyanolyan bizonyossággal volt teljes, mint ahogy évszázadokkal később Márta fordult Jézushoz: „Tudom, hogy [Lázár] feltámad a feltámadáskor az utolsó napon” (Jn 11:24). Jóbna is hittel kellett igényelnie ezt az ígéretet, mint Mártának, aki aztán nem sokkal később hatalmas tapasztalatot is szerzett, és ez alátámasztotta hitét.

Hogyan tanulhatunk meg bízni Istenben az élet vérlázító igazágtalanságai között is?

- 2** Olvassuk el a **49. zsoltárt!** Miért volt olyan biztos a zsolttáros a végső fel-támadásában (Zsolt 49:16), szemben azokkal, akik bizonyosság nélkül el-vesznek (Zsolt 49:7-15)?

A 49. zsoltár említést tesz azoknak a hamis bizodalmaról, „*akik gazdagságukban bíznak, és nagy vagyonukkal dicsekesznek*” (Zsolt 49:7), „*földjüket magukról nevezik el*” (Zsolt 49:12, ÚRK), akik csak magukkal tesznek jót (Zsolt 49:19). Úgy tesznek, mintha örökre megmaradnának a házaik, mint ahogy a dicsőségük is (Zsolt 49:12, 18). Balgán megfeledkeznek arról, hogy dicsőségük szertefoszlik, ők maguk is elvesznek, hasonlóan az állatokhoz (Zsolt 49:13). „*Mint a juhok, úgy kerülnek a sírba, a halál legelteti őket... Alakjukat elemészti a sír, nem lesz lakásuk*” (Zsolt 49:15, ÚRK).

Jób évszázadokkal korábban kijelentette: „*Mezítelen jöttem ki az én anyámnak méhéből, és mezítelen térek oda vissza*” (Jób 1:21; vö. 1Tim 6:7). A zsolttáros rámutat, hogy a bolondok és a bölcsek egyaránt meghalnak, „*és gazdagságukat másoknak hagyják*” (Zsolt 49:11).

Viszont alapvető a különbség közöttük. Egyik oldalon vannak a bolondok, akik elvesznek, noha a saját múlandó javaikkal és teljesítményeikkel próbálják biztosítani magukat. Velük szemben a bölcsek az emberi történelem folyamán és a halál fogságán túllátva a szemüket a fényes jutalomra szegezik, amit Isten tart fenn a számukra (1Pt 1:4). A zsolttáros ilyen gondolati megközelítéssel, bízva mondja el: „*De Isten engem kivált a holtak hazájából, és magához fog venni*” (Zsolt 49:16, RÚF).

Az ószövetségi reménységgel összhangban ez a kijelentés nem azt sugallja, hogy a zsolttáros lelke a halála idején azonnal a mennybe röppenne. Egyszerűen azt fejezi ki, hogy nem marad örökre a sírban. Eljön majd az idő, amikor Isten megszabadítja a halálból és a mennybe viszi.

Ez is a jövőbeli feltámadás biztos voltát mutatja be, most pedig reményt, bizonyosságot és tartalmat hoz az életünkbe. A bölcsek jutalma tehát összehasonlíthatatlanul nagyszerűbb annál, mint amit rövid életük alatt a balgák felhalmozhatnak maguknak, ráadásul örökre megmarad.

Mi mindenben láttuk már, hogy hiábavaló az embernek a gazdagságában vagy a teljesítményeiben bízni? Hogyan védhet meg ettől a hibától, ha a keresztre figyelünk?

3 Olvassuk el a **71. zsoltárt!** Mire utalt a zsoltáros, amikor kérte Istent, hogy hozza fel „a föld mélységéből” (Zsolt 71:20)?

A 49. zsoltár megható módon fejezi ki a feltámadás reményét, szemben a vagyunkban bízók balga váradalmával. A 71. zsoltár írója Istennél keres biztonságot és reményt, amikor ellenségek veszik körül, hamisan vádolják és azt állítják, hogy Isten elhagyta (Zsolt 71:10-11).

A megpróbáltatások idején Dávid vigaszt és bizonyosságot nyer, mert felidézi, hogyan viselte gondját Isten a múltban. Először is tudja, hogy Ő tartotta meg születésétől fogva, Ő hozta elő anyja méhéből (Zsolt 71:6). Azt is kijelenti, hogy ifjúságától kezdve az Úr tanította (Zsolt 71:17).

A zsoltáros könyörög, mint aki biztosan tudja, hogy mindig Isten volt a sziklája, az erőssége: „*Légy sziklaváram, ahova menekülhessek szüntelen*” (Zsolt 71:3). „*Ne vess el engem az én vénségemnek idején; mikor elfogy az én erőm, ne hagyj el engem*” (Zsolt 71:9)! „*Oh Isten, ne távozzál el tőlem! Én Istenem, siess segítségemre*” (Zsolt 71:12)! „*Sok bajt és nyomorúságot láttattál velem, de ismét megelevenítesz, és a föld mélyéből is újra fölhozol engem*” (Zsolt 71:20, ÚRK) – fűzi még hozzá.

A „föld mélyéből” kifejezés érthető szó szerint, utalásként Dávid jövöbéli, fizikai feltámasztására. A szövegösszefüggés azonban talán inkább a zsoltáriró mély depresszióját érzékelteti egy hasonlattal: mintha el akarná nyelni a föld (vö. Zsolt 88:6; 130:1). Elmondhatjuk tehát, hogy ez „elsősorban képletes kifejezés, ugyanakkor céloz a testi feltámasztásra is” (*Andrews Study Bible* megjegyzése Zsolt 71:20 verséhez, 726. o.).

Végeredményben fontos belekapaszkodni abba, hogy legyünk bármilyen helyzetben, Isten ott van, gondoskodik rólunk. Végső soron a reménységünk nem erre az életre, hanem az eljövendőre összpontosul, az örök életre, amire majd Jézus feltámaszt visszaterésekor.

Mindenkinek vannak rettenetesen elkeseredett pillanatai. Mit változtat ilyenkor, ha felidézünk, ahogyan korábban segített az Úr tovább küzdeni hittel, még ha Ő távolinak tűnt is?

- 4 Olvassuk el **Ézs 26:14** és **19** verseit! Mi a különbség a végleg elveszők (**Ézs 26:14**; lásd még **Mal 4:1**) és azok között, akik örök életre jutnak (**Ézs 26:19**)?

Ézsaiás próféta könyve bemutatja az éles ellentétet Isten fensége és az ember törekenysége között (lásd *Ézsaiás* 40. fejezet). Mi olyanok vagyunk, mint a megszáradó fű és a hervadó virág, Isten beszéde azonban örökre megmarad (*Ézs* 40:6-8). Bűnösök vagyunk, ám Isten üdvözítő kegyelme elérhető minden ember számára, még azoknak a pogányoknak is, akik elfogadják szövetségét és megtartják a szombatot (*Ézsaiás* 56. fejezet).

Ézsaiás próféta könyve jelentősen kitágítja a feltámadás reményét. A feltámadásra tett korábbi bibliai utalásokat inkább személyes nézőpontból fogalmazták meg (*Jób* 19:25-27; *Zsolt* 49:16; 71:20), míg *Ézsaiás* próféta szavai nemcsak önmagára, hanem a hívők szövetségi közösségére is vonatkoznak (*Ézs* 26:19).

Ézsaiás 26. fejezete szembeállítja a gonoszok és az igazak sorsát. Egyik oldalon a gonoszok halottak maradnak, nem kelnek életre többé, legalábbis a „*második halál*” (*Jel* 21:8) után már nem. Teljesen megsemmisülnek, az emlékezetük is elvész örökre (*Ézs* 26:14). Ez a szakasz is hangsúlyozza azt a tanítást, hogy nem létezik a halál után a testet túlélő lélek vagy szellem. Az Úr kijelentette a gonoszok jövőbeli, végső pusztulásáról szólva, hogy elégnek, „*nem marad sem gyökerük, sem águk*” (*Mal* 3:20, RÚF, Károliban *Mal* 4:1).

A meghalt igazak azonban feltámadnak a halálból, hogy elnyerjék jutalmukat. Az Úr Isten „*elnyeli a halált örökre*”, és „*minden arcról eltörli a könnyet*” (*Ézs* 25:8, ÚRK). „*Megelevenednek halottaid, és holttestük föltámad. Serkenjetekek föl és ujjongjatok, akik a porban laktok, mert harmatotok a napkeltének harmata, és a föld visszaadja az árnyakat*” (*Ézs* 26:19, ÚRK). A feltámadt igazak mind örömmel vesznek részt a lakomán, amit az Úr készít a népeknek (*Ézs* 25:6). A végső feltámadás minden korból összehozza az összes igaz embert, így a Krisztusban meghalt szeretteinket is.

Képzeld el, milyen lenne reménység, bizonyosság nélkül élni, azzal a tudattal, hogy a halállal minden véget ér számunkra! Sőt azok is mind eltűnnek, akik valaha ismertek bennünket, tehát mintha soha nem is léteztünk volna, semmi értelme nem lenne az életünknek. Ezzel szemben mennyire más képet mutat a reménységünk!

Az Újszövetség sokat foglalkozik a halottak feltámadásával, és amint láttuk, ez a gondolat az Ószövetségben is megjelent. Az akkori korban élő emberek ugyanazt a reményt látták maguk előtt a feltámadásról, mint mi. Mártát szintén ez a reménység éltette Jézus napjaiban (Jn 11:24). Vitathatatlan, hogy a zsidók akkoriban is tudtak az utolsó napon történő feltámadásról, még ha nem is mind hittek benne (lásd ApCsel 23:8).

5 **Hogyan írja le a feltámadás reményét Dániel próféta könyvének 12. fejezete?**

Dán 12:1 úgy nevezi Mihályt – akinek kilétét sokan vitatták –, hogy „*a nagy fejedelem*”. *Dániel próféta könyvében* minden nagy látomás csúcspontján feltűnik Krisztus és az országa, így az adott szakasz esetében is szükségképpen ez a helyzet. Ebben a próféta könyvben még más utalásokat is találunk erre az isteni személyre: „*a seregnek fejedelme*” (Dán 8:11), „*fejedelmek fejedelme*” (Dán 8:25), „*Messziás-fejedelem*” (Dán 9:25), végül pedig „*Mihály, a nagy fejedelem*” (Dán 12:1). Ezért Mihályt is Krisztussal kell azonosítanunk.

Az eddig vizsgált ószövetségi szakaszok (Jób 19:25-27; Zsolt 49:16; 71:20; Ézs 26:19) egyöntetűen az igazak feltámadásáról szólnak. Dániel 12. fejezete azonban említi az igazak és a gonoszok feltámadását is. Amikor Mihály felkel, „*sokan azok közül, akik alusznak a föld porában, felszerkennek, némelyek örök életre, némelyek pedig gyalázatra és örökkévaló utálatosságra*” (Dán 12:2).

Krisztus visszatérésekor külön feltámadnak bizonyos emberek, hűségesek és hűtlenek. „*Sírok nyílnak meg, és »sokan azok közül, akik alusznak a föld porában, felszerkennek, némelyek örök életre, némelyek pedig gyalázatra és örökkévaló utálatosságra«* (Dán 12:2). Azok, akik a harmadik angyal üzenetébe vetett hittel haltak meg, megdicsőülten jönnek elő sírjukból, hogy meghallják, amikor Isten békeszövetséget köt törvénye megtartóival. Azok is, „*akik Őt általszegezték*» (Jel 1:7), akik gúnyolódtak és nevettek Krisztus haláltusáján, és akik a leghevesebben támadták igazságát és népét, feltámadnak, hogy meglássák Krisztus dicsőségét és a hűségesek és engedelmesek megdicsőítését” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem*. Budapest, 2013, Advent Kiadó, 544–545. o.).

További tanulmányozásra: Ellen G. White: *Próféták és királyok*, „Látomások az eljövendő dicsőségről” c. fejezet.

A modern tudomány tanítása szerint minden anyag atomokból áll, amelyek még kisebb elemi részecskékből, kvarkokból és leptonokból tevődnek össze, ezeket tartják minden létező fizikai dolog építőköveinek. Amennyiben tehát a fizikai világ magvát a kvarkok és leptonok alkotják, vajon nem volna képes Isten, aki nemcsak megteremtette, de fenn is tartja a világot, egyszerűen újrakonfigurálni (újra alakzatba rendezni) a kvarkokat és a leptonokat, amikor eljön a feltámasztásunk ideje? Az ateista Bertrand Russel a feltámadás gondolatán gúnyolódva kérdezte, hogy mi történik azokkal, akiket kannibálok ettek meg, hiszen a testük már a kannibálokéba épült bele? Tehát ki mit kap meg a feltámadáskor? Feltételezhetjük, hogy az Úr egyszerűen előveszi valahonnan a kvarkokat és a leptonokat, a létezés alapvető építőköveit, és a nála mindannyiunkról meglévő információ alapján helyreállít bennünket ezekből? Neki nincs szüksége az eredeti elemi részecskéinkre, Ő bármit képes megtenni. Valójában elég szólnia, és új kvarkok meg leptonok jönnek létre. Isten, aki megteremtette a világmindenséget, bárhogy, de újjá tud teremteni bennünket, és megígérte, hogy ezt megteszi a holtak feltámasztásakor.

„Az első feltámadáskor az Életadó szólítani fogja megváltottait, de addig a dicsőséges óráig, amikor felharsan az utolsó trombitászó és a hatalmas sereg előjön örök dicsőségre, Isten minden megpihent szentet biztonságban tart és drágakőként őriz, név szerint ismeri őket. Az életük idején bennük lakozó Megváltó hatalma által Isten előhozza őket a halálból, mert isteni természet részesei lettek” (Ellen G. White megjegyzése, *The SDA Bible Commentary*. 4. köt. 1143. o.).

Naponkénti tanulmányozásra: 2Sám 2–8;

Ellen G. White: *Az imádság*, 7. fejezet

1. Abner mely szavai készítették az izraelitákat az egymás közti harc befejezésére?
2. Hogyan ölte meg Isbósetet Rékáb és Bahana?
3. Milyen hangszeren játszottak az izraeliták a frigyláda szállításakor?
4. Mit tett Dávid az arannyal és az ezüsstel, amit a meghódított népektől vett el?
5. **Mit nem helyettesíthet az imádság?**

Általános áttekintés

A halál lesújtó, hideg, természetellenes dolog. Megfosztja az életet a bizonyosságtól és értelemről, és hirtelen megszakítja a kapcsolatokat. A halál teljességgel logikátlan. Emberekként sosem voltunk arra hivatva, hogy meghaljunk. A bűn miatt halunk meg, egyedül a bűn miatt.

Mindazonáltal a bűnbeesés utáni Édenben, a sötétség és kétségbeesés közepette Isten helyet készített a reménység számára, amely fénylik ott, ahol nincs ok a továbbhaladásra, ahogy a hold és a csillagok is beragyogják a sötétséget. Ez a reménység Istentől ered, Aki megkereste Ádámot és Évát (1Móz 3:9), a kezdete pedig az a bejelentés, hogy elküldi a megígért Magot, Aki által majd legyőzi Sátánt. A reménység ajándék Istentől számunkra. Éva azt hitte, hogy az ő elsőszülött fia lesz az Üdvözítő (1Móz 41), a halált azonban a Messiás, Jézus Krisztus győzte le.

Az ótestamentumi egyház (ApCsel 7:38) végig ebben a reménységben élt: várta a Messiást és országának megalapítását. A feltámadás reménysége már a legősibb ószövetségi idők óta élt az emberekben. Jóból Dánielig számos bibliai író vallott erről.

Magyarázat

Röviden vegyük át a feltámadás reménységére vonatkozó ószövetségi bibliaszövegeket:

Jób 19:25–27

Kijelenthetjük, hogy nincs figyelemre méltóbb, ékesebben szóló szöveg az Ószövetségben a feltámadásról való személyes meggyőződésre, mint Jób 19:25–27 szakasza. Jób könyve egy rendkívüli, ékesszóló hitvallomás. Versei a test feltámadása reménységének egyik legszebb üzenetét tartalmazzák.

Itt található az a kijelentés, amelyet számos keresztény sírkövön olvashatunk: Jób hangot ad azon meggyőződésének, hogy halála után saját szemével látja meg Istent. Ez a Biblia legrégebbi kinyilatkoztatása arról a reménységről, hogy mit tesz majd Isten a világ történelmének végén. Ezt mondta Jób: „Mert én tudom, hogy az én Megváltóm él” (Jób 19:25). Ismeri Istent – az ő személyes Istenét –, aki él, s akit „Megváltó”-nak nevez (a héberben *goel*, azaz „megváltó rokon”, „védelmező”, „bosszú-

álló”, „oltalmazó”). Olyan volt számára Isten, mint Ruth számára Boáz (Ruth 4:14). Jób folytatja beszédét, és bizalommal kijelenti, hogy az ő Megváltója „utoljára az ő *pora* felett megáll” (Jób 19:25), hogy egy új életre támassza fel.

Sajnos az emberek csak a 25. verset ismerik és idézik, de a folytatás is legalább olyan fontos: „És miután ezt a bőrrömet megrágnák, testem nélkül látom meg az Istent. Akit magam látok meg magamnak; az én szemeim látják meg, nem más. Az én veséim megemésztettek én bennem” (Jób 19:26–27). Figyeljük meg, hogy Jób egyes szám első személyben beszél! Határozottan hisz abban, hogy a saját szemével, hús-vér emberként fogja meglátni Istent, még akkor is, ha időközben meghal és nem marad már rajta hús. Nem is lehet szebben kifejezni ezt a reménységgel teljes hitet!

Zsolt 16:9–10

„Azért örül az én szívem és örvendez az én lelkem; testem is biztosságban lakozik. Mert nem hagyod lelkemet a *seolban* [*sírgödör*, *halál*]; nem engeded, hogy a te szented rothadást lásson.” Itt a héber *seol* kifejezést a „sír” szóval kellene fordítani, ahogy az számos más helyen történik a Bibliában. Összesen 66 alkalommal szerepel ez a szó a héber Szentírásban, és az esetek többségében a jelentése „sír(gödör)”. Mind a Törvény áthágói, mind az igazak a *seolba* jutnak (1Móz 37:35; 42:38; 44:29, 31; 4Móz 16:30, 33; 1Kir 2:6, 9; Jób 21:13; Zsolt 49:16; Zsolt 89:49; Préd 9:12; Ézs 14:9, 11, 15; 38:10; Ez 31:15–17). Emellett az Úr megváltja a hűségeseket a *seolból* (Hós 13:14); senki sem rejtőzhet el Isten elől a *seolban* (Zsolt 139:8; Ám 9:2), és semmilyen tevékenység nincs ott (Préd 9:12).

Egyetlen helyen sincs a Bibliában a *seol* föld alatti, sötét világként bemutatva, ahol a halottak élnek, vagy ahol az emberek lelkei vagy szellemei tovább folytatják létezésüket. A *seol* szó a halottak helyének, a sírhelynek a megnevezése. (Az angol nyelvű NIV Biblia-fordítás szövegében az esetek többségében a *seol* szó fordítása a *grave*/„sír” [57 alkalommal], de *death*/„halál” [5-ször], *realm of death*/„halottak lakhelye” [egy ízben], *deepest depths*/„mélységek mélysége” [egyszer], *gates of death*/„halál kapuja” [egyszer] és *depth*/„mélység” [egyszer] formában is megjelenik). Dávid örvend, hogy a halál után békében nyugszik majd, és nem feledkezik meg róla az Úr, hanem feltámad majd egy új életre anélkül, hogy megtapasztalná a végleges megsemmisülést (a *sakhat* jelentése: „pusztulás”, „felbomlás”, „rothadás”, „feneketlen mélység”).

Ez a szöveg túlmutat Dávid tapasztalatán, és mély, messianisztikus jelentősége van.

„A te szented” (a héberben *khasid*, „elkötelezett”, „hűséges”, „szent”), azaz a Messiás, Jézus Krisztus teste nem fog bomlásnak indulni a sírveremben, mivel három nap pihenést követően fel fog támadni az Ő sírjában (a *seolban*). Az Újtestamentum írói ezt a szöveget Krisztus feltámadásának prófétikus hirdetéseként idézik (ApCsel 2:25–28; 13:35).

Zsolt 49:10–16

A zsoltáríró ellentétbe állítja az emberek általános sorsát és az igazak jutalmát. Egyrészt minden ember meghal és a maga sírjába (*seoljába*) jut, mivel „még ha örökké élne is és nem látná meg a sírgödört [vagy a bomlást {*sakhat*}]” (Zsolt 49:10; vö. Zsolt 16:10; Zsolt 17:15). Másrészt pedig azoknak, akik szeretik az Urat és engedelmeskednek neki, az előbbiektől különböző sorsuk lesz. A költő ekképpen folytatja: „Csak Isten válthatja [*padah*, „megszabadít”, „megvált”] ki lelkemet a seol kezéből, mikor az megragad engem” (Zsolt 49:16). A román nyelvű BTF bibliafordítás még pontosabban tükrözi az eredeti héber szöveget: „Isten megváltja lelkemet a sírgödör hatalmától.”

Zsolt 71:20

„Sok bajt és nyomorúságot éreztettél velünk, de ismét megelevenítesz, és a föld mélységéből ismét felhozol minket.” A 71. zsoltár imádság Isten segítségéért az idős korban. Az Úr születésétől fogva a zsoltáríróval volt, és nagy dolgokat tett érte, ezért azt kéri Istentől, hogy óvja meg őt az ellenségtől. Isten azon túl, hogy helyreállítja a testi egészséget és erőt, képes fel is támasztani a holtakat. A zsoltáros reméli, hisz abban, hogy Isten kiemeli őt (a héberben *'alah*, „felemel”, „felvisz”) a föld mélységéből (héberül *tehom*, ami szó szerint „[feneketlen] mélység”), ami valószínűleg a sírgödör figuratív körülírása. Következésképpen ez a költői kép a fizikai feltámasztásra utal, amit a román nyelvű BTF-változat még jobban kifejez: „Újra életet adsz nekem, és kiemelsz a föld mélységéből.”

Zsolt 73:24

Aszáf, miközben az élet nagy dilemmáin elmélkedik, hogy például miért van jó dolguk a törvényszegőknek, és szenvednek az igazak, arra a következtetésre jut, hogy Isten támogatja és vezeti őt, biztosítja jövőjét és majdan feltámasztja az örök életre: „Tanácsoddal igazgatsz és az-

után dicsőségedbe fogadsz engem” (Zsolt 73:24). Isten értelmet ad jelenlegi életünknek, de ami ennél is fontosabb, a halál után is biztosítja a jövőnket. A „(magához) vesz” igével fordított héber kifejezés a *laqakh*, amely az Énokról szóló leírásban is szerepel (Isten magával ragadta őt a mennybe – 1Móz 5:24), ahogy Illés történetének leírásában is (2Kir 3, 9). 2Kir 2:1, 11 verseiben viszont az *'alah* ige található („felemel”, „felvisz”).

Ézs 26:19

Ézsaiás próféta az úgynevezett „Kis Apokalipszisében” bemutatja és bizalommal hirdeti a feltámadás reménységét: „Megelevenednek halottaid, és holttesteim fölkelnek: serkenjeteek föl és énekeljeteek, akik a porban lakoztok, mert harmatod az élet harmata, és visszaadja a föld az árnyakat!” (Ézs 26:19). Dicsőséges reménység és ragyogó jövő lesz azok sorsa, akik hűségesen kitartanak az Úr mellett. Ez a bibliavers nagyon egyértelmű a halálból történő fizikai feltámadást illetően. Dániel próféta, amint látni fogjuk a következőkben, feltámadásról szóló kijelentését Ézsaiás szavaira alapozza.

Dán 12:2, 12

Dániel a feltámadás napjára mutat: „És sokan azok közül, akik alusznak a föld porában, felseknenek, némelyek örök életre, némelyek pedig gyalázatra és örökkévaló utálatosságra” (Dán 12:2). Isten ótestamentumi kinyilatkoztatása ebben a bibliaszövegben éri el csúcspontját. A halál álomhoz van hasonlítva, a halottak pedig feltámadnak: az Urat szolgálók elnyerik az örök élet jutalmát, a törvénszegők viszont örök halálra ítéltetnek.

Isten a fejezet végén biztosítja Dánielt, hogy új életre támasztja fel: „Te pedig menj el a vég felé, és majd nyugszol, és felkelsz a te sorsodra a napoknak végén” (Dán 12:13). A halál olyan, mint az odaadással végzett munka utáni pihenés, amit az édes örökség átvétele követ: az örök élet Istennel.

Jónás 2:3

A feltámadásra történő utalás Jónás könyvében összefüggésben áll azzal, hogy a próféta három napot töltött a hal gyomrában. Jónás ezt a tapasztalatot úgy éli meg, mintha három napot a *seo*-ban töltött volna (Jón 2:3). Három nap és három éjjel után a hal kivetette magából – úgy-

mond a *seoból* – a prófétát, aki így módon lehetőséget kapott egy új élet elkezdésére. Így imádkozott a próféta: „A hegyek aljáig süllyedtem alá; bezáródtak a föld závárai felettem örökre! Mindazáltal kiemelted életemet a múltásból, ó, Uram, Istenem!” (Jón 2:7). Jézus a sírgödörben való tartózkodását Jónás tapasztalatához hasonlította (Mt 12:40).

Hós 6:2

Hóseás próféta Izrael lelki ébredésére és Istenhez való visszatérésére utal, amikor a halálból az életre történő feltámadásról ír, így módon szemlélteti Isten népének megújult életét.

Alkalmazás

- 1 Hogyan ébreszthetsz reménységet a szeretteiket gyászolók szívében?
- 2 A Biblia feltámadásra vonatkozó tanítása képes-e megváltoztatni a halállal és a csüggedéssel szembeni magatartásodat?
- 3 A második eljövételbe vetett reménység hogyan javíthat kapcsolataid minőségén, legyen szó a házastársadról, szomszédaidról vagy a munkatársaidról?

Halottak feltámasztása a kereszttel előtt

Szombat délután

E heti tanulmányunk: 1Királyok 17:8-24; Márk 5:35-43; Lukács 7:11-17; 9:28-36; János 11:1-44; Júdás 9

Alapige: „Monda néki Jézus: Én vagyok a feltámadás és az élet: aki hisz énbenem, ha meghal is él; és aki csak él és hisz énbenem, soha meg nem hal. Hiszed-é ezt” (Jn 11:25-26).

A feltámadásra vonatkozóan eddig vizsgált ószövetségi utalások nagyrészt egyes emberek váradalmait fejezték ki (Jób 19:25-27; Zsolt 49:16; 71:20; Zsid 11:17-19), illetve ígéreteket közöltek a jövőre nézve (Dán 12:1-2, 13). Az ihletett feljegyzések azonban olyan esetekről is beszámolnak, amelyekben halottak feltámadtak.

Mózes feltámadása volt az első (Lk 9:28-38; Júdás 9). Az izraeli királyok korában szintén feltámadt a sareptai özvegyasszony fia (1Kir 17:8-24) és a súnemita asszony fia (2Kir 4:18-37). Földi élete során Krisztus feltámasztotta a naini özvegyasszony fiát (Lk 7:11-17) és Jairus lányát (Lk 8:40-56), majd pedig Lázárt (János 11. fejezet). Mózes kivételével ezek az emberek mind halandó testben támadtak fel, később aztán újból meghaltak. Ezek az esetek szintén megerősítik a bibliai tanítást a holtak öntudatlan állapotáról (Jób 3:11-13; Zsolt 115:17; 146:4; Préd 9:7, 12). Egyáltalán nem említ állítólagos túlvilági tapasztalatot egyik nevezett beszámoló, mint ahogy a feltámadás bármelyik másik bibliai története sem.

A hét során alaposabban megfigyeljük a Krisztus halálát és feltámadását megelőző feltámadásokat.

1 Milyen bizonyítékát találjuk Lk 9:28-36 és Júd 9 verseiben annak, hogy Mózes testben támadt fel?

Egyes alexandriai egyházatyák úgy érveltek, hogy Mózes halálakor két Mózes is volt: az egyik lélekben élt, a másik testben halott volt; az egyik Mózes a mennybe szállt az angyalokkal, a másikat eltemették a földön (lásd *Origenész beszéde Józsué 2:1 alapján*. Alexandriai Kelemen, Stromata 6.15). A lélek mennybemenetelének és a test eltemetésének megkülönböztetése talán logikusnak tűnhet azoknak, akik a halhatatlan lélek görög fogalmában hisznek, csakhogy ez a gondolat nem szerepel a Bibliában. Júd 9 verse megerősíti Mózes testben történt feltámadásának bibliai tanítását, mert a vita „*Mózes teste felett*”, nem pedig az állítólag élő lelke miatt folyt.

5Móz 34:5-7 szakaszából tudjuk, hogy Mózes százhusz évesen halt meg, és az Úr Moáb földjén temette el egy völgyben, egy elrejtett helyen, de nem maradt sokáig a sírban. „Krisztus maga jött le a mennyből azokkal az angyalokkal, akik eltemették Mózeset, és előhívta az alvó szentet... Most először szándékozott Krisztus életet adni a holtaknak. Mikor az élet fejedelme és a fénylő angyalok a sírhoz közeledtek, Sátán féltette hatalmát... Krisztus nem bocsátkozott vitába Sátánnal... mindent Atyjára bízott, mondván: »Dorgáljon meg téged az Úr« (Júd 9)... A feltámadás mindörökre bizonyossá lett. Sátántól elragadták a zsákmányt, a megholt igazak ismét élhetnek” (Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*. Budapest, 1993, Advent Kiadó, 446–447. o.).

Mózes feltámadásának világos bizonyítéka Jézus megdicsőülésekor mutatkozott meg. Megjelent Illés prófétával együtt, aki nem halt meg, hanem elváltozott, elragadtatott (2Kir 2:1-11). Mózes és Illés beszélgetett Jézussal (lásd Lk 9:28-36). „*És íme, két férfi beszélt vele, Mózes és Illés, akik megjelentek dicsőségben, és a Jeruzsálemben bekövetkező haláláról beszéltek*” (Lk 9:30-31, ÚRK). Félreérthetetlen módon mutatja be ez a szakasz, hogy Mózes megjelenése bizonyítja Krisztus győzelmét, amit a bűn és a halál felett készült aratni. Mózes és Illés, nem pedig a „lelkük” jelent meg Jézus mellett (hiszen Illés nem is halt meg)!

Isten nem engedte meg Mózesnek, hogy belépjen a földi Kánaánba (5Móz 34:1-4), de elvitte a mennyei Kánaánba. Mit tanít ez Istenről, „Aki kéréseink és gondolataink mértékén felül is képes mindent bőségesen megtenni az ő bennünk munkálkodó ereje szerint” (Ef 3:20, ÚRK)?

2 Milyen hasonlóságokat, illetve különbségeket látunk az 1Kir 17:8-24 és 2Kir 4:18-37 szakaszában lejegyzett két feltámadás között?

A *zsidókhoz írt levél* 11. fejezetében azt olvassuk, hogy hit által „*aszsonyok feltámadás útján visszanyerték halottaikat*” (Zsid 11:35), mint például a ma tanulmányozott szövegekben szereplő két történetben.

Az első eset (lásd 1Kir 17:8-24) Izrael legnagyobb hitehagyása idején volt, ami Akháb királynak és pogány feleségének, Jézabelnek a hatására következett be. Nagy aszály sújtotta a földet, Isten pedig meghagyta Illésnek, hogy menjen Sareptába, az Izrael területén kívül eső városkába. Ott találkozott egy szegény föníciai özvegyasszonnyal, aki éppen az utolsó adag ételt akarta elkészíteni magának és a fiának, mielőtt meghalnak. Azonban életben maradtak a liszt és az olaj megszaportításának köszönhetően, nem fogyott el az ételük az aszályos idő végéig. Az asszony fia később megbetegedett és meghalt. A kétségbeesett anya könyörgött Illésnek, aki az Úrhoz kiáltott. „*Az ÚR meghallgatta Illés szavát, visszatért a gyermekbe a lélek, és föléledt*” (1Kir 17:22, ÚRK).

A második feltámadás (lásd 2Kir 4:18-37) Súnemben, a Gilboa hegyétől délre fekvő kis faluban történt. Elizeus egy csoda folytán segített egy szegény özvegyasszonynak, hogy kifizethesse az adósságát, sok edényt megtöltött olajjal (2Kir 4:1-7). Később Súnemben találkozott egy jó módú, gyermektelen családdal. A próféta mondta az asszonynak, hogy fiuk fog születni, és úgy is történt. A gyerek szépen növekedett, egészséges volt, egy nap azonban megbetegedett és meghalt. A súnemi nő felkereste Elizeust a Kármel hegyén, aki visszament vele, hogy megnézze a fiúcskát. A próféta kitartóan könyörgött az Úrhoz, és végül a gyermek életre kelt. Ezeknek az asszonyoknak eltérőek voltak a körülményeik, de egyaránt üdvözítő hit élt bennük. A föníciai özvegy igen nehéz időben látta vendégül Illés prófétát, amikor Izraelben nem volt számára biztonságos hely. A súnemi házaspár külön szobát építtetett, ahol Elizeus próféta megszállhatott, amikor a vidékükön járt. A két gyermek halálakor a szerető édesanyák Isten prófétáihoz fordultak, majd örömmel láthatták, hogy a fiúk újból életre keltek.

Nagyszerű történetek ezek, viszont hány és hány fel nem jegyzett eset volt, amikor nem következett be ilyen csoda! A hitünk szempontjából tehát miért különösen fontos a végidei feltámadás ígérete?

A Biblia beszámol róla, hogy Jézus *„amerre csak járt, jót tett, és meggyógyított mindenkit, aki az ördög hatalmában volt, mert az Isten volt vele”* (ApCsel 10:38, ÚRK). Minden evangélium tele van olyan beszámolókkal, amelyek arról szólnak, hogyan segített Jézus megannyi rászorulónak, bajokkal küzdő embernek. A későbbiekben ezért is hitte el sok zsidó, hogy valóban Jézus a megígért Messiás. „Egész falvak és városok voltak, amelyekben többé nem volt hallható betegek sóhaja és panasza, mert azokon áthaladva minden beteget meggyógyított. Művei bizonyosságot tettek isteni küldetéséről. Szeretetet, irgalmasság és mélységes részvét nyilatkozott meg életének minden egyes cselekedetében. Szíve a könyörület bensőséges érzelmével kereste az embereket. Emberi természetet vett magára, hogy jobban megérthesse és megközelíthesse az ember szükségleteit. A legszerényebb és legmegvetettebb emberek sem félték hozzá közeledni. Még a kisgyermek is vonzódtak hozzá” (Ellen G. White: *Jézushoz vezető út*. Budapest, 2008, Advent Irodalmi Műhely, 9. o.).

3 Olvassuk el Lk 7:11-17 szakaszát! Milyen fontos különbséget látunk e mostani eset és a tegnap vizsgáltak között? _____

Galileai szolgálata alatt Jézus betegeket gyógyított és ördögöket űzött ki. Egyszer a követőivel Nain kapuja felé tartott, amikor ott éppen egy temetési menet haladt át. A vigasztalhatatlanul síró özvegyasszony fia nyitott koporsóban feküdt. Jézus a gyászoló anya iránti mély együttérzéssel szólította meg a nőt: *„Ne sírj”*, majd a koporsóban vitt, halott fiúhoz fordult: *„Ifjú, néked mondom, kelj föl!”* A fiatalember életre kelt, és Jézus az anyjához vezette (Lk 7:13-15). Jézus jelenléte teljes egészében megváltoztatta a helyzetet. A csoda szemtanúi közül sokan nemcsak azt mérték fel, hogy megdöbbenő dolog történt, hanem azt is, hogy különleges valaki jár közöttük. Úgy nevezték, hogy „a nagy próféta”.

A föníciai özvegy (1Kir 17:8-24) és a súnemi asszony (2Kir 4:18-37) segítséget kért, az egyik Illéstől, a másik Elizeustól, a naini özvegynek viszont Jézus kérés nélkül segített. Ezek szerint Isten akkor is gondoskodik rólunk, ha mi nem tudunk hozzá fordulni a kérésünkkel, vagy nem érezzük méltónak magunkat rá. Jézus meglátta a problémát és foglalkozott vele – ez annyira jellemző rá a szolgálatának egész idejében!

Az igaz vallás része az árvákról és az özvegyekről való gondoskodás (Jak 1:27). Mi nyilván nem leszünk képesek olyan csodákat tenni, mint Jézus, mégis hogyan segíthetünk a körülöttünk lévő szenvedőknek?

A Jézus halála és feltámadása előtti feltámadások nem csak egy meghatározott népcsoportra vagy társadalmi osztályra korlátozódtak. Minden bizonnyal Mózes tarthatjuk Isten népe legnagyobb vezetőjének (5Móz 34:10-12), tőle eltérően a szegény főnői özvegyasszony nem is volt izraelita (1Kir 17:9). A súnemi nő előkelő volt (2Kir 4:8). A naini özvegynek csak egy fia volt, ő lehetett az egyetlen támasza (Lk 7:12). Jairus valószínűleg Kapernaumban volt a zsinagóga egyik előljárója (Mk 5:22). Kulturális háttérüktől és társadalmi helyzetüktől függetlenül mindannyian részesültek Isten életadó hatalmának áldásában.

4 Olvassuk el **Mk 5:21-24** és **35-43** verseit! Mit tudhatunk meg a halálról Krisztus szavaiból: **„A gyermek nem halt meg, hanem alszik” (Mk 5:39)?**

Jairus tizenkét éves lánya betegen feküdt otthon, ezért a férfi felkereste Jézust, könyörgött neki, hogy menjen el hozzájuk és érintse meg gyógyító kezével. Ám mielőtt hazaérhettek volna, szomorú hírt kapott: **„Leányod meghalt, miért fárasztanád tovább a Mestert”** (Mk 5:35, ÚRK)? Jézus ekkor így szólt a gyászoló apához: **„Ne félj, csak higgy”** (Mk 5:36, ÚRK)! Jairus valóban csak azt tehette, hogy teljes egészében Isten közbelépésére hagyatkozik.

Amikor a házhoz értek, Jézus az ott összegyűltekhez fordult: **„Miért zajongtok és sírtok? A gyermek nem halt meg, hanem csak alszik”** (Mk 5:39, ÚRK). A gyászolók kinevették, mert **1)** tudták, hogy a kislány meghalt és **2)** nem értették meg Jézus szavait. „A halállal kapcsolatosan Krisztus kedvelt fordulatainak tűnik ez a vigasztaló hasonlat, amelyben az »alvás« jelképezi a »halált« ([Mt 9:24; Lk 8:52] lásd Jn 11:11-15 szakaszánál). A halál alvás, méghozzá mély alvás, amiből csak a nagy Életadó ébresztheti fel az embert, mert egyedül neki van kulcsa a sírhoz (lásd Jel 1:18; vö. Jn 3:16; Róm 6:23)” (*The SDA Bible Commentary*. 5. köt. 609. o.).

Akik látták a kislány feltámadását, **„azt sem tudták, hova legyenek a nagy ámulattól”** (Mk 5:42, RÚF). Nem is csoda! Most a halál még végleges, abszolút és látszólag visszafordíthatatlan. Minden bizonnyal fantasztikus, az egész életüket megváltoztató tapasztalat lehetett a feltámadást a saját szemükkel látni.

Számunkra is különösen jelentőségteljes Jézus bátorítása: „Ne félj, csak higgy” (Mk 5:36, ÚRK)! Hogyan tehetjük ezt meg még rémítő helyzetekben is, amikor a legfontosabb kitartani a hitben?

5 Olvassuk el Jn 11:1-44 szakaszát! Lázár betegsége és halála hogyan „dicsőítette meg” Jézust (Jn 11:4)?

A halálról szólva Jézus itt is az alvás metaforáját használja: „*Lázár, a mi barátunk, elaludt; de elmegyek, hogy felköltsem őt*” (Jn 11:11). Az emberek azt hitték, szó szerint alvásra gondolt (Jn 11:11-13), ekkor Ő világosan elmondta, hogy úgy értette: „*Lázár meghalt*” (Jn 11:12-14, ÚRK). A férfi már négy napja halott volt, mire Jézus Betániába érkezett, a teste oszlásnak indult (Jn 11:17, 39). Ennyi idő elteltével a test már bomlani kezd, szaga is van, tehát Lázár vitathatatlanul *halott* volt.

Így amikor Jézus kijelentette Mártának: „*Feltámad a te testvéred*” (Jn 11:23), Márta kifejezte hitét a végső feltámadásban. Jézus azonban ezt mondta: „*Én vagyok a feltámadás és az élet: aki hisz énbenem, ha meghal is él; és aki csak él és hisz énbenem, soha meg nem hal. Hiszed-e ezt*” (Jn 11:25-26)? Később még hozzáfűzte: „*Nemde megmondtam neked, hogy ha hiszel, meglátod majd Isten dicsőségét*” (Jn 11:40, ÚRK)? Márta hitt és meg is látta Isten dicsőségét testvére feltámadásakor.

A Bibliában az áll, hogy Isten a szavával teremtett életet (1Móz 1:20-30; Zsolt 33:6), és a szavával újjá is képes teremteni azt, amint Lázár esetében történt. Egy rövid imádság után Jézus így szólt: „*Lázár, jöjj ki*” (Jn 11:43)! A körülötte álló emberek ott és akkor meglátták Isten életadó hatalmának bizonyítékát, azt az erőt, ami szavával életre hívta a világunkat és ami az idők végén felkelti a halottakat, feltámasztja őket.

Lázár feltámasztásával Jézus bizonyította, hogy képes legyőzni a halált. Mi lehetne ennél nagyobb megnyilvánulása Isten dicsőségének számunkra, akik elkerülhetetlenül a halálba tartunk?

Olvassuk el Jn 11:25-26 verseit! Az egyik sorban Jézus a hívők haláláról beszél, a következőben pedig kijelenti, hogy soha nem hálnak meg. Mire tanít itt Jézus? Miért különösen fontos világosan látni, hogy a halál öntudatlan alvás, ha ezt meg akarjuk érteni? Jézus szavai miért keltenek erős reményt bennünk, akik a sír felé tartunk?

További tanulmányozásra: Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*, „Mózes halála” c. fejezet; *Próféták és királyok*, „Szigorú dorgálás”, „A békesség fejedelme” c. fejezetek; *Jézus élete*, „A százados”, „A hit érintése”, „Lázár, jöjj ki!” c. fejezetek.

„Krisztusban van az eredeti, nem kölcsönvett, nem mástól származó élet. »Akié a Fiú, azé az élet« (1Jn 5:12). Krisztus istensége az örök élet biztosítója a hívő számára. »Aki hisz énbennem – mondta Jézus –, ha meghal is, él; és aki csak él és hisz énbennem, soha meg nem hal. Hiszed-e ezt« (Jn 11:25-26)? Krisztus itt előretekint második eljövételének idejére. Akkor a meghalt igazak feltámadnak romolhatatlanságban, az élő igazak pedig elragadtatnak a mennybe, anélkül, hogy megízlelnék a halált. A csoda, mellyel Krisztus feltámasztotta Lázárt a halálból, minden meghalt igaz feltámadását jelképezi. Szavai és cselekedetei által Jézus a feltámadás Szerzőjének jelenti ki magát. Ő, aki hamarosan kereszthalált halt, ott állt a halál kulcsaival a sír legyőzőjeként, és kinyilvánította: joga és hatalma van, hogy örök életet adjon” (Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, 447. o.).

Naponkénti tanulmányozásra: 2Sám 9–15;

Ellen G. White: *Az imádság*, 8. fejezet (a „Szüntelen imádkozzatok!” bekezdésig)

1. Ki evett mindig a király asztalánál?

2. Ki bátorított kit a nemzet és Isten városainak védelmére?

3. Milyen ruhát viseltek a király lányai, míg szüzek voltak?

4. Melyik hegyre ment fel Dávid és hogyan? Mit tett, amikor felért a csúcsra?

5. Mit tegyünk, ha nem kapunk azonnal választ az imánkra?

Általános áttekintés

E heti tanulmányunk Krisztus keresztre feszítése előtt feltámadt személyek esetét elemzi, és pedig:

1. Mózes (Mt 17:3; Lk 9:30; Júd 9)
2. A sareptai özvegy fia (1Kir 17:21–23) és a sunemita asszony fia (2Kir 4:32–37)
3. A naini özvegy fia (Lk 7:14–15)
4. Jairus leánya (Mk 5:40–42)
5. Lázár (Jn 11:41–45)

Ezek közül az elhunyt emberek közül egyedül Mózes ment fel a mennybe, az összes többi feltámadt személy itt a földön folytatta életét. Mindenik feljegyzés külön-külön igazolja, hogy nincs élet („lélek”) vagy bármilyen létezési forma a halál után. Érdekes szempont, hogy a feltámadtak közül senki sem tesz említést valamely túlvilági tapasztalatról. Vajon nem lett volna elég emlékezetes egy ilyen élmény ahhoz, hogy beszéljenek róla utólag? A három özvegy fiainak lelkesen kellett volna mondaniuk: „Anyá, nem hiszed el, mit láttam odaát!” – és a mennyben átélt tapasztalatukról szóló hír futótűzként terjedt volna el egészen a föld széléig. És egy másik jogos kérdés: miért jönne vissza valaki a földre, miután már járt a paradicsomban?

Mózes, aki elragadtatott a mennybe, nem test nélküli „szellem” volt vagy „lélek”, mivel ő testben támadt fel. A Krisztus és Sátán közötti vita „Mózes testéről” szólt (Júd 9). Sátán sem, Jézus sem tesz említést élő lelkekről vitájuk során. Miért lett volna szükség testre, ha már létezett lélek? Nem volt szükség testre a lélek befogadásához, mivel a test maga Mózes volt. Később Mózes Illéssel együtt (aki úgy ragadtatott el a mennybe, hogy sosem halt meg) megjelenik Jézusnak a Színeváltozás Hegyén (Lk 9). Ezek a feljegyzések újfent bizonyítják, hogy a legjobb magyarázat a halálra az álom, nem pedig valamely test nélküli tapasztalat.

Magyarázat

Elemezni fogjuk Lázár történetét, és részletesen megbeszéljük feltámadása körülményeit. Mielőtt a Mester és a tanítványok elindultak volna Betániába, Jézus beszélt nekik a halálról, amit álomként/alvásként jellemzett (Jn 11:11). A tanítványok megkérdezték Tanítójukat, hogy miért mennek Júdeába, hiszen az ottaniak már megpróbálták Őt megkövezni,

Jézus azonban azt válaszolta nekik, hogy oda kell mennie, mert „Lázár, a mi barátunk elaludt” (Jn 11:11). A tanítványok nem értették a Mester szavait, ezért Jézus még hozzátette: „Lázár megholt” (Jn 11:14).

A halál „álm”-nak, „alvás”-nak van nevezve mind az Ó-, mind az Új-testamentumban (Dán 2:2; ApCsel 7:60; 1Thess 4:13–14). Dán 12:2-ben olvassuk: „És sokan azok közül, akik alszanak a föld porában, felserkennek, némelyek örök életre, némelyek pedig gyalázatra és örökkévaló utálatosságra.” Ez a bibliavers a két feltámadásról beszél: az első feltámadásra a millennium előtt kerül sor, amikor mindazok, akik átadták életüket Jézusnak, feltámadnak és felvitetnek a mennybe; a második feltámadás az ezer év után lesz, és azoknak lesz részük benne, akik elutasították az Üdvözítő Jézus Krisztust (Jel 20:4–6). A hetednap Adventisták ezt különleges feltámadásként értelmezik: „Krisztus második eljövetelét egy különleges feltámadás előzi meg. Mindazok, akik a harmadik angyal üzenetébe vetett hittel haltak meg, ekkor támadnak fel, hasonlóképpen azok is, akik a leghevesebben harcoltak Isten népe ellen, hogy ily módon saját szemükkel láthassák az isteni ígéret teljeseését és az igazság diadalát” (*Adventista Bibliakommentár*, 4. köt., 878. o.; ld. *A nagy küzdelem*, 637. o.). István vértanú, akit halálra köveztek, ApCsel 7:60 verse szerint „elaludt” a halálos csapások következtében. Vigasz számunkra tudni, hogy amikor meghalunk, olyan, mintha csupán elaludnánk, és lesz majd felébredés ebből az „álomból”.

A betániai utazásra vonatkozóan Jézus ezt mondta tanítványainak: „Lázár, a mi barátunk elaludt, de elmegyek, hogy felköltsem őt” (Jn 11:11). Mivelhogy tisztázza: „alvás” alatt halált ért, Jézus nyilvánvalóan feltámadásról beszél. A jelek szerint azonban senki sem vette komolyan szavai jelentését mindaddig, míg meg nem történt a csoda. Tamást az aggasztotta, hogy mindannyiukat megölhetik, a csoda, amelyet bejelentett Jézus, korántsem hatotta meg. A görögben használt szó a „felkölt”, „felébreszt” fogalmának kifejezésére az *exupnizo*, és egyedül itt tűnik fel az Újszövetségben. Jelentése: „álomból”, „alvásból”. Ezúttal is egyértelmű a kapcsolat az álm/alvás és a halál között. Jézus úgy beszél Lázár feltámasztásáról, mintha mindössze alvásból való felébresztésről lenne szó.

Érdekességként jegyezzük meg, hogy Jézus megérkezésekor a két nővér ugyanazt mondja, jóllehet eltérő kontextusban: „Uram, ha itt lettél volna, nem halt volna meg a testvérem” (Jn 11:21, 32). Krisztus jelenlétében nincs helye a halálnak, mivel Ő az élet Forrása. Mártának és Máriának volt már alkalmuk látni Jézust, amint betegeket gyógyít, tudták, hogy képes visszaadni valakinek az életét. Más bibliai szakaszok is meg-

erősítik, hogy „Isten elevenít meg mindeneket” (1Tim 6:13; ld. Jn 1:3–4; 5Móz 32:39; Neh 9:6). Isten jelenlétében tehát nincs halál. A halál nem Istentől származik. A bűnnel és a gonosszal együtt jelent meg a világ színterén, amikor Sátán elhatározta, hogy fellázad Isten szépség- és szeretetteljes kormányzása ellen, és sajnálatos módon az emberek is követték a példáját. A bűn rombol és halált hoz. „Annakokáért, miképpen egy ember által jött be a világra a bűn és a bűn által a halál, és akképpen a halál minden emberre elhatott, mivelhogy mindenek vétkeztek” (Róm 5:12).

Miután megérkezett Betániába, Jézus először Mártával beszélget. Amikor azt mondja neki, hogy „feltámad a te testvéred” (Jn 11:23), Márta ezt válaszolja: „Tudom, hogy feltámad a feltámadáskor, az utolsó napon” (Jn 11:24). Volt egy elképzelése a halál utáni életről, ugyanakkor a válasza egyértelműen azt bizonyítja, hogy nem hitt abban, hogy Lázár fel fog támadni az utolsó napi feltámadás előtt. Valószínű, hogy Mártának tudomása volt az özvegy fiának vagy Jairus lányának feltámadásáról, de talán nem gondolt arra, hogy Jézus érette is megtehetette volna – vagy meg akarta volna tenni – ezt a csodát. Mindannyian lehetünk szkeptikusak Isten életünkben véghez vihető csodáival szemben, s gondolhatjuk azt, hogy a csodák csak a mások életében történhetnek meg.

Jézusnak azonban terve volt arra, hogy mindenkinek bebizonyítsa: az élet Tőle származik, mivel Ő „a feltámadás és az élet” (Jn 11:25). Így folytatta Jézus: „Aki csak él és hisz én bennem, soha meg nem hal” (Jn 11:26). Hangsúlyozza továbbá, hogy végül a Benne bízók nem fogják megtapasztalni a második halált. Jézus feltámaszthatja azokat, akiket most és „az utolsó napon” kiválaszt.

Amikor meglátta Máriát és a tanítványokat sírni, Jézus „elbúsula lelkében és igen megrendüle” (Jn 11:33). A „megrendül” ige megfelelője a görög eredetiben az *embrimaomai*. A „mély megrendültség” mellett a szó jelenthet „figyelmeztetés”-t vagy „feddés”-t, és öt ízben jelenik meg az Újtestamentumban (Mt 9:30; Mk 1:43; 14:5; Jn 11:33, 38). János evangéliuma 11. fejezete előtt háromszor szerepel a szövegben ez a szó, ebből kétszer „megparancsol” (Károli: „megparancsola”, Mt 9:30), „erősen megfenyeget” (Károli) jelentéssel. Következésképpen amikor Jézus reakciója itt az *embrimaomai* („erős érzéseket él át”, „megrendül”), valószínű, hogy düh, felháborodás vett rajta erőt a bűn és annak következményei miatt. Jézus minden bizonnyal mélységesen tudatában volt annak, hogy világunkban a szenvedés és a halál a bűn okozata. Jézusnak a gonoszról és a veszteségekről szerzett ismerete és tapasztalata erős, nehezen megmagyarázható és megérthető érzéseket váltott ki. Amellett, hogy

szomorú volt közeli barátai gyásza miatt, szomorúság gyötörte amiatt is, hogy az emberiségnek szenvednie kell a bűn és annak az egész világra kiterjedő következményei miatt.

Amikor Jézus nevén szólítja, Lázár kilép a sírból. Bámulatos! Jézusnak semmi mást nem kell tennie, mint beszélni! Akárcsak a teremtéskor: Jézus megszólal, és szavai nyomán megjelenik az élet. Ahogy kezdetben megteremtette a napot és a holdat, az állatokat és az embereket, ugyanúgy itt is életet teremt. Feltámaszt egy embert, tehát újrateremt. Ezzel szemben a bűn és a gonoszság pusztít, megsemmisíti a szépet és a jót Isten teremtett világában, ami azt jelenti, hogy a teremtés ellentéte.

Az evangélium jó híre arról szól, hogy Jézus meghalt értünk a keresztfán, hogy nekünk örök életben lehessen részünk: „Feltámadott a halottak közül, zsengejük lőn azoknak, kik elaludtak” (1Kor 15:20). Feltámadásának köszönhetően minden lehetséges, így az igaz hitben megpihenetek örök életre történő feltámadása is.

Amikor tudatták Jézussal, hogy Lázár beteg, a Megváltó ezt mondta tanítványainak: „Ez a betegség nem halálos, hanem az Isten dicsőségére való, hogy dicsőíttessék általa az Istennek Fia” (Jn 11:4). Habár Lázár valóban halott volt, halála ideiglenes volt (legalábbis abban a pillanatban). Jézusnak származott dicsőség Lázár halála folytán, mivel mindannyian tanúi lehettek életadó erejének. Jézus legyőzte a halált a kereszten, következőképpen másokat is feltámaszthatott, még golgotai áldozata előtt is, a keresztnak köszönhetően. A Biblia összefüggést tár fel a „Bárány” áldozata és a világ kezdete között: a „Bárány, aki megöletett e világ alapítása óta” (Jel 13:8). A Bárány vére tette lehetővé a feltámadásokat.

Alkalmazás

- 1 Mit tanultál eddig a halott ember állapotáról? Írd le egy papírlapra! Válassz valakit a családoból vagy a baráti körödből, és magyarázd el neki, hogy mit tudtál meg eddig ebben a témában!
- 2 Miért fontos ismerni az igazságot, miszerint a halál olyan, mint az álom/alvás? Ha valakinek nehéz elképzelnie, hogy valamely szerette nem a mennyben van most, hogyan vigasztalhatnád meg, mondván, hogy a halottak pihennek csupán, és semmiről sincs tudomásuk?
- 3 Isten újrateremt. A feltámadás Isten újrateremtő cselekedetének eredménye. Habár a bűn lerombol minket, Jézusnak terve van velünk: a feltámadás által újrateremt minket. Néhány ember feltámadt Jézus feltámadása előtt, előrevetítve ezzel a Megváltó kereszthalálát. Mit jelent számodra az, hogy Isten újrateremt téged?

6. tanulmány

október 29 – november 4.

Értünk halt meg

Szombat délután

E heti tanulmányunk: Máté 17:22-23; Márk 9:30-32; János 19:1-30; Róma 6:23; 1Korinthus 1:18-24; Jelenések 13:8

Alapige: „És amiképpen felemelte Mózes a kígyót a pusztában, akképpen kell az ember Fiának felemeltetnie. Hogy valaki hiszen őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen” (Jn 3:14-15).

Mondják, hogy a halált és az adót nem kerülhetjük el, persze ez nem teljesen igaz. Vannak, akik kikerülnek az adófizetést, a halál elől azonban nem menekülhetnek. Talán néhány évvel kitolhatjuk a véget, de az előbb-utóbb eljön. Mivel tudjuk, hogy az igaz és a gonosz halottak először mind ugyanoda jutnak, a feltámadás reménysége felbecsülhetetlen érték a számunkra. Ahogy Pál fogalmazott: ennek reménye nélkül „*akik a Krisztusban elaludtak, azok is elvesztek tehát*” (1Kor 15:18) – amit furcsa lenne mondani, ha már ott sürgőldödnének a mennyben, Isten színe előtt.

Krisztus feltámadása a hitünk középpontja, mivel ez a garanciája a mi feltámadásunknak. Mielőtt Ő feltámadt, természetesen neki is meg kellett halnia. Ezért imádkozott így a Gecsemánéban, amikor gyötrődve gondolt közelgő halálára: „*Most az én lelkem háborog, és mit mondjak? Atyám, ments meg engem ettől az órától? De hiszen ezért az óráért jöttem*” (Jn 12:27, ÚRK). A halála volt a cél, amiért jött.

Ezen a héten Krisztus halálára összpontosítjuk a figyelmünket és arra, hogy ez mit jelent az örök élet ígérete szempontjából.

November 5. – **Az ösvénykeresők szombatja**

- 1** Olvassuk el ApCsel 2:23, 1Pt 1:19-20 és Jel 13:8 verseit! Mit jelent az, hogy Krisztus „megöletett e világ alapítása óta”?

„Annakokáért imádják őt a földnek minden lakosai, akiknek neve nincs beírva az életnek könyvébe, amely a Bárányé, aki megöletett, a világ alapítása óta” (Jel 13:8). Számunkra itt az a legfontosabb, hogy „megöletett, a világ alapítása óta”. Ezt természetesen szimbolikusan kell érteni (A *Jelenések könyve* nagyrészt tele van szimbólumokkal), mert Krisztust csak évezredekkel a föld teremtése után feszítették keresztre. Ez a vers azt fejezi ki, hogy már a világ teremtése előtt elkészült a megváltási terv, aminek a középpontja Jézusnak, Isten Bárányának a kereszthalála.

- 2** Tít 1:2 üzenete értelmében mióta van érvényben a megváltási terv, amelynek Krisztus halála a középpontja?

„Megváltásunk terve nem Ádám bukása után – mint utólagos megoldás – jött létre... A megváltás terve azokat az elveket tárta fel, amelyek Isten trónjának alappillérei voltak öröktől fogva” (Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, 13–14. o.).

Ezt a tervet Isten először az Éden kertjében nyilatkoztatta ki Ádámnak és Évának (1Móz 3:15, 21), és az Ótestamentum idején minden véres áldozat ennek volt az előképe. Ábrahám hitpróbájakor például Isten egy kos biztosított, hogy a pátriárka azt áldozza fel Izsák helyett (1Móz 22:11-13). Ez a kos még világosabb előképe annak, hogy Krisztus engesztelő kereszthalála helyettes áldozat volt.

Az egész megváltási terv középpontja Jézus helyettes halála. Évszázadokon át azt szimbolizálta minden egyes állatáldozat, hogy Jézus „Istennek ama báránya, aki elveszi a világ bűneit” (Jn 1:29).

Az állatáldozatok borzalmasak, véresek voltak. Azt fejezték ki, hogy Krisztus helyettünk vállalta a halált, és ilyen rettenetes volt a bűn ára. Miért éppen ez volt a lényeg?

3 Hogyan reagáltak a tanítványok arra, amikor Jézus megjövendölte, miként fog szenvedni és meghalni? Mit tanulhatunk ebből az esetből a Szentírás félreértésének veszélyeiről?

Mt 16:21-23 _____

Mt 17:22-23; Mk 9:30-32; Lk 9:44-45 _____

Lk 18:31-34 _____

Jézus azért született és élt, hogy meghaljon. Minden egyes lépésével közelebb került a Golgota kereszttjén történt hatalmas engesztelő áldozathoz. Küldetésének teljes egészében tudatában volt, nem engedte, hogy bármi vagy bárki eltántorítsa attól. Valójában „az egész élete kereszthalálának bevezetője volt” (Ellen G. White: *Fundamentals of Christian Education*. 382. o.).

Földi szolgálatának utolsó évében Jézus egyre világosabban beszélt a tanítványainak közelgő haláláról, akik azonban úgy tűnik, hogy nem voltak képesek és készek elfogadni kijelentéseinek valóságát. A Messiás szerepéről alkotott hamis elképzelések miatt el sem tudták képzelni, hogy Jézus meghaljon Messiásként. Röviden: félrecsúsztott teológiai értelmezésük szükségtelen fájdalomba és szenvedésbe sodorta őket.

Jézus már korábban kijelentette Nikodémusnak: *„És amiképpen felemelte Mózes a kígyót a pusztában, akképpen kell az ember Fiának felemeltetnie. Hogy valaki hiszen őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen”* (Jn 3:14-15). Cézára Filippiben elmondta a tanítványainak, hogy *„Jeruzsálembe kell mennie, és sokat kell szenvednie a vénektől, főpapoktól és írástudóktól, és meg kell öletnie, és harmadnapon feltámadnia”* (Mt 16:21, ÚRK).

Jézus újból beszélt a tanítványainak a haláláról és feltámadásáról, amikor titokban áthaladt Galileán (Mk 9:30-32), majd pedig utolsó jeruzsálemi útján is (Lk 18:31-34). A tanítványok nem hallgattak rá, mert nem azt mondta, amit hallani akartak. Milyen könnyen tehetjük mi is éppen ezt!

Az emberekben, leginkább Isten kiválasztott népében hamis elképzelések éltek a Messiás első eljöveteléről. Ma milyen hamis elgondolások vannak Jézus második adventjével kapcsolatban?

4 Olvassuk el Jn 19:1-30 szakaszát! Mi a fő üzenete Jézus kijelentésének, hogy „Elvégeztetett”?

Végül eljött a kritikus idő Krisztus, az emberiség és az egész világmindenség számára. Jézus mély agóniában küzdött a sötétség erőivel. Lassan haladt át a Gecsemáné kertén, kiállta az igazságtalan ítéletet, majd felment a Golgota hegyére. Gonosz angyalok próbáltak erőt venni rajta. Amikor a kereszten függött, a főpapok, az írástudók és a vének gúnyolták: „*Másokat megtartott, magát nem tudja megtartani. Ha Izráel királya, szálljon le most a keresztről, és majd hiszünk néki*” (Mt 27:42).

Le tudott volna szállni a keresztről Krisztus, megmenthette volna magát? Igen, képes lett volna rá, de nem akarta megtenni. Az egész emberiség (beleértve a csúfolódókat is) iránti feltétel nélküli szeretete miatt nem adhatta fel. Valójában „a gúnyolódók megmentéséért is haldoklott éppen. Nem szállhatott le a keresztről megmenteni magát, mert nem a szögek szorították oda, hanem az akarata, hogy megmentse őket” (Alfred Plummer: *An Exegetical Commentary on the Gospel According to S. Matthew*. London, 1910, Elliot Stock, 397. o.). Krisztus itt a szenvedésével aratott diadalt Sátán birodalma felett, noha éppen Sátán volt a felbujtója a kereszthez vezető eseményeknek, így Júdás árulásának is (Jn 6:70; 13:2, 27). „Az evangélista nem próbálja elmagyarázni, hogyan, de Jézus halála valamilyen módon egyszerre volt Sátán tette és az, amely által Jézus legyőzte Sátánt” (George E. Ladd: *A Theology of the New Testament*. jav. kiad. Cambridge, UK, 1994, Lutterworth Press, 192. o.).

Amikor Krisztus felkiáltott a kereszten: „*Elvégeztetett!*” (Jn 19:30), nemcsak azt fejezte ki, hogy a gyötrelme véget ért, hanem főképpen ezt: megnyerte az óriási, kozmikus, történelmi küzdelmet Sátánnal és gonosz erőivel szemben. „Az egész menny ujjongott az Üdvözítő győzelmén. Sátán vereséget szenvedett és tudta, hogy birodalma elveszett” (Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, 666. o.). Nem könnyű felfogni ezt a meghökkenítő ellentétet: Isten Fia a legszörnyűbb megaláztatásával aratta a leghatalmasabb és legdicsőségesebb győzelmet értünk és az egész világmindenségért.

Gondolkodjunk el azon, hogy milyen rettenetes is a bűn, ha Krisztusnak a halálával kellett engesztelést szerezni érte! Ezek szerint tehát mennyire értéktelenek a mi tetteink abból a szempontból, hogy érdemeket szerezhetnénk Isten előtt? Vajon még mit adhatnánk hozzá ahhoz, amit Krisztus elvégzett értünk? Beszélgezzünk a válaszunkról szombaton a csoportban!

5 Mit vitt végbe értünk Krisztus a halálával? Mit tanítanak erről Jn 3:14-18 és Róm 6:23 versei?

Amikor Jézus a Jordán folyóhoz ért, hogy megkeresztelkedjen, Keresztelő János így szólt: *„Ímé az Istennek ama báránya, aki elveszi a világ bűneit”* (Jn 1:29). Kijelentésével úgy mutatott Krisztusra, mint aki Isten Báránya, minden őszinte őszövetségi áldozat órá mutatott előre. Pusztán az állatáldozatok nem törölhették el a bűnököt (Zsid 10:4). Csak feltételesen biztosították a bűnbocsánatot, minden Krisztus keresztáldozatának az érvényességén múlt. *„Ha megvalljuk bűneinket, hű és igaz, hogy megbocsássa bűneinket és megtisztítson minket minden hamiságtól”* (1Jn 1:9).

6 Minek a reménységét találjuk Jn 3:16-17 verseiben, főként ha érezzük, hogy valójában ítéletet érdemelnénk amiatt, amit elkövettünk?

Gondoljunk bele, hogy mit jelent mindez! Jézus, aki megteremtette a kozmoszt (Jn 1:1-3), bűnért való áldozatként ajánlotta fel önmagát mindannyiunkért, hogy mi ne kerüljünk kárhozzátás alá azért, amiért valóban megérdemelnénk az ítéletet. Ez az evangélium nagyszerű ígérete.

Jézus Krisztus kijelentette: *„Mert úgy szerette Isten a világot, hogy az ő egyszülött Fiát adta”* (Jn 3:16, ÚRK), hogy meghaljon értünk. Nem szabad azonban elfelejtenünk, hogy Krisztus önként áldozta fel magát értünk (Zsid 9:14). Luther szerint a kereszt volt *„az az oltár, amin [Krisztus] elégett a szívében lobogó végtelen szeretet tüzében, amikor az Atya előtt bemutatva testének és vérének élő, szent áldozatát, odaadó közbenjárással, hangos kiáltással és forró, áradó könnyekkel (Zsid 5:7)”* (Luther's Works. 13. köt. St. Louis, MO, 1956, Concordia Publishing House, 319. o.). Krisztus halála *„egyszer s mindenkorra”* (Zsid 10:10), *„mindörökre”* (Zsid 10:12) történt, mert az Ő áldozata mindenre elegendő és soha nem veszít erejéből. Ez azonban még nem minden! *„Ha csak egy lélek fogadta volna el kegyelmének evangéliumát, Krisztus akkor is vállalta volna a nehéz életemet, a megaláztatást és a szégyenteljes halált, hogy megmentse azt az egyet. Ha fáradozásunk által egyetlen ember jó útra tér és alkalmas lesz az Úr országára, nincs-e okunk az örvendezésre”* (Ellen G. White: *A Nagy Orvos lábnyomán*. Budapest, 1998, Advent Kiadó, 84. o.)?

Olvassuk el újból Jn 3:16 versét úgy, hogy a „világot” és a „valaki” szavak helyett a saját nevünket mondjuk! Hogyan tanulhatjuk meg önmagunkra vonatkoztatni ezt a nagyszerű ígéretet percről percre, főleg akkor, ha kísértést érzünk a bűnre?

- 7** Olvassuk el **1Kor 1:18-24** szakaszát! Mit mond Pál a keresztről, és hogyan állítja szembe a „világ bölcsességével”? Miért különösen fontos a kereszt üzenete ma, amikor „a világ bölcsességében” dominál a „materializmus” (az eszme, ami szerint minden csupán anyagi természetű, vagyis nincs helye benne Istennek, sem a természetfelettinek)?

Krisztus keresztje az üdvösség történetének igazi középpontja. „Az örökkévalóságban sem lesz felmérhető annak a szeretetnek a mélysége, amely a Golgota keresztnél megnyilatkozott. Ott egymással szemtől szemben állt Krisztus végtelen szeretete és Sátán határtalan önzése” (Stephen N. Haskell: *The Cross and Its Shadow*. South Lancaster, MA, Bible Training School, 1914, v. o.).

Amikor Krisztus megadóan feláldozta önmagát váltságul az emberiségért, Sátán nagy önzésében szenvedést és gyötrelmet árasztott rá. Krisztus nem természetes halállal halt meg, ami minden emberre vár, hanem a második halállal, hogy azt senkinek ne kelljen elszenvednie, aki Őt elfogadja. A kereszt jelentőségével kapcsolatban több fontos pontot észben kell tartanunk. Először is a kereszten nyilvánult meg leginkább Isten igazsága a bűnnel szemben (Róm 3:21-26). Másodszor a kereszt a legfőbb kinyilatkoztatása Isten szeretetének a bűnösök iránt (Róm 5:8). Harmadszor a kereszt hatalmas erőforrás, ami megtöri a bűn láncait (Róm 6:22-23; 1Kor 1:17-24). Negyedszer a kereszt az egyetlen reményünk az örök életre (Jn 3:14-16; Fil 3:9-11; 1Jn 5:11-12). Ötödször pedig a kereszt az egyetlen ellenszer, nehogy valaha újabb lázadás törjön ki a világegyetemben (Jel 7:13-17; 22:3).

A „világ bölcsességével” egyet sem fedezhetünk fel a kereszt itt említett fontos elemei közül, ellenkezőleg! A világi bölcsesség előtt, ami általában nem ismeri el a legnyilvánvalóbb igazságot, a Teremtő létét (lásd Róm 1:18-20), a keresztről szóló beszéd most is „bolondságnak” számít, éppúgy, mint akkor. Görögül a bolondság *mória*, ezt a szót alkalmazták annak kifejezésére, hogy a „világi bölcsesség” szerint a keresztről való beszéd „bolondság”. A világi bölcsesség nem ismeri el Jézust, sem az üdvösséget, amit helyettünk vállalt kereszthalála folytán felkínál.

A „világi bölcsesség” sok értéket kínálhat, aminek azonban semmiképpen nem szabad megzavarnia a Jézusba és „az igehirdetés bolondsága által” (1Kor 1:21) közvetített üzenetbe vetett hitünket!

További tanulmányozásra: Ellen G. White: Jézus élete, „Gecsemáné”, „Golgota” c. fejezetek; Jézushoz vezető út, „Bűnbánat” c. fejezet.

„Láttam, hogy az egész menny érdekelt az üdvösségünkben, és mi lehetnénk közömbösek? Vajon viselkedhetünk nemtörődöm módon, mintha lényegtelen dolog volna, hogy üdvözülünk vagy elveszünk? Figyelemre se méltassuk az értünk hozott áldozatot? Vannak, akik ezt tették. Semmibe vették a felajánlott kegyelmet, amiért Isten szigorúan tekint rájuk. Isten Lelke nem szomorkodik folyton, elhagyja az embert, ha még tovább szomorítja. Miután Isten minden tőle telhetőt megtett annak megmentéséért, aki viszont az életével azt bizonyítja, hogy figyelemre sem méltatja a Jézus által felkínált irgalmat, az ember drágán megfizet, halál lesz az osztályrésze. Rettenetes halált hal, mert éreznie kell azt a gyötrelmet, amit Krisztus állt ki a kereszten, hogy megszerezze neki a megváltást, amit ő elutasított. Akkor fog rádöbbsenni, hogy mit veszített el – az örök életet és a romolhatatlan örökséget. Az ember értékét mutatja az a hatalmas áldozat, amit Jézus a megmentéséért hozott. Amikor egy drága lélek elvész, örökre elvész” (Ellen G. White: *Testimonies for the Church*. 1. köt. 124. o.)!

Naponkénti tanulmányozásra: 2Sám 16–22;

Ellen G. White: Az imádság, 8. fejezet (a „Szüntelen imádkozatok!” bekezdéstől a fejezet végéig)

1. Ki átkozta és dobta meg kővel Dávidot? _____
2. Ki adott „jó tanácsot” Absolonnak, és ki adott parancsot e tanács elvetésére? _____
3. Mi volt a legnagyobb nyomorúság, ami Dáviddal megtörténhetett volna?

4. Mi által engesztelődött ki Isten az ország iránt?

5. Miben rejlik a keresztény legnagyobb ereje, amellyel Sátán is legyőzhető?

Általános áttekintés

Az Úr Jézus helyettes halála a legfontosabb – egyetemes vonatkozású – igazság. Jézus Krisztus az engesztelő áldozat, mivel meghalt a bűneinkért (Róm 3:25; 4:25; 1Kor 15:3; Zsid 2:17; 1Jn 2:2; 4:10). A valaha hozott legnagyobb áldozat az Övé: a világmindenség Királya lejött a bűnös bolygóra, emberként büntelenül élt, majd végül meghalt helyettünk. A valódi kereszténység középpontja a kereszt (1Kor 2:2).

Ellen G. White is nagyon szépen ír erről: „Krisztus bűnbocsánatért hozott áldozata a legnagyobb igazság, amelyhez a többi igazság fűződik. Az igazság helyes megértéséért és értékeléséért kutassunk Isten Szavában, Mózes első könyvétől egészen a Jelenésekig, és a golgotai kereszt-ről áradó fényben tanulmányozzuk azt. Elétek állítom a kegyelem, az újjászületés, az üdvösség és a megváltás szentséges, nagyszerű emlékét, a kereszten fölemeltetett Isten Fiát. Ez legyen prédikátoraink beszédének alapja” (Az evangélium szolgálói, 315. o.). Majd hozzáteszi: „Az összes meggyőződéses keresztény közül az adventisták mutassák be a legjobban Krisztust a világnak!” (uo., 156. o.). Jézus halála a kereszten az az alapkö, amelyen az összes többi bibliai tanítás nyugszik.

Jézus Krisztus több okból kifolyólag jött az emberek közé: **(1)** az emberiség megváltásáért – emberként született meg, hogy emberként meghaljon értünk (Mk 10:45; Jn 3:16–17); **(2)** Isten igazi jellemének kinyilatkoztatásáért (Jn 1:14; 10:28–30; 14:6–9); **(3)** Sátán legyőzéséért és hamis, megalapozatlan követeléseinek megcáfolásáért (Mt 4:1–11; Jn 12:31; 16:11; Zsid 2:14); és **(4)** annak bebizonyításáért, hogy Ádám engedelmessé válhatna Istennek, ahogy az Úr Jézus Krisztus is – emberként – tökéletesen betöltötte a Törvényt, és szent, büntelen életet élt (Zsolt 16:10; Lk 1:35; Jn 8:46; 14:30; ApCsel 2:24; 1Kor 15:22, 45; 1Jn 3:5).

Magyarázat

A szenvedő Szolga

A teológusok szerint Ézsaiás könyvében öt himnusz van az Úr Szolgájáról: **(1)** Ézs 42:1–9; **(2)** Ézs 49:1–7; **(3)** Ézs 50:4–9; **(4)** Ézs 52:13–53:12; és **(5)** Ézs 61:1–3. Ezek a költemények Jézus Krisztus munkásságát mutatják be. A Megváltó nyilvános szolgálatának kezdetéről Ézs 61:1–2 szakaszában olvasunk (l. Lk 4:16–21). A Krisztus halálának jelentőségéről

szóló bibliai leírások közül Ézsaiás 53. fejezete a legszebb és legrészlete-
sebb. A szenvedő Szolgáról szóló kulcsköltemény, amely az 52. fejezet-
ben kezdődik és az 53-ikban folytatódik, szimmetrikus felépítésű (5 sza-
kasz, mindenik szakaszban 3 sor):

- (1) **Ézs 52:13–15 – a rejtély:** a himnusz egy rejtéllyel kezdődik: ez a Szolga egyrészt bölcs és felmagasztalt, másrészt viszont torz ábrázatú, az emberektől megvetett.
- (2) **Ézs 53:1–3 – az elutasítás:** ez a szakasz a Szolga abszolút megalázá-
sáról szól. Szenvedett, megvetették és elutasították – a fájdalom Férfia volt.
- (3) **Ézs 53:4–6 – az engesztelés:** ez a szakasz képezi a téma lényegét, fel-
tárja Jézus szenvedésének és halálának okát. Mivel „betegségeinket
viselte”, „fájdalmainkat hordozta”, „bűneinkért megsebesített”,
„vétkéinkért megrontatott”, „az Úr mindnyájunk vétkét Óréa vetette”.
- (4) **Ézs 53:7–9 – Jézus engedelmissége:** ezek a bibliaversek Jézus szenvedé-
sét, elítélését, halálát és eltemetését mutatják be.
- (5) **Ézs 53:10–12 – Jézus felemeltetése:** a himnusz a bűnért való Áldozat
feltámadásában, sikerében és győzelmében éri el csúcspontját. Soka-
kat megigazit, „zsákmányt oszt”, hisz sokak bűnét viselte magán. Ha-
lála önkéntes, helyettes és feloldozó volt; a későbbiekben diadalmas
halálának eredményét közbenjáró munkájának keretében hűségese-
inek tulajdonítja.

Ézsaiás 53. fejezete volt az a része a Szentírásnak, amelyet a szere-
csen férfiú olvasott. Filep evangélista megmagyarázta neki, hogy a szö-
veg Jézus Krisztusról, a Megváltóról szól. Beszélgetésük eredményeként
a szerezcsen megtért és megkeresztelkedett (ApCsel 8:26–39).

A kereszt – a keresztény teológia középpontja

Paradox módon Jézus halála az élet biztosítóka, mely örök életre ve-
zet (Jn 3:16–17; Róm 3:22–26; 1Jn 5:11–12). Nincs elmélet, amely a tel-
jesség igényével megmagyarázhatná Jézus kereszthalálának óriási jelen-
tőségét. Ha egy egész mozaikot raknánk is ki Megváltónk halálának oka-
iból, akkor sem fejthetnénk meg a kereszt rendkívüli fontosságának még
csak a töredékét sem. A kereszt felfedi Isten bűnösök iránti szeretetét,
igazságát, jogosságát, szent jelleme szépségét, Törvényének megváltoz-
tathatatlanágát, a bűn megvetendő természetét, a mennyei kormányzás
biztos jellegét, a nagy küzdelem szemben álló feleit, Jézus bűn, Sátán és
a gonosz sötét erői feletti végérvényes győzelmét.

Ezen okoknál fogva Jézus halála meghatározó, domináns helyet foglal el az adventista teológiában. Semmi sem helyettesítheti Krisztus halálának központi szerepét és fontosságát (Róm 1:16–17; 3:22–26; 1Kor 1:30; 2:2; Ef 4:21; Fil 1:21; Kol 1:27–28). Ami a keresztnél történt, egyedi, megismételhetetlen mentési akció volt (Zsid 9:28; 10:12, 14), amiből az összes többi üdvözítő áldás származik, beleértve Jézus értünk végzett közbenjáró szolgálatát is. Semmi sem javíthatja, egészítheti ki a kereszt érdemét, senki sem tehet hozzá Jézus emberekért hozott rendkívüli áldozatához – az üdvösség teljes Óbenne (Róm 3:21–26; 1Kor 1:18, 23–24; 2:2; Gal 2:16, 21; Ef 2:4–10). Jézus golgotai helyettes halála olyan kiapadhatatlan forrás, amelyből minden isteni áldás felbuzog, vagy más szavakkal: a Jézus által véghez vitt engesztelés olyan, akár az a makk, amelyben a teljes tölgyfa benne foglaltatik.

Kétségtelen: az Úr Jézus Krisztus engesztelő áldozata tökéletes volt. Ellen G. White ezt ekképpen magyarázza: „Amikor Fia áldozatára tekintett, Isten elismerte annak tökéletes voltát. »Mindez elegendő az ember üdvösségéhez«, mondta. »Az engesztelés tökéletes!« (*Review and Herald*, 1901. szept. 24.). »Főpapunk meghozta az egyedüli áldozatot, amely van annyira értékes, hogy üdvözítsen bennünket. Amikor Önmagát feláldozta a kereszten, tökéletes engesztelést végzett az emberek bűneiért« (*The Signs of the Times*, 1899. jún. 28.).

Jézus bűnné és átokká vált *érettünk* (Ézs 53:3–6; 2Kor 5:21; Gal 3:13), hogy élhessünk. Ami a kereszten megvalósult kétezer évvel ezelőtt, azt alkalmaznunk kell az életünkben, hogy Isten képére formáltassunk és gazdag életben legyen részünk (Jn 10:10). Krisztus a mi közbenjárónk (1Tim 2:6), mivel Ő az Üdvözítőnk is. Közbenjárása megmentő munkájának folytatása, kereszten végzett szolgálatának alkalmazása. Szükségünk van Krisztus halálára és életére, hogy lelki értelemben élők legyünk (Róm 3:24–25; 5:10). Raoul Dederen Jézus halálának központi szerepét hangsúlyozza: „Miközben a kereszten egyszer és mindenkorra megtörtént a bűnért való áldozat (Zsid 7:27; 9:28; 10:11–14), a mennybe ment Krisztus elérhetővé teszi számunkra engesztelő áldozatának összes áldását” (*Christ: His Person and Work, Handbook of Seventh-day Adventist Theology*, Review and Herald, 2000, 187. o.).

Egyetemes stabilitás

Az egész világegyetem a keresztnek köszönhetően van biztonságban. Az emberi nyelv képtelen visszaadni e hatalmas áldozat magasztosságát és a belőle származó nyereséget (Kol 1:19–20; 2:15; Ef 1:10; 6:12; Fil

2:9–10). Jézus Krisztus golgotai áldozatának köszönhetően soha többé nem alakulhat ki lázadás a mennyben.

Ellen G. White szerint is az egész világegyetem jóléte függött Jézus kereszten véghez vitt szolgálatától: „Nemcsak az emberek, hanem az angyalok és az el nem bukott világok lakói is dicsőítéssel tartoznak a Megváltónak, hiszen ők is biztonságban lehetnek Isten Fia szenvedéseinek köszönhetően. A kereszttel az, amely felfedte Sátán csalásait és elutasította követeléseit. Nemcsak a Jézus vérében megtisztultakat vonzza az elbukott világ bűneiért hozott engesztelő áldozat, hanem a szent angyalokat is” (Kiadatlan kézirat, MS 41, 1892).

„Amikor Krisztus felkiáltott: »Elvégeztetett!«, az el nem bukott világok menedékbe kerültek. Számukra győzelemmel ért véget a küzdelem. Attól kezdve Sátán nem élvezhette többé a világegyetem rokonszenvét. Az általa felhozott érvre – és pedig arra, hogy Isten képtelen az önmegtagadásra (amit viszont az általa teremtett értelmes lényektől elvár) – végérvényes válasz született. Sátán követelései örökre el lettek vetve. A világegyetem örökké tartó engedelmisségben találta meg a biztonságát” (*The Review and Herald*, 1901. március 12., 271. o.).

Az angyalok megbecsülik és dicsőítik Krisztust, mivel ők sem lennének biztonságban, ha nem tekintenének Isten Fiának szenvedéseire. A menny angyalai a kereszten történeteknek köszönhetően védve vannak a hitehagyástól. A kereszttel nélkül nem lennének nagyobb védelem alatt a gonosz elől, mint voltak a Sátán bukása előtti angyalok” (*The Signs of the Times*, 1889. december 30., 345. o.).

A kereszttudomány

Ellen G. White írta: „Isten kegyelmének csodálatos terve, a megváltó szeretet titka az a tantárgy, amelybe *angyalok vágyakoznak betekinteni* (1Pt 1:12), és amelyet végtelen időközön át kutatni fognak. Mind a megváltottak, mind az el nem bukott lények számára Krisztus kereszttel lesz az ismeret és a dicséret forrása” (*Jézus élete*, 19–20. o.; ld. *A nagy küzdelem*, 651–652. o.).

Prófétánónk tanácsol, hogy sajátítsuk el a kereszttudományát, és adjuk azt tovább fiataljainknak: „Isten emberek iránti szeretetének kinyilatkoztatása a keresztre összpontosítja a figyelmünket. Az emberi nyelv túl szegényes ahhoz, hogy teljességgel leírhasssa jelentőségét, az emberi toll képtelen lejegyezni fontosságát, az emberi elme mindezt nem foghatja fel [...] Krisztus keresztre feszítettett a bűneinkért, majd feltámadt

és a mennybe emeltetett – ez az üdvösség tudománya, amit el kell sajátítanunk és tovább kell adnunk” (Isten csodálatos kegyelme, 178. o.). „Tegyed az ifjúság Isten Szavát szellemi és lelki táplálékává! Legyen Krisztus keresztje minden nevelés tudománya, minden tanítás és tanulás súlypontja!” (*A nagy Orvos lábnyomán*, 460. o.).

Alkalmazás

- 1 Mi a jelentése Ellen G. White következő mondatának: „A kereszt titka minden más titkot megmagyaráz” (*A nagy küzdelem*, 652)?
- 2 Ha az örökkévalóságon keresztül kutatni fogjuk az üdvösség tudományát, és mindig találni fogunk valami újat, ami ámulatba ejt, akkor mi a helyzet Krisztus golgotai halálával?
- 3 Pál apostol kijelenti, hogy egyesek számára a kereszt bolondság, mások számára botránkozás köve, a hívők számára azonban „Istennek hatalma és bölcsessége” (1Kor 1:24). Miért állíthatja ezt Pál joggal?

Krisztus diadala a halál felett

Szombat délután

E heti tanulmányunk: Máté 27:51-53, 62-66; János 10:17-18; 20:11-29;
1Korinthus 15:5-8

Alapige: „Mikor pedig láttam őt, leesém az ő lábaihoz, mint egy holt. És reám veté az ő jobbkezét, mondván nékem: Ne félj, én vagyok az Első és az Utolsó és az Élő, pedig halott valék, és ímé élek örökkön örökké, és nálam vannak a pokolnak és a halálnak kulcsai” (Jel 1:17-18).

Jézus feltámadása a keresztény hit központja, Pál ezt nagyszerűen kifejezte: „*Mert ha a halottak fel nem támadnak, a Krisztus sem támadott fel. Ha pedig a Krisztus fel nem támadott, hiábavaló a ti hitetek; még bűneitekben vagytok. Akik a Krisztusban elaludtak, azok is elvesztek tehát*” (1Kor 15:16-18). Ezt még részletesebben megvizsgáljuk majd a jövő héten.

Vagyis bármennyire kiemelte Krisztus halálát Pál, ha mégoly fontos is az – „*Mert elhatároztam, hogy nem akarok másról tudni köztetek, csak Jézus Krisztusról, mégpedig mint megfeszítettről*” (1Kor 2:2, ÚRK) –, a feltámadás nélkül igazából mit sem használna, ennyire lényeges tehát az egész keresztény hit és a megváltási terv szempontjából.

Viszont nehezen érthető, hogy miért olyan fontos Krisztus feltámadása és vele a miénk, ha – ahogy sokan hiszik – a Krisztusban meghaltak már a tökéletes mennyei boldogságot élvezik, miután „*hazatértek az Úrral*”.

Ezen a héten Krisztus feltámadására figyelünk, megnézzük a meggyőző bizonyítékokat, amelyeket azért adott, hogy higgyünk benne.

Krisztus küldetése a kereszthalálakor látszólag véget ért (sőt kudarcba fulladt). Sátánnak sikerült rávennie Júdást, hogy elárulja a Megváltót (Lk 22:3-4; Jn 13:26-27), a főpapokat és a véneket pedig arra, hogy a halálát követeljék (Mt 26:59; 27:20). Miután Jézust elfogták, „*elhagyták őt a tanítványok mind, és elfutottak*” (Mt 26:56, ÚRK), Péter pedig háromszor is megtagadta (Mt 26:69-75). Jézus a sziklába vájt sírban feküdt, amit egy hatalmas kővel zártak le és le is pecsételtek, római katonák álltak őrt előtte (Mt 27:57-66), és még láthatatlan démoni erők is figyelték. „Ha képes lett volna rá, [Sátán] bezárva tartotta volna Krisztust a sírban” (Ellen G. White: *Manuscript Releases*. 12. köt. 412. o.).

Földi szolgálata során Krisztus nemcsak a kereszthalálát jelentette meg előre, hanem a feltámadását is. Keleti beszédstílusban mondta el, miszerint egy egész napot jelent a nap egy része is, hogy „*amint Jónás próféta három nap és három éjjel volt a cethal gyomrában, úgy lesz az Emberfia is három nap és három éjjel a föld gyomrában*” (Mt 12:40, ÚRK). Máskor azt emelte ki, hogy megölik majd, de harmadnapon feltámad (Mt 16:21; 17:22-23; 20:17-19). A főpapok és a farizeusok tudtak ezekről a kijelentéseiről, és lépéseket tettek, remélve, hogy megakadályozhatják feltámadását.

1 Olvassuk el **Mt 27:62-66** szakaszát! Az itt említett intézkedések később hogyan tették még erősebbé Jézus feltámadásának bizonyítékait?

Csak még látványosabbá tették Jézus diadalát a halál és a gonoszság erői felett a sírban tartásáért hozott biztonsági rendelkezések, hiszen minden óvintézkedést és lépést megtettek, nehogy megtörténhessen.

Ezek az emberek bizonyára hallottak Jézus csodáiról, láthatták is némelyiket, mégis azt képzelték, hogy a sír elé állított őrség meggátolhatja annak a feltámadását, aki annyi csodát tett?

Őrséget állítottak a sír elé – miért is? Talán majd a tanítványok ellopják a testet és azt állítják, hogy Jézus feltámadt a halálból. Amikor pedig az emberek rákérdeznek – *Hol van a feltámadott Jézus?* –, azt felelnék, hogy *Csak higgyétek el, amit mi mondunk nektek!*

A főpapok tettei is mutatják, hogy mennyire félték Jézustól, még a halála után is. A szívük mélyén talán attól tartottak, hogy valóban feltámadt.

Biztos lett Krisztusnak a kereszten Sátán és a gonosz erők felett aratott győzelme, és az üres sír ezt megerősítette. „Mikor Jézust sírba tették, Sátán diadalt ült. Azt remélte, hogy az Üdvözítő nem veszi fel az életét ismét. Az Úr testére ő maga tartott igényt, elhelyezte őrségét a sír körül, és megpróbálta Krisztust fogságba vetett rabként tartani. Elkeseredett és megharagudott, mikor a mennyei hírnök közeledtére angyalai elmenekültek. Mikor azt látta, hogy Krisztus diadalmasan lép ki a sírjából, tudatára ébredt annak, hogy királyságának vége lett, és hogy végül neki is meg kell halnia” (Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, 691. o.). Krisztus emberi természetében meghalt, de isteni természetében nem halt meg. Istenként volt ereje elszakítani a halál kötelékeit.

2 Olvassuk el Mt 28:1-6, Jn 10:17-18 és Róm 8:11 verseit! Kinek volt közvetlenül része Jézus feltámadásában?

Jézus kijelentette samáriai, pereai szolgálata idején, hogy van hatalma letenni az életét, majd újra felvenni azt (Jn 10:17-18). Mártának elmondta: „*Én vagyok a feltámadás és az élet*” (Jn 11:25). Más szakaszokban azonban Isten tetteként beszélnek feltámadásáról (ApCsel 2:24; Róm 8:11; Gal 1:1; Zsid 13:20). Még az Úr egy hatalmas angyalának is volt szerepe a dicsőséges eseményben (Mt 28:1-2). Mt 28:11-15 szakasza pedig bemutatja, hogy mennyire hiábavaló és buta módon próbáltak a vezetők tovább küzdeni Jézus ellen. A római örök elmondta nekik „*mindent, ami történt*” (Mt 28:11). A beszámoló természetesen arra utal, hogy a katonák látták a feltámadást, máskülönben mit jelentenének a szavaik? Egy angyal lejött a mennyből, elhengerítette a követ, ráült, majd az örök elájultak? Legközelebb már csak arról tudtak, hogy a sír üres? Talán az angyal elvitte Jézus testét, míg ők öntudatlanul feküdtek? Vagy a tanítványok lopták el, netalán valaki más? Bármilyen történt, a test nyilván eltűnt. A mennyei angyal lejövetele, a félelemtől elájuló örök és az üres sír már éppen eléggé zavarba ejthette a vezetőket. „*...sok pénzt adtak a katonáknak*” (Mt 28:12, ÚRK), hogy elhallgattassák őket, ami azt jelzi, hogy a beszámoló különösen nyugtalanította őket. Természetesen a katonák Jézus feltámadásáról beszéltek.

Némelyek gúnyosan jegyzik meg, hogy az emberek közül először a római katonák látták meg a feltámadt Krisztust. Hogyan szimbolizálja ez a későbbieket, vagyis hogy az evangélium a pogányokhoz is eljutott?

„És íme, a templom kárpitja felülről az aljáig kettéhasadt. A föld is megrendült, és a sziklák megrepedeztek. Sírok nyíltak meg, és sok elhunyt szent teste feltámadt. Ezek kijöttek a sírokból, és Jézus feltámadása után bementek a szent városba, és sokaknak megjelentek” (Mt 27:51-53, ÚRK).

3 Mit tanít ez a bámulatos történet Jézus feltámadásáról és annak erejéről?

Egy földrengés jelezte Jézus halálát (Mt 27:50-51), egy másik pedig a feltámadását (Mt 28:2). Jézus halála pillanatában *„A föld is megrendült, és a sziklák megrepedeztek. Sírok nyíltak meg, és sok elhunyt szent teste feltámadt. Ezek kijöttek a sírokból, és Jézus feltámadása után bementek a szent városba, és sokaknak megjelentek”* (Mt 27:51-53, ÚRK). A szentek megdicsőült testben támadtak fel, egyrészt Krisztus feltámadásának tanúiként, másrészt azoknak a prototípusaként, akiket majd a végidőben kelt életre Isten. Vagyis közvetlenül Jézus feltámadása után sok zsidó ember hatalmas bizonyítékot kapott, hogy higgyen a feltámadásban és elfogadja Jézust mint Megváltót. Sokan meg is tették ezt, közöttük papok is (lásd ApCsel 6:7).

„Földi szolgálata alatt Jézus halottakat is életre keltett. Feltámasztotta a naini özvegyasszony fiát és egy főembernek, név szerint Jairusnak a lányát és Lázárt. Őket azonban nem ruházta fel halhatatlansággal. Feltámadásuk után is még mindig alá voltak vetve a halálnak. Azok azonban, akik Krisztus feltámadásakor jöttek elő a sírjukból, már az örök életre támadtak fel. Vele együtt emelkedtek fel a halál felett aratott győzelmének bizonyoságaiként, diadalemlékeiként... Ezek a Krisztussal együtt feltámadott halottak mentek be a városba és jelentek meg sokaknak és mondták el mindenkinek, hogy Krisztus feltámadott a halottak közül, és mi is vele együtt támadtunk fel. Így vált letagadhatatlanná a feltámadás igazsága” (Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, 693. o.).

Emberileg nézve a főpapok és vének komoly erőfőlnyét élveztek. Ők irányították a nemzet vallási erőit, és még a római hatóságokat, valamint a tömeget is rá tudták venni cselszövéseik támogatására. Arról azonban megfélemedtek, hogy *„a felséges Isten uralkodik az emberek birodalmán, és annak adja azt, akinek akarja”* (Dán 4:29). A feltámadott szentek létezése cáfolta a hazugságaikat és bizonyította azok alaptalanságát.

Akármilyen rosszul alakuljanak is most a dolgok, miért bízhatunk Isten végső győzelmében, még ha folyamatosan küszködünk is a bűnös világban?

4 Olvassuk el Jn 20:11-29 és 1Kor 15:5-8 verseit! Hogyan reagáltak a tanítványok, amikor feltámadása után először találkoztak Krisztussal?

Két angyal mondta az üres sírnál Mária Magdalénának és a többi asszonynak, hogy Jézus feltámadt (Mt 28:1, 5-7; Mk 16:1-7; Lk 24:1-11). Nem sokkal később azonban maga Jézus is megjelent nekik, ők pedig leborulva imádták (Mt 28:1, 9-10; Jn 20:14-18). Megjelent Péternek is (Lk 24:34; 1Kor 15:5), meg az emmausi úton a két tanítványnak, akiknek „gerjedezett” a szíve, amikor hozzájuk beszélt (Mk 16:12; Lk 24:13-35). Jézus aztán a felházba ért, a tanítványok először megrémültek, megijedtek, később öröm töltötte el őket, csodálkoztak a történetek felett (Lk 24:33-49; Jn 20:19-23). Egy hét múlva Jézus ismét bement abba a terembe, anélkül, hogy ajtót nyitott volna. Akkor már Tamás is hitt a feltámadásban (Jn 20:24-29).

A feltámadása és a mennybemenetele között eltelt negyven nap alatt Jézus *„megjelent több mint ötszáz testvérnek egyszerre”* (1Kor 15:6, ÚRK), azután Jakabnak (1Kor 15:7). Csatlakozott a tanítványaihoz a Galileai-tenger partján, hogy együtt reggelizzen velük, majd beszélgetett Péterrel (Jn 21:1-23). Valószínűleg más megjelenései is voltak (ApCsel 1:3), mielőtt felment a mennybe (Lk 24:50-53; ApCsel 1:1-11). Pál is szemtanúnak tartotta magát, mert a damaszkuszi úton látta a feltámadott Krisztust (1Kor 15:8; vö. ApCsel 9:1-9).

A többi tanítvány beszámolt Tamásnak arról, hogy látták a feltámadt Urat, amikor ő nem volt velük, amire Tamás így reagált: *„Ha nem látom a kezén a szegek helyét, és nem teszem ujjaimat a szegek helyére, és kezemmel nem érintem meg az oldalát, semmiképpen el nem hiszem”* (Jn 20:25, ÚRK). Egy hét múlva Jézus újból megjelent a tanítványoknak, amikor már Tamás is velük volt, ekkor az Úr ezt mondta neki: *„Nyújtsd ide az ujjadat, és nézd meg a kezemet, és nyújtsd ki a kezedet, és helyezd az oldalamra, és ne légy hitetlen, hanem hívő”* (Jn 20:27, ÚRK)! Tamás felkiáltott: *„Én Uram és én Istenem!”* Jézus ekkor így szólt: *„Mivel látál engem, hittél; boldogok, akik nem látnak és hisznek”* (Jn 20:28-29, ÚRK).

„...boldogok, akik nem látnak és hisznek”. Mi nem láthattuk saját szemünkkel a feltámadott Krisztust, viszont mi minden ad alapot a hitünknek?

- 5** Olvassuk el **1Kor 15:20** versét, különös tekintettel **5Móz 26:1-11** szakaszára! Pál milyen értelemben utalt Krisztusra úgy, mint aki „az elaludtak zsengeje”?

Az ókori izraelita földművelő kultúrában az első zsenge áldozatának mély lelki jelentősége volt, ezzel a szent gyakorlattal ismerték el, hogy Isten kegyelméből kapnak mindent, sáfáraivá tette őket a földön, ahol érik a termés és aratásra vár (lásd 2Móz 23:19; 34:26; 3Móz 2:11-16; 5Móz 26:1-11). Az első zsenge nemcsak azt jelezte, hogy kezdődik az aratás, de a termés minőségét is mutatta. Wayne Grudem szerint „amikor Pál »első zsengeként« (görögül *aparkhé*) utal Krisztusra, a földművelés köréből vett metaforával azt fejezi ki, hogy mi is olyanok leszünk, mint Krisztus. A beérett termés »első zsengeje«, vagyis első kóstolója mutatja, hogy milyen lesz a termés többi része. Hasonlóképpen Krisztus »első zsengeként« bemutatja, hogy milyen lesz a mi feltámadott testünk, amikor a végső »aratásban« Isten feltámaszt a halálból és maga elé állít bennünket” (Wayne Grudem: *Systematic Theology*. Grand Rapids, MI, 1994, Zondervan, 615. o.).

Fontos észben tartani, hogy Jézus megdicsőült emberi testben lépett ki a sírból, de továbbra is rajta voltak keresztre feszítésének nyomai (Jn 20:20, 27). Azt jelentené ez, hogy Isten feltámasztott gyermekein szintén meglátszanak majd szenvedéseik fizikai nyomai? Pál apostol megdicsőült testében például ott lesz a „tövis” (2Kor 12:7) vagy „az Úr Jézusnak bélyegei” (Gal 6:17) is? Pálnak a haláláig „viselnie kellett a testében Krisztus dicsőségének nyomait, mert a szemét elvakította a mennyből sugárzó fény [lásd ApCsel 9:1-9]” (Ellen G. White: *The Story of Redemption*. 275. o.). Ez azonban nem jelenti azt, hogy ő vagy a megdicsőült megváltottak közül bárki más a saját szenvedéseinek jeleivel támadna fel (vö. 1Kor 15:50-54). Krisztus azonban „örökre magán fogja viselni a kegyetlen bántalmazás nyomait. Minden szög helye az ember csodálatos megváltásának és az érte fizetett hatalmas árnak a történetét beszéli el” (Ellen G. White: *Early Writings*. 179. o.). Az Ő sebei jelentik a garanciát arra, hogy a mieink örökre eltűnnek majd.

Krisztuson mindörökre megmaradnak a keresztre feszítés okozta sebhe-lyek. Mit árul ez el Isten irántunk való szeretetéről és arról, hogy milyen árat kellett fizetnie a megváltásunkért? Hogyan mutatnak a sebei arra, hogy a Szentháromság mekkora áldozatot hozott az üdvösségünkért?

További tanulmányozásra: Ellen G. White: *Jézus élete*, „József sírboltjában”, „Feltámadott az Úr”, „Mit sírsz?”, „Útban Emmaus felé a Feltámadottal”, „Békesség néktek!” c. fejezetek.

Ma sokan nem hisznek Jézus feltámadásában. A történelmi bizonyíték azonban olyan nyomós, hogy még a feltámadás valóságát tagadóknak is el kell ismerni: sokan *elhitték*, hogy látták a feltámadott Jézust. Tehát a feltámadással szembeni érvelés nagyrészt abból áll, hogy megkísérlik magyarázni, miért hihette ennyi ember azt, hogy látta a feltámadott Krisztust.

Némelyek szerint a tanítványok csak hallucináltak, csupán képzeltek, hogy Jézust látták. Mások szerint Jézus nem is halt meg, hanem csak elájult, aztán magához tért, miután levették a keresztről. Amikor pedig a tanítványok újból látták, csak azt hitték, hogy a halottaiból támadt fel. Még olyasmit is állítottak, akár hisszük, akár nem, hogy Jézusnak volt egy ikertestvére, akit a tanítványok a feltámadott Krisztusnak hittek. Más szóval Krisztus feltámadásának történelmi bizonyítéka olyan erős, hogy az emberek efféle érveket koholnak megcáfolására. A feltámadás rendkívül fontos, nem lephet meg tehát, hogy mennyi jó okunk van hinni benne!

Naponkénti tanulmányozásra: 2Sám 23 – 1Kir 5;

Ellen G. White: *Az imádság*, 9. fejezet (az „Amikor imádkozunk, a végtelen erő karjába kapaszkodunk” bekezdésig)

1. Milyen volt a Dávid háza Isten előtt?

2. Kit nem „szomorított meg” soha Dávid?

3. Miért kért Salamon értelmes szívet az Úrtól?

4. Hány teherhordója és kővágója volt Salamonnak a hegyen?

5. Milyen lehetőségek rejlenek a rövid imádságban?

Általános áttekintés

A keresztt Jézus bűn, halál és Sátán feletti győzelmét jelképezi, feltámadása pedig ennek a győzelemnek a dicső csúcseménye. A halál nem tarthatta vissza Jézust, mivel Ő sosem vétkezett, minden cselekedetében feddhetetlen volt. Halála megvalósításainak legjelentősebb állomása, mindemellett a keresztt a Megváltó feltámadása nélkül mindössze szép bölcsélet lenne az önzetlen szolgálatról, nem lenne felszabadító, üdvözítő jelentősége. Golgota kereszttje a feltámadás nélkül a feltétel nélküli szeretet demonstrációja, aminek nem lenne életet átalakító ereje, nem oldaná meg végérvényesen a bűn és a halál kérdését, képtelen lenne örök életet szerezni a hívő ember számára (Róm 3:21–26).

Krisztus feltámadása nélkülözhetetlen. Feltámadásának köszönhetően az igazak is feltámadhatnak. Ez az a kulcs, amely az összes sírt nyitja. Pál apostol ekképpen magyarázza meg ezt az igazságot Krisztusról: „És Ő a feje a testnek, az egyháznak: aki a kezdet, elsőszülött a halottak közül, hogy mindenekben Ő legyen az első” (Kol 1:18). Krisztus pozíciója és tekintélye egyedi, helyettesíthetetlen, hiszen Ő a Teremtő, aki a feltámadást a Szentháromság isteni Személyei együttműködésének eredményeképpen tapasztalta meg (Jn 10:17–18; ApCsel 2:24; Róm 8:11; Gal 1:1). Hatalma van feltámasztani az embereket a halálból (Jn 11:25), mivel legyőzte a halált. Jóllehet Mózes és Lázár előtte támadtak fel, feltámadásuk jelentősége abban áll, hogy előrevetítették Jézus diadalmos feltámadását (Ef 1:4; 1Pt 1:20; Jel 13:8). Krisztus tökéletes élete, halála és feltámadása az alapja minden Benne hívő ember új életének. Halála nélkül nincs örök élet. Ahogy Ádám által van halál, „azonképpen Krisztusban is mindannyian megelevenítettnek” (1Kor 15:21–22). Krisztus „a Zsengéje azoknak, akik elaludtak” (1Kor 15:20).

Magyarázat

Krisztus él

„Jézus Krisztus feltámadt! Jézus Krisztus él!” Ez a kijelentés volt a leg-sokkolóbb és legmeghatóbb hír a feltámadás napján (Mk 16:6; Lk 24:34), és ma is az evangélium legrendkívülibb híre. Jézus nincs többé a sírboltban, feltámadt. A halál nem tarthatta fogva Jézust, mivel feddhetetlen volt és sosem vétkezett (Jn 14:30; 2Kor 5:21; Zsid 4:15). Krisztus többször is megjövendölte tanítványainak a saját halálát és feltámadását, de ők nem értették, hogy miről beszél, mivel üzenetében számukra semmi logika nem volt abban a pillanatban (Mt 16:21; Mk 8:31–32; Lk 18:31–34).

Az utolsó vacsora alkalmával Jézus elmondta, hogy újra élni fog, miután árulás áldozata lesz és meghal. „Mondom pedig néktek: Mostantól fogva nem iszom a szőlőtőkének ebből a terméséből mind ama napig, amikor újan iszom azt veletek az én Atyámnak országában” (Mt 26:29; vö. Mk 14:25).

Amikor részt veszünk az úrvacsorai szertartáson, részvételünkkel kifejezzük, hogy mi is hiszünk Urunk feltámadásában, ahogy Pál apostol is írta: „Mert valamennyiszer eszitek e kenyeret és isszátok e pohárt, az Úrnak halálát hirdessétek, amíg eljövend” (1Kor 11:26). Megkeresztelésükkor az emberek megvallják a Krisztus feltámadásába vetett hitüket, és kijelentik, hogy új hitéletet akarnak élni. „Avagy nem tudjátok-e, hogy akik megkeresztelkedtünk Krisztus Jézusba, az Ő halálába keresztelkedtünk meg? Eltemettünk azért Ővele együtt a keresztség által a halálba: hogy miképpen feltámasztatott Krisztus a halálból az Atyának dicsősége által, azonképpen mi is új életben járjunk” (Róm 6:3–4). A keresztség tehát megemlékezés Jézus haláláról, temetéséről és feltámadásáról.

Több mint 60 évvel az eseményt követően János apostol találkozott a megdicsőült Jézussal, aki a megjelenésekor ezt mondta az egykori tanítványnak: „Pedig halott valék, és íme élek örökkön örökké, ámen!” A kereszténység lényegében az az élet, amelyet Jézustól kapunk, mivel hogy Ő értünk halt meg a kereszten, és támadt fel harmadnapon. És mivel Ő él, mindent nekünk tulajdoníthat abból, amit a kereszten közbenjáró munkája során véghez vitt az érdekünkben.

A feltámadás evangéliuma (1Kor 15)

Jézus Krisztus feltámadása jelentőségének legjobb értelmezése 1Kor 15. fejezetében olvasható. Elsősorban Pál a történelmi okkal érvel, és azt állítja, hogy sok tanúja volt Jézus feltámadásának. Ha elutasítanák ezeknek a tanúknak a vallomását, akkor mindazok, akik azt vallják, hogy találkoztak Jézussal, hamis tanúk lennének. Krisztus megjelent Péternek, az apostoloknak, Jakabnak, az ötszáz atyafinak és magának Pálnak is (1Kor 15:5–8). Pál teológiai érvelésbe kezd a feltámadás védelmében, és több lényeges szempontot érint:

- (1)** Ha nem lenne halottak feltámadása, Jézus Krisztus sem támadt volna fel (1Kor 15:13, 16).
- (2)** Ha Krisztus nem támadt fel, akkor értelmetlen a prédikálásunk (1Kor 15:14).
- (3)** Ha Jézus nem támadt fel, akkor hiábavaló a mi hitünk (1Kor 15:14). Az itt használt görög szó a *kenos*, aminek további jelentései: „haszon-talan”, „felhasználhatatlan”, „üres”. Hitünk tartalmát és erejét veszítene, ha Jézus még mindig halott lenne.

- (4) Ha Krisztus nem támadt fel, akkor a halottak sem támadnak fel (1Kor 15:15). Semmi remény nem volna a halál után.
- (5) Ha Krisztus nem támadt volna fel, hamis tanúi lennénk Istennek, mivel azt hirdetjük, hogy Isten feltámasztotta Jézust (1Kor 15:15). Ha tehát Jézus nem támadt fel, akkor torz a kép Istenről és jelleméről, akit így tévesen értelmezünk. Az Atya azonban feltámasztotta Jézust a halottak közül!
- (6) Ha Jézus nem támadt volna fel, értelmetlen lenne a mi hitünk (1Kor 15:17). A görög *mataios* melléknév jelentése „hasznavehetetlen”, Istenbe vetett hitünk tehát így teljesen értéktelen lenne.
- (7) Ha Jézus nem támadt volna fel, nem létezne bocsánat a hibáinkra, és továbbra is megmaradnánk a bűneinkben (1Kor 15:17). Bűnösökként csakis a halált érdemeljük meg.
- (8) Ha Krisztus nem támadt fel, akkor a Krisztusban elhunytak számára sincs feltámadás (1Kor 15:18), következésképpen örök élet sem.
- (9) Ha Krisztus nem támadt fel, és a reménységünk mindössze erre a földi életre korlátozódik, akkor mi vagyunk a legsajnálattámértőbb emberek (1Kor 15:19). Pál a görög eredetiben az *eleinos* melléknév használja ebben a mondatban, aminek jelentése „szerencsétlen”, „boldogtalan”. Ha tehát mindössze egy pozitív lelki tanításunk van Jézusról, ami csupán e földi életre vonatkozik, mi vagyunk a legszerencsétlenebb emberek, mivel Jézust keresztre feszítették és meghalt, következésképpen a halál mindenki számára az egyedüli, elkerülhetetlen végkifejlet.
- (10) Ha a halottak nem fognak feltámadni, akkor ennünk és innunk kell, hiszen „holnap úgymé meghalunk” (1Kor 15:32). Mottónk ebben az életben a „Carpe diem!” („Élj a mának!”) kellene, hogy legyen, hogy legalább megízleljük az örömet és a boldogságot.

Ezt követően Pál apostol egy a mezőgazdaság világából merített gyakorlati képpel szemlélteti a feltámadást: „Amit te vetsz, nem elevenedik meg, hanemha megrothadand” (1Kor 15:36). A magot előbb el kell temetni a földbe, hogy később nagyobb léptékben új élet sarjadjon belőle (egy parányi magból terebélyes fa fejlődhet ki). Habár bomlásra ítélt testünk meghal, halhatatlan test támad belőle (1Kor 15:42), Isten teremtő hatalmának köszönhetően, „és amiképpen hordtuk a földinek ábrázatát, hordani fogjuk a mennyeknek ábrázatát is” (1Kor 15:49).

Krisztus második eljövetelkor (1Kor 15:23) a föld porában alvók „nagy hirtelen, egy szempillantásban” feltámadnak (1Kor 15:52), „mert szükséges, hogy ez a romlandó test romolhatatlanságot öltson magára” (1Kor 15:53). „Elnyeletett a halál diadalra” (1Kor 15:54; vö. Ézs 25:8).

Majd Pál a dicsőséges győzelmi kiáltásról ír (a „diadal” szó egyébként háromszor szerepel a fejezet utolsó szakaszában): „Halál, hol a te fullánkod? Pokol, hol a te diadalmad?” (1Kor 15:55). Dicsőség az Úrnak, hogy ez a diadal megadatik mindenkinek, aki hisz Jézus Krisztusban! Menyire hálásnak kellene lennünk ezért (1Kor 15:57)!

A hirdetett reménység

Pál apostol ékesszólóan emlékezteti az első keresztényeket a hitben elhunytakra, remélvén, hogy meglátja Jézust a második eljövételkor. Bátorítja az életben lévőket, hogy ne csüggedjenek, hiszen reménységük van: „Nem akarom továbbá, atyámfiai, hogy tudatlanságban legyetek azok felől, akik elaludtak, hogy ne bánkódjatok, mint a többiek, akiknek nincsen reménységük. Mert ha hisszük, hogy Jézus meghalt és feltámadott, azonképpen az Isten is előhossa azokat, akik elaludtak, a Jézus által ő vele együtt. Mert ezt mondjuk néktek az Úr szavával, hogy mi, akik élünk, akik megmaradunk az Úr eljövételéig, épen nem előzzük meg azokat, akik elaludtak. Mert maga az Úr riadóval, arkangyal szózatával és isteni harsonával leszáll az égből: és feltámadnak először akik meghaltak volt a Krisztusban; azután mi, akik élünk, akik megmaradunk, elragadtunk azokkal együtt a felhőkön az Úr elébe a levegőbe; és ekképpen mindenkor az Úrral leszünk. Annakokáért vigasztaljátok egymást e beszédekkel!” (1Thess 4:13–18). Kitűnik az idézett szakaszból, hogy a második eljövételkor Jézus nem száll majd le a földre, hanem a levegőben marad, miközben az igaz holtak feltámadnak, az akkor életben lévő szentek pedig átváltoznak, és a feltámadt hívőkkel együtt felemeltetnek az Úrhoz „a levegőbe”, hogy örökre Vele legyenek.

Az Úrban hívőknek nem kell félniük a haláltól, nem kell aggódniuk semmiért, hiszen újra élni fognak. János boldogan kiált fel a Jelenések könyvében: „Boldogok a halottak, akik az Úrban hálnak meg mostantól fogva. Bizony, azt mondja a Lélek, mert megnyugszanak az ő fáradságuktól, és az ő cselekedeteik követik őket” (Jel 14:13).

Alkalmazás

- 1 Miért annyira fontos Jézus feltámadása? Mi lett volna, ha mindössze meghalt volna értünk, és az élete által csupán megmutatta volna, hogyan éljünk engedelmes, önzetlen, szeretetteljes, szolgálati életet?
- 2 A keresztség hogyan (és miért) jelképezi Krisztus feltámadását?
- 3 Teológiai szempontból mi a fontosabb: Jézus Krisztus Gecsemáné-kerti imája, golgotai halála, vagy pedig feltámadása? Mi Jézus mindenkori cselekedeteinek lényege, és miért?

november 12–18.

Reménység az Újszövetségben

Szombat délután

E heti tanulmányunk: János 6:26-51; 14:1-3; 1Korinthus 15:12-19, 51-55;
1Thesszalónica 4:13-18

Alapige: „És ez az a bizonyágtétel, hogy örök életet adott nekünk az Isten, és ez az élet az ő Fiában van. Akié a Fiú, azé az élet: akiben nincs meg az Isten Fia, az élet sincs meg abban” (1Jn 5:11-12).

Az újszövetségi írók görögül írtak ugyan, de Lukács kivételével mindannyian zsidók voltak, akik nem a görög, pogány elgondolás szerint, hanem az embert egységnek tartó héber perspektívából tekintettek az emberi természetre.

Krisztus és az apostolok számára tehát a keresztények reménysége nem volt újdonság, a pátriárkák és a próféták ősi hite bontakozott ki benne. Krisztus például megemlítette, hogy Ábrahám látta az Ő napját és örült (Jn 8:56). Júdás kijelentette, hogy Énók a második adventről prófétált (Júd 14-15). *A zsidókhöz írt levélben* pedig az áll, hogy a hithősök vártak a mennyei jutalomra, amit nem kaphattak meg addig, amíg mi is el nem nyerjük azt (Zsid 11:39-40). Semmi értelme nem lenne ennek a kijelentésnek, ha a lelkük már a mennyben volna az Úrral.

János cáfolja a lélek halhatatlanságának elméletét, amikor kiemeli, hogy csak azoknak van örök élete, akik Krisztusban vannak (1Jn 5:11-12). Valóban nincs örök élet a Krisztussal való üdvözítő kapcsolat nélkül. Az újszövetségi reménység tehát Krisztus-központú, ez az egyetlen remény arra, hogy halandóságunk egy nap majd halhatatlanságra változik.

November 19. – **A Romániai Reménység Televízió támogatása**
(adományok)

Hérodotosz (Kr. e. 5. sz.), ókori görög történetíró írt egy törzsről, amelynek tagjai a gyermekek születésekor gyászoltak, tekintettel a sok szenvedésre, amit a kicsiknek majd át kell élniük, amíg felnőttkorba érnek. Számunkra ez igen furcsának tűnik, de van benne logika. Évezredekkel később, a 20. sz. elején egy ilyen hirdetést tettek közzé Amerikában: „Miért élnél, ha 10 dollárért eltemethetnek?” Nehéz lehet az élet még akkor is, ha hiszünk Istenben és az örök élet reményében, de képzeljük el, hogy milyen gyötrelmes azoknak, akiknek semmi reményük nincs ezen a rövid, általában bajokkal teljes életen túl!

Több szekuláris író is foglalkozott az emberi lét értelmetlenségével. Mind meg fogunk halni, ráadásul ennek tudata az egész életünket végigkíséri. Éppen ez teszi az általában amúgy is nehéz, szomorú emberi létet önmagában is látszólag értéktelenné, hiábavalóvá. Egy gondolkodó szerint az emberek csak „szétmálló csontokra rakódott, romlásnak induló húsdarabok”. Morbid felvetés, de aligha vitatható.

Természetesen mindezzel ellentétben áll a *Jézusban* való örök élet bibliai ígérete. Éppen ez a kulcs: *Jézusban* van a reménységünk, abban, amit halála és feltámadása révén felkínál. Máskülönben milyen reményünk lehetne?

1 Olvassuk el 1Kor 15:12-19 szakaszát! Pál szerint mennyire kapcsolódik Krisztus feltámadásához a mi feltámadásunk reménye?

Pál félreérthetetlenül kijelenti, hogy a feltámadásunk elválaszthatatlanul kötődik Krisztuséhoz. Ha mi nem támadnánk fel, az azt jelentené, hogy Krisztus nem támadt fel, akkor pedig mi a helyzet? „...hiábavaló a ti hitetek; még bűneitekben vagytok” (1Kor 15:17). Más szóval: ha meghalunk, halottak maradunk, még hozzá örökre, tehát minden teljesen értelmetlen. Pál majdhogynem ugyanezt mondja 1Kor 15:32 versében: „...mi hasznom abból? Ha a halottak nem támadnak fel, akkor együnk és igyunk, holnap úgyis meghalunk” (ÚRK)! Amennyiben csupán szénalapú protoplazmaként létezzünk és mindössze hetven év jut nekünk (ha szerencsések vagyunk; valamivel több, ha nem dohányunk és nem eszünk túl sok hamburgert), akkor elég sötét a helyzet. Nem csoda, hogy Ellen White így ír: „A menny minden áldozatot megér, mert mindent elvesztünk, ha azt elveszítjük” (*Sons and Daughters of God*. 349. o.).

Gondoljunk bele, mekkora érték a remény és a hit! Miért kell Isten kegyelméből megtennünk mindent, amit lehet, hogy megőrizzük a reménységünket?

- 2** Olvassuk el **Jn 14:1-3** verseit! Csaknem kétezer éve ígérte meg Jézus, hogy visszajön. Hogyan segíthetünk másoknak is megérteni, hogy ez az ígélet ma, messze attól a kortól, amelyben ezt Jézus kijelentette, a mi generációnk számára is éppen annyira aktuális, még ha ennyi idő telt is el azóta (ami valójában nem számít)?

A *Jelenések könyvében* négyszer jelentette ki Jézus, hogy „*eljövök hamar*” (Jel 3:11; 22:7, 12, 20). Gyors visszatérésének várása hajtotta az apostoli egyház misszióját, évszázadokon át megszámlálhatatlanul sok keresztény életét töltötte be reménységgel. Azonban a nemzedékek sorban meghaltak, Jézus pedig még nem tért vissza. Ezért sokan kérdezik: *Meddig kell még hirdetnünk, hogy „Jézus hamarosan visszajön”?* Vajon az Úr szavai nem reális várakozást keltettek volna (lásd 2Pt 3:4)?

Számos keresztény panaszkodott már, amiért „késik” az Úr (vö. Mt 25:5). Viszont honnan tudjuk, hogy valóban „késlekedik”? Mikor lett volna a „megfelelő” idő a visszatérésére? Talán ötven, vagy százötven, vagy kétszáz éve? Valójában egyedül a bibliai ígélet számít, hogy „*nem késik az ígérettel az Úr, még ha némelyek késedelemnek tartják is, hanem hosszútűrő irántatok, nem akarva, hogy némelyek elvessenek, hanem hogy mindenki megtérésre jusson*” (2Pt 3:9, ÚRK).

Jézus mennybemenetele óta hosszú évszázadok teltek el, de az ígélet továbbra is, ma is érvényes! Mindannyiunk élete rövid (Zsolt 90:10), ami után öntudatlanul pihenünk a sírban (Préd 9:7, 12), majd jön a végső fel-támadás, amikor már nem lesz több lehetőség változtatni a sorsunkon (Zsid 9:27). A halottak (amint a 3. tanulmányban is szó volt róla) öntudatlanul alszanak, a második advent ezért mindenki számára a halál után mintha egy-két pillanat lenne. Egyaránt azt tapasztaljuk (mint Isten népe minden korban), hogy a halálunk után csak egy pillanat és Krisztus visszatér. Ez elég hamar lesz, nem igaz? Minden egyes nap közelebb visz bennünket ahhoz, amikor az Úr Jézus Krisztus dicsőségben megjelenik az ég felhőiben. Noha nem tudjuk, *mikor* jön el, abban biztosak lehetünk, hogy vissza *fog* jönni, és valójában csak ez számít.

Egy lelkész arról prédikált, hogy nem foglalkozik vele, mikor tér vissza Krisztus, csak azzal, hogy valóban visszajön. Mennyire érthető számunkra ez a logikai következtetés? Hogyan segíthet, ha már esetleg elcsüggesztett volna, hogy még mindig csak várunk rá?

Jézus egyik csodája az volt, amikor egy kevés kenyérből és néhány halból ötezer embert megvendégtelt (Jn 6:1-14). Észrevette, hogy az emberek királlyá akarják tenni (Jn 6:15), ezért a tanítványaival később áthajózott a Galileai-tenger túlsó partjára. Másnap azonban a tömeg oda is követte. Ott mondta el az élet kenyérééről szóló híres prédikációját, külön kihangsúlyozva az örök élet ajándékát (Jn 6:22-59).

3 Olvassuk el **Jn 6:26-51** szakaszát! **Hogyan kapcsolta össze Jézus az örök élet ajándékát az igazak végső feltámasztásával?**

Prédikációjában Jézus három alapvető fogalmat emelt ki az örök élet vonatkozásában. Először is önmagát így nevezte: *„az Isten kenyere, amely a mennyből száll alá, és életet ad a világnak”* (Jn 6:33, 58). Amikor kijelentette, hogy *„Én vagyok [görögül egó eimi] az élet kenyere”* (Jn 6:35, 48, ÚRK), az ószövetségi nagy „VAGYOK”-ként utalt önmagára (2Móz 3:14). Másodszor arról is beszélt, hogy Ő ad örök életet: *„aki hozzám jön”* és *„aki hisz bennem”*, az részesül ebben az áldásban (Jn 6:35, ÚRK). Végül pedig a halhatatlanság ajándékát összekötötte a végső feltámasztással. Háromszor is biztosította hallgatóit: *„Én feltámasztom az utolsó napon”* (Jn 6:54, ÚRK; lásd még 40. és 44. vers).

Ezt a különleges ígéretet is adta: *„Bizony, bizony mondom nektek, aki hisz, annak örök élete van”* (Jn 6:47, ÚRK). Az örök élet ajándéka tehát már a jelenben is valóságos. Ez azonban nem azt jelenti, hogy a hívő nem hal meg, mert a *„feltámasztom”* (Jn 6:54) kifejezésbe beleértendő, hogy a halál után kel újból életre.

Világos a kép: Krisztus nélkül nincs örök élet. Miután elfogadtuk Őt és örök életet nyertünk, halandóként most még továbbra is a halál uralma alatt vagyunk. Azonban a második adventkor Jézus majd feltámaszt, akkor adja meg nekünk a halhatatlanság ajándékát – ami már most a miénk. Biztos az ígéret, nem mintha a lélek halhatatlan volna, hanem mert hit által Jézus igazságában részesülünk.

Gondolkozzunk még Jézusnak azon a kijelentésén, hogy ha hiszünk benne, *már most* örök életünk van! Hogyan segíthet ez az ígéret megbirkózni azzal, hogy most halandók vagyunk – igaz, csak ideiglenesen?

A Thesszalonikában élő hívők úgy gondolták, hogy kizárólag azok kapnak örök életet, akik a második adventig életben maradnak. „Nagy gonddal óvták barátaik életét, nehogy meghaljanak és elveszítsék azt az áldást, amelyben Uruk eljövetelekor részesülni reméltek. De a halál szeretteik közül egyiket a másik után ragadta el. Aggódva tekintettek halodkló szeretteik arcára, mert nem remélték, hogy az eljövendő életben találkoznak” (Ellen G. White: *Az apostolok története*. Budapest, 2001, Advent Kiadó, 171. o.).

4 **1Thessz 4:13-18** verseiben hogyan igazította helyre Pál ezt az elgondolást?

A történelem során sokan hajlamosak voltak többet belegondolni az „előhözza azokat, akik elaludtak a Jézus által övele együtt” (1Thessz 4:14) kifejezésbe annál, mint ami a szövegben benne van. A lélek halhatatlanságát vallók közül többen azt érzékeltetik, hogy második adventjekor Krisztus magával hozza a mennyből a meghalt igazak lelkeit, akik már ott vannak Istennel. Szerintük ezek a halottak akkor visszatérhetnek a feltámadott testükbe. Ez a magyarázat azonban nem áll összhangban Pál általános tanításával e témában.

A vers igazi jelentésével kapcsolatban olvassuk el egy nem adventista teológus magyarázatát! „A gyülekezetük meghalt tagjait gyászoló thesszalonikai keresztényeknek azért lehet reménysége, mert Isten »előhözza« őket, vagyis feltámasztja az elhunyt hívőket, hogy ott legyenek Krisztus visszatérésekor, »övele együtt«. Ebből az következik, hogy a meghalt hívők egyáltalán nem lesznek hátrányban Krisztus *parousiája* idején, hanem »övele együtt« lesznek, az élő hívőkkel egyformán részesülnek Krisztus visszatéréseinek dicsőségében” (Jeffrey A. D. Weima: *1-2Thessalonians. Baker Exegetical Commentary on the New Testament*. Grand Rapids, MI, 2014, 319. o.).

Hogyha a meghalt igazak lelkei már az Úrral lennének a mennyben, Pálnak nem kellett volna a keresztények reménységeként utalni a végső feltámadásra. Mondhatta volna, hogy az igaz halottak már az Úrral vannak. Ő viszont így fogalmazott: „akik elaludtak” (1Thessz 4:14) Jézusban, azok feltámadnak a halálból az idők végén.

A végidei feltámadás reménysége vigasztalást jelentett a szomorkodó thesszalonikai hívőknek, és ugyanez a reménység segít nekünk is, hogy bizalommal álljunk ki a fájdalmas időket, amikor a halál hideg szorítása elragadja tőlünk szeretteinket.

5 Olvassuk el **1Kor 15:51-55** szakaszát! Milyen „titokról” (51. vers) beszél itt Pál?

Bizonyos ismert prédikátorok szerint ez a „titok” az egyház „titkos elragadtatása”, aminek hét évvel Krisztus dicsőséges visszatérése előtt kell megtörténnie. Ennek során Isten hirtelen, csendben és titokban elragad a mennybe hűséges keresztényeket, miközben mindenki más itt marad, azon tűnődve, hogy mi történhetett velük. Szerintük lesznek, akik az autóban maradnak, ahonnan hirtelen eltűnik a sofőr, mert elragadtatott a mennybe, csak „a ruhája marad ott”. Ezt a hamis tanítást emberek millióinak hirdeti a tizenhat kötetes „Az otthagytak” című sorozat is, amiből négy filmet készítettek.

Természetesen egyetlen bibliai szakasz sem támasztja alá az elragadtatás és a második advent közötti mesterséges különbségtevést. A Pál által itt említett „titok” egyszerűen az élő igazak átváltozására utal, akik Krisztus visszatérésekor csatlakoznak a feltámadott igazakhoz. Ez az „elragadtatás”. Nincs „titkos elragadtatás”, mert a második adventet minden élő ember látni fogja (Jel 1:7), és a halottak feltámadása, valamint az élők átváltozása egyaránt a trombita hangjára történik meg, amikor Krisztus visszajön (1Kor 15:51-52).

Krisztus második adventjekor lesz a legnagyobb találkozás. Az élő igazak átváltoznak „*nagy hirtelen, egy szempillantásban*” (1Kor 15:52). Isten hangjára megdicsőülnek, ekkor teszi őket halhatatlanná az Úr, és a feltámadt szentekkel együtt elragadtatnak, hogy a levegőben találkozzanak vele. Angyalok „*egybegyűjtik az ő választottait a négy szelek felől, az ég egyik végétől a másik végéig*” (Mt 24:31, ÚRK).

„A kicsi gyermekeket szent angyalok helyezik anyjuk karjába. Barátok, akiket régen elszakított egymástól a halál, úgy találkoznak, hogy soha többé el ne váljanak. Most boldogan énekelve együtt emelkednek fel Isten városába” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem*. Budapest, 2013, Advent Kiadó, 551. o.).

Nagyszerű ígéret ez, annyira különbözik mindentől, amivel eddig találkozhattunk, hogy talán nehéz megragadni. Viszont gondoljunk csak arra, hogy milyen hatalmas a kozmosz vagy mennyire elképesztően bonyolult az élet! Isten bámulatos erejét bizonyítja a teremtés. Vajon Ő ne lenne képes arra, hogy a második adventkor átváltoztassa az élőket és feltámassza a halottakat?

További tanulmányozásra: Ellen G. White: Az apostolok története, „A thesszalonikai levelek”, „Felhívás magasabb rendű életre” c. fejezetek.

„A rómaiak jól ismerték a keresztények reménységét, hogy egy nap majd testben feltámadnak, előjönnek a sírból, ezért minden módon igyekeztek a reményeiket gúnyolni és akadályozni. A Galliában Kr. u. 177-ben történt üldözésről szóló beszámolóban az áll, hogy a mártírokat kivégezték, majd a testüket hat napig temetetlenül hagyták, utána elégették őket, a hamvaikat pedig a Rajnába szórták. »Majd meglátjuk, hogy feltámadnak-e« – mondták állítólag a rómaiak” (Stephen Cave: *Immortality: The Quest to Live Forever and How It Drives Civilization*. New York, 2012, Crown Publishers, 104–105. o.). Ez a történet a hitetlenségről, ha mégoly drámai is volt, semmit nem bizonyított a feltámadás bibliai ígéretével kapcsolatban, teljesen értelmetlen. A Jézust a halálból feltámasztó erő velünk is képes megtenni azt, bármi történjen a testünkkel. Szintén ez az erő teremtette meg és tartja fenn az egész kozmoszt, tehát biztosan képes átváltoztatni az élőket és feltámasztani a halottakat.

„»...Isten az elhunytakat is előhossa Jézus által, vele együtt« – írta Pál. Sokan úgy magyarázzák e részt, hogy Krisztus az alvókat magával hozza a mennyből, de Pál úgy értette, hogy amiként Krisztus feltámadt halottaiból, úgy az Isten az elaludt szenteket előhívja sírjukból és magával viszi a mennybe. Mily drága vigasz! Dicsőséges remény nem csupán a thesszalonikai gyülekezet, hanem minden keresztény számára, bárhol is legyen” (Ellen G. White: *Az apostolok története*. Budapest, 2001, Advent Kiadó, 171–172. o.).

Naponkénti tanulmányozásra: 1Kir 6–12;

Ellen G. White: Az imádság, 9. fejezet (az „Amikor imádkozunk, a végtelen erő karjába kapaszkodunk” bekezdéstől a fejezet végéig)

1. Hány kérés volt a szent hely bejáratánál, és hány annak belsejében?
2. Mekkora volt a Salamon házában alapjául szolgáló kövek?
3. Mi volt látható a szent helyen a szentek szentjének első része felől?
4. Mit látott Sába királynője a Salamon házában?
5. Ki felett nem győzhet az ellenség?

Általános áttekintés

A feltámadásról szóló újszövetségi szövegek – akár Pál apostol írta őket, akár mások, vagy akár Jézus szavait véve alapul – sehol nem beszélnek halhatatlan lelkekről, akik már a mennyben lennének. Az Újtestamentum reménysége Krisztus feltámadásának és második eljövételének köszönhető. A tanulmányunkban említett, a halottak állapotára vonatkozó igei szakaszok a következők:

- **Zsid 11:39–40** – A hithősök mindaddig nem kapják meg mennyei jutalmukat, míg mi magunk nem részesülünk ebből a jutalomból.
- **1Jn 5:11–12** – Csak azoknak van örök életük, akik Krisztusban vannak, amiből egyértelműen következik, hogy nincs halhatatlan lelkünk. Csak akik Jézust választják, nyerik el az örök életet.
- **1Kor 15:12–19** – A feltámadásba és az örök életbe vetett reménységünk Jézus feltámadásából származik. Ha nem fogunk feltámadni, azt jelenti, hogy Jézus sem támadt fel. Ha ez igaz lenne, mindannyian meghalnánk, és halottak maradnánk örökké.
- **Jn 14:1–3** – Jézus megígérte, hogy helyet készít számunkra és eljön értünk. Felesleges lenne ez az ígélet, ha mi már a mennyben lennénk.
- **Jn 6:35–54** – Jézus négyszer mondta azt, hogy az utolsó napon feltámasztja az embereket. Ha fel fognak támadni, azt jelenti, hogy előbb meg kellett halniuk, ami kizárja annak lehetőségét, hogy valahol lelkeként élnek.
- **1Thess 4:13–18** – Isten feltámasztja a halott igazakat, akik csatlakozni fognak az akkor élő igazakhoz. A végső feltámadásnak nem lenne értelme, ha a lelkek már a mennyben lennének.
- **1Kor 15:51–55** – A „titok” azoknak az igazaknak az átalakulása, akik a második eljövetelkor életben lesznek. A halottak feltámadása és az élő igazak átalakulása egy időben történik.

Magyarázat

Elemezzük figyelmesen 1Kor 15. fejezetét, hiszen e heti tanulmányunk két fontos szakasza ebből a fejezetből való, és nagyon sok információt tartalmaz Jézus feltámadásáról, a mi feltámadásunkról, átváltozásunkról, majdani halhatatlan testünkről, amit a második eljövetelkor kapunk (1Kor 15:35–44). Egyedül Isten fenntartó erejének köszönhetően kap-

hatunk halhatatlanságot. A halál hiánya nem azt jelenti, hogy az ember élete függetlenné válik Istentől, az Egyetlentől, „akié egyedül a halhatatlanság” (1Tim 6:16). A megdicsőült emberi lények továbbra is Teremtőjüktől függenek életben maradásukhoz (Roy E. Gane: „Atonement Forever in God’s New Heaven and New Earth”, *Salvation: Contours of Adventist Soteriology*, Andrews University Press, 2018, 254. o.).

Az élet vizének tiszta folyója és az élet fája Jelenések 22. fejezetében bizonyítja, hogy az emberek mindig is függeni fognak az élet egyedüli Forrásától, Istentől. Ő a világosságuk (Jel 22:5), habár ez nem zárja ki a nap és a hold létezését. A tény, hogy az emberek enni fognak a fáról és inni a vízből, annak bizonyítéka, hogy fizikai testtel támadnak fel, nem test nélküli lelkek lesznek. Az emberek azért támadnak fel, hogy örökké a testben éljenek, nem a mostani természetes/lélek nélküli (görög *psychikos*) testtel (görög *soma*), amely romlandó és meghal, hanem a halhatatlan testtel (*soma*), amely azért halhatatlan, mert lelki (*pneumatikos*; 1Kor 15:44; ld. 42–43, 45–54 szakaszokat). A test átváltozik (52. vers), de a személy nem válik test nélküli lélekké.

1Kor 15

1Kor 15. fejezetében Pál apostol megemlíti azt a hamis meggyőződést, miszerint nincs jövőbeni feltámadása a testnek. Ez az eretnek tan abból a görög gnosztikus meggyőződésből származik, melynek értelmében létezik halhatatlan lélek. Ezt a nézetet több korinthusi keresztény is magáénak vallotta. Pál azzal érvel, hogy a hívők testben való feltámadásának tagadása Jézus testben való feltámadásának tagadását jelenti. Ha az emberek nem támadnak fel testben, akkor egyértelmű, hogy Jézus sem támadt fel testben (1Kor 15:12–19). Ha így állnának a dolgok, mi lennénk a legsajnálattamértőbbak minden ember közül, mivel hazugságban hiszünk, következésképpen egyikünk bűnei sem bocsáttatnak meg. Tehát nincs reménység számunkra, élők számára az örök életre, ahogy azok számára sincs, akik már nyugovóra tértek.

Ellenben Jézus az első zsengeje azoknak, akik elaludtak (meghaltak). „Mert amiképpen Ádámban mindnyájan meghalnak, azonképpen a Krisztusban is mindnyájan megeleveníttetnek. Mindenki pedig a maga rendje szerint. Első zsenge a Krisztus; azután akik a Krisztuséi, az ő eljövetelekor” (1Kor 15:22–23). A költői képet a szerző a mezőgazdaság területéről kölcsönzi. Ahogy az első zsengek előremutatnak a teljes aratásra, Krisztus is az első zsenge volt, akit a nagy aratás követ, mindazok, akik az Övéi.

Az „első zsenge” kifejezés a görög eredetiben az *aparche*, aminek közvetlen jelentése: „az első gyümölcsök”/„korai termés”, majd átvitt értelemben jelenthet „arányos részesedést” valamely nyereségből (áldozat, hálaadomány), végül pedig „ajándék”-ot. Az izraeliták elhozták a tempomba az „első termést”, az aratás „első zsengejét”, a pap pedig meglengette azt az Úr előtt. Mindez a niszán hónap 16-án történt, és emlékeztető gyanánt szolgált arra, hogy mindenkit biztosítson: gazdag termés várható.

Lenyűgöző tény, hogy Jézus is niszán hó 16-án támadt fel. Ő lévén az első zsenge, garanciát képviselt arra nézve, hogy egy napon majd mind feltámadnak azok, akik hűségesek voltak Istenhez. Fontos észrevennünk, hogy az aratásra majd csak akkor fog sor kerülni, amikor újra eljön Jézus. Tehát nincs semmilyen aratás, amely fizikai értelemben már a mennyben lenne, kivéve azokat a személyeket, akiről tudjuk a Bibliából, hogy feltámadtak vagy közvetlenül a mennybe vitettek (Énok, Illés és Mózes), valamint azok, akik Jézus feltámadásakor szintén kijöttek a sírjukból (Mt 27:52). Jézus „új élete” (Róm 6:4) a hívők feltámadására és új életére mutat előre.

Habár azt írta, hogy mindannyian fel fognak támadni, Pál egyáltalán nem azt sugallja, hogy mindannyian örök életet kapnak. Pál nem hitt az egyetemes üdvösségben (Róm 2:5–12; Ef 5:6; 2Thess 1:6–10), és megmagyarázza, hogy a második eljövételkor feltámadók azok, akik „Krisztusban” vannak. Pál a „Krisztusban” kifejezést azért használja a leveleiben, hogy általa a hívő és Krisztus közötti szoros kapcsolatra utaljon. Pál kiemeli, hogy Jézus feltámadása az örök életet kínálja fel mindazoknak, akik hisznek Benne.

„Aztán a vég” (1Kor 15:24). A vég idejét olyan rombolás jellemzi, amelynek során minden emberi hatalom megsemmisül: „Mikor átadja az országot az Istennek és Atyának; amikor eltöröl minden birodalmat és minden hatalmat és erőt” (24. vers). Pál a „birodalom” és „hatalom” szavakat használja az emberi uralomra utalva (Róm 13:1–3; Ef 1:21; 6:12). A második eljövételkor megvalósul az isteni ítélet Sátán és mindazok felett, akik úgy döntöttek, hogy a gonoszt és a rombolást követik. Pál hozzászeli: „Mint utolsó ellenség töröltetik el a halál” (1Kor 15:26). Erre a kivégző cselekedetre majd csak az ezer év után kerül sor (Jel 20:1–10), amikor a törvényt megszegők feltámadnak, és meggyőződnek Isten igazságosságáról. A bűnösök ekkor végleg megsemmisülnek az örök tűzben. A tűz örök volta nem örökké tartó szenvedést feltételez: a tűz megemésztő hatása az, ami örök. Ebből a halálból nincs semmilyen visszaút.

A feltámadáskor a test támad fel. Amikor ezt a tényt magyarázza, Pál apostol a földbe elvetett mag metaforáját használja: a mag annak ellenére élő növényé alakul át, hogy a földbe temették. Pál még tovább megy, és azt írja, hogy a feltámadt test megújult test lesz (1Kor 15:35–41). A mag nem hasonlít ahhoz a növényhez, amivé válni fog, mégis azzá alakul. Mi is hasonlóképpen kapunk új testet.

Ezen a ponton Pál négy különbséget azonosít, ami előre látható az igaz holtak feltámadásakor. Először is a földi test romlandó, betegségnek és halálnak alávetett, majd romolhatatlanná, halhatatlanná alakul át. Másodsorban a bűn miatt megszegyenült test állapotából áttérünk a megdicsőült, tökéletes test állapotába, amelyet nem korlátozhat többé a bűn. Harmadsorban a mi testünk a mindent megrontó bűn miatt gyenge (még a bűnnel szembeni ellenállás képességét is elveszíti); ezzel szemben erővel teljes testtel fogunk feltámadni. És végül természetes (érzéki) testünk lelki testté alakul át.

A következő bibliaversekben Pál megmagyarázza az érzéki test és a lelki test közötti különbséget. Először is ne vonjuk le azt a következtetést, hogy az apostol szerint csak az érzéki test a valódi, a lelki nem, csak mert a lelki test megszabadul a bűn átkától. Az érzéki – betegség, éhínség, fájdalom, kimerültség és halál korlátozta – testünket a bukás utáni Ádámtól örököljük, míg a lelki testünket Jézustól. „Lőn az első ember, Ádám, élő lélekké; az utolsó Ádám megelevenítő szellemmé” (1Kor 15:45). Ádám kapta, Krisztus viszont adja az életet. Jézus nemcsak paszszív módon kapta az életet; Ő örök életet ad bárkinek, aki hisz Benne. A hívők lelki testet kapnak, mennyei testet, ami azt jelenti, hogy Krisztus lelki természetével fog rendelkezni, nem a bűnös emberi természettel.

Ez után a magyarázat után Pál végigvezeti az olvasót a „titok” exegéziséén – a tanításon, hogy „mindnyájan elváltozunk” (1Kor 15:51). A második eljövételkor Jézussal a mennybe emelkedők között két embercsoport lesz: a halálból feltámadt igazak és az akkor életben lévő igazak. Az „átváltozás” a Krisztusban elhunytak új testben történő feltámadását, valamint az élő húségesek testének átváltozását jelenti. Mindkét csoporthoz tartozók „az utolsó trombitaszóra” (52. vers) egy szempillantás alatt átváltoznak halandó lényekből halhatatlan lényekké.

A halál elveszíti hatalmát (1Kor 15:55). A bűn okozza a halált, halálos mérég, de Jézus – kereszthalálának és feltámadásának köszönhetően – legyőzte a bűnt és a halált. Ígéretünk van az örök életre, testünk mennyei testre történő átváltozására és a bűn és halál korszakának végére, s mindez annak köszönhetően, hogy Jézus feltámadt.

Alkalmazás

- 1 Milyen különleges reménység forrása számodra 1Kor 15. fejezete? Mely versek szólnak igazán hozzád?
- 2 Jézus volt az aratás korai termése, amely biztosít afelől az igazság felől, hogy lesz majd egy másik aratás is, a feltámadt hívők aratása. A második adventkor feltámadnak a hűségesek, és felmennek a mennybe. Miért várod Jézus második eljövetelét? Mert látni akarod Őt? Vagy a szeretteidet akarod újralátni? Tudni szeretnéd, mi történt a színpalak mögött? Esetleg más oka van a várakozásodnak? Beszélj a csoportodban a reménységdről és a vágyaidról!
- 3 A második eljövetelkor át fogunk változni. Romlandó, halandó testünk romolhatatlan, halhatatlan testté alakul át. Van-e valamilyen jelentősége annak a jövőben, hogy a jelenben fejlesztjük a jellemünket? Magyarázd meg a válaszodat! Hogyan segít jobb döntéseket hozni az életben már most az, hogy tudod: egy napon fel fogunk támadni?

november 19–25.

Ellentmondó szakaszok?

Szombat délután

E heti tanulmányunk: Lukács 16:19-31; 23:43; János 20:17; Filippi 1:21-24; 1Péter 3:13-20; Jelenések 6:9-11

Alapige: „Tudakozzátok az írásokat, mert azt hiszitek, hogy azokban van a ti örök életetek; és ezek azok, amelyek bizonysgot tesznek rólam” (Jn 5:39).

„Mindig készek legyetek megfelelni mindenkinek, aki számot kér tőletek a bennetek levő reménységről” (1Pt 3:15) – figyelmeztet Péter. Pál hozzáteszi: „Hirdesd az ígét, állj elő vele alkalmas és alkalmatlan időben, ints, feddj, buzdíts teljes béketűréssel és tanítással. Mert lesz idő, amikor az egészséges tanítást nem viselik el, hanem saját kívánságaik szerint gyűjtenek maguknak tanítókat, mert viszket a fülük” (2Tim 4:2-3, ÚRK). Mivel ez a helyzet, nemcsak a könnyen magyarázható szakaszokat kell megnéznünk, hogyan illeszkednek a hitelveinkhez, hanem azokkal is foglalkoznunk kell, amelyeket általában felhasználnak a hitünkől eltérő tanításra.

Eközben kövessük Jézus ösztönző példáját! „Maga Krisztus nem erőltette az igazság egyetlen szavát sem, hanem mindig szeretettel beszélt arról... Sohasem volt durva, sohasem szólt szükségtelenül egyetlen szigorú szót sem, sohasem okozott szükségtelenül fájdalmat érzékeny lelkeknek. Nem bírálta az emberi gyöngeségeket” (Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, 291. o.).

Ezen a héten néhány fejtörést okozó szakaszt fogunk tanulmányozni, amelyekkel mások a lélek halhatatlanságát akarják igazolni. Erősítsék a meggyőződésünket ezek az elmékedések, és segítsenek, hogy kedvesen tudjunk felelni azoknak, akik megkérdőjelezik ezt a meghatározó tanítást!

November 26. – **Az erőszak megelőzésének napja**

1 Olvassuk el Lk 16:19-31 szakaszát! Miért nem lehet valóságos leírás ez a történet a túlvilágról?

Vannak olyan teológusok, akik szerint Lk 16:19-31 szakaszát szó szerint kell érteni, a holtak állapotának bemutatásaként. Ez a nézet azonban számos, nem biblikus következtetéshez vezet, és ellentmond a már az eddigiekben tárgyalt több résznek. Szó szerint véve azt kellene mondanunk: a menny és a pokol olyan közel van egymáshoz, hogy a két helyen lévők elbeszélgethetnek (Lk 16:23-31). Azt is feltételeznénk, hogy míg a test a sírban nyugszik, az öntudatánál lévő lélek tovább él a túlvilágban, és van „szeme”, „ujja”, valamint „nyelve”, ami érzi a szomjúságot (Lk 16:23-24). Amennyiben ez a szakasz azt írná le, hogy milyen állapotban vannak az emberek a halál után, a menny bizonyára nem lenne az öröm és boldogság helye, mert a megváltottak közvetlenül figyelnék elveszett szeretteik végtelen szenvedését, sőt még beszélgethetnének is velük (Lk 16:23-31). Hogyan lehetne boldog a mennyben egy anya, aki látja szeretett gyermeke végtelen gyötrelmét a pokolban? Ilyen értelemben gyakorlatilag lehetetlen volna, hogy valóra váljon Isten ígérete, miszerint nem lesz többé szomorúság, sírás és fájdalom (Jel 21:4).

E következtelenségek miatt sok modern teológus olyan példázatnak tartja a gazdag és Lázár történetét, aminek nem lehet minden elemét szó szerint magyarázni. George E. Ladd nem adventista, itt mégis bizonyosan úgy fogalmaz, mintha az lenne. Elmondja, hogy ez a történet valószínűleg „egy példázat volt, amelyben [Jézus] egy korabeli zsidó gondolatot használt fel, nem akart a holtak állapotáról tanítást adni” (G. E. Ladd: *The New Bible Dictionary*. „Eschatology”, Grand Rapids, MI, Eerdmans, 1962, 388. o.).

A gazdag és Lázár történetében éles az ellentét a jól öltözött „gazdag ember” és a fekélyekkel borított „Lázár nevű koldus” (Lk 16:19-20) között. Ennek a történetnek az a tanítása, hogy 1) a jelenlegi státusz és társadalmi állás nem feltétele a jövőbeli jutalomnak, valamint 2) minden ember örök sorsa ebben az életben dől el, a túlvilágon már nem lehet azon változtatni (Lk 16:25-26).

„Ő pedig azt mondta neki: Ha Mózesre és a prófétákra nem hallgatnak, az sem győzi meg őket, ha valaki feltámad a halottak közül” (Lk 16:31, ÚRK).
A Biblia tekintélyével kapcsolatban milyen üzenetet szűrhetünk le magunknak Jézus komoly szavaiból, és mit gyűnk ennek nyomán?

Lk 23:43 az egyik bibliaszöveg, amit a legszélesebb körben próbálnak felhasználni a lélek halhatatlanságának bizonyítására: „*Bizony mondom neked, ma velem leszel a paradicsomban*” (ÚRK). Szinte minden bibliafordítás (néhány kivétellel) hasonlóan közli ezt a verset, azt a benyomást keltve, hogy halála napján Krisztus együtt lesz a latorral a Paradicsomban. Ezen nem szabad meglepődnünk, mert olyan teológusok készítettek ezeket a fordításokat, akik a lélek halhatatlanságának tanában hittek. Viszont valóban ez a szöveg legjobb fordítása?

2 Hasonlítsuk össze **Lk 23:43**, **Jn 20:17** és **14:1-3** verseit! Annak fényében, amit Mária Magdalénának meg a tanítványoknak mondott Jézus, hogyan értsük az ígéletét, amit a bűnbánó latornak tett a kereszten?

A feltételezés, miszerint Krisztus és a lator már aznap a Paradicsomba (vagy a mennybe) ment, ellentmond annak, amit Jézus a feltámadása után Mária Magdalénának mondott, amikor is azt jelentette ki, hogy még nem ment fel Atyjához a mennybe (Jn 20:17). Ez a tévedés, vagyis hogy Jézus és a bűnbánó lator már aznap a mennybe ment, ellentmond annak is, amit Jézus a tanítványainak jelentett ki: csak a visszajövelekor mennek majd a mennybe (Jn 14:1-3).

Lk 23:43 versében az a kérdés, hogy a „*ma*” (görögül *szémeron*) határozószót az utána következő létigéhez („*leszek*”), vagy pedig az előtte álló igéhez („*mondom*”) kell-e kapcsolni. Wilson Paroschi elismeri: „nyelvtani szempontból” gyakorlatilag lehetetlen eldönteni, hogy melyik a helyes. „Lukácsra azonban határozottan jellemző, hogy ezt a határozószót a megelőző igéhez kapcsolja. *Lukács evangéliumában* és *Az apostolok cselekedeteiben* a *szémeron* húsz előfordulása közül tizennégy esetben ez történik” (Wilson Paroschi: *The Significance of a Comma: An Analysis of Luke 23:43, Ministry*, 2013. június, 7. o.). Tehát Lk 23:43 legtermészetesebb olvasata ez: „*Bizony mondom neked ma, velem leszel a paradicsomban.*” Ebben az esetben a „*Bizony mondom neked ma*” kifejezőmód annak az üzenetnek a jelentőségét és komolyságát hangsúlyozza, hogy „*velem leszel a paradicsomban.*” Röviden, Jézus ott és akkor megígérte a latornak, hogy üdvözülni fog.

Olvassuk el a bűnbánó gonosztevő történetét (Lk 23:39-43), akinek Krisztus örök életet ígért, pedig bűnös volt és semmit sem ajánlhatott fel Istennek! Hogyan bontakozik ki ebben a történetben az egyedül hit általi megváltás nagyszerű igazsága? Milyen szempontból vagyunk mi is hasonlíthatók a latorhoz? Miben különbözünk tőle?

3 Olvassuk el **Fil 1:21-24** és **1Thessz 4:13-18** verseit! Mit remélt Pál, mikor lesz „Krisztussal” (Fil 1:23), „az Úrral” (1Thessz 4:17)?

Pált az a szenvedély fűtötte, hogy „Krisztusban” (2Kor 5:17) éljen és majd a második advent után is „Krisztussal” legyen (lásd 1Thessz 4:17). Hitte: még a halál sem törheti meg a bizonyosságát abban, hogy a Megváltóhoz, az Úrhoz tartozik. Amint a Római levélben írta: „*Sem halál, sem élet... nem szakíthat el minket Isten szeretetétől, amely Jézus Krisztusban, a mi Urunkban van*” (Róm 8:38-39, ÚRK). „*Mert ha élünk, az Úrnak élünk; ha meghalunk, az Úrnak halunk meg. Azért akár éljünk, akár haljunk, az Úréi vagyunk*” (Róm 14:8). Pál ebben a biztos tudatban mondta a már meghalt hívőkről, hogy „*elaludtak*” (1Thessz 4:14) Jézusban, majd pedig Krisztus visszajövelekor feltámadnak, örök életet kapnak (1Kor 15:16-18; 1Thessz 4:13-18).

Amikor az apostol megemlíti: „*Kívánok elköltözni és Krisztussal lenni*” (Fil 1:23, ÚRK), vajon arra célzott, hogy a halála után a lelke eltávozik és Krisztussal lesz, öntudata birtokában? Egyáltalán nem! Ebben a szövegben „Pál azt a vágyát önti szavakba, hogy szeretné hátrahagyni ezt a zaklatott életet és Krisztussal lenni, de nem tér ki az időre, ami a kettő között eltelhet. Nem tanít ez a vers olyasmit, hogy Pál arra számított volna: a halálakor a mennybe megy. Nagyon is tisztában volt vele, hogy a jutalmát nem kapja meg a második adventig (2Tim 4:8)... Azt mondja, hogy az »eltávozása« (halála) után Krisztus visszajövele lesz a következő, amiről tudni fog, amikor Krisztus feltámasztja a halottakat, és akkor »az Úrral« (1Thessz 4:17) lesz. Szintén meg kell jegyeznünk, hogy a bibliai írók időnként együtt utalnak két olyan eseményre is, amelyek időben egymástól távol esnek” (*Andrews Study Bible* megjegyzése Fil 1:23 verséhez, 1555. o.).

Viszont miért akart Pál inkább meghalni, mint élni? Mert akkor végül minden bajától megpihenhet, nem kell többé elviselnie a fizikai szenvedést, teljesen biztos lehet abban, hogy a második adventkor megkapja az igazság koronáját (2Tim 4:6-8). Bizonyára nem akart meghalni, azt azonban tudta, hogy utána mi következik.

Ugyan kinek a fejében nem fordult már meg a gondolat, különösen nehéz időkben, hogy milyen jó lenne a szemünket lecsukva meghalni, a következő tudatos pillanatunkban pedig már Krisztussal lenni? Hogyan világitja meg ez a gondolat azt, amit Pál a Filippiben élő hívőknek mondott?

4 Olvassuk el **1Pt 3:13-20** verseit! **Hogyan prédikált Krisztus „a tömlöcben lévő lelkeknek... a Noé napjaiban” (1Pt 3:19-20)? Lásd még 1Móz 4:10!**

A lélek halhatatlanságában hívó bibliamagyarázók általában rámutatnak, hogy Krisztus „a tömlöcben lévő lelkeknek” prédikált (1Pt 3:19), míg a sírban nyugodott. Szerintük a testétől különvált lelke a pokolra szállt, ott prédikált az özönvíz előtt élők testetlen lelkeinek. Ez a képzeletszülte ötlet azonban bibliai szempontból elfogadhatatlan, mert a halottak számára már nincs újabb lehetőség az üdvösségre (Zsid 9:27-28). Miért prédikált volna tehát Jézus azoknak, akiknek nem volt több lehetősége az üdvözülésre? Ugyanakkor az a leglényegesebb, hogy ez az elgondolás ellentétes a bibliai tanítással, miszerint a halottak egészen a végső feltámadásig öntudatlan állapotban maradnak a sírban (Jób 14:10-12; Zsolt 146:4; Préd 9:7, 12; 1Kor 15:16-18; 1Thessz 4:13-15).

Továbbá ha ez a vers valóban azt mondaná, hogy miközben Jézus teste a sírban volt, Ő leszállt a pokolra és prédikált a vízözön előtt élt gonoszoknak, vajon csak ők hallották volna az üzenetét? Nem égett több elkárhozott a pokolban rajtuk kívül? Miért csak az özönvíz előttiék halották a prédikációját? Annak sincs értelme, ha azt mondanánk, hogy Krisztus a bukott angyaloknak prédikált, akik Noé korában engedetlenek voltak. Azt olvashatjuk a „tömlöcben lévő lelkekről”, hogy engedetlenek voltak „egykor” (1Pt 3:19-20), a gonosz angyalokat viszont úgy említi a Biblia, mint akik ma is engedetlenek (Ef 6:12; 1Pt 5:8). A bukott angyalokat Isten „a nagy nap ítéletére örök bilincsekben, sötétségben tartotta” (Júd 6, ÚRK), anélkül, hogy újabb lehetőségük lenne az üdvösségre. Figyeljük meg, a 20. vers úgy utal a „tömlöcben lévő lelkekre” (1Pt 3:19), mint akik engedetlenek voltak Noé napjaiban. Ebben a szövegben a *lélek* (görögül *pneuma*) szó fordul elő, ami az Újszövetségben másutt (1Kor 16:18; Gal 6:18) élő emberekre vonatkozik, akik képesek meghaladni és elfogadni az üdvösségre hívó szót. A „tömlöc” vagy „börtön” (ÚRK, RÚF) szó itt nyilván nem szó szerint a börtönre utal, hanem a bűn börtönére, amibe a bűnöktől meg nem tisztult emberi természet került (Róm 6:1-23; 7:7-25).

Krisztus a vízözön előtt élt konok embereknek Noé által prédikált, akinek Isten útmutatást adott (Zsid 11:7). Noé a kortársai között „az igazság hirdetője” (2Pt 2:5) volt. A Pétertől idézett vers azzal kapcsolatos, hogy mit jelent a hűséges élet, nem a holtak állapotára vonatkozó magyarázat.

5 Olvassuk el Jel 6:9-11 verseit! Hogyan kiálthatnak a meghalt mártírok „lelkei” „az oltár alól”?

Az ötödik apokaliptikus pecsét felnyitása szokatlan látványt mutat. A meghalt mártírok lelkei metaforikus értelemben bosszúért kiáltottak Istenhez az oltár alól (Jel 6:9-11). Egyes magyarázók ezt az „oltárt” a hetedik pecsét alatti füstölőáldozati oltárral (Jel 8:1-6) azonosítják. Viszont Jel 6:9-11 szakaszában a „vére” (nem pedig a „tömjénre”) tett utalás alapján ez inkább az égőáldozati oltárra vonatkozik, amire ráöntötték az áldozati állat vérét (3Móz 4:18, 30, 34). Az áldozati állatok vérével szokták meghinteni az oltárt, így szimbolikus értelemben a mártírok vérét az oltárra öntötték, amikor az életüket veszítették, mert hűségesek maradtak Isten Igéjéhez és Jézus bizonyágtételéhez (Jel 6:9; lásd még 12:17; 14:12). Az oltár alatti „lelkek” szintén jelképesek. Szó szerint véve arra a következtetésre kellene jutnunk, hogy a mártírok nem élveznek teljes boldogságot a mennyben, mert még mindig bosszúért kiáltanak. Ez aligha hangzik úgy, mintha örülnének az üdvösségük jutalmának. A bosszúvágy nyomorúságossá teheti az ember életét, de még a halálát is?

Arra is fontos emlékeznünk, hogy János nem valós képet kapott a mennyről. „Nincsenek ott fehér, vörös, fekete vagy fakó lovak hadakozó lovasaikkal. Jézus nem megöletett bárányként jelenik meg, a kés vágásától vérző sebbel. A négy fenevad nem valóságos szárnyas állatokat jelent, a leírásban szereplő jellemzőkkel... Így nincsenek »lelkek« sem a mennyben az oltár alatt. Az egész jelenet képies, szimbolikus ábrázolás” (*The SDA Bible Commentary*. 7. köt. 778. o.). Ezt írta George E. Ladd, aki nem adventista (és ismét úgy hangzik, mintha adventista szerző fogalmazta volna): „Jelen esetben [Jel 6:9-11] az oltár nyilván az áldozati oltár, ahová az áldozat vérét öntötték. János a mártírok lelkét az oltár alatt látta, aminek azonban semmi köze nincs a holtak állapotához vagy a közbülső állapotban lévő helyzetükhöz. Ez egyszerűen szemléletes bemutatása annak, hogy Istenük nevéért mártírhalált haltak” (*A Commentary on the Revelation of John*. Grand Rapids, MI, 1972, Eerdmans, 103. o.).

Ugyan ki ne kiáltott volna még igazságtételért (főleg igazságtalanság áldozatai közül), ami azonban még nem történt meg? Miért kell hittel bízunk abban, hogy végül majd sor kerül a világból annyira hiányzó igazságtételre? Milyen vigasztalást találunk ebben a csodálatos ígéletben?

További tanulmányozásra: Ellen G. White: *Krisztus példázatai*, „Áthidalhatatlan szakadék” c. fejezet; *Jézus élete*, „Golgota” c. fejezet.

„A gazdagról és Lázárról mondott példázatában Krisztus azt tanítja, hogy az ember ebben az életben dönti el örök sorsát. E próbaidő alatt Isten mindenkinek felkínálja kegyelmét. De ha az ember a maga kedvteléseivel elvesztegeti az alkalmakat, eljuttassa örök életét, újabb próbaidőt nem kap. Rajta múlik, hogy közte és Isten között áthidalhatatlan szakadék tátong” (Ellen G. White: *Krisztus példázatai*. Budapest, 1983, H. N. Adventista Egyház, 174. o.).

„Amikor az első keresztyényeket hegyekbe és pusztaságokba száműzték, tömlöcökben hagyták meghalni éhen, hidegben, megkínózva, amikor úgy tűnt: egyedül a mártírhalál jelent kiutat a szorultságukból, annak örültek, hogy méltónak találtattak a szenvedésre Krisztusért, aki értük kereszthalált halt. Kiváló példájuk vigasztalást és bátorítást jelent majd Isten népének, akik olyan nyomorúságos időbe kerülnek, ami még soha nem volt” (Ellen G. White: *Testimonies for the Church*. 5. köt. 213. o.).

Naponkénti tanulmányozásra: 1Kir 13–19;
Ellen G. White: *Az imádság*, 10. fejezet

1. Mennyi ideig állt egymás mellett a szamár és az oroslán 1Kir 13. fejezetében?

2. Milyen kifejezést használ a Királyok könyvének szerzője Dávid és Betsabé viszonyának leírására?

3. Mit evett Illés a Kérith patak partján, mikor és naponta hányszor?

4. Mit evett Illés, mielőtt elindult volna a Hóreb-hegyre?

5. Mit tanácsol Ellen White a hosszú és hangosan elmondott imádságokkal kapcsolatban?

Általános áttekintés

E heti tanulmányunkban elemezzük azokat a bibliaszövegeket, amelyek egyesek szerint a lélek halhatatlanságának bizonyítékai. A következő igeszakaszokról van szó:

(1) Lk 16:19–31 – Példázat egy gazdag és egy Lázár nevű szegény emberről. Habár egyesek azt állítják, hogy ez a példázat a halál utáni élet szó szerint értendő leírása, ha mélyebben megvizsgáljuk a szöveget, látni fogjuk, hogy Jézus ezt a parabolát inkább arra használta, hogy (a) értésre adja: a gazdagság nem szavatolja a mennybejutást, és (b) a Szentírás tanácsainak követésére biztassa az embereket.

(2) Lk 23:43 – Jézus ezt mondta a keresztfán függő gonosztevőnek: „Bizony mondom néked: Ma velem leszel a paradicsomban.” Ha összevetjük ezt a szöveget azokkal az igei szakaszokkal, amelyekben Jézus azt állítja, hogy a feltámadás vasárnapján még nem ment fel az Atyához (Jn 20:17), illetve hogy mi csak akkor leszünk Vele, miután eljön, hogy magához vegyen minket (Jn 14:1–3), egyértelmű, hogy Jézus nem ígéri azt a mellette keresztre feszített latornak, hogy még aznap találkozni fognak a paradicsomban. Itt arról van szó, hogy a lator a feltámadás után csatlakozik Jézushoz és megy fel a mennybe. A mondat helyes olvasata ekképpen hangzik: „Bizony mondom néked ma: velem leszel a paradicsomban!”

(3) Fil 1:21–24 és 1Thess 4:13–18 – Pál azt mondja, hogy alig várja, hogy az Úrral legyen, de egyszerűen nem utal a halála és a feltámadása közötti periódusra.

(4) 1Pt 3:13–20 – A tény, hogy Jézus a „tömlöcben lévő lelkeknek is prédikált... a Noé napjaiban” nem jelenti azt, hogy személyesen közvetített üzenetet a pokolba jutott, özönvíz előtt élt engedetlen embereknek. Jézus e kijelentése ellenben figyelmeztetés a bűn börtönére, amit a Szentlélek által Noé mondott a korában élő bűnös embereknek.

(5) Jel 6:9–11 – A mártírok lelkeinek igazságért való kiáltása a teljesen égő áldozatok oltáráról nem szó szerint értendő. Nem szó szerinti lelkekről van szó, hanem jelképről: azok jelképéről, akiknek Isten iránti hűségük miatt meg kellett halniuk.

Vizsgáljunk meg kettőt az említett igei szakaszok közül: **(1)** a gazdag és Lázár példázata (Lk 16:19–31), és **(5)** a mártírok lelkeinek bosszúért való kiáltása (Jel 6:9–11).

A gazdag és Lázár története (Lk 16:19–31)

Jézus azért beszélt a gazdag emberről és Lázárról, hogy hangsúlyozza, mennyire fontosak a választásaink, amelyeket életünk során meghozunk, korántsem azért, hogy információkat közöljön a halál utáni életről. Elköteleződésünk – akár Krisztusról van szó, akár másról –, nem változhat meg a halálunk után (Zsid 9:27).

Mi több, a példázat kiemeli: **hogya valaki nem engedelmeskedik a Szentírásnak, még az sem győzné meg, hogy higgyen, ha látna valakit feltámadni a halottak közül.** Más szavakkal, ha egy embernek lehetősége van megismerni a Szentírás tanításait, de mégsem változtatja meg a magatartását, az sem győzné meg őt, ha valaki eljönne hozzá, és a rettenetes pokol gyötrelmeiről beszélne neki. Jézus világosan fogalmaz: két lehetőség van – vagy nyitott a szív Isten iránt, vagy megkövült és ellenáll; egyedül az Isten iránti engedelmesség az, ami megtéréshez és megváltozott élethez vezet (Ez 36:26–27). Nincs semmilyen mentségünk, mivel mindannyiunknak szükségünk van az Istent kinyilatkoztató Szentírásra (Lk 16:29–31).

A példázat szövegekörnyezetében semmi sem sugallja, hogy Jézus itt a halottak állapotáról beszélne. Ellenben az előző igeversben az önzésről, a tisztességtelen nyereségről és a hűségés sáfárkodásról prédikál. Majd rátér a gazdag ember és Lázár példázatára, amelyben hangsúlyozza, hogy a gazdagság nem szavatol boldog, mennyei örök életet. Más szavakkal, az örök élet Krisztus értünk végzett üdvözítő munkájának elfogadásán alapszik. Mózes és a próféták is mind a Messiásra mutattak előre.

Egyesek szerint ez a történet nem példázat, a kezdő sora sem erre utal: „Vala pedig egy gazdag ember...” Az ellenvetők szerint ha példázat lenne, azt tudatná velünk a szöveg. Ez a kifogás azonban nem állja meg a helyét, mivel vannak még a Bibliában ekképpen kezdődő példázatok, miként éppen az előző is, amely ugyanazokkal a szavakkal kezdődik: „Vala egy gazdag ember...” (Lk 16:1).

A történet részletei sem bizonyítják, hogy itt égő poklóról van szó. Először is képtelenség lenne, hogy valaki, aki a pokol tüzeiben ég, egy vízbe mártott ujjtól felfrissüljön. Továbbá a menny és a pokol közötti kis

távolság lehetetlenné tenné, hogy valaki boldog legyen a mennyben úgy, hogy bármelyik pillanatban beszélgethet a pokolban örökké égő szeretével. Így sosem teljesedhetne a Jelenések könyvének ígérete, miszerint a mennyben nem lesz többé fájdalom, sírás és könnyhullatás (Jel 21:4).

Hálásak lehetünk, hogy ez a példázat nem a valóságot mutatja be. Mi olyan Istent imádunk, Aki senkit sem kínoz egy örökkévalóságon át. Roy Gane három nagy problémát azonosít az örökké égő pokol kapcsán:

- (a) „Vajon Isten enni adna a törvényszegőknek az élet fájáról, hogy élve tartsa őket a pokolban? Ha igen, akkor ez ellentmondana annak a bibliai tanításnak, miszerint kizárólag az üdvözülteknek van joguk enni erről a fáról (Jel 22:14). Vegyük figyelembe azt is, hogy a Teremtés könyve 3. fejezetében Isten megtiltotta a bűnbe esett Ádámnak és Évának, hogy megközelítsék az élet fáját, éppen azért, hogy ne élhessenek örökké (Jel 22:22–24), következésképpen az első emberpár meghalt (1Móz 5:5 – Ádám halála).
- (b) Jelenések 20. fejezetében a törvényt megszegőket elpusztító *tűz és kénkö tava* a föld részét elfoglalja az Új Jeruzsálem körül (Jel 20:8–10). Semmilyen utalás nincs a Jelenések utolsó két fejezetében arra, hogy a tüzes és kénköves tó az új föld örök valósága lenne.
- (c) A *tűz tavába* vetettek elszenvedik a *második halált* (Jel 20:14–15; 21:8), következésképpen meghalnak, nem szenvednek örökké a véget nem érő pokolban” (Roy Gane: *Atonement Forever in God’s New Heaven and New Earth – Salvation: Contours of Adventist Soteriology*, 255–256. o.).

A mártírok lelkei (Jel 6:9–11)

Mivel megöletésre és vérre történik utalás, valószínű, hogy a teljesen égő áldozatok oltáráról, és nem a tömjénező oltárról van itt szó. Lévén, hogy az állatok vérét az oltár tövéhez öntötték, hasonlóképpen a szentek vérét is jelképesen áldozatként felajánlották Istennek. Az oltár alatt lévő szentek a hűséges bizonyágtevésük miatt haltak meg. Haláluk kétségkívül tragédia volt, mindazonáltal diadal is, hiszen Krisztusban haltak meg (Jel 14:13).

A „lelkek” nem bosszúért, hanem törvényes igazságért kiáltanak. „Azt kéri Istentől, hogy törvényes tárgyalást vezessen le, melynek nyomán az ítélet igazságot szolgáltat a vértanúságot szenvedett szenteknek” (Joel N. Musvosvi: *Vengeance in the Apocalypse*, Andrews University Seminary Doctoral Dissertation Series 17, 232. o.). A szenteket igazságtala-

nul üldözték, és végül életüket áldozták, mivel hűségesek maradtak Istenhez, és lelkesen hirdették az evangéliumot. Igazságért kiáltanak tehát, ugyanakkor azért is, hogy ily módon is nyilvánvalóvá váljon az igazságos és szent Isten jelleme.

Van néhány ok, amiért ezeket az Istenhez kiáltó szenteket nem szó szerinti „lelkeként”, hanem inkább az igazságért kiáltó szentek véreinek jelképeként kellene értelmezni. Először is jelentőségteljes az a tény, hogy a teljesen égő áldozatok oltára a templom udvarán volt, ami Ranko Stefanovic szerint azt jelenti, hogy „az itt bemutatott jelenet nem a mennyben, hanem a földön játszódik” (Revelation of Jesus Christ: Commentary on the Book of Revelation, Andrews University Press, 2009, 244. o.). A külső udvar tehát a földet jelképezi. Ebből az következik, hogy „az Istennek beszédéért és a bizonyágtételért megöletett” lelkek a földről kiáltanak Istenhez, nem lehetnek mennyben „élő” lelkek.

Továbbá miután a szentek megkapják a Krisztus igazságát jelképező fehér ruhát, azt a parancsot kapják, hogy „még egy kevés ideig nyugodjanak, amíg beteljesedik mind az ő szolgatársaiknak, mind az ő atyjukfiainak száma, akiknek meg kell öletniük, amint ők is megölettek” (Jel 6:11). A „pihenést” jelölő görög szó az eredetiben az *anapauo*, amelynek „megerősödés”, „megállás”, „halál” jelentése is van. A szó Jelenések 14:13 versében is megjelenik: „Boldogok a halottak, akik az Úrban halnak meg mostantól fogva. Bizony, azt mondja a Lélek, mert megnyugsznak (*anapauo*) az ő fáradtságuktól, és az ő cselekedeteik követik őket.” Ez az embercsoport újra megjelenik a feltámadás alkalmával, a második eljövettelkor: „... és látám azoknak lelkeit, akiknek fejüket vették a Jézus bizonyágtételéért és az Isten beszédéért... és éltek és uralkodtak a Krisztussal ezer esztendeig” (Jel 20:4). Egyértelmű, hogy ez az a pillanat, amikor újra életre kelnek. Ők nem élő lelkek – ha nem így lenne, nem lenne szükség erre a kijelentésre a Szentírásban. Rövid ideig tartó pihenésük leírása – az „álm” fogalmával elegyítve, ami a Bibliában a halál gondolatát jelöli – segíti az olvasót megértenie, hogy a vértanúságot szenvedett szenteknek még egy kis ideig – Jézus második eljöveteleig – a sírjukban kell maradniuk.

Alkalmazás

- 1 A könyörtelen gazdag és Lázár példázatának központi gondolata ez: megmaradni a Szentírás tanításai mellett, megengedni Isten Igéjének, hogy megváltoztassa életünket. Milyen tanításra van a legnagyobb szükség a Szentírásból? A gazdagságra, fényűző életre vonatkozó nevelésre,

vagy pedig más tanításokra? Talán az önzés okoz gondot, a mások tulajdona utáni vágyódás? Az élet mely területén van szükséged Isten erejére a változtatáshoz? Szakíts időt arra, hogy imában teljes valódat átadd Istennek!

- 2 Nem kívánatos sors a mártíromság. Jézus azonban ezt mondta: „Aki megtalálja az ő életét, elveszti azt; és aki elveszti az ő életét én érettem, megtalálja azt” (Mt 10:39). Megtörténhet, hogy annyira lefoglaljon életünk megőrzése, hogy megfeledkezzünk igazi küldetésünkről. Hogyan tehetjük Krisztus hirdetését életünkben az első helyre?
- 3 Mi a különbség az emberi bosszú és Isten bosszúja között? Mit tanulhatunk ebből a különbségből? Mit tegyünk, hogy jobban bízzunk Istenben, és teljesen Őrá hagyatkozzunk mindenben, ami az életünkben történik?

november 26 – december 2.

Pokol tüze

Szombat délután

E heti tanulmányunk: Malakiás 4:1; Márk 9:42-48; Apostolok cselekedetei 2:29, 34-35; 1Timóteus 2:5; 1János 5:3-12; Júdás 7

Alapige: „Mindent megpróbáljatok; ami jó, azt megtartsátok” (1Thessz 5:21)!

Dante Alighieri (1265-1321), olasz költő híres műve az *Isteni színjáték* a lélek képzeletbeli utazásáról szól a halál után. Vagy a föld mélyére, a pokolba (*inferno*), vagy a purgatóriumba jut, ahol megtisztulhat és alkalmassá válhat arra, hogy a mennybe menjen, vagy pedig egyenesen a Paradicsomba, Isten közelébe kerül.

Dante műve ugyan csak fikció, elbeszélő költemény, végül azonban komoly hatást gyakorolt a keresztény, főként a római katolikus teológiára. Ennek az egyháznak alaptétele ugyanis, hogy a halhatatlan lélek vagy a pokolba, vagy a purgatóriumba, vagy a Paradicsomba kerül. Sok konzervatív protestáns felekezet is vallja, hogy a lélek halhatatlan, és a halál után vagy a Paradicsomba száll fel, vagy lemegy a pokolba. Amennyiben az emberi lélek soha nem halna meg, a test halála után valahova jutnia kellene. Röviden tehát: az ember természetéről alkotott téves nézet rettenetes teológiai hibákhoz vezet.

Ezen a héten néhány ilyen elmélettel foglalkozunk majd, amelyek nem biblikusak, és megnézzük azt is a Bibliában, hogy mi is történik a halál után.

1 Vessük össze Mk 9:42-48 szakaszát Ézs 66:24 versével! Hogyan értsük azt, hogy „férgük meg nem hal” (Mk 9:48, ÚRK)?

Vannak, akik a „férgük” (Mk 9:48) szót utalásnak tartják a gonoszok állítólagos lelkére, ami a testüktől különválva a halál után pokolra száll, ahol soha nem hal meg, hanem örökös kínoktól szenved.

A magyarázatukban azonban nem tükröződik az öntudatlan halál bibliai gondolata, továbbá figyelmen kívül hagyják e szakasz ószövetségi háttérét is. Tulajdonképpen a „férgük» általánosságban utal a »férgerek«, nem csak egyre, azokra, amelyek az oszló testeken táplálkoznak” (Robert G. Bratcher and Eugene A. Nida: *A Translator's Handbook on the Gospel of Mark*. London, 1961, United Bible Societies, 304. o.).

Mk 9:48 versében Jézus Ézs 66:24 szövegét idézi: „*És kimenvén, látni fogják azoknak holttestét, akik ellenem vétkeztek, mert az ő férgük meg nem hal és tüzük el nem aluszik, és minden test előtt borzadásul lesznek.*” Ebben a félelmetes metaforikus jelenetben egy csatamező tárul elénk, ahol Isten ellenségei holtan fekszenek a földön, elpusztultak. A tűz által meg nem emésztett testeket férgek rágják szét, vagy talán előbb jönnek a férgek, aztán következik a tűz. Mindenesetre egyáltalán semmi nem utal arra, hogy az állítólagos lélek a test pusztulását elkerülve a pokolra szállna.

Viszont mi a helyzet a soha meg nem haló „férgekkel”? Ézs 66:24 képletes megfogalmazása (amit Mk 9:48 idéz) nem utal arra, hogy a férgek halhatatlanok volnának. (*Halhatatlan férgek?*) Azon van a hangsúly, hogy pusztító munkájuk nem marad befejezetlen, vagyis addig falják a gonoszok testét, amíg azok teljesen meg nem semmisülnek. Isten hűséges gyermekei viszont örömmel lakoznak az új égen és az új földön, ott imádják az Urat (Ézs 66:22-23). Tekintettel az ennyire eltérő sorsokra, nem csoda, hogy Jézus azt mondta: sokkal jobb, ha valaki akár egy fontos testrésze – keze, lába, vagy akár a szeme – nélkül, de bejut Isten országába, mintha ép testét megemésztenék a férgek meg a tűz (Mk 9:42-48).

Végeredményben mindannyian vagy teljes egészében üdvösségre jutunk, vagy egészen elveszünk, nincs köztes terület. Vagy örök életünk lesz, vagy örökre szóló pusztulás elé nézünk. Milyen döntéseket kell meghoznunk ma? Hogyan hat a választásunkra az örök élet és a végső pusztulás valósága?

Egy angol római katolikus pap, John Furniss (1809–1865) gyerekeknek szóló kis könyvében egy hatalmas, az égnél és a földnél is nagyobb, tömör vasgömb példájával érzékelteti az örökös gyötrelmet. „Százmillió évenként elrepül arra egy madár, és egy szárnytollával csak megérinti az óriási vasgolyót” (*The Sight of Hell. [A pokol látványa.]* Dublin, 1874, James Duffy, 24. o.). Az író azt fejtegeti, hogy a bűnösök még azután is tovább égnek a pokolban, miután a hatalmas vasgömb a tollak ritka érintése folytán elkopik!

Szomorú, hogy ma is még sok protestáns szintén hasonló dolgokat hisz.

- 2** Olvassuk el **Mal 4:1** és **Júd 7** verseit! Hogyan érthetjük meg ezekből a szakaszokból, hogy mit jelent az „örök tűz” (**Mt 18:8**), vagy „a megolthatatlan tűz” (**Mk 9:43**)?

Az „örök” (héberül *ólám*; görögül *aióniosz*) szó jelentése eltérő lehet, a szöveg környezetétől függően. Istennel kapcsolatban például (5Móz 33:27, *örökkévaló*) az időbeli hosszúságot, az örökkévalóságot fejezi ki. Emberek esetében (2Móz 21:6, *örökké*) ez csak az életük idejére korlátozódik. A tűzre vonatkozóan (Mt 18:8; 25:41, *örök*) arra utal, hogy a tűz nem alszik ki addig, amíg maradéktalanul fel nem perzseli azt, ami belekerült. Vagyis abban az értelemben örök, hogy teljesen, visszafordíthatatlanul megemészti a gonoszokat, „nem hagy rajtuk sem gyökeret, sem ágat” (Mal 4:1, ÚRK).

Súlyos következtetésekhez vezet az a teória, hogy a gonoszok büntetése örökké tart. Ha örökké bűnhődnének, akkor a gonoszúságot soha nem lehetne eltörölni. Továbbá Istentől származik az emberi élet (5Móz 32:39; Zsolt 36:10), aki nem gyönyörködik „a hitetlen halálában” (Ez 33:11). Miért adna tehát továbbra is életet a gonoszoknak csak azért, hogy vég nélkül kínlódjanak? Nem ésszerűbb az, hogy egyszerűen véget vet a létezésüknek? Ha a gonoszok a „*cselekedeteik szerint*” (Jel 20:12) kapják büntetésüket, akkor a rövid emberi életet miért büntetné Isten a végtelenségig?

A Biblia minden utalása az „örök tűzre” a millennium utáni „tűz távára” vonatkozik (Jelenések 20. fejezet, lásd még 13. tanulmány). Ezért a Biblia alapján nem beszélhetünk már meglévő és örökké égő pokolról.

Mire mutat rá Isten szeretetével kapcsolatban az igazi bibliai tanítás a pokolról, ellentétben az örökös gyötrelmelem gondolatával?

A Római Katolikus Egyház tanítása szerint azok a halottak, akiknek nem kell a pokolra jutni, de még nem mehetnek a Paradicsomba, a purgatóriumban megtisztulhatnak a bűneiktől, hogy aztán onnan a mennybe szállhassanak. A purgatóriumi szenvedésüket a szeretteik csökkenthetik imádságaikkal és penitenciájukkal. A Katolikus Egyház Katekizmusa egyértelműen fogalmaz a purgatóriumról: „Akik Isten kegyelmében és vele való közösségben halnak meg, de még nem tisztultak meg tökéletesen, azokat is biztosítja az örök üdvösségről, viszont a halál után ők tisztító folyamaton mennek át, hogy elérjék azt a szentséget, ami szükséges a menny örömeibe való belépéshez” (*Catechism of the Catholic Church*. New York, 1995, Doubleday, 291. o.). Azt is megemlítik, hogy szeretteik enyhíthetik a szenvedésüket az értük mondott imáikkal és más cselekedeteikkel. „Az Egyház javasolja még az alamizsnát, a búcsút és a vezeklést is a halottakért” (i. m. 291. o.).

3 Olvassuk el Préd 9:12, Ez 18:20-22 és Zsid 9:27 verseit! Hogyan cáfolják ezek a szakaszok a purgatórium gondolatát?

Valójában a purgatórium tanítása egyesíti a pogány elképzelést a tüzes pokolról a halottakért való imádság szintén pogány gyakorlatával. Ez a tan elfogadhatatlan azok számára, akik hisznek a következő bibliai tanításokban: **1)** a halottak öntudatlanul pihennek a sírban (Préd 9:12); **2)** az egyik bűnös ember igazsága nem ruházható át egy másik bűnös emberre (Ez 18:20-22); **3)** Jézus Krisztus az egyetlen közbenjáró (1Tím 2:5); **4)** a halál után következik a végítélet, és ennek az életnek a buktatói után már nincs újabb lehetőség a megtérésre (Zsid 9:27).

Még súlyosabb dolog az, hogy a purgatórium Bibliával ellenes tanítása torz képet fest Isten jelleméről. „Sátán a bukása óta azzal foglalkozik, hogy hamisan mutassa be mennyei Atyánk jellemét. Ő sugalmazta a halhatatlan lélek tanát... Az örökké égő pokol elképzelése Sátántól származik, a purgatórium is az ő találmánya. Ezek a tanítások hamis képet adnak Isten jelleméről, hogy úgy tekintsünk rá, mint aki zord, bosszúálló, önkényes és nem hajlandó megbocsátani” (Ellen G. White: *Manuscript 51*. 1890. dec. 10.). E nézet szerint a halottak nem alvó állapotban várják Krisztus visszatérését, hanem a purgatóriumban szenvednek, amíg valakinek nem sikerül kiszabadítani őket.

Milyen következtetést vonhatunk le a tantételek fontosságával kapcsolatban olyan tévedésekből, mint pl. a purgatórium és az örök gyöttelelem? Miért nemcsak az fontos, hogy kiben, hanem az is, hogy mit hiszünk?

A protestánsok ugyan nem fogadják el a purgatórium tanát, de sokan azt hiszik, hogy a meghalt igazak lelke már Istennél van, a Paradicsom örömeit élvezi. Némelyek szerint ezek a „lelkek” a testüktől különvált szellemek, mások pedig úgy hiszik, hogy valóban a testüktől különvált szellemek, de dicsőséges, lelki testben vannak.

Bármit gondoljanak is az élő halottak metafizikai állapotáról, ezek a teóriák aláássák a végső feltámadás és a halottak megítélésének bibliai tanát. Mi értelme van a feltámadásnak és az ítéletnek (Jel 20:12-14), ha az igazak lelke máris a paradicsomi létet élvezi?

4 Olvassuk el ApCsel 2:29, 34-35 és 1Kor 15:16-18 verseit! E szakaszok szerint milyen állapotban vannak a holtak, amíg várják a feltámadást?

A Biblia azt tanítja, hogy minden ember, aki már a mennyben van vagy élve ragadtatott el, mint Énók (1Móz 5:24) és Illés (2Kir 2:9-11), vagy pedig feltámadt a halálból, mint Mózes (Júd 9) és azok, akik Krisztus halálakor jöttek elő a sírból (Mt 27:51-53).

Amint már láttuk, az oltár alól Istenhez bosszúért kiáltó lelkek (Jel 6:9-11) kifejezés csupán egy szókép az igazságtételre, nem bizonyítja a lélek természetes halhatatlanságát. Különben ezek a „lelkek” aligha élvezhetnék örök jutalmukat. A halottak valójában a sírban pihennek, öntudatlan állapotban várják a végső feltámadást, amikor ismét tudatra ébrednek. A halottak, még az igaz halottak sem a mennyben keringő, testetlen lelkek, amelyek türelmesen várják, hogy visszaköltözessenek testükbe a végső feltámadáskor.

És mégis miről beszélhetett Pál 1Kor 15:18 versében, amikor azt mondta, hogy ha nem lenne a halottak feltámadása, akkor *„akik a Krisztusban elaludtak, azok is elvesztek tehát”*? Hogyan veszhettek el, ha már a haláluk óta a mennyi boldogságot élvezik? Az Újszövetség központi és kulcsfontosságú tanítása az, hogy a halottak feltámadnak Krisztus visszatérésekor. Ennek közömbösítését és érvénytelenítését célozza az a hamis tan, miszerint a meghalt igazak közvetlenül a haláluk után felröppennek, hogy elnyerjék örök jutalmukat. Mégis állandóan ezt halljuk, főleg temetéseken.

Hogyan segíthetünk az embereknek megérteni: valójában „jó hír”, hogy a halottak a földben alszanak, megpihennek, nincs tudomásuk fájdalomról, szenvedésről?

5 Olvassuk el 1Jn 5:3-12 szakaszát! János szerint az örök élet miért korlátozódik csak azokra, akik Krisztusban vannak?

1Jn 5:11-12 versei világossá teszik az ember feltételes halhatatlanságának bibliai tanítását – szemben a lélek természetes halhatatlanságának nem biblikus tanításával. Ennek a jelentős szakasznak a megértéséhez tudnunk kell, hogy egyedül az Istenség „*halhatatlan*” (1Tim 6:15-16, ÚRK) és csak Ő az élet forrása (Zsolt 36:10; Kol 1:15-17; Zsid 1:2).

A bűn Ádám és Éva bukásával jutott be a világunkba (1Mózes 3. fejezet), ezután ők, minden utódukkal a fizikai halál átka alá kerültek (így mi is), elveszítve az örök élet ajándékát. Szerető Istenünk azonban életbe léptette a megváltási tervet, hogy az emberek visszanyerhessék az örök életet, ami kezdettől fogva az övék lehetett volna. Pál így írt erről: „*Mert kiválasztott minket őbenne a világ teremtése előtt, hogy szentek és feddhetetlenek legyünk őelőtte*” (Ef 1:4, ÚRK). Pál elmagyarázza, hogy amint „*egy ember által jött be a világra a bűn, és a bűn által a halál*”, úgy „*az egy ember, Jézus Krisztus*” által az örök élet kegyelmi ajándéka minden ember számára elérhető (lásd Róm 5:12-21). Az apostol itt félreérthetetlen utalást tesz konkrétan Ádámra, aki a világba behozta a bűnt és a halált. A Biblia egész üzenete érthetetlen, ha nem valóságos értelemben gondolunk Ádámra, aki vétkével a világunkba hozta a bűnt és a halált.

János apostol hozzáteszi: „*Isten örök életet adott nekünk, és ez az élet az ő Fiában van. Akié a Fiú, azé az élet, akiben nincs meg Isten Fia, az élet sincs meg abban*” (1Jn 5:11-12, ÚRK). Az egész kép világossá válik Jézus kijelentéseinek a fényében: „*Aki látja a Fiút, és hisz benne, örök élete legyen, és feltámasszam az utolsó napon*” (Jn 6:40, ÚRK), valamint „*Én vagyok a feltámadás és az élet: aki hisz énbenem, ha meghal is, él*” (Jn 11:25).

Ez azt jelenti, hogy az örök élet Isten ajándéka Krisztus által, amit már a jelenben biztosít, teljes egészében azonban csak az igazak végső feltámadása után élvezhetjük majd. Igen egyszerű a következtetés: ha csak azok kapnak örök életet, akik Krisztusban vannak, akkor akik nincsenek Krisztusban, azoknak nincs örök életük (1Jn 5:11-12). Ezzel szemben a lélek természetes halhatatlanságának teóriája szerint örök élete volna mindenkinek, még azoknak is, akik nincsenek Krisztusban – legyenek akár a Paradicsomban, akár a pokolban. Bármennyire elterjedt is ez a tanítás, nem biblikus.

További tanulmányozásra: Ellen G. White: A nagy küzdelem, „Az első nagy család”, „A spiritizmus” c. fejezetek.

„Azon a sarkalatos tévedésen alapszik a halálban is megmaradó öntudat tana, hogy az ember természeténél fogva halhatatlan. Ez olyan dogma, amely az örök gyötrelem tanához hasonlóan ellentmond a Szentírás tanításainak, a józan észnek és az emberségnek. A közhiedelem szerint a megváltottak a mennyben mindent tudnak, ami a földön, különösen hátramaradt barátaikkal történik. De mi öröme lenne a halottaknak abban, ha látnák az élők gondját, baját, ha ismernék szeretteik bűneit, csalódásait, szenvedéseit? Vajon élveznék-e a menny boldogságát földi barátaik felett lebegve? Milyen mérhetetlenül felháborító ez a hiedelem, hogy amikor a megátalkodottak utolsót lélegeznek, lelkük a pokol lángjai közé kerül! Milyen kimondhatatlanul gyötrődnének azok, akik látnák, hogy barátaik készületlenül szállnak a sírba, egy olyan örökkévalóságba, ahol állandósul a fájdalom és a bűn” (i. m. 468. o.).

Naponkénti tanulmányozásra: 1Kir 20 – 2Kir 4;

Ellen G. White: Az imádság, 11. fejezet (a „Ha szeretnénk az imáinkra választ kapni, azokkal összhangban kell élnünk” bekezdésig)

1. Ki ösztökelte a gonoszságra Akhábot?

2. Mit kiáltott Elizeus, amikor meglátta Illést a mennybe menni?

3. Mire volt szüksége Elizeusnak, hogy az Úr keze legyen rajta és prófétaíjon?

4. Milyen csodákat tett Elizeus 2Kir 4. fejezetében?

5. Melyik érv szólal fel a legbeszédesebben az érdeünkben?

Általános áttekintés

Az igazak és a bűnösök örök sorsa feltűnő ellentétben tárul a Biblia olvasója elé. Az első csoport elnyeri az örök életet, a másik kategória elszenvedti Isten fájdalmas ítéletét, és teljességgel megsemmisül. A gonoszok pokolban való örök szenvedéséről szóló nagy hazugság az Éden-kertben kimondott sátáni ámitáson alapszik: „Bizony nem haltok meg” (1Móz 3:4).

Ez a kijelentés ellentmond a lélek halhatatlanságáról szóló bibliai tanításnak. Az első hazugságra – mely szerint az engedetlenség nem vezet halálhoz – egy másik ámitás épült, éspedig: amikor meghalsz, csak a tested válik élettelené, a lelked nem, következésképpen ha az embernek halhatatlan lelke van, a bűnöst Isten örökké tartó büntetésben tartja egy kízó tüzes tóban. Ez a rettenetesen negatív szemlélet zsarnokként, szörnyként mutatja be Istent. Egy másik nagyon népszerű találmány azzal téveszti meg az embereket, hogy hamis reményt ébreszt bennük: haláluk után lehetőségük van keresztülmenni egy megtisztító folyamaton, amely a szabadulásukban és az örök élet elnyerésében csúcsondik ki. Ez a hazugság kizárja az ember felelősségét a saját élete során elkövetett cselekedeteit illetően.

Magyarázat

Különböző nézetek a poklóról mint büntetésről

Az örökké tartó pokol tüzéről az alábbi nézetek uralkodnak a kereszténységben:

- 1. A tradicionalista szemlélet:** *a pokol tüze örökké tartó szenvedésben, szüntelenül kínozza az embereket. A pokol valós hely valahol a föld alatt, ahol a valóságos tűz örökké kínozza a halhatatlan lelkeket. E nézet szerint a bűnösök szenvedése azonnal a haláluk után kezdődik, és az örökkévalóságon át tart.*
- 2. A kondicionalista szemlélet (a megsemmisítés szemlélete):** *a pokol tüze visszafordíthatatlanul megemészti a bűnösöket, a gonosz angyalokat és az ördögöt az ítélet napján. Természetükből kifolyólag az emberi lények nem halhatatlanok, és nem rendelkeznek halhatatlan lélekkel. Bűnösökként örök halálra vannak ítélve, amennyiben nem fogadják el Jézus Krisztust személyes Megváltójuknak. Halhatatlanságuk feltételhez kötött: el kell fogadniuk Isten kegyel-*

mét és a Jézus hitét (Jn 3:16; 5:24; Róm 3:21–31; Ef 2:1–10). A pokol nem egy olyan hely, ahová a gonoszok lelke megy a haláluk után azonnal, hanem egy olyan tüzes tó, amelyben a bűnösök a történelem végén teljesen megsemmisülnek (Mal 4:1; Mt 25:41; 2Thess 1:6–10; Jel 20:9–10, 14–15). Ez a tűz, amely az ördögnek és az elbukott angyaloknak készítettett, az utolsó ítélet nyomán végérvényesen elpusztítja a bűnösöket. Senki sem olthatja el ennek a tűznek a lángjait. Örök következményei vannak, és eléri célját: megsemmisíti a gonoszt, a bűnt, a halált, a gonoszokat, a fellázadt angyalokat és magát Sátánt. Az eredmény a „második halál”, amelyből nincs szabadulás vagy megváltás; a második halál maga a gonosz gyökerestől való kiirtása.

- 3. Az egyetemes helyreállítás szemlélete:** *a pokol tüze végül mindenkit megtisztít és megszabadít.* Az egyetemes helyreállítás hívei hisznek abban, hogy végül minden ember megmenekül, beleértve a bűnösöket, a gonosz angyalokat és Sátánt is, hiszen a pokol tüze megtisztítja őket. Ez az értelmezés annak a feltételezett ténynek az elismerésére alapoz, hogy a halál után a gonoszok halhatatlan lelke nem mehet közvetlenül a mennybe, hanem köztes állapotként Isten ítéletének tüzeiben szenved. Ez a tűz fokozatosan megtisztítja őket, majd valamikor a jövőben, maradéktalanul mindenikük megszabadul (hogy mikor, az mindenik személynek a tisztító folyamatra adott egyéni választától függ). Bővebben e három szemléletről lásd Jiří Moskala „The Current Theological Debate Regarding Eternal Punishment in Hell and the Immortality of the Soul” című tanulmányát (*Andrews University Seminary Studies*, 53. köt., 1. szám, 2015, 91–125. o.).

Problematikus kifejezések

Van néhány a pokol tanával kapcsolatos bibliai kifejezés, amely magyarázatra szorul, mivel gyakran úgy értelmezik őket, hogy kiemelik a szövegvagy környezetükből.

1. A férgek, amelyek nem halnak meg (Ézs 66:24)

Hogyan kell értelmezni ezt az igeverset: „... mert az ő [a törvényszegők] férgek [héber: *tola'im*] meg nem hal, és tüziük el nem aluszik”? Ézsaiás könyve 65. és 66. fejezetének kontextusában azok a törvénytelenek, akik nem szolgálnak az Úrnak, fellázadtak ellene (Ézs 66:3), és végül megsemmisíti őket az Úr (Ézs 66:16). Mindenekelőtt, ez a leírás

fizikai valóságot mutat be. Ezek az emberek láthatóak, fizikai testük van. A férgek nem az elhunytak lelkét vagy anyagtanul szellemét rágják. Másodsorban sehol a bibliai szöveg nem sugallja, hogy ezek a férgek halhatatlanok lennének. A férgek nem kapják meg az örök élet ajándékát. Semmilyen isteni csoda nem történik velük. Harmadsorban a gonoszok holt testét rágó férgek képe metafora, akárcsak az el nem alvó tűz képe.

2. Az el nem alvó tűz (Ézs 66:24)

„És kimenvén, látni fogják azoknak holttesteit, akik ellenem vétkeztek, mert az ő férgük meg nem hal és tüzüik *el nem aluszik, és minden test előtt borzadásul lesznek*” (Ézs 66:24; ld. Ézs 66 15, 17). Eloltani egy tüzet annyit tesz, mint megakadályozni a tovább égését, megakadályozni, hogy elérje megsemmisítő hatását. Ilyen értelemben az el nem alvó tűz arra utal, hogy nincs hatalom, mely elolthatná, megállíthatná küldetésében, ami nem más, mint a teljes pusztítás. Ez ellen a tűz ellen nincs ellenállás, feltartóztathatatlan. A tűz képének jelentése tehát egyértelmű: ezeknek az elhunyt személyeknek semmi esélyük, hogy újra éljenek. A gonoszok feletti ítélet visszavonhatatlan, ami azt jelenti, hogy Istennek a megsemmisítésről szóló döntése mindaddig érvényben van, míg a megsemmisítő tűz teljesen el nem végzi a feladatát. Nincs menekvés ebből a végérvényes halálból. Senki sem szabadíthatja meg a gonoszokat ebből a rettenetes pusztításból. Nem következhet be hirtelen változás a helyzetükben. A döntés végleges, a megsemmisítés teljes. Nem szűnik meg mindaddig, míg a testek el nem égnék teljesen; így módon a bűnösök végső sorsa visszavonhatatlan és végleges. Berry Webb az alábbi következtetést vonta le Ézs 66:24 verséből: „Ez a szöveg a teljes megsemmisítést írja le, nem az örök szenvedést. A testek halottak” (*The Message of Isaiah: On Eagle's Wings*, Inter-Varsity Press, 1996, 251. o.).

Ézsaiás próféta megmagyarázza Edom végső és teljes megsemmisítését, amit tűz általi megsemmisülésként ír le. A tűz „éjjel és nappal el nem alszik, örökre fölgomolyog a füstje”, s így „patakja szurokká, pora kénkövé” változik (Ézs 34:9–10). Később ez a kép a Jelenések könyvében is megjelenik, jelképekkel teletűzdelt szövegkörnyezetben (Jel 14:10–11; 20:10). A nyelvezet metaforikus, és Istennek a visszafordíthatatlan és teljes megsemmisítésre hozott döntésére utal. Ezékiel is hasonlóképpen fogalmaz: „És mondjad a dél erdejének: Halld meg az Úr beszédét, így szól az Úr Isten: Íme, én tüzet gyújtok benned, hogy megemésszen te benned minden zöldellő és minden aszú fát. Meg nem aluszik a lángoló láng, és megég amiatt minden orca déltől északig. És meglátja min-

den test, hogy én, az Úr gyűjtöttem meg azt, mert meg nem aluszik” (Ez 20:47–48; ld. Jer 7:20).

Ralph Bowels az alábbi következtetéssel zárja Jelenések 14:11 versének értelmezését: „Az ebben az igeverben szereplő elemek hagyományos értelmezése kihagyja Jelenések 14:9–11 szakaszának fordított párhuzamát. Amikor nyilvánvalóvá válik a kiazmus, láthatjuk, hogy a szöveg értelme nem igazolja az örök szenvedés gondolatát. Ezzel szemben ez a szöveg egybecseng a feltételes halhatatlanság fogalmának értelmezésével. Ezek szerint Isten végül ítéletre viszi az Ő ellenségeit, aminek eredménye az abszolút megsemmisítés, kivégzés lesz” (*Does Revelation 14:11 Teach Eternal Torment? Examining a Proof-Text on Hell*, Evangelical Quarterly, 73. köt., 1. szám, 2001, 36. o.).

Az Isten ítéleteként értelmezett tűz feltételezi, hogy a következményei örök érvényűek lesznek, és a gonosz számára nincs több lehetőség a visszatérésre. A gonosz sorsa örökké Isten ellenőrzése alatt lesz, nem fog másodszorra is megjelenni, teljesen ki lesz irtva, nem lesz többé. Isten nem fog csodálatos módon életben tartani egy tüzet, és a bűnösöket, az elbukott angyalokat és az ördögöt sem fogja életben tartani csak azért, hogy a végtelenségig büntethesse őket. Ez az ámítás csupán az ítélet alkalmazásáról szóló bibliai tanítás egy nagyon spekulatív megközelítése. Ahogy Lucifer Isten elleni lázadása előtt is tökéletes összhang volt a mennyben, ugyanúgy lesz akkor is, amikor a gonosz és annak minden formája teljesen és visszavonhatatlanul megsemmisül.

3. Mindörökké, örökké, örökön örökké

Az „örökké”, „örökön örökké” kifejezéseknek (héber: *'olam*) a Szentírásban viszonylagos jellegük van. Három lehetséges jelentést különböztetünk meg: (a) örökkévalóság, aminek van kezdete és vége (például 2Móz 21:6 versében a szolgál, aki „mindörökké” szolgál – ebben a kontextusban az *'olam* jelentése: „élete végéig”; lásd továbbá 2Móz 40:15; 4Móz 25:13); (b) örökkévalóság, aminek van kezdete, de nincs vége (az összes üdvözült élete; lásd Mk 10:30; Jn 3:16, 36; Jn 5:24), és végül (c) örökkévalóság, aminek nincs kezdete és nincs vége (Isten örökkévalósága; lásd 1Tim 6:16; vö. 5Móz 33:27). Mindig a szöveg kontextusa határozza meg a kifejezés pontos jelentését. Azok, akik hisznek Istenben, a halhatatlanságot ajándékba kapják Jézus Krisztus által (Jn 11:26; Kol 3:3–4).

4. Az „utálatosság” kifejezés Dániel 12:2 versében

„És sokan azok közül, akik alusznak a föld porában, felszerkennek, némelyek örök életre, némelyek pedig gyalázatra és örökkévaló utálatosságra” (Dán 12:2). Az „utálatosság” kifejezés (héber: *dera'on*) a héber Bibliában egyedül Dániel 12:2 és Ézs 66:24 versében jelenik meg. A szó jelentését a szöveg kontextusa határozza meg: a kárhozatásról van szó az ítélettel és a feltámadással való viszonylatban. Dániel a gonoszok örökkévaló kárhozatáról és szégyenéről beszél, Ézsaiás pedig megmagyarázza, hogy a törvénytelenek megsemmisülnek, mivel senki sem olthatja el az őket pusztító tüzet. A fellázadt, megtéretlen emberek örök nemlétre ítéltetnek, míg az igazaknak fel van ajánlva az örök élet.

Alkalmazás

- 1 Mi a különbség a pokolról széles körben elterjedt nézet és a tüzes tóról szóló bibliai kép között? Valóságos lesz a bűnösöket megsemmisítő tüzes tó? Vagy csupán képletesen kell azt értelmeznünk? Beszéljétek meg a csoportban ezt a kérdést!
- 2 Hogyan magyarázhatod meg a csoportod tagjainak, egyszerű nyelvezetet használva, hogy az emberek haláluk után nem mennek a mennybe vagy a pokolba (esetenként a purgatóriumba)? Beszélj erről úgy, mint egy jó hírről!
- 3 Megszabadulhatunk a pokol tüzétől? Miért igen, vagy miért nem? Ha igen, magyarázd meg, hogyan teheti Isten valósággá életünkben ezt a lehetőséget!

Végidei családok

Szombat délután

E heti tanulmányunk: 1Sámuel 28:3-25; Máté 7:21-27; János 11:40-44;
Efezus 6:10-18; 1Péter 3:18

Alapige: „Nem is csoda; hisz maga a Sátán is átváltoztatja magát világosság angyalává. Nem nagy dolog azért, ha az ő szolgálói is átváltoztatják magokat az igazság szolgálivá; akiknek végök az ő cselekedeteik szerint lészen” (2Kor 11:14-15).

A mai világ a természetfeletti és misztikus dolgok olvasztótégelye lett, és ebben Hollywood is segédkezik, hiszen számukra nem gond a tévedés és megtévesztés egyvelegével vallási és misztikus témájú filmeket készíteni. Az elmúlt évtizedekben a „*bizony nem haltok meg*” (1Móz 3:4) ősrégi hazugság sok népszerű könyvet és filmet, valamint videójátékot ihletett. Tagadhatatlan, hogy ki vagyunk téve Sátán bűvkörének, ami megszámlálhatatlanul sok formában kísért, sőt bizonyos esetekben burkoltan, a tudomány leple alatt jelentkezik.

Az egyik leginkább megtévesztő jelenség az, amit „halálközeli” élménynek neveznek, amikor akik „meghaltak”, visszatérnek az életbe és a túlvilágról mesélnek. Sokan a halhatatlan lélek bizonyítékának tartják ezeket az eseteket.

Ezen a héten néhány végidei csalásról, a miszticizmusról, a halálközeli élményekről, a reinkarnációról, a halottidézésről, az ősök imadásáról és egyebekről gondolkodunk el. Veszélyes témák ezek, amelyekről tudnunk kell – anélkül azonban, hogy kitennének magunkat a hatásuknak.

December 2–10. – **Imahét**

December 10. – **Imaheti adományok** (adományok)

A világunkat elárasztják a miszticizmus erős hullámai. A „miszticizmus” átfogó kifejezés, a gondolatok óriási körét öleli fel. Vallási szempontból ez a szó az egyén és az Isten vagy az Abszolút valamilyen lelki tapasztalatban vagy transzban történő kapcsolódására utal. Ez jellemzi még bizonyos egyházak istentiszteletét is. A formáját és intenzitását tekintve a jelenség eltérő lehet, de általában Isten írott Igéjének tekintélye helyett a szubjektív tapasztalatot fogadják el. A Bibliát minden esetben nagyrészt megfosztja tanító szerepétől, és a keresztny sebezhetővé válik a saját tapasztalatai által. Az ilyen szubjektív vallás nem ad védelmet semmiféle megtévesztés, főleg a végidei csalások ellen.

1 Mt 7:21-27 szakaszában Jézus szavai fényében mit jelent az, hogy „sziklára”, ne pedig „homokra” építsük a lelki házunkat?

A posztmodern keresztny világban erős a tendencia a bibliai tanítás jelentőségének csökkentésére, azt elavult vallási formák unalmas viszsztatérésének tekintik. Ebben a folyamatban Krisztus *tanításai* helyére mesterségesen Krisztus *személyét* állítják – úgy érvelve például, hogy bizonyos bibliai történetek nem lehetnek igazak, mert Jézus (amilyenek ők gondolják) soha nem engedte volna meg, hogy egyes esetek a leírtak szerint történjenek meg. Így végül az egyéni érzések és ízlések lesznek a Szentírás magyarázatának kritériumai, vagy pedig alapok, amelyek talaján nyíltan elutasítják a Biblia világos tanítását. Ez gyakran az Isten iránti engedelmség kérdésében mutatkozik meg, ami pedig Jézus szavai szerint lényeges eleme a lelki házunk sziklára építésének.

Aki azt gondolja, hogy nem számít, milyen tantételben hisz az ember, ameddig elfogadja Jézus Krisztust, veszélyes talajon áll. Az inkvizítorok, akik számtalan protestáns hívót halálra ítélték, hittek Jézus Krisztusban. Akik „ördögöket űztek ki” Krisztus nevében (Mt 7:22), szintén hittek benne. „Az az állásfoglalás, hogy lényegtelen, mit hisz az ember, Sátán egyik legjobban bevált csalása. Sátán tudja, hogy az igazság megszenteli azt az embert, aki szeretettel elfogadja az igazságot, ezért folyvást hamis elméletekkel, mesékkal, más evangéliummal igyekszik felcserélni az igazságot” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem*. Budapest, 2013, Advent Kiadó, 448. o.).

Hogyan küzdhetünk az ellen, hogy az érzelmeink és a vágyaink rávegyenek minket Isten Igéjével szembenálló dolgok megtételére?

A „halálközeli élmények” a legelterjedtebb mai érvek közé tartoznak, amelyekkel „bizonyítani” próbálják a lélek természetes halhatatlanságát. Raymond A. Moody, Jr. közzétette öt évig tartó kutatásának eredményeit, amelynek során száznál is több ember esetét vizsgálta, akiket „klinikailag halottnak” nyilvánítottak, de azután újraélesztettek. Ezek az emberek állították, hogy mielőtt visszatértek az életbe, láttak egy szeretetteljes, fényességes lényt. Ezt „izgalmas bizonyítéknak” tekintik arra, hogy „az ember lelke életben marad a halál után”. Az évek során sok hasonló könyvet kiadtak, amelyek ugyanezt a gondolatot erősítik (lásd 2. tanulmány).

- 2** Olvassuk el a feltámadásról szóló történeteket **1Kir 17:22-24**, **2Kir 4:34-37**, **Mk 5:41-43**, **Lk 7:14-17** és **Jn 11:40-44** verseiben! Az ezekben szereplő feltámadott emberek közül hányan mondtak olyasmit, hogy haláluk után öntudatuknál voltak? Miért fontos ez a válasz?

A kutatásban említett esetek mindegyikében szereplőket *klinikailag* halottnak nyilvánították, de *valójában* nem voltak azok, szemben Lázárral, aki négy napig halott volt, a teste is oszlásnak indult (Jn 11:39). Sem Lázár, sem a bibliai időkben feltámasztott más halott nem említett túlvilági élményt, sem a Paradicsomból, sem a purgatóriumból, sem a pokolból. Ez valóban olyan érv, amit a hallgatás bizonyít, és teljesen megegyezik a holtak öntudatlan állapotának bibliai tanításával!

Viszont mi a helyzet a ma gyakran részletesen elbeszélte „halálközeli” élményekkel? Amennyiben elfogadjuk a halottak öntudatlan állapotának bibliai tanítását (Jób 3:11-13; Zsolt 115:17; 146:4; Préd 9:12), akkor két fő lehetőségünk marad: a halálközeli élmény vagy szélsőséges körülmények között kialakuló, természetes pszichokémiai hallucináció, vagy természetfeletti, sátáni megtévesztés (2Kor 11:14). Valóban a sátáni megtévesztés lehet a magyarázat, főleg azért, mert bizonyos esetekben az emberek arról számoltak be, hogy beszéltek meghalt rokonaikkal. Persze lehet a két tényező kombinációja is. Mivel annyira elterjedt és sokak számára roppant meggyőző ez a csalás, alapvetően fontos, hogy szilárdan ragaszkodjunk Isten Igéjének tanításához, bármit is tapasztaljunk mi magunk vagy mások, ami ellentétes a Biblia tanításával!

Kifejezetten érdekes, hogy mostanában a halálközeli élményeket mennyire elismeri a „tudomány”. Ezek szerint miért kell óvatosnak lennünk még olyasmivel is, amit állítólag „bizonyít” a tudomány?

A lélek halhatatlanságának pogány képzete az alapja a reinkarnáció vagy a lélekvándorlás teóriájának, ami ellentétben áll a Bibliával. Ezt az elméletet néhány nagy világvallás is átvette. Míg a legtöbb keresztény úgy hiszi, hogy a halhatatlan lélek a halál után örökre vagy a mennybe, vagy a pokolba jut, a reinkarnációban hívők szerint a halhatatlan lélek itt a földön a halál és újjászületés sok ciklusán megy át. Vannak, akik úgy gondolják, hogy a reinkarnáció a lelki fejlődés folyamata, amely során a lélek a tökéletesség felé haladva az ismeret és az erkölcs mind magasabb szintjeire jut el. A hinduk hite szerint az örökké élő lélek a tudatosság vagy „szamszára” folyamatán megy át az élet hat osztályában: vízi világ, növények, csúszómászók és bogarak, madarak, állatok és emberek, beleértve a menny lakóit is.

3 Olvassuk el **Zsid 9:25-28** és **1Pt 3:18** verseit! Ha Jézus csak „egyszer” halt meg (**Zsid 9:28; 1Pt 3:18**), és az emberek is csak „egyszer” hálnak meg (**Zsid 9:27**), vajon miért lehet az, hogy még a magukat kereszténynek tartók között is vannak, akik hisznek a reinkarnáció bizonyos formájában?

Sokan nem abban hisznek, amiben hinniük *kell*, hanem amiben hinni *akarnak*. Amennyiben egy nézet békességgel, nyugalommal tölti el őket, ez elég ahhoz, hogy döntésre jussanak. Aki viszont komolyan veszi a Bibliát, az semmiképpen nem tudja elfogadni a reinkarnáció elméletét. Ez az elgondolás először is ellentmond annak a bibliai tanításának, ami szerint a „lélek” halandó és a feltámadás testben történik (1Thessz 4:13-18).

Másodszor tagadja a kegyelem általi megváltás tanát, ami szerint az ember hittel fogadja el Jézus Krisztus üdvözítő munkáját (Ef 2:8-10). Ezt emberi cselekedetekkel próbálják helyettesíteni.

Harmadszor ellentmond annak a bibliai tanításnak, hogy az ember örök sorsát ebben az életben meghozott döntései határozzák meg (Mt 22:1-14; 25:31-46).

Negyedszer ez az elmélet leértékeli Krisztus második eljövetelének jelentőségét és fontosságát (Jn 14:1-3).

Ötödször pedig e teória szerint a halála után az embernek továbbra is lesz lehetősége arra, hogy kikerüljön azokból a csapdákból, amelyekbe az élete során belekeveredett. Ez sem biblikus gondolat (Zsid 9:27).

Röviden tehát: a keresztény hitben nincs helye a reinkarnációnak.

A halottidézést ősidőktől gyakorolták. Ez egy formája annak, hogy megidézik a halottak állítólag aktív lelkét, mert így bizonyos tudás birtokába akarnak jutni, általában jövőbeli eseményekkel kapcsolatban. Az ősök imádata az elhunyt elődök tiszteletének szokása. Őket családtagként tisztelik, a hitük szerint a lelkük képes befolyásolni az élők dolgait. E pogány szokások igen vonzóznak tűnnek azok számára, akik hisznek a lélek halhatatlanságában és hiányolják meghalt szeretteiket.

4 Olvassuk el **1Sám 28:3-25** szakaszában Saul tapasztalatát az endori médiummal! Milyen lelki tanulságot szűrhetünk le a holtak lelkével való állítólagos kommunikálással kapcsolatban?

A Biblia egészen világosan kijelenti, hogy az ősi izraeli teokrácia idején minden spiritisztát, médiumot, boszorkányt és halottlátót utálatosnak tartottak az Úr előtt, meg kellett kövezni őket (3Móz 19:31; 20:6, 27; 5Móz 18:9-14). Saul a törvény szerint ki is irtott Izraelből minden médiumot és spiritisztát (1Sám 28:3, 9).

Ám miután elvetette az Úr, Saul maga ment el Endorba, a kánaáni városba, hogy a médiumtól tudakozódjon (1Sám 28:6-7, 15; vö. Józs 17:11; Zsolt 83:11). Azt kérte az asszonytól, hogy idézze meg az elhunyt Sámuel prófétát, akinek az állítólagos szelleme előjött és beszélt Saullal (1Sám 28:13-19). A megtévesztő lélek Sámuelnek adta ki magát, és ezt mondta a királynak: *„Te pedig holnap fiaiddal együtt velem leszel”* (1Sám 28:19, ÚRK). Sámuel formájában jelent meg, a lélek természetes halhatatlanságának képzetét keltve. Komoly csalás volt ez, és Saulnak nagyon is tudnia kellett volna, hogy nem bonyolódhat olyasmibe, amit korábban ő maga elítélt.

Jó két évszázaddal később Ézsaiás próféta így írt: *„Ha azt mondják nektek: Tudakozódjatok a halottidézőktől és a jövőmondóktól, akik mormolnak és suttognak – hát nem Istenétől tudakozódik-e a nép? Az élők felől a holtaktól kell-e tudakozódnia? A tanításra és a bizonygatótételre hallgassatok! Aki nem ezt mondja, annak nincs hajnala”* (Ézs 8:19-20; vö. 19:3).

Milyen gyakran teszünk meg stresszhatás alatt olyasmit, amiről tudjuk, hogy helytelen? Miért csak a hit, az imádság és az Isten Igéjének való engedelmesség az egyetlen biztos védelem önmagunkkal szemben?

A halottidézéshez hasonlóak azok az esetek, amikor démonok például a már meghaltak alakjában jelennek meg, felidézve talán egy elhunyt családtagot, barátot vagy bárki mást. A megjelenés és a hang is arra a személyre emlékeztet. Sátán ilyen csalásokat fog bevetni, hogy megtévessze azokat, akik nem állnak erősen Isten Igéje talaján. Ellen White figyelmeztet: „E hazug lelkek megszemélyesítik az apostolokat, és éppen az ellenkezőjét tanítják annak, amit az apostolok a Szentlélek indítására földi életükben tanítottak” (*A nagy küzdelem*. Budapest, 2013, Advent Kiadó, 477–478. o.). „A csalás nagy drámájának tetőfokán Sátán meg fogja személyesíteni Krisztust” (i. m. 533. o.).

5 **2Kor 11:14-15 és Ef 6:10-18** versei értelmében mi lehet az egyetlen védelmünk az efféle démoni megtévesztések ellen?

Pál apostol figyelmeztet: *„Mert nem vér és test ellen van nekünk tusakodásunk, hanem a fejedelemségek ellen, a hatalmasságok ellen, a sötétség világának urai ellen, a gonoszság lelkei ellen, amelyek az ég magasságában vannak”* (Ef 6:12, ÚRK). Csak az védhet meg bennünket, ha *„az Isten teljes fegyverzetét”* (Ef 6:13, ÚRK) felöltjük, amiről Pál Ef 6:13-18 szakaszában ír. Igen félelmetesek és megtévesztőek lehetnek az esetek, amikor sátáni erők valakinek a képében jelennek meg, de nem vezethetik félre azokat, akik Istennél keresnek védelmet és szilárdan állnak Igéje talaján. A tantételek szempontjából: aki hisz az ember feltétel nélküli halhatatlanságának tanában, az tudja, hogy Sátántól ered a halottak megjelenése vagy a velük való kommunikálás bármely formája, és Isten kegyelméből, ereje által el kell azt utasítani. Tehát bármennyire erőteljes, meggyőző és látszólag valóságos legyen is az a jelenés, megingathatatlanul ragaszkodnunk kell ahhoz a tanításhoz, hogy a halottak a sírban alszanak.

Képzeld el, milyen lehet, ha az ember elveszít valakit, akit szeret, majd azt hiszi, hogy az megjelenik előtte, elmondja, mennyire szereti és mennyire hiányolja, esetleg olyasmit is közöl, amit csak ő tudhat! Arról is beszél, hogy már jobb helyen van. Ha valaki nem áll a bibliai tanítás szilárd alapján a holtak állapotával kapcsolatban, nagyon könnyen meg lehet tévesztetni, leginkább azért, mert el akarja hinni azt, ami valójában csalás.

Mit jelent Isten egész fegyverzetének felöltése? Hogyan tehetjük ezt meg az életünk minden területén, nemcsak a végidei megtévesztésekre gondolva, hanem a napi szokások kérdésében is?

További tanulmányozásra: Ellen G. White: *Evangelizálás, „A spiritizmus különböző formái”* c. fejezet.

Egy alapítvány állítólag olyan technológia kifejlesztésén dolgozik, ami lehetővé teszi, hogy az ember kapcsolatba lépjen az elhunytakkal „sms üzenetek, telefonhívások és videokonferencia által”. A halottakat „az anyagi léten túl élőknek” nevezik, és a honlapjukon azt állítják, hogy amikor az ember meghal, egyszerűen átmegy „az öröklét egy másik fázisába... megőrizve tudatát, önazonosságát és korábbi fizikai formájának alapvető jellemzőit.” Azt állítják, hogy olyan háromfázisú technológiát fejlesztenek, ami lehetővé teszi a kommunikációt az anyagi és az anyagi léten túl élő személyek között. Az első fázisban „üzeneteket lehet küldeni az anyagi léten túl élő családtagoknak, barátoknak és bármilyen terület szakértőinek.” A második fázisban állítólag „az ember beszélgethet azokkal a szeretteivel, akik az örökkévalóság egy másik részében élnek.” A harmadik fázisról pedig azt mondják, hogy „hallani és látni engedi azokat, akik a korlátlan lehetőség tereit más megfigyelési pontról tapasztalják.” Különösen félelmetes az, ahogyan tesztelik, hogy a megjelenő halott valóban az-e, akinek mondja magát. A honlapon az áll, hogy „Például egy gyászoló szülő a következő kérdést teheti fel a fiának vagy lányának, aki a másvilágra került: »Volt egy Snoopy nevű kutyád gyerekkorodban? Kaptál tőlünk egy zsebkést a tizedik születésnapodra?»” Milyen érdekes ez a következő figyelmeztetés fényében: „Lelki, szellemi lények néha megjelennek egyes embereknek elhalt barátaik alakjában, és beszámolnak nekik olyan eseményekről, amelyek egykor kapcsolatban voltak velük földi életük folyamán, és olyan cselekedeteket hajtanak végre, amelyeket akkor is megtettek, amikor még éltek” (Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*. Budapest, 1993, Advent Kiadó, 635. o.).

Naponkénti tanulmányozásra: 2Kir 5–11;

Ellen G. White: *Az imádság*, 11. fejezet (a „Ha szeretnénk az imáinkra választ kapni, azokkal összhangban kell élnünk” bekezdéstől az „Isten mindig az általa megszabott időben válaszol” bekezdésig)

1. Miért futamodott meg a szíriaiak tábora?
2. Milyen ajándékot vitt Hazáel Elizeusnak, és hogyan tette ezt?
3. Hogyan „vesztette ki” Jéhu Izraelből a Baált?
4. Hol ölték meg Atháliát?
5. Mi történik, ha úgy imádkozunk, hogy nem ismerjük eléggé önmagunkat?

Általános áttekintés

Világunk egyre inkább elfogadja a természetfeletti megnyilvánulásait. Talán mindannyian ismerünk valakit, aki állítása szerint beszélgetett elhunyt rokonával, részt vett halottidézéseken, vagy már gyermekkorában használt ouija-táblát. Bizonyos könyvesboltokban kaphatók misztikus témájú könyvek, tarot-kártyák, amelyek majdnem olyan széles körben elterjedtek, mint a többi tematikájú kártyajátékok. Mindezen túl a fő-sodrású tömegkommunikáció rendszeresen foglalkozik a halottakkal és a lelkekkel/szellemekkel való kommunikáció kérdésével tévéműsorok vagy filmek keretében, következőképpen nem meglepő, hogy a spiritizmus megnyilvánulásai napjainkra „megszokottá” váltak.

A miszticizmus, a halálközeli állapotokról szóló beszámolók, a reinkarnációba vetett hit, az ősök kultusza és a spiritizmus mind hozzájárultak ahhoz, hogy ezek a dolgok napjainkra immár normálisaknak tűnjenek, és zavar alakuljon ki az emberek tudatában a halál utáni élet kérdéséről. Isten azonban mindent nagyon komolyan vesz, ami kapcsolatban áll a spiritizmussal, a Biblia határozott nyelvezettel figyelmeztet ezekre a gyakorlatokra, mivel ezek Sátán nagy átmításának eszközei. Az utolsó időben Sátán csalásai mind jobban fel fognak erősödni (Jel 9:5–6, 10–11, 19; 12:9; 16:13–14), rendkívül fontos tehát, hogy felgyünk fegyverkezve ez ellen a csalás ellen. Építsünk Isten Igéjére, és töltekezzünk be Szentlélekkel, hogy erősen megállhassunk az igazságban, és ne essünk Sátán csapdájába.

Magyarázat

E heti tanulmányunkban arra fogunk összpontosítani, hogy mi az, amit megtehetünk annak érdekében, hogy erősek maradjunk az ördög támadásaival szemben. Elmélyülünk Efézus 6. fejezetének tanulmányozásában, és megvizsgáljuk, miért tulajdonít Pál apostol ilyen kitüntetett figyelmet az Isten minden fegyvere kérdésének.

Az Isten minden fegyvere (Ef 6:10–18)

Pál több metaforát is használ az Efézusbeliekhez írt levelében az egyház bemutatására. Mindenekelőtt Isten szent templomának/hajlékának nevezi (Ef 2:19–22) – az egyház egy építmény, amiben a Szentlélek személyében az Isten lakozik. Másodsorban az egyház Krisztus teste (Ef

4:1–16), amelyben a tagok (a „testrészek”) együttműködnek egymással, mindenki megteszi a maga részét, hogy növekedhessünk Krisztusban. Harmadsorban az egyház Krisztus menyasszonya (Ef 5:25–27), Krisztus lévén a Vőlegény, aki felkészíti menyasszonyát (Ő cselekszik bennünk, átalakít és megtérésre bír). Pál utolsó metaforája az egyház mint harcra felkészített hadsereg (Ef 6:10–17).

Pál buzdítja a híveket, hogy „*legyenek* erősek az Úrban és az Ő hatalmas erejében” (Ef 6:10). Az első szó a „*legyetek erősek*” szintagma kifejezésére az *endunamoo*, amelynek alapjelentése „képesnek lenni” (valamire), „elég erővel bírni” (valamihez). Pál tehát biztatja a hívőket, hogy elhiggyék: rendelkeznek azzal az erővel, ami a lelki küzdelmek megvívásához szükséges ebben a világban. Az Úr „hatalmas ereje” ez az erő.

A buzdítás után Pál elmondja a hívőknek, hogy vegyék magukra „Isten minden fegyverét” (Ef 6:11). Az apostol az ótestamentumi harci narratívák stílusát használja (5Móz 20:2–4; 2Krón 20:13–19; 32:6–8), hogy ezzel is ihlesse, motiválja a hívőket: bízzanak abban, amit Isten megtehet értük! Pál apostol szerint az a teljes fegyverzet célja, hogy „*megállhassunk* az ördögnek minden ravaszságával szemben” (Ef 6:11). A „*ravaszság*” szóval fordított kifejezés a görög eredetiben a *methodeia*, amely ezen kívül még egy helyen jelenik meg az Újtestamentumban, szintén az Efézusi Levélben: „Hogy többé ne legyünk gyermekek, kiket ide s tova hány a hab és hajt a tanításnak akármilyen szele, az embereknek álnoksága által, a tévelygés ravaszságához [*methodeia*] való csalárdság által” (Ef 4:14). Ebben a szakaszban Pál ellentétbe állít két állapotot: egyfelől egységes egyházat alkotunk hitben és Isten ismeretében, másfelől viszont fennáll a veszélye annak, hogy gyermekeként viselkedünk: megtévesztenek a jól hangzó dolgok, amelyek mögött azonban Sátán rejtőzik. Pál apostol figyelmeztet mindenkit, hogy legyünk éberek, „hogy meg ne csaljon minket a Sátán: mert jól ismerjük az ő szándékát” (2Kor 2:10–11).

Sátán ámitása valóságos, veszélyes és a történelem minden századában jelen volt. A kígyó azonban tudja, hogy már csak kevés ideje van hátra (Jel 12:12). Következésképpen észszerűnek tűnik, hogy minél jobban közeledünk a vég idejéhez, annál dühöttebbé, veszettebbé válik Sátán. Pál gyakran használja leveleiben a „áll”/„megáll”/„marad” igét (Róm 14:4; 1Kor 16:13; Fil 1:27; 4:1; 1Thess 3:7–8): felszólítja a hívőket, hogy álljanak szilárdan, maradjanak meg a hitben. Ef 6:11, 13–14 szakaszában négyszer szerepel ez az ige. Az ismétléssel a próféta hangsúlyozni kívánja, hogy minden kereszténynek meg kell maradnia Krisztusban, ellen kell állnia az ördög ravaszkodásainak, viselnie kell Isten teljes fegyverzetét.

Érdekes: Pál nem azt mondja, hogy a hívőknek harcolniuk kell az ördög ellen, hanem azt, hogy maradjanak erősek. Miért? Azért, mert Isten az, aki harcol helyettünk. Isten tulajdonképpen már meg is nyerte a harcot a Golgotán és a feltámadáskor, így hát a végső diadal biztosítva van számunkra Jézus második eljövetelekor. Nekünk nem kell mást tennünk, mint tántoríthatatlanul megállni és szorosán Istenbe és a Szentírásba kapaszkodni.

Pál azzal folytatja, hogy nekünk „nem vér és test ellen van tusakodásunk, hanem a fejedelemségek ellen, a hatalmasságok ellen, ez élet sötétiségének világbírói ellen, a gonoszság lelkei ellen, melyek a magasságban vannak” (Ef 6:12). A Károlinál „tusakodás”-ként fordított szó az eredetiben a *pale*, amelynek jelentése „ütközet”, „konfliktus”. Nagyon érdekes, hogy ez a szó mindössze egyszer – azaz itt – jelenik meg az Újtestamentumban. Tévedünk, ha azt hisszük, hogy emberek ellen harcolunk – küzdelmünk során sátáni erőkkel kell megvívunk. A kozmikus konfliktusban Isten és követői állnak szemben a sátáni hatalommal, amelyről a Biblia különböző kifejezések segítségével ír, talán azért, hogy ezzel is hangsúlyozza, mennyire kiterjedt fenyegetéssel van dolgunk.

Mivel ez a sátáni világ láthatatlan, könnyen megfeledkezhetünk arról, hogy ez az ellenség és az Istennel szembeni háborúja nem is létezik. Pál azonban nem tudatlan a jó és a gonosz közti konfliktus kérdésében. Sokszor szembesült vele élete során, Sátán éveken át el akarta pusztítani őt: hajótörést szenvedett, megverték, megkövezték, kiűzték a városokból, s mindez több ízben is megtörtént. Isten azonban továbbra is erőt adott neki, hogy folytathassa az útját, s így igehirdető lendülete és vágya nem gyengült.

Felvenni Isten fegyverzetét metafora, mely az Isten Igéjének különböző szempontjaihoz és az Istenbe vetett bizalomhoz való ragaszkodást jelenti. A metafora a római katona páncélzata és fegyverzete mintájára van felépítve. A „derekunk körülövezése” (Ef 6:14) arra emlékeztet, hogy mennyire fontos kitartanunk az igazság mellett, és azt el nem veszítenünk, „hogy *munkatársakká* lehessünk az igazságban” (3Jn 8). Az „igazság mellvasa” (Ef 6:14) kapcsán arra kellene gondolnunk, hogy mit tett értünk Krisztus, miközben elfedez bennünket az Ő igazságával, hiszen nekünk nincs saját igazságunk. Az Úr Jézus formál át minket az Ő jelenlétével. Sarunk a békesség evangéliuma (Ef 6:15).

Ez az egyedüli hely a Bibliában, ahol az evangélium a béke evangéliumának van nevezve. A Jézusról szóló jó hír békét hoz mindazoknak, akik befogadják az Üdvözítőt az életükbe. Pál minket is lelkesít, hogy fogad-

juk be a szívünkbe az evangéliumot, és vigyük magunkkal, bárhová megyünk, adjunk másoknak is a belőle sugárzó reménységből. A hit pajzsa (Ef 6:16) a gonosz nyílvevőinek elhárítására szolgál. Az ördög tudja, mit vegyen célba mindegyikünk jellemében, hogy megbotoljunk és elesünk: egyeseknek a trágár beszéd a gyengéjük, másoknak a testi gyönyörök vagy az alkohol. A hit pajzsának felvétele ellenállást biztosít a kétség, a bűn és a kísértés ellen, mivel bízunk abban, hogy Isten rendelkezik a számunkra szükséges erővel. Megígérte, hogy amikor gyengélkedünk, helyettünk is erős lesz (2Kor 12:10).

Az üdvösség sisakja (Ef 6:17) Krisztus áldozatának és feltámadásának köszönhetően az örök élet reménységére emlékeztet. Az üdvösség bizonyossága nyugalomban tartja az elménket. És végül a Lélek kardja (Ef 6:17), amely nem más, mint Isten Igéje, Szentírás iránti szükségünket fejezi ki. Hatékony fegyver ez az ördög ravaszkodásai ellen. Ebből az okból kifolyólag nagyon fontos a bibliaszövegek megtanulása. Ha egyik kezünkben a hit pajzsát tartjuk, a másikban pedig a Lélek kardját (Isten Igéjét), nem lesz szabad kezünk, amivel gonoszt tehetnénk, bosszút állhatnánk, erkölcstelenséget, csalást követhetnénk el. Ha fegyverként használjuk a hitet és az Igét, nem esünk kétségbe és nem csüggedünk el.

Pál imádkozásra buzdít a Szentlélek által (Ef 6:18). Ha nem akarunk elesni Sátán cselszövései miatt, akkor imádkoznunk kell a Szentlélekért, erőért, hogy ellenállhassunk a kísértéseknek, bölcsességért, hogy helyesen döntsünk, szeretetért embertársaink iránt, nagyobb hitért, bátorságért, hogy hirdethessük Krisztust. Sátán meg akar minket ijeszteni, el akar távolítani Istentől a szórakozás, az erős érzelmek és a szabadság illúziójával, de Isten felfegyverez minket, hogy megmaradjunk Krisztusban.

Alkalmazás

- 1 Életed mely területén van szükséged erőre, hogy szilárdan megállj a hitben? Meg kell védened valakit, ki kell állnod a hited mellett, bátrabbnak kell lenned, amikor Krisztust hirdeted? Imádkozz azért, hogy felfegyverkezz Isten minden fegyverével! Nevezd nevén mindenik „harci felszerelést”, majd kérd az Urat, hogy ruházzon fel ezekkel a „fegyverekkel”! Imádkozz ezért naponta egy hónapon keresztül, és figyeld meg, milyen változások következtek be az életedben!
- 2 Gondolj valakire, akit személyesen ismersz, és Sátán kísértéseivel küzd! Imádkozz, hogy az illető felfegyverkezzen Isten minden fegyverével! Ezúttal is vedd sorra a „fegyvereket”, és kérd Istent, hogy „öltöztesse fel” az illető személyt, hogy védve legyen az ördög támadásai előtt.

december 10–16.

A bibliai világnézet

Szombat délután

E heti tanulmányunk: Zsoltárok 24:3-4; Máté 4:23; Lukács 2:52; Apostolok cselekedetei 8:4-24; 1Korinthus 6:19-20; 1János 3:1-3

Alapige: „Maga pedig a békesség Istene szenteljen meg titeket mindenestül, és őrizze meg a ti egész valótokat, mind lelketeket, mind testeteket feddhetetlenül a mi Urunk Jézus Krisztus eljövetelére” (1Thessz 5:23).

A *Jelenések könyve* két fő „globális tényezőt” említ Krisztus második adventjét megelőzően. Jelenések 13. fejezete ír a globális *eltévelyedésről*, amikor is „*az egész föld*” csodálja és követi a tengerből feljövő fenevadat (Jel 13:3, 7-8, 12, 16). A 14. fejezet pedig az *igazság* globalizációját emeli ki, amikor „az örökkévaló evangéliumot” hirdetik „*minden nemzetségnek és ágazatnak, és nyelvnek és népnek*” (Jel 14:6-7). Azokban „a nehéz időkben” (2Tim 3:1) mindenféle „*tanítás szele*” (Ef 4:14, ÚRK) fújni fog, és az emberek „*az igazságtól elfordítják a fülüket, de a mesékhez odafordulnak*” (2Tim 4:4, ÚRK). „E két nagy tévedéssel – a lélek halhatatlanságával és a vasárnap szentségével – fogja Sátán az embereket csalásainak foglyaivá tenni. Míg az előbbi a spiritizmus alapjait rakja le, az utóbbi Rómával hozza közös nevezőre az embereket” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem*. Budapest, 2013, Advent Kiadó, 503–504. o.).

A végső események kibontakozása közben tartsunk ki szilárdan minden igazságba vetett hitünkben, így abban is, ami az ember természetére és a halálra vonatkozik! Hagyatkozzunk a Szentlélek vezetésére, hogy felkészüljünk Krisztus második, dicsőséges megjelenésére!

1 Lk 2:52 verse Jézus fejlődésének melyik négy dimenzióját említi?

Jézus volt a tökéletes ember, aki léte minden alapvető dimenziójában egyaránt fejlődött. „*Jézus pedig gyarapodott bölcsességben [értelmileg], testének állapotában [fizikailag] és az Isten [lelkileg] és az emberek [szociálisan] előtt való kedvességben*” (Lk 2:52, ÚRK). „Gyors fel fogású volt, a dolgok mélyére látott, korát meghaladóan komoly és bölcs. Emellett jelleme csodálatosan kiegyensúlyozott volt. Szellemi és fizikai képességei fokozatosan bontakoztak ki a gyermekkor törvényszerűségeinek megfelelően.

Jézus rendkívül szeretetreméltó gyermek volt. Mindig készen állt arra, hogy másokat szolgáljon. Türelmét sohasem veszítette el, ajkát sohasem hagyta el hazug szó. Elveiben megingathatatlan volt, mint a szikla, életét önzetlenség, báj, udvariasság jellemezte” (Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, 48. o.).

2 Olvassuk el Mt 4:23 versét! **Hogyan gyakorolhatjuk mi azt a háromrészes szolgálatot, amire Jézus példát mutatott: a tanítást, a prédikálást és a gyógyítást?**

Annak tudatában, hogy az ember egységes, oszthatatlan egység, nem korlátozhatjuk a vallásunkat csupán a lelki dolgokra. Valójában az igazság kihat egész lényünkre, egész élettartamunkra, létünk minden dimenziójára. A fizikai és a lelki oldal olyan erős egységet képez, hogy tulajdonképpen szétválaszthatatlan. Bűnös emberként ugyan soha nem leszünk ugyanolyanok, mint Jézus, de Isten kegyelme által követnünk kell a példáját. „A megváltás művének célja az volt, hogy helyreállítsa az emberben Isten képmását, visszavigye őt abba a tökéletes állapotba, amire Isten eredetileg megteremtette, támogassa testi, értelmi és lelki erejének fejlődését” (Ellen G. White: *Nevelés. Előtted az élet*. Budapest, 2015, Advent Kiadó, 13. o.). Isten ezt kívánja elvégezni népében a visszatérésére való felkészítés folyamatának részeként.

Könnyen elcsüggedhetünk, ha Jézushoz viszonyítjuk magunkat. Viszont hogyan védhet meg az elkeseredéstől, ha a keresztre és annak jelentőségére összpontosítunk?

Különféle elgondolások alakultak ki a halandó test és halhatatlan lélek dualista elméletéből. Az ókori görög filozófusok például az emberi testet a lélek börtönének tekintették, ahonnan a lélek a halállal szabadul ki. Ez a pogány képzet visszhangzik sok mai keresztény hitében, akik szerint a test a halhatatlan lélek ideiglenes lakhelye, és a lélek majd a fel-támadáskor egyesül újra a testtel. A panteisták viszont a testet istenítik, úgy hiszik, hogy Isten és az univerzum egy és ugyanaz. Istent látják mindenben, az emberi testet egyetlen, szerves egységben lévő és egyetemes isteni szubsztanciának (*lényeknek, anyagnak*) vélik. Mivel a témával kapcsolatban egymásnak ellentmondó elméletek vesznek körül bennünket, az ember természetét illetően is határozottan ragaszkodnunk kell a Biblia tanításához!

3 Olvassuk el **1Kor 3:16; 6:19-20 és 10:31** verseit! **Hogyan gyakorolhat pozitív hatást az életmódunkra, ha megértjük, hogy a testünk „Isten temploma”, a „Szentléleknek temploma”?**

Isten a saját képére és hasonlatosságára teremtette meg Ádámot és Évát (1Móz 1:26-27), ami nemcsak a jellemükben, hanem fizikai tulajdonságaikban is tükröződött. A bűn megjelenése miatt azonban Isten képe megtört az emberben, sőt elrejtetté vált, a megváltás munkájának tehát az a célja, hogy helyreállítsa az embert eredeti állapotára, amibe beletartozik a fizikai egészség is – olyan mértékben, ami lehetséges azok számára, akik nem férnek hozzá az élet fájához. A helyreállítás egész életen át tartó folyamat, ami csak Krisztus visszatérésekor válik teljessé, amikor a romlandó romolhatatlanságba öltözik, a halandó pedig halhatatlanságba (1Kor 15:53-54).

„Szeretett barátom, kívánom, hogy mindenben jól legyen dolgod, és légy egészséges, amint jó dolga van a lelkednek” (3Jn 1:2) – írta János apostol a barátjának, Gájusznak.

Ha elismerjük, hogy az ember oszthatatlan egységet képez, és a valóság az életünk minden részét érinti, fizikai egészségünk őrzését is hitbéli kötelességnek kell tartanunk, így az ihletett Ige elve fog vezetni: *„Tehát akár esztek, akár isztok, akármit cselekedtek, mindent Isten dicsőségére tegyetek”* (1Kor 10:31, ÚRK). Tudnunk kell viszont, hogy világunkban jó emberek minden tőlük telhetőt megtehetnek, mégis szenvedhetnek a bűnös emberi természet és a bűn hatásaitól megrontott környezet világa miatt. Ezért higgyünk Istenben, tegyünk meg mindent, amit csak tudunk, és bízunk rá magunkat Istenre!

Vannak, akik úgy gondolják, hogy ha megváltoztatjuk a környezetet, az ember is más lesz. Igaz, hogy kerülnünk kell az olyan helyeket és körülményeket, ahol nagyobb kísértésnek tesszük ki magunkat (Zsolt 1:1; Péld 5:1-8), de a kísértés és a bűn problémáját csak a szívünk (és elménk) átalakulása oldhatja meg. Krisztus a lényegre mutatva mondta: *„Mert onnan belülről, az ember szívéből származik minden gonosz gondolat, paráznaság, lopás, gyilkosság, házasságtörés, kapzsiság, gonoszság, csalás, kicsapongás, irigység, káromlás, gőg, esztelenség”* (Mk 7:21-22, ÚRK). Ez azt jelenti, hogy az elménknek át kell formálódnia ahhoz, hogy a viselkedésünk is megváltozzon.

4 Olvassuk el **Zsolt 24:3-4, Róm 12:2, 1Kor 2:16, Fil 4:8 és Kol 3:2** verseit! Mit jelent az, hogy „Krisztus értelme” van az emberben?

Az Úr megígérte, hogy az „új szövetség” alatt törvényét népe elméjébe és szívébe írja (Jer 31:31-33; vö. Zsid 8:8-10; 10:16). Ezért nem lehet meglepő, hogy a Hegyi Beszédben Krisztus tágította, mélyítette Isten parancsolatainak a jelentőségét egészen a gondolatok és a szándékok szintjéig (lásd Mt 5:17-48). Tehát csakis Isten átformáló kegyelme által arathatunk győzelmet a kísértés felett, és a gondolatok és szándékok szintjén igényelnünk kell ezt az ígéretet, hogy megállíthassuk a bűnös gondolatokat.

Jézus visszatéréseig a természetünk bűnös marad. Ám ha Krisztusban vagyunk, egészen betakar bennünket az Ő igazsága. *Még nem vagyunk tökéletesek*, de Isten máris tökéletesnek tekint minket Krisztusban (Fil 3:12-15). „Ha egyesülünk Krisztussal, akkor az Ő értelme lesz bennünk. Tisztaság és szeretet ragyog jellemünkben, életünket pedig szelídség és igazság uralja. Még az arckifejezésünk is megváltozik. A lélekben lakozó Krisztus kiárasztja átalakító erejét, és a külső megjelenés a belül uralkodó békéről és örömről tesz bizonyosságot” (*Szemelvények Ellen G. White írásaiból*. 1. köt. 310. o.).

Csak úgy alakulhat át az életünk, ha naponta átadjuk magunkat Istennek, naponta meghalunk az énünknek, naponta határozott erőfeszítéseket teszünk, hogy hit által engedelmeskedünk Jézusnak.

Képzeld el, milyen volna az életünk, ha megállíthatnánk a bűnös gondolatokat is! Mennyire lenne más az életünk? Hogyan lehetséges ez kizárólag?

A Szentlélek Isten csodálatos cselekvő Személye, aki szívünkbe árasztja Isten szeretetét (Róm 5:5), a megváltás valós tapasztalatára vezet (Jn 16:7-11), minden igazságra elvezet (Jn 16:13) és erőt ad az evangéliumi küldetés teljesítésére (ApCsel 1:8). A Szentlélek száll szembe Sátán lealacsonyító munkájával, nem csoda, hogy az ördög mindenképpen igyekszik elferdíteni a Szentlélek személyével és tevékenységével kapcsolatos felfogásunkat. Némelyek tagadják azt, hogy a Szentlélek személy, mások pedig nagyobb hangsúlyt helyeznek az ajándékaira, mint átformáló erejére.

5 Olvassuk el ApCsel 8:4-24 szakaszát! Samáriában Simon mágus meg akarta szerezni a Szentlélek ajándékait anélkül, hogy a Lélek által újjászületett volna. Hogyan mutatkozik meg ugyanez a lelkiület a mi napjainkban is?

Azok Isten gyermekei, akiket a Szentlélek elvezet (Róm 8:14) Isten Igéjének minden igazságára (Jn 16:13; 17:17). Jézus világosan figyelmeztetett: „*Nem mindenki megy be a mennyek országába, aki ezt mondja nekem: »Uram, Uram!«, hanem csak az, aki cselekszi az én mennyei Atyám akarátát. Sokan mondják majd nekem azon a napon: Uram, Uram, nem a te nevedben prófétáltunk-e, és nem a te nevedben üztünk-e ördögöket, és nem tettünk-e sok hatalmas dolgot a te nevedben? És akkor azt mondom neked: Sohasem ismertelek titeket, távozzatok tőlem, ti gonosztevők*” (Mt 7:21-23, ÚRK)! Ez azt jelenti, hogy a Szentlélek soha nem vezeti az embert Isten Igéjével ellentétesen – amit Ő maga ihletett –, hanem mindig az Írással összhangban.

A Szentlélek, aki minden igazságra elvezet bennünket, erőt is ad, hogy másokat is odavezessünk e nagyszerű igazsághoz (Mt 28:18-20; ApCsel 1:8). Szent feladatunk teljesítése közben megkapjuk különleges segítségét. Ezért minden reggel térdeljünk le az Úr előtt, újítsuk meg a fogadalmunkat, hogy neki szenteljük magunkat! Ha ezt megtesszük, megajándékoz Szentlelke jelenlétével, megújító, megszentelő erejével. Azonban úgy válunk nyitottá vezetésére, ha naponta tudatos döntéseket hozunk, hogy azt tesszük, amiről tudjuk, hogy helyes, és elkerüljük azt, ami tudottan helytelen. Vagyis csak ha az Istentől kapott erőnkkel igyekszünk igaz módon élni, akkor válunk nyitottá a Szentlélek erejének befogadására, amit Isten nekünk ígér.

Miért olyan fontos, hogy minden reggel imádsággal tegyük magunkat nyitottá a Szentlélek vezetésére?

Tomboló világban élünk, ahol túl sok a mesterséges igény és a tekintetünket rabul ejtő látvány, ami eltereli a figyelmünket. Ha nem vigyázunk, leköthetik minden időnket és felboríthatják a fontossági sorrendünket. Ez nem csak a globalizált „kiber” világunk újabb mellékterméke, hiszen ilyen vagy olyan mértékben a keresztényeknek minden korban őrizkedniük kellett Sátán csapdájától, amelyekkel el akarta téríteni őket az élet igazán lényeges dolgaitól.

Vajon ki az, akit ne veszélyeztetne, ha nem elég óvatos, hogy a tekintetét az Úrról elfordítva a világi, testi dolgokra figyeljen, amelyek nem adnak igazi megaláztatást, végül pedig lelki romlásba döntenek?

- 6** Olvassuk el **2Pt 3:14** és **1Jn 3:1-3** szakaszait! **Mi a különbség a második adventre való készülés és aközött, hogy készen várjuk Jézus dicsőséges megjelenését?**

Gyakran azzal próbáljuk mentegetni a halogatást, hogy a második adventre való *felkészülés folyamatos*. Ez könnyen oda vezethet, hogy az ember elernyed, úgy gondolkodva, mint a gonosz szolga: „*Halogatja még az én uram a hazajövetelt*” (Mt 24:48).

- 7** **Mit mondanak Zsolt 95:7-8, Zsid 3:7-8, 15 és 4:7 versei arról, hogy már most készen kell állnunk?**

A Biblia nézőpontjából mindig „ma” van az üdvösség ideje, nem holnap (lásd Zsolt 95:7-8; Zsid 3:7-8, 15; 4:7), és komolyabb megtérési életmód nélkül továbbra is olyanok maradunk, mint amilyenek most vagyunk. Pusztán az idő nem vált ki megtérést a megtéretlenekben. Aki nem növekszik folyamatosan a kegyelemben és nem halad előre hittel, nagy valószínűséggel elesik, megkeményedik, szkeptikus, cinikus, sőt hitetlen lesz.

Ebből a szempontból elmondhatjuk, hogy minden egyes napunk az életünk miniatűr leképezése. Tehát Isten kegyelméből tervezzük a jövőre, de minden napot úgy éljük meg, hogy készen várjuk Jézus visszatérését, annál is inkább, mivel valóban lehet ez az életünk utolsó napja!

Hogyan állhatunk készen Jézus visszatérésére, ha már ma eljönne? Beszéljünk a válaszunkról szombaton a csoportban!

További tanulmányozásra: Ellen G. White: A Nagy Orvos lábnymán,
„A test és a lélek kölcsönhatása”c. fejezet.

„A nagy küzdelem a vége felé halad. Minden tengeri és szárazföldi szerencsétlenségről szóló beszámoló azt tanúsítja, hogy közel a vég. Háborúk és háborúk hírei ezt hirdetik. Vajon van olyan keresztény, akinek a pulzusa nem ver szaporábban, miközben a ránk váró hatalmas eseményekre gondol? Jön az Úr, halljuk a közeledő Isten lépéseit” (Ellen G. White: *Maranatha*. 220. o.).

„Nap mint nap a hit életét éljétek! Ne féljétek, ne csüggedjétek a nyomorúságos idő miatt, nehogy így már korábban nehéz időt tapasztaljatok. Ne gondoljátok ezt: »Félek, hogy nem tudok majd megállni a nagy megpróbáltatás napján.« A jelenben kell élnünk, ezen a napon, a holnap nem a miénk. Ma kell győzelmet aratnunk énünk fölött! Ma kell imaéletet élnünk! Ma kell megharcolnunk a hit harcát! Ma kell elhinnünk, hogy Isten megáld! Miközben győzelmet aratunk a sötétség és a hitetlenség fölött, eleget teszünk a Mester kívánalmainak és áldására leszünk a környezetünknek” (Ellen G. White: *Signs of the Times*. 1887. október 20.).

„Az Úr hamarosan eljön, és készen kell állnunk a fogadására békében. Határozzuk el, minden tőlünk telhetőt megteszünk, hogy fényt árasztunk a körülöttünk lévőkre! Ne legyünk szomorúak, hanem vidámak, mindig az Úr Jézusra nézzünk... Készen kell várnunk megjelenését! Milyen dicsőséges lesz meglátni Őt, amint megváltottaiként köszönt! Régen várjuk már, de ne gyengüljön meg a hitünk! Örökkön örökké boldogok leszünk, amikor majd meglátjuk a Királyt teljes szépségében. Úgy érzem, hangosan kell kiáltanom: »Hazafelé tartok!« Közeleg az idő, amikor Krisztus eljön hatalommal és nagy dicsőséggel, hogy örök otthonukba vigye megváltottait” (Ellen G. White: *Heaven*. 165–166. o.).

Naponkénti tanulmányozásra: 2Kir 12–18;

Ellen G. White: Az imádság, 11. fejezet (az „Isten mindig az általa megszabott időben válaszol” bekezdéstől a fejezet végéig)

1. Hogyan halt meg Elizeus?
2. Mit parancsolt Akház király az áldozatokkal és az oltárokkal kapcsolatosan?
3. Mikor bocsátott az Úr oroszlánokat az emberekre?
4. Ki rontotta le a magaslatokat, törte el az oszlopokat és vágta ki az Aserát?
5. Miért késik Isten az imáinkra adott válasszal?

Általános áttekintés

A bibliai perspektíva ellentétben áll a dualizmus görög filozófiájával, melynek értelmében a test rossz, a lélek pedig jó. A dualizmus állítása szerint az örök lélek a halandó test rabja, amely az ember halálakor szabadul fel, és attól a pillanattól számítva örökké él. Ez a szemlélet ellentétes a Biblia tanításával, amely kijelenti, hogy Isten minden jó dolog teremtője, beleértve az emberi testet is. Nincs bennünk rejlő halhatatlanság, Isten arra teremtett minket, hogy állandóan tőle függjünk. Az élet nem bennünk van, kívülről kapjuk azt, és mindaddig, míg szoros kapcsolatban élünk Istennel, ez az élet örökké megmarad. Isten élő lélekké teremtette az embereket (1Móz 2:7). A halhatatlanság nem bennünk van, hanem állandóan egy külső Forrásból kapjuk, az Úrtól magától.

Az emberi természetről alkotott bibliai perspektíva az emberi egzisztencia összes – fizikai, értelmi, érzelmi, akarati, lelki és szociális – aspektusának egységét fogalmazza meg. Teremtőnk mindet megáldotta és csodálatos, megbonthatatlan egységbe szerkesztette egybe (1Thess 5:23). Amikor meghal valaki, emberi létezésének minden aspektusában megszűnik az aktivitás (Préd 9:7–8).

Lényünk több aspektus egysége tehát, Isten pedig változást akar előidézni lényünkben. Ennek az átalakulásnak a megvalósításához hozánk fordul, beszél hozzánk. Ellen. G. White kihangsúlyozza, hogy az Úr az agyunk által kommunikál velünk: „Az agy egész szervezettel összefüggő idegei az egyetlen út, melyen át a menny érintkezni tud az emberrel. Ez hat ki a legbelső lelki életre” (Bizonyágtételek, 2. köt., 347. o.). Rendkívül fontos, hogy a Krisztuséhoz hasonló gondolkodás módunk legyen, szükséges ez Igéje megértéséhez. Ha bennünk lakozik Isten Szava, és szüntelenül vezet minket, elménket átalakíthatja a Szentlélek. „Isten Igéjének ismeretét egyetlen úton szerezhethjük meg: ha a Szentlélek érteti meg velünk, az a Szentlélek, aki az Írásokat is ihlette” (Jézushoz vezető út, 109. o.). Pál apostol ehhez fűződő magyarázata: „Ne szabjátok magatokat e világhoz, hanem változzatok el a ti elméteknek megújulása által, hogy megvizsgáljátok, mi az Istennek jó, kedves és tökéletes akaratát” (Róm 12:2).

Életünk lelki dimenziója a legnagyobb fontossággal bír, ezért megfelelően kell azt ápolni. Ahhoz, hogy megértsük és teljesítsük ezt a feladatot, Pál apostol szembeötlő ellentétbe helyezi az érzéki, test szerinti életet és a Lélek szerinti életet (Róm 8:4–6). Az emberi természet és a Lélek szemben áll egymással: az ember földi természete szemben a lelki természettel, amelyet a Szentlélek elevenít meg (Róm 8:9–11). A lelki élet művelése megköveteli, hogy létünk minden aspektusára figyelmet szenteljünk, beleértve a magatartásunkat és a motivációinkat is. Választanunk kell egyfelől az Isten és az általa képviselt értékek, másfelől pedig a bűn és az önzés között, amivel földi természetünk kívánságait elégítjük ki (érzékiesség, kapzsiság, düh, büszkeség, felsőbbtség utáni vágy, stb.). Pál biztosít minket: akik megengedik Istennek, hogy átalakítsa őket, a Lélekre gondolkodnak és az „odafelvalókkal törődnek” (Kol 3:2), azokat valóban a Szentlélek vezeti, ők Isten gyermekei (Róm 8:5, 14). Ezékiel is egy választásról beszél: meg kell engednünk Istennek, hogy kőszívünk helyett hússzívet adjon nekünk (Ez 36:26), más szóval: legyünk érzékenyek Isten hangjára, vágyjunk a változásra, készségesen segítsünk a szükségben levőkön. Egyedül a mennyei Sebész végezheti el sikeresen ezt az emberi szívátültetést.

A test – fizikai szempontok

Az ember test (1Móz 6:3), földből vétetett, por és ismét porrá lesz (1Móz 3:19). E szerint a sarkigazság szerint törekenyek és halandók vagyunk. Pál apostol mindazonáltal arra bátorítja a hívőket, hogy töltekezzenek be Szentlélekkel, és ezáltal szolgálják, dicsőítsék Istent az ő testükben: „Avagy nem tudjátok-e, hogy a ti testetek a bennetek lakozó Szentléleknek temploma, amelyet Istentől nyertetek, és nem a magatokéi vagytok? Mert áron vétettetek meg; dicsőítsétek azért az Istent a ti testetekben és lelketekben, amelyek az Istenéi” (1Kor 6:19–20). A továbbiakban Pál megfogalmazza élete egyik legfontosabb tanácsát: „Azért akár esztek, akár isztok, akármit cselekesztek, mindent az Isten dicsőségére műveljete” (1Kor 10:31).

A szív/a lélek – érzelmi, értelmi és akarati szempontok

A héber Biblia több igeszakaszban is megemlíti az emberi szív fogalmát. Isten kijelenti, hogy tanításai, kegyelme és a Szentlélek által átalakítja az ember szívét: „Törvényemet az ő belsejükbe helyezem, és az ő

szívükbe írom be” (Jer 31:33). „Az én lelkemet adom belétek, és azt cselekszem, hogy az én parancsolataimban járjatok, és az én törvényeimet megőrizzétek és betöltsétek” (Ez 36:27). A Bibliában a szív több mint a vért pumpáló emberi szerv – az érzések központját jelképezi, a helyet, ahol döntéseink születnek, ahol érzünk és gondolkodunk, belső életünk, motivációink, céljaink, vágyaink rejtekhelye.

Társadalmi szempontok

A teremtés folytán társadalmi lények vagyunk; egyetlen ember sem elszigetelt, önmaga erejénél fogva létező lény. Szociális dimenzióval rendelkezünk, a társadalmi élet az emberi egzisztencia nagyon fontos aspektusa. Az egészséges, kiegyensúlyozott élethez olyan kapcsolatok szükségesek, amelyek nyomán beteljesülést érzünk, de legfőképpen szolgáljuk egymást, ahogy Krisztus is tette élete során az emberekkel (Mt 20:28). Mindez már gyermekkorában megnyilvánult – az, ahogyan fejlődött az élet minden területén: „Jézus pedig gyarapodék bölcsességben és testének állapotában, és az Isten és emberek előtt való kedvességben” (Lk 2:52). Jézus élete kiegyensúlyozott volt, mivel személyiségének minden egyes – értelmi, testi, lelki és társadalmi – aspektusa tökéletes harmóniában fejlődött.

Krisztus gondolkodásmódja

Pál apostol szerint minden hívőnek lelki személynek kell lennie. Csak akkor gondolkodhatunk Krisztushoz hasonlóan, ha a lelki dolgokat lelki módon ítéljük meg, és a Szentlélek vezet minket (Róm 8:14). „Mert ki érte fel az Úrnak értelmét, hogy megoktathatná őt? Bennünk pedig Krisztus értelme van” (1Kor 2:16). Ily módon részleteket ragadhatunk meg Isten gondolataiból, hogy végül megértsük a gondolkodásmódját.

„Annakokáért az az indulat (*gondolat*) legyen bennetek, mely volt a Krisztus Jézusban” (Fil 2:5). Más bibliafordítások is – beleértve az angol fordításokat is – helyesen *indulat*ként (magatartásbeli megnyilvánulásként) tolmácsolják ezt a szót. Úgy kell gondolkodnunk és cselekednünk, mint Isten. Jézus megfeddte Pétert földi, emberi gondolkodásmódjáért: „Bántásomra vagy nékem, mert nem gondolsz az Isten dolgaira, hanem az emberi dolgokra” (Mt 16:23).

Az antropológia és az idegtudomány

Az elméleti antropológia legfrissebb tanulmányai új távlatokat tárnak fel az ember halandó természetével kapcsolatosan, és ezek a kutatások

a Biblia tanításait igazolják. David P. Gushee-t idézzük: „A görög felfogással ellentétben, mely szerint a test állapota romlik, miközben a lélek a menny felé emelkedik, a bibliai – de legfőképpen a zsidó – perspektíva úgy tűnik, hogy teljességgel kizárja egy olyan létezési forma fogalmát, amelyben a test és a lélek elválasztható egymástól. Amikor meghalunk, minden meghal belőlünk” (*Only Human: Christian Reflections on the Journey Toward Wholeness*, Jossey-Bass, 2005, 49. o.).

Nancy Murphy kiemeli létezésünk fizikai és kapcsolati funkcióit, és az emberi erkölcsi felelősséget is hangsúlyozza. A lélek helyett az „én” (angolul „self”) fogalmát használja: „Az én szót sokféleképpen használják a pszichológiában és a filozófiában. Itt nem az a kérdés, hogy mit jelent érnék lenni. A lényeg inkább az, hogy rendelkezünk-e én-tudattal” (*Nonreductive Physicalism, In Search of the Soul: Four Views of the Mind-Body Problem*, InterVarsity Press, 2005, 124. o.). Murphy azt állítja, hogy az emberek fizikai lények (testiek), és „az agy végzi azt a munkát, amelyet egykor az elmének vagy a léleknek tulajdonítottak” (uo., 132. o.). Milyen csodálatos igazolása ez Ellen G. White kijelentésének (lásd a bevezető rész idézetét).

Az idegtudós Joel Green bibliaismeretét felhasználva kijelenti, hogy szükséges jobban megértenünk a bibliai antropológiát. Ő az emberről alkotott holisztikus bibliai szemlélet mellett foglal állást. Green aláhúzza, hogy az ember egységet alkot, nincs ontológiai szempontból a testétől külön élő lelke, következésképpen joggal tagadja, hogy a halál után a lélek egy „köztes állapotban tovább élne” (*Body, Soul and Human Life: The Nature of Humanity in the Bible*, Baker Academic, 2008, 177–180. o.). Green a tanulmányát azzal zárja, hogy kifejezi a feltámadásba vetett reménységét: „Nincs a teremtett emberben semmi, ami benne rejlő módon halhatatlan lenne. A feltámadás és a halál utáni testben való élet Isten műve, az Ő ajándéka” (uo., 175. o.).

F. F. Bruce találóan kijelenti: „A bibliai szóhasználatban a halhatatlanság eredendően egyedül Istené, máskülönben pedig csak azé, akinek Isten adja. Ami az emberi lényeket illeti, a Bibliában a halhatatlanság a testre, nem pedig a lélekre vonatkozik.” Nyugati kultúránkban a halhatatlanság kérdésével foglalkozó gondolkodásmódot és nyelvezetet a lélek halhatatlanságának platóni doktrínája határozza meg. Bármely próbálkozás a platóni és a bibliai doktrína egybeolvasztására, csakis zűrzavarhoz vezethet. Platón nem úgy értelmezte a halhatatlanságot, ahogy a Biblia írói, illetve a lélek fogalmának meghatározásában is más volt a véleményük. A keresztények számára a halhatatlanság reménye Krisz-

tus feltámadásán alapszik” („Foreword”, George Wisbrock: *Death and the Soul*, ZOE-Life Books, 1990, p. i.).

Alkalmazás

- 1 Képzeld el, hogy a barátod elcsügged és elszomorodik. Hogyan segíthetnél neki, hogy visszanyerje reménységét és bizodalját?
- 2 Az individualizmus, az énközpontúság és az önzés hogyan végez a valódi, bizalomra és áldozatra épült emberi kapcsolatokkal? Hogyan építhetsz ki igazi, értékes kapcsolatokat a körülötted élő emberekkel?
- 3 Ellen G. White írta a „Jézushoz vezető út” c. könyvében: „Ha többet gondolnánk Jézusra, és többet beszélünk róla, akkor jobban érezhetnénk a jelenlétét is” (102–104. o.). Hogyan tehetnénk gyakorlati módon bizonyosságot Krisztusról, amikor együtt étkezünk vagy beszélgetünk másokkal?
- 4 Hogyan tehetsz szert Krisztus gondolkodásmódjára? Hogyan fejleszthető ez a gondolkodásmód?
- 5 Lévén, hogy Isten a központi idegrendszerünk által kommunikál velünk, hogyan őrizhetjük meg a legjobb formában az agyunkat?

december 17–23.

Az ítélet folyamata

Szombat délután

E heti tanulmányunk: Dániel 7:9-14; Malakiás 4:1; Máté 25:31-46;
1Korinthus 6:2-3; 2Péter 2:4-6; Jelenések 21:8

Alapige: „Mert nekünk mindnyájunknak meg kell jelennünk a Krisztus ítélőszéke előtt, hogy ki-ki megjutalmaztassék aszerint, amiket e testben cselekedett, vagy jót, vagy gonoszt” (2Kor 5:10).

A Szentírásból teljesen világosan kiderül, hogy van ítélet. Isten meg fogja ítélni a világot. A számos ó- és újszövetségi szakasz félreérthetetlen. Az itt és most olyannyira hiányzó ítélet egy nap majd eljön!

A Biblia azt írja Istenről, hogy a tudása „*tökéletes*” (Jób 37:15), Ő „*mindent tud*” (1Jn 3:20), ismeri még a legtitkosabb szándékainkat is (Préd 12:16; Jer 17:10). Elbújhatunk mindenki más és minden elől, de előtte semmi nem marad rejtve.

Ebből következően nem neki van szüksége az ítéletre, hogy megismerje minden egyes ember életét, de Ő rendelte el, méghozzá a mennyei és a földi teremtményei érdekében. Koszmikus-történelmi folyamat ez, ugyanis Lucifer a mennyben kezdte a lázadást, amit azután kiterjesztett erre a világra (Jel 12:7-9).

Ezen a héten a végidei ítélet folyamatának három fő szakaszáról fogunk elgondolkodni: az advent előtti ítéletről, a millennium alatti ítéletről és az ítélet végrehajtásáról. Az egész az igazak megvédésével, igazolásával, valamint a gonoszok második halálával zárul.

Sokan úgy gondolnak az ítéletre, mint ami kárhozthat. Ez valóban része a folyamatnak, de nem szabad elfelednünk, hogy az ítéletnek van egy pozitív oldala is: ugyanis jelenti még az igazak felmentését, igazolását is. *Dániel próféta könyve* úgy utal a végidei ítéletre, hogy akkor Isten igazságot szolgáltat „a Magasságos szentjeinek” (Dán7:22, ÚRK). Mindkét oldal része Isten ítéletének, ez az elv megtalálható ebben az ószövetségi szövegben is: „*Hallgasd meg a mennyekből, és vidd véghez szándékosdat. Tégy igazságot szolgálaid között, az istentelent ítélj el: tette szálljon a fejére. És igazítsd meg az igazat: fizess meg neki igazsága szerint*” (1Kir 8:32, ÚRK).

1 Olvassuk el **Mt 25:31-46** és **Jn 5:21-29** szakaszait! **Hogyan mutatott rá Krisztus a végső ítéletben a kárhozthatásra és az igazolásra is?**

Vannak, akik azt állítják, hogy Jn 3:18 versében az „*el nem kárhozik*” vagy „*nem kerül ítéletre*” (ÚRK), illetve Jn 5:24 versében a „*nem megy a kárhozatra*” vagy „*nem jut ítéletre*” (ÚRK) kifejezések arra utalnak, hogy aki Krisztusban van, annak egyáltalán nem kell ítélet elé állni. Valójában ezek a szakaszok azt jelentik, hogy a hívőt *nem marasztalják el* az ítélet során, „*el nem kárhozik*” (Jn 3:18), „*nem megy a kárhozatra*” (Jn 5:24). Röviden tehát: a sorsunk most dől el, az életünkben. Akik Krisztusban vannak, azok számára már biztosított, hogy az ítéletben védelmet, igazolást nyernek, akik pedig nincsenek Krisztusban, azok kárhozat alatt maradnak. Az ítéletről szólva (Mt 25:31-46) Krisztus nemcsak a kecskéket (gonoszokat), hanem a juhokat (igazakat) is megemlítette. Pál apostol határozottan kijelentette: „*Mert mindnyájunknak meg kell jelennünk Krisztus ítélőszéke előtt, hogy ki-ki aszerint, amit e testben cselekedett, megkapja akár a jót, akár a gonoszt*” (2Kor 5:10, ÚRK).

Az ítéletről gondolkodva nem szabad elfelejtenünk, hogy Isten kegyelem által üdvözít (Ézs 55:1; Ef 2:8-10), hit által igazít meg (1Móz 15:6; Róm 5:1) és a cselekedeteink szerint ítél meg (Préd 12:16; Mt 25:31-46; Jel 20:11-13). Az ítélet folyamatának az alapja Isten erkölcsi törvénye, aminek összefoglalása a Tízparancsolat (Préd 12:15-16; Jak 1:25; 2:8-17). A cselekedeteink a külső bizonyítékai annak, hogy őszinte az üdvösségünk tapasztalata, következésképpen ezt ismerik el az ítélet során. Ne feledjük, Isten nem hoz önkényes döntést, amivel egyeseket üdvösségre, másokat pedig kárhozatra választana ki. Minden egyes ember erkölcsi-
leg felelős a saját sorsáért. Végeredményben nem az ítélet idején dönti el Isten, hogy elfogad vagy elvet bennünket. Akkor csak véglegesíti a saját választásunkat, hogy elfogadtuk-e Őt, a döntésünk pedig a tetteinkben mutatkozik meg.

A Szentírásban sokhelyütt megtalálható az a gondolat, hogy Krisztus visszajövele előtt kerül sor az ítéletre, ezt nevezzük „advent előtti” ítéletnek.

2 Olvassuk el Dán 7:9-14, Mt 22:1-14, Jel 11:1, 18-19 és 14:6-7 verseit! Hogyan világítják meg ezek a szakaszok a mennyei törvényszéken zajló, advent előtti, vizsgálati ítéletet? Ennek mi a jelentősége?

Három alapvető bibliai tanításban gyökerezik az advent előtti, vizsgálati ítélet fogalma.

Az első, hogy a végső feltámadásig öntudatlanul pihen a sírban minden halott – igazak és igazságtalanok egyaránt (Jn 5:25-29).

A második, hogy egyetemes ítélet lesz minden ember felett (2Kor 5:10; Jel 20:11-13).

A harmadik, hogy az első feltámadás az igazak boldog jutalma, a második feltámadás pedig a gonoszok örök halála előtt történik (Jn 5:28-29; Jel 20:4-6, 12-15).

Vagyis ha minden emberre sor kerül az ítéletben, akkor még a feltámadásuk előtt kell meghozni róluk a döntést, mert mindenki a feltámadáskor kapja meg végső jutalmát vagy büntetését.

Dániel próféta könyvéből kiderül az advent előtti ítélet ideje és jellege. A kétezerháromszáz próféta nap végén, 1844-ben megtisztul a mennyei szentély (Dán 8:14; vö. Zsid 9:23), és elkezdődik az advent előtti, vizsgálati ítélet (Dán 7:9-14) – ez a két kifejezés ugyanarra az eseményre vonatkozik. Az ítélet igazságot szolgáltat „a Magasságos szentjeinek” (Dán 7:22, ÚRK), ami Isten népe számára jó hír.

Mt 22:1-14 szakaszában Jézus arról beszélt, hogy a menyegző kezdete előtt megvizsgálják a vendégeket.

A *Jelenések könyve* pedig úgy utal az advent előtti, vizsgálati ítéletre, mint amikor „megméri” azokat, akik Isten templomában „imádkoznak” (Jel 11:1). Bejelenti, hogy „eljött az ő ítéletének órája” (Jel 14:6-7; vö. 14:14-16).

Hogyan hasson most az életünkre az, hogy tudomásunk van a mennyben zajló ítéletről?

A Bibliából tudjuk, hogy a második adventkor **1)** az élő és a feltámadott szentek együtt elragadtatnak „*az Úrral való találkozásra a levegőbe*” (1Thessz 4:16-17, ÚRK); **2)** Jézus a szenteket mind a mennybe viszi, a mennyei „lakóhelyükre”, amit Ő maga készített nekik (Jn 14:1-3); **3)** az Új Jeruzsálem csak a millennium végén ereszkedik le a földre, az lesz a szentek örök otthona (Jel 21:1-3, 9-11). Tehát a millennium alatt ez a föld pusztaság lesz, a szentek azonban Krisztussal uralkodnak a mennyben (Jer 4:23; Jel 20:4).

3 Olvassuk el **1Kor 6:2-3** és **Jel 20:4-6, 11-13** verseit! **Miért kell a szenteknek a millennium alatt részt venni az ítéletben?**

Az ítélet folyamatának célja, **1)** hogy igazolja Isten jellemét Sátán vádjaival szemben, miszerint igazságtalanul bánik teremtményeivel; **2)** megerősítse, hogy Isten nem részrehajló, amiért megjutalmazta az igazakat; **3)** bemutassa, hogy igazságos a gonoszok büntetése; **4)** eloszlasson minden kételyt, ami újabb lázadáshoz vezethetne az univerzumban. Az igazak advent előtti, vizsgálati ítéletében csak a mennyei seregek vesznek részt (Dán 7:9-10). A millennium alatt azonban, a gonoszok és a bukott angyalok feletti ítéletben már a szentek is részt vesznek (1Kor 6:3; Júd 6; Jel 20:4-6).

Az advent előtti, vizsgálati ítélet 1844-ben kezdődött, amikor „*trónokat helyeztek el... Összeült a törvénykezés, és könyveket nyitottak ki*” (Dán 7:9-10, ÚRK). A millenniumi ítélet azután fog elkezdődni, hogy a szentek a mennybe érnek és leülnek a trónokra, megkapják az ítélkezés jogát. Akkor újból kinyitják a mennyei könyveket, megítélik a halottakat „*a könyvekbe írottak alapján*” (Jel 20:4, 12, ÚRK). A folyamat lehetőséget biztosít a szenteknek, hogy a mennyei feljegyzéseket értékelve megállásuk: Isten minden esetben igazságosan járt el. Aszerint jutalmazza meg az embereket, amit a döntéseik miatt érdemelnek, és az ítéletekre magyarázatot is ad.

Mit árul el Isten jelleméről az, hogy az üdvözültek is részt vesznek az ítélet folyamatában, mielőtt a második halálra feltámadnának az elveszettek, akik addig alszanak? Senki nem kapja meg a büntetését, amíg mi is meg nem győződünk Isten igazságosságáról. Beszéljessünk erről a csoportban szombaton!

A középkorban általában zord, megtorló bíróként ábrázolták Istent, ma viszont inkább szeretetteljes, engedékeny apaként, aki soha nem bünteti meg a gyermekeit. Ám a szeretet igazság nélkül káoszba és törvénytelenységbe fordul, míg az igazság szeretet nélkül elnyomás és szolgaságba döntés lesz. Isten ítéletének folyamata az igazság és a kegyelem tökéletes elegye, mindkettő feltétel nélküli szeretetéből fakad.

Az ítélet végrehajtása lesz az emberiség történelmében Isten utolsó, visszafordíthatatlan büntető közbelépése. Kisebb mértékben sor került már ilyen ítéletre, például amikor Sátánt és az angyalait kivetették a mennyből (Jel 12:7-12), amikor Ádámnak és Évának el kellett hagynia az Éden kertjét (1Mózes 3. fejezet), vagy az özönvíz (1Mózes 6-8. fejezet), Sodoma és Gomora pusztulása (1Mózes 19. fejezet, Júd 7), az egyiptomi elsőszülöttek halála (2Mózes 11-12. fejezet), valamint Anániás és Szafira halála (ApCsel 5:1-11). Nem meglepő tehát, hogy az emberi történelem végén is lesz ítéletvégrehajtás.

4 Olvassuk el **2Pt 2:4-6** és **3:10-13** verseit! Mit tudhatunk meg ezekből a szakaszokból a végső ítéletről? Hogyan mutatnak rá ezek a részek arra, hogy az ítélet lezárul, nem fog örökké tartani, mert az az igazság eltorzítása, nem pedig érvényre juttatása volna?

„Isten jósága, hosszútűrése, türelme és kegyelme teremtményei iránt nem gátolja Őt abban, hogy megbüntesse a bűnöst, aki elutasítja a törvénye iránti engedelmisséget. Nem diktálhat Istennek az Úr szent törvénye által bűnösnek nyilvánított ember, aki csak azért nyerhet bűnbocsánatot, mert Ő nagy áldozatot hozott, amikor odaadta Fiát meghalni érte, lévén a törvénye változhatatlan” (Ellen G. White: *Manuscript Releases*. 12. köt. 208. o.).

Isten minden lehetővé tett azért, hogy az örök pusztulástól megmentse az emberiséget, hatalmas árat fizetett ezért. Akik örökre elvesznek, olyan döntéseket hoztak, ami ehhez a szomorú véghez vezetett. Egyszerűen téves az a feltételezés, hogy ellentétben állna a szerető Isten jellemével a bűnösök elítélése és a kárhozatra jutók megsemmisítése (szemben az örökös kínzásukkal). Isten szeretete, csakis Isten szeretete az, ami az igazságszolgáltatást is megköveteli.

Mit vállalt Isten azért, hogy mindenkit megmentsen, aki ezt elfogadja? Mit tanít erről a keresztről?

Isten a végidei csúcspontja felé vezeti az emberi történelmet. A millennium után feltámadnak a sírból a gonosz halottak, hogy megkapják végső büntetésüket (Jel 20:5, 11-15). Amikor véget ér az ítélet egész folyamata, és már mást nem lehet hozzátenni, a gonoszok el fogják ismerni Isten igazságosságát. „A nagy küzdelem összes tényét látva az egész világegyetem – hűségesekek és lázadók – egyként hirdetik: »Igazságosak és igazak a Te utaid, óh szentek Királya!«... Sátán kénytelen elismerni Isten igazságosságát, és meghajolni Krisztus főhatalma előtt” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem*. Budapest, 2013, Advent Kiadó, 572. o.).

5 Olvassuk el **Mal 4:1**, **Jel 20:14-15** és **21:8** verseit! Milyen hatása lesz a „tűz tavának” és a „második halálnak”?

Sátánnak, minden angyalának és az összes gonosznak a pusztulásával megtisztul a világegyetem a bűntől és annak következményeitől. Még a gonoszok végső megsemmisítése is Isten szeretetének tette, nemcsak a szentek, hanem a gonoszok iránt is. Ők inkább választják a halált, mint az életet Isten színe előtt, aki a bűn számára „megemésző tűz” (Zsid 12:29). „Menekülnének [a gonoszok] arról a szent helyről. Szívesen fogadnák a pusztulást, hogy elrejtőzhessenek annak színe elől, aki meghalt üdvösségükért. A gonoszok sorsa saját döntésük következménye. A mennyből való kirekesztésük, ami rajtuk múlik, Isten részéről igazságos és irgalmas cselekedet” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem*. Budapest, 2013, Advent Kiadó, 466. o.).

Így a bűn és a bűnösök végső megsemmisülése – szemben örök poklbéli szenvedésük Bibliától idegen elméletével – igazságos és arányos büntetése mindannak a gonoszságnak, amit elkövettek. Ez azt is megerősíti, hogy a bűnnek volt kezdete és lesz vége. Utána visszaáll az egész univerzum eredeti tökéletessége, olyan lesz, mint mielőtt titokzatos és semmivel nem igazolható módon kialakult a bűn, a gonoszság és az engedetlenség.

Hála az Úrnak azért, hogy Ő, „az igaz Bíró” (2Tim 4:8) kifogástalan döntést hozva ad halhatatlanságot az igazaknak, a gonoszoknak pedig örök pusztulást!

Miért nem helytálló elképzelés az, hogy Isten végül mindenkit üdvözít? Miért rossz ez a gondolat?

További tanulmányozásra: Ellen G. White: *Krisztus példázatai*, „A menyegzői ruha” c. fejezet; *A nagy küzdelem*, „A föld pusztulása”, „A küzdelem véget ér” c. fejezetek.

„A végső ítélet napján minden elveszett lélek meg fogja érteni, mit dobott el magától azzal, hogy elvetette az igazságot. A kereszt áll majd szemük előtt, és mindenki – akit bűnei addig elvakítottak – felismeri igazi jelentőségét. Kálvária látomása nyomán, a titokzatos Áldozat látán minden bűnös elismeri, hogy a menny ítélete jogos. Minden hazug mentség semmivé lesz. Az emberiség hitehagyása a maga irtózatosságában mutatkozik meg. Mindenki meglátja majd, mit választott. Tisztázódik az igazság és a tévelygés minden kérdése, amely a hosszú küzdelem alatt felmerült. A világegyetem ítélőszéke igazolni fogja, hogy Isten nem felelős a bűn keletkezéséért és következményeiért. Akkor bebizonyosodik, hogy nem az isteni rendelkezések idézték elő a bűnt. Isten uralmában nem volt hiba; semmi ok nem volt a hűtlenségre, elégedetlenségre. Amikor minden szív gondolata nyilvánvalóvá lesz, a hűségesek és a lázadók együtt vallják majd meg: »*Igazságosak és igazak a te útaid, ó szentek Királya! Ki ne félne téged, Uram! és ki ne dicsőítené a te nevedet?... Mert a te ítéleteid nyilvánvalókká lettek*« (Jel 15:3-4)” (Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, 40. o.).

Naponkénti tanulmányozásra: 2Kir 19–25;

Ellen G. White: *Az imádság*, 12. fejezet

1. Kit illetett szidalommal Rabsaké?

2. Hány évvel hosszabbította meg az Úr Ezékiás életét?

3. A templom mely szolgálattelvőit nem kellett elszámoltatni?

4. Mit nem akart megbocsátani az Úr?

5. Mit kérjünk imában a késői eső idején?

Általános áttekintés

Isten a mi pártatlan Bírónk (Ézs 35:4). Ez jó hír számunkra. Elbukott emberi lényekként rosszul ítélkezünk, részrehajlók vagyunk, tele előítéletekkel, hajlamosak arra, hogy egyeseket a mennybe küldjünk, másoknak viszont megtagadnánk a mennybejutást. Isten azonban ismeri az ember szívét, gondolkodását, motivációit. Egyedül Isten mondhat pártatlan és igazságos ítéletet minden egyes ember felett.

Ítéletei által Isten helyreállítja a dicsőségét és megvédi a jellemét. T teszi ezt nyíltan és következetesen, hogy mindenki megtudja, ki Ő (Zsolt 34:9). Azt akarja, hogy a világegyetem összes értelmes lényé megértse a céljait, és megtudja, hogy igazságosan oldja meg a bűn problémáját, megfelelő módon bünteti meg a gonoszokat, és szabadítja meg a megtérő bűnösöket (Ez 18:21, 23, 32; 33:11). Az evangélium – az Isten ítéletével való kapcsolatában – a megtérő bűnösök megszabadítására összpontosít, és bemutatja a szeretet Istenéről szóló jó hírt. Isten a szeretet jegyében ítél és oldja meg a bűn problémáját, a szenvedést, a fájdalmat, az igazságtalanságot és az erőszakot – a bűn következményeit – pedig örökre eltörli (Róm 6:23; 2Thess 1:9; Jel 21:3–4).

Végül Isten teljesen helyreállítja a világegyetemben a békét és a harmóniát (Ef 1:10). A gonosz és minden vagy mindenki, aki azonosul vele, megsemmisül (Mt 25:41, 46; Jel 20:13–15). Mindazok, akik teljesen és önszántukból átadták magukat Istennek, elismervén Őt Teremtőjüknek, Megváltójuknak, Uruknek és Királyuknak, örök életet nyernek, és örökké szolgálni és imádni fogják Őt (2Móz 34:6–7; Dán 7:14, 27; Náh 1:7; Jn 3:16–17; Ef 1:4–10; Fil 2:10–11; Jel 15:3–4). Helyreáll az örömteljes, boldog, békés, kezdeti, édeni élet, amit soha többé nem fog megzavarni engedetlenség vagy lázadás (Náh 1:9; Jn 10:10; Róm 2:7; 1Tim 1:16; 2Tim 4:7–8; Tit 2:11–14).

Magyarázat

A kereszt elsődleges és egyetemes ítélete

Isten mesterien találta meg a bűn problémájának megoldását, amelynek lényege Jézus kereszthalála. A golgotai esemény a következő bizonyítékokat és ítéleteket igazolja: **(1)** Isten tekintélye helyreállt, semmilyen vád nem érheti Őt; a Golgota bebizonyítja, hogy Isten a szeretet, az igazság, a szentség, a rend és a szabadság Istene, a béke, az öröm és

a jólét Biztosítója (Zsolt 51:4; Jn 3:16; Róm 3:21–26); **(2)** Sátán felett megtörtént az ítélezés, és kárhoztatás lett a sorsa (Jn 16:11; Zsid 2:14); **(3)** a bűn felett megtörtént az ítélezés, és végleg legyőzött (Róm 8:3); **(4)** az emberek felett megtörtént az ítélezés, az Úr Jézus pedig magára vette a kárhoztató ítéletet (Ézs 53:4–6; 2Kor 5:21; Gal 3:13), s akik elfogadták Őt személyes Üdvözítőjüknek, azok megkapták az örök élet lehetőségét (1Jn 5:12–13). Isten azt akarja, hogy minden ember éljen (Ez 18:30–32; 1Tim 2:2–3).

A visszajövetel előtti (preadvent) ítélet, vagy vizsgálati ítélet

A Biblia megerősíti, hogy Istennek a mennyei törvényszék Jézus második eljövetele előtti összehívásával az a célja, hogy a törvényesség szempontjából biztosítsa számunkra örök helyünket a mennyei családban (Dán 7:9–10, 13–14, 22, 26–27; Jel 11:19; 14:7; vö. Mt 22:1–14). Jn 14:2–3 szakasza biztosít minket, hogy Jézus Nagy Építőmesterként nem lakásokat, szép házakat épít nekünk (megtehetné mindezt egy szempillantás alatt), hanem a törvényesség szempontjából, az egész világegyetem képviselői előtt biztosítja számunkra a helyet a mennyben. Ez a törvényes eljárás sok időt vesz igénybe, ahogy azt Dán 7:9–10, 13–14, 22, 26–27 versei is bizonyítják. Jézus, hű tanúi minőségében pontosan be fogja mutatni mindenikünk esetét, és a világegyetem előtt ki fogja jelenteni, hogy mi, akik hittünk Benne, az Övéi vagyunk, elfogadtuk helyettes halálát, amellyel megtisztított a bűntől, az Ő kegyelme elégséges számunkra, és kegyelmének ereje dolgozik bennünk.

Jézus szavatolja üdvösségünket, törvényesen, nyíltan, nyilvánosan és a világegyetem lakói számára teljesen átlátható módon, hogy senki soha ne kételkedjen abban, hogy bármi titkos vagy részreahló dolog történt volna a megmentésünk során. Jézus világosan megmondta, hogy az üdvözültek méltók a bizalomra, és be tudnak illeszkedni a mennyei családba, mivel Isten csodálatos kegyelme megváltoztatta őket. Isten azt akarja, hogy a kételkedés legapróbb jele nélkül, megkérdőjelezhetetlenül befogadjanak minket a mennybe.

Következésképpen mivel vizsgálati ítéletről van szó, nevezhetnénk „megerősítő ítéletnek” is, amely igazolja, lepecsételi, érvényesíti mindazt, amit minden ember az élete folyamán tett. A megerősítő ítélet az élet során hozott döntések elismerése.

Több kifejezést is használhatunk a Jézus második eljövetele előtti ítélet különböző aspektusainak magyarázatához: **(1)** megerősítő ítélet,

főként a megváltottak perspektívájából, hiszen Jézus mindenkünk esetével foglalkozik, majd igazolja a világegyetem előtt a Vele való kapcsolatunkat; **(2)** kinyilatkoztató ítélet, mivel Jézus a teljes mennyei család előtt felfedi, hogy kik Isten igazi követői, illetve leleplezi az antikrisztust, aki Istenként, Isten üdvözítő ügynökéként tünteti fel magát; **(3)** demonstratív ítélet – Isten bizonyítékokat mutat be a mennyei lények előtt, feltárja a Hozzá, a Törvényéhez, az emberekhez, a természethez és a bűnhöz való viszonyulásunkat, majd elmagyarazza, hogy Ő maga hogyan viszonyul a bűnhöz, a gonoszhoz, az ördöghöz és mindazokhoz, akik Sátánt választották; **(4)** vizsgálati ítélet – az angyaloknak és a többi mennyei lényeknek szükségük van erre az ítéletre, hogy új perspektívában lássák a nagy küzdelmet és az okát annak, hogy Isten miért ment meg egyeseket, és kárhoztat másokat. Ily módon a könyvek nyitottak lesznek a mennyi la-kói számára, bizonyítva Isten döntéseinek pártatlanságát.

A preadvent ítélet során nem születhet olyan ítélet minket illetően, amely ellentétben áll azzal, amit életünk során nap mint nap teszünk. Jézus meg fogja erősíteni Isten döntéseit: üdvözítő vagy kárhoztató ítéleteit. Nem kell félnünk az Isten által vezetett vizsgálati ítélettől, hiszen ennek keretében Isten jóváhagyja, napfényre hozza, megmutatja a mennyei világnak azokat a döntéseinket, amelyeket életünk folyamán mellette meghoztunk. Semmit sem tesz hozzá döntéseinkhez, és változtatni sem fog rajtuk. A hűséges és igazságos Isten ünnepélyesen kijelenti ránk vonatkozóan, hogy az Övéi vagyunk (Róm 8:31; Jel 3:14).

A végső, megsemmisítő ítélet

A végső ítéletre a földön az ezer év végén kerül sor, amikor feltámadnak Isten Törvényének lábballal tiprói, akik összegyűlnek, hogy megtámadják Istent és népét az Új Jeruzsálemben (Jel 20:7–10; 21:1–3). Isten maga ül majd a nagy, fehér trónon, és megítél mindenkit, aki nem tért meg bűneiből (Jel 20:11–12). A kereszt fényében leperog a bűn és az üdvösség története. Bemutatásra kerül az Isten elleni lázadás minden epizódja, valamint Isten csodálatos megváltási terve – Sátán mennyei lázadásától Jézus legnagyobb golgotai áldozatán keresztül egészen a végső győzelemig, Jézus dicsőséges második eljöveteleig. Minden bűnös látni fogja a kereszt fényében saját, törvénszegő életét.

Jézus keresztje Isten trónja fölé emeltetik, ahogy Ellen G. White írta „A nagy küzdelem” c. könyvében: „A trón felett feltűnik a kereszt. Körképszerűen felsorakoznak Ádám megkísértésének és bukásának jelene-

tei, és a nagy megváltási terv egymást követő eseményei” (666. o.). A bűnösök látni fogják, mit tett Isten a megmentésükért, hány esélyt kaptak a megtérésre, büszkeségük és tudatlanságuk miatt mennyire megvetették kegyelmét. Makacsságuk és közönyük lelepleződik, és látni fogják lázadásuk igazi természetét.

Sátán egybegyűjti az összes bűnöst, és elkeseredett támadást indít a Szent Város ellen. Aljas jellemük ezúttal is nyilvánvalóvá lesz. Az sem segít majd nekik, hogy ismereteik vannak Istenről, jelleméről és cselekedeteiről. Ezek az emberek a velejükkig rosszak. Egyetlen megoldás marad csupán Isten számára: megsemmisíteni a gonoszt annak minden formájában. Tűz jön alá az égből, és mindörökre véget vet a bűnnek, a gonosznak és a lázadásnak (Jel 20:9–10). Ez a tisztító tűz lesz a megsemmisítő ítélet, a végleges, örök, visszafordíthatatlan halál. Nincs több reménység azok számára, akik visszautasították Jézust, személyes Megváltójukat, és kitartottak makacs, romboló magatartásukban. Következésképpen Istennek, szeretetből, meg kell semmisítenie őket. Válaszolnia kell a megtéretlen emberek, a gonosz angyalok és az ördög magatartására. Ha nem tenne semmilyen válaszlépést, a gonosz diadalt aratna, veszélyeztetné és végül teljesen kiirtaná az életet. Ezért elpusztítja Isten a bűnt, a bűnösöket, az ördögöt és angyalait, a földet pedig megtisztítja (Jel 20:9, 13–15; vö. 2Pt 3:7, 10–13).

Miután kimetszi a beteg és gyógyulásra reménytelen részeket, Isten az élet Újjáteremtőjeként lép fel, új eget és új földet teremt (Jel 21–22). Az üdvösség és az élet immár menedékben lesz az örökkévalóságon át. A világegyetem összes értelmes lénye odaadóan, szeretetből és hálából szolgálja Istent, mivel ismerik jóságát, szeretetét, igazságát és igazságosságát. A szeretet, béke, harmónia, öröm, igazság, szabadság, rend és igazság örökké uralkodni fog. Istent, az urak Urát és királyok Királyát mindenki szeretni, csodálni, engedelmesen követni és imádni fogja mindörökké (Dán 7:27; Jel 21–22).

Az Isten ítéletének teológiája Isten szeretetének, igazságának és igazságosságának legszebb kinyilatkoztatása (Fil 2:10–11; Jel 15:2–4). Isten kormányzási módja nyitott; útjai nyilvánvalóak, és helyesnek, igaznak bizonyultak. Isten helyesen jár el, amikor megigazítja az Őt személyes Megváltóként elfogadó, Benne bízó bűnösöket, akik nemet mondtak a bűnnek, a törvénytelenységnek, Sátánnak és bukott angyalainak.

Alkalmazás

- 1 Miért oly szükséges és lényeges Isten ítélete a nagy küzdelem kontextusában, figyelembe véve, hogy a világegyetem érdeklődve szemléli a bűn kérdésének megoldását?
- 2 Hogyan különböztetjük meg Isten pozitív vonatkozású ítéleteit negatív vonatkozású ítéleteitől?
- 3 Hogy éljünk Isten ítéletének várákozásában úgy, hogy ne féljünk ettől az ítélettől?

14. tanulmány

december 24–30.

Isten mindent újjáteremt

Szombat délután

E heti tanulmányunk: Ézsaiás 25:8; 1Péter 1:22; 2Péter 3:13; 1János 3:2-3; Jelenések 21:3, 22; 22:3-5

Alapige: „És monda az, aki a királyiszéken ül vala: Ímé mindent újjá teszek. És monda nékem: Írd meg, mert e beszédek hívek és igazak” (Jel 21:5).

A Szentírás reményt tár elénk: „*De új eget és új földet várunk az ő ígérete szerint, amelyekben igazság lakozik*” (2Pt 3:13). Vannak, akik az új ég és új föld ígését csak fantáziának, kitalált történetnek tartják, amivel a hatalmon lévők a túlvilág reményét keltve akarták kordában tartani a tömegeket, valahogy így: *Most ugyan nehéz nektek, de a mennyben majd megkapjátok a jutalmatokat* – és így tovább.

Noha valóban voltak, akik a Biblia jövőre mutató reménységét így akarták felhasználni, az efféle visszaélés azonban mit sem változtat az új földre és új égre vonatkozó ígéretek valóságán.

Az utolsó napokban csúfolódók akarják nevetségessé tenni áldott reménységünket (2Pt 3:3-7). Előre megjövendölt gúnyolódásukban azonban csak a Biblia állításainak újabb bizonyítékát láthatjuk, mert éppen úgy csúfolódnak, amint a Biblia előre megírta.

A héten arról a ragyogó ígéretről elmélkedünk, ami az új égről és új földről, benne a mennyei templomról, az Istennel való együttlétről, a halál meg a könnyek eltűnéséről, majd pedig Isten szeretetének végső győzelméről szól.

A görög filozófia szerint gondolkodók közül némelyek rossznak tartják a fizikai valóságot. Számukra ezért elképzelhetetlen, hogy a jövőben igazi emberek legyenek a mennyben, ami szintén valóságos. E gondolkodás szerint a menny csak úgy lehet jó, ha kizárólag lelki természetű, mentes az itteni, fizikai világban tapasztalható hiányosságoktól. Azt állítják, hogy ha valami anyagi természetű, akkor nem lehet lelki, a lelki pedig nem lehet anyagi. Ezzel ellentétben a Biblia valóságként beszél a mennyről, csakhogy a bűn jelenléte által okozott korlátok nélkül.

1 Olvassuk el **Ézs 65:17-25, 66:22-23, 2Pt 3:13** és **Jel 21:1-5** szakaszait! Mi a fő üzenete ezeknek a részeknek?

Ézsaiás próféta könyve érdekes dolgokat villant fel azzal kapcsolatban, hogy milyen lett volna a föld, ha Izrael népe hűséges marad az Istennel való szövetségéhez (Ézs 65:17-25; 66:22-23; vö. 5Mózes 28. fejezet). A környezet egész világa, benne az élet különböző formáival egyre közelebb és közelebb került volna Isten eredeti tervéhez, vagyis ahhoz, amilyen a bűn belépése előtt volt.

Ám ez a terv nem valósult meg a várakozás szerint. Később Isten új tervet léptetett életbe, ekkor már az egyházzal, amely zsidó és minden nemzetből való, pogány származású hívőkből áll (Mt 28:18-20; 1Pt 2:9). Ézsaiás próféciait tehát újra kell olvasni az egyház nézőpontjából (2Pt 3:13; Jel 21:1-5).

„A Biblia »hazá«-nak nevezi a szentek örökségét (Zsid 11:14-16). Ott a mennyei Pásztor élő vizek forrásaihoz vezet nyáját. Az élet fája minden hónapban megtermi gyümölcsét, és leveleivel a népeknek szolgál. Ott kiapadhatatlan, kristálytisza vízforrások fakadnak, és a partjukon hajladozó fák árnyékot vetnek az ösvényekre, amelyen az Úr megváltottai járnak. A szélesen elterülő síkságok gyönyörű dombokba torkollnak. Isten hegyeinek fenséges ormai magasra emelkednek. A békés rónákon, az élő vizek mellett Isten népe, a sokáig zarándok és vándor nép, otthonra talál” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem*. Budapest, 2013, Advent Kiadó, 575. o.).

A Szentírásban bemutatott örökkévalóság reménye nélkül élő szekuláris írók sokat keseregtek az emberi lét értelmetlensége miatt. A jövővel kapcsolatban tévednek, de miért nehéz vitatni azt, amit a reménység nélküli élet értelmetlenségéről mondanak? Beszéljessünk erről szombaton a csoportban!

Vannak, akik az egész mennyet Isten templomának tartják. A *Jelenések könyve* viszont egy konkrét szentélyt/templomot említ az Új Jeruzsálemben, ahol Isten trónja és az üvegtenger van (Jel 4:2-6; 7:9-15; 15:5-8). Ott fogja örökké imádni Istent a szentek – minden nemzetből, törzsből, népből és nyelvből való emberek – nagy sokasága (Jel 7:9-17).

2 Hasonlítsuk össze **Jel 7:9-15 és 21:3, 22** verseit! Hogyan lehet összhangba hozni a megváltottak nagy sokaságáról szóló leírást azokról, akik „éjjel és nappal” szolgálnak Istennek „az ő templomában” (Jel 7:15) azzal, hogy János nem látott „templomot” az Új Jeruzsálemben (Jel 21:22)?

A mennyei seregek mindig is a mennyei szentélyben/templomban imádták Istent. A bűn megjelenése után azonban Isten az üdvösséget is onnan ajánlotta fel az emberiségnek. „Miután lezárul a bűn problémája, a mennyei szentély ismét visszakerül eredeti funkciójába. A *Jelenések könyvének* írója, János beszámol arról Jel 21:22 versében, hogy a városban már nem látott templomot, mert a Mindenható Úr Isten és a Bárány annak temploma. Vajon azt jelentené ez, hogy az Úrnak nem lesz többé háza, ahol a teremtményei összejöhetnek és közösségben lehetnek vele? Egyáltalán nem ezt jelenti” (Richard M. Davidson: „The Sanctuary: »To Behold the Beauty of the Lord« című írása, Arthur Steele, szerk.: *The Word: Searching, Living, Teaching*. 1. köt. Silver Spring, MD, 2015, Biblical Research Institute, 31. o.).

A *Jelenések könyve* külön figyelmet fordít arra, akit imádnak, de az imádóira is. A mennyei imádat Istenre és a Bárányra irányul (Jel 5:13; 7:10). Mint mindig, Krisztus áll az istentisztelet középpontjában, ahogyan ennek lennie is kell.

Azok imádják Istent, „*akik jöttek a nagy nyomorúságból, és megmosták az ő ruháikat, és megfehéřítették ruháikat a Bárány vérében*” (Jel 7:14), mint élő tanúi Isten megváltó és átformáló erejének. Énekekkel dicsőítik Őt azért, amilyen és amit értünk tett.

Jel 21:3 versében ez áll: „*Ímé az Isten sátora az emberekkel van, és velük lakozik, és azok az ő népei lesznek, és maga az Isten lesz velük, az ő Istenük.*” Számos más szakasz visszhangzik ebben a versben (Jer 32:38; Ez 37:27; Zak 8:8; Zsid 8:10). Mit jelent nekünk itt és most, hogy Isten lesz az Istenünk, mi pedig az Ő népe leszünk? Hogyan látszódnak meg rajtunk most ez a nagyszerű igazság?

A Biblia azt mondja Istenről, hogy „*hozzáférhetetlen világosságban lakozik*” (1Tim 6:16) és „*soha senki nem látta*” (Jn 1:18; 1Jn 4:12). Azt jelenti ez, hogy a szentek a mennyben soha nem fogják látni az Atya Istent? Egyáltalán nem! Ez nyilván csak a bűneset után vonatkozik az emberekre, mert a Szentírás számos helyen utal arra, hogy a mennyben a szentek látni fogják Istent.

3 Mit mondanak Mt 5:8, 1Jn 3:2-3 és Jel 22:3-4 versei arról a hatalmas kiváltságról, hogy megláthatjuk Istent?

János apostol úgy fogalmazott, hogy „*az Istent soha senki nem látta*” (Jn 1:18; 1Jn 4:12), de ezt is kijelentette: „*meg fogjuk őt látni, amint van*” (1Jn 3:2-3), „*és látják az ő arcát*” (Jel 22:3-4, ÚRK). Hogy ezek a szakaszok az Atya Istenre vagy Krisztusra utalnak, azon még lehet vitatkozni, viszont Krisztus saját kijelentése minden kételyt eloszlat: „*Boldogok a tiszta szívűek, mert ők meglátják Istent*” (Mt 5:8, ÚRK). Micsoda kiváltság lesz a megváltottak számára, hogy a templomában imádhadják Istent! A legnagyobb előjog viszont az lesz, hogy majd láthatjuk az arcát. „Isten népének abban a kiváltságban lesz része, hogy szabadon érintkezhet az Atyával és a Fiúval. »*Most tükör által homályosan látunk*« (1Kor 13:12). Most Istenről csak annyit tudhatunk, amennyit az emberekkel való eljárásai és a természet dolgai visszatükröznek belőle. De majd színről színre látjuk Őt, és nem lesz köztünk fénytompító fátyol. Közéleben leszünk, és nézhetjük arcának dicsőségét” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem*. Budapest, 2013, Advent Kiadó, 576. o.).

Figyeljük meg a mai versekben a kapcsolatot a tisztaság és aközött, hogy megláthatjuk Istent! A „*tiszta szívűek*” meglátják Istent; aki meglátja Istent, „*az mind megtisztítja magát, ahogyan ő is tiszta*” (1Jn 3:3, ÚRK). Ezek a versek rámutatnak, hogy Istennek el kell végeznie bizonyos munkát bennünk, amivel felkészít a mennyre. Végeredményben Jézus halála tette biztossá, hogy jogunk lehet belépni a mennybe, viszont nekünk már itt és most át kell mennünk egy tisztító folyamaton, ami segít felkészülni az örök otthonunkra. A tisztítási folyamatban pedig központi szerepe van az Isten Igéje iránti engedelmességnek.

Hogyan mutatja be 1Pt 1:22 verse az engedelmesség és a megtisztulás közötti kapcsolatot? Miért tisztít meg az engedelmesség? Konkrétan mit mond Péter, hogyan mutatkozik meg az engedelmességünk?

Az örökké égő pokolban vég nélkül szenvedő halhatatlan lélek elképzelése ellentétes azzal a bibliai tanítással, hogy az új égen és új földön „*halál nem lesz többé, sem gyász, sem jajkiáltás, sem fájdalom*” (Jel 21:4, ÚRK). Ha az örökké égő pokol valóság lenne, a „második halál” nem törölné el az univerzumból a bűnt és a bűnösöket, hanem csak a fájdalommal és kiáltással teli örök pokolba szorítaná őket vissza. Továbbá ebben az esetben soha nem állna helyre az eredeti tökéletes állapot a világegyetemben. Hála Istennek azért, mert a Biblia egészen más képet fest!

4 **Hogyan vigasztalnak, minek a reményét adják Ézs 25:8, Jel 7:17 és 21:4 versei mai világunk megpróbáltatásai és szenvedései között?**

Az élet lehet igen nehéz, igazságtalan, kegyetlen. Szeretteinket brutális módon elragadhatja tőlünk a halál hideg szorítása. Mások ravaszul befurakodnak az életünkbe, rabul ejtik a szívünket, aztán elsétálnak, mintha mi sem történt volna. Rettenetes, ha elárul valaki, akit szertettünk, akiben megbíztunk! Vannak olyan pillanatok, amikor összetört szívvel azon gondolkozunk, hogy érdemes-e tovább élni. Isten a fájdalomaink között mindig kész letörölni arcunkról a könnyet, de legnagyobb fájdalomaink némelyike velünk marad egészen addig a tündöklő napig, amikor már nem lesz többé halál, sem fájdalom, sem sírás (Jel 21:1-5).

Bízhatunk benne, hogy a végső ítéletben Isten minden egyes emberrel igazságosan és szeretettel jár el. Krisztusban meghalt szeretteink mind feltámadnak a halálból, hogy az örökkévalóságon át együtt legyünk. Akik nem méltóak az örök életre, azok nem lesznek többé, nem kell a számukra „kellemetlen” mennyben élniük, sem örökké égő pokolban gyötörödniük. Az a leginkább vigasztaló, hogy Isten igazságosan bánik mindenkivel. Amikor nem lesz többé halál, a megváltottak örömmel kiáltják: „*Halál! hol a te fullánkod? Pokol! hol a te diadalmad*” (1Kor 15:54-55)? Az Úr megígérte, hogy az újjáteremtett földön „*a régiek ingyen sem említetnek, még csak észbe sem jutnak*” (Ézs 65:17). Ez nem jelenti azt, hogy a menny az emlékezetvesztés helyszíne lesz, hanem a múlt nem fogja megmérgezni az örök mennyei örömeket.

Ugyan ki ne tapasztalta volna már az emberi lét igazságtalan pusztításait? Hogyan tanulhatunk meg bízni, különösen a nehéz időkben? Hogyan tanulhatunk meg örülni Isten jóságának és szeretetének, amennyire csak lehet?

- 5** Olvassuk el **Jel 22:3-5** verseit! **Hogyan lehetünk biztosan azok között, akiknek a homlokára fel van írva Isten neve? Lehetünk ebben biztosak egyáltalán?**

Lucifer lázadása, valamint Ádám és Éva bűnbeesése után Isten elpusztíthatta volna a két bűnös embert, de feltétel nélküli szeretetét kifejezve a teremtményei iránt kegyelmesen életbe léptetett egy tervet, hogy megmentsen mindenkit, aki ezt elfogadja. Ezt ismerjük „megváltási tervként”, ami már a föld megteremtése előtt létezett (Ef 1:3-4; 2Tím 1:9; Tit 1:2; Jel 13:8), de Isten csak az Édenben beszélt róla először az embereknek, közvetlenül a bűneset után. A későbbiekben ezt nyilatkoztatta ki még jobban a héber szentélyszolgálatok képei és árnyékszolgálatai által (2Mózes 25. fejezet), majd pedig Jézus élete, halála és feltámadása mutatta be a legteljesebben (Róma 5. fejezet).

A megváltási terv középpontjában az örök élet ígérete áll, Jézus érdemei alapján. Ez az ígélet mindenkinek szól, aki hit által kész elfogadni a hatalmas ajándékot, amit a keresztté tett lehetővé. Az üdvösség a keresztté előtt és a keresztté után is mindig hit által és soha nem cselekedetek által lehetséges, bár a tetteink fejezik ki, hogy üdvösséget nyertünk.

- 6** Pál a hit példájaként írt a jóval Krisztus első adventje előtt élt Ábrahám-ról: *„Mert ha Ábrahám cselekedetekből igazult meg, van mivel dicsekednie, de nem Isten előtt. De mit mond az Írás? Hitt Ábrahám Istennek, és ezt ő igazságul számította be neki”* (Róm 4:2-3, ÚRK). **Hogyan segítenek ezek a versek megérteni a hit általi megváltás lényegét?**

Lehet tehát üdvbizonyosságunk, ha elfogadtuk Jézust, ha alávetjük az akaratomnak neki, ha igényeljük ígéreteit, köztük azt is, hogy már most új életünk lehet benne és ha egyedül az Ő érdemeire hagyatkozunk, semmi másra. Ábrahám hitt, Isten pedig ezt igazságul tulajdonította neki, és ugyanígy megy ez a mi esetünkben is.

Tehát ezt jelenti az, hogy Isten neve az ember homlokára van írva. Ha már most ott van Isten neve és ha nem fordulunk el az Úrtól, akkor a neve rajtunk marad az új égen és az új földön is.

További tanulmányozásra: Ellen G. White: A nagy küzdelem, „A küzdelem véget ér” c. fejezet.

„Az egész örökkévalóságban Krisztus keresztyét tanulmányozzák a megváltottak és erről énekelnek. A megdicsőült Krisztusban a megfeszített Krisztust fogják látni. Soha nem felejtik el, hogy Ő, aki hatalmával teremtette és fenntartotta a roppant tér megszámlálhatatlan világát, Isten szeretett Fia, a menny Felsege, akit kérubok és fénylő szeráfok gyönyörűséggel imádnak, megalázta magát, hogy felemelhesse az elbukott embert; hogy a bűn átkát és szegyenét, Atyja arcának elrejtőzését viselte, mígnem az elveszett világ szenvedése meghasította szívét és kioltotta életét a Golgota keresztyén. A világegyetem örökké csodálni és imádni fogja Alkotóját, minden sors Bíróját, aki az ember iránti szeretetből letette dicsőségét és megalázta magát” (i. m. 555. o.).

„A nagy küzdelem véget ért. Nincs többé bűn, és nincsenek bűnösök. Az egész világegyetem megtisztult. A végtelen nagy teremtettséget tökéletes harmónia és boldogság tölti be. Tőle, aki mindent teremtett, árad az élet, a fény és az öröm a határtalan téren át. Élők és élettelenek – a legnagyobb atomtól a legnagyobb csillagig – tökéletes szépségükkel és felhőtlen boldogságukkal hirdetik, hogy Isten a szeretet” (i. m. 578. o.).

Naponkénti tanulmányozásra: 1Krn 1–7;

Ellen G. White: Az imádság, 13. fejezet (egészen a „Mózes” c. alfejezetig)

1. Hány gyermeke volt Isainak, a Dávid apjának?

2. Ké volt az elsősülöttség haszna, jóllehet nem volt elsősülött?

3. Hogy hívták Sámuel unokáját, és milyen szolgálatot végzett a templomban?

4. Mi miatt haltak meg Efraim gyermekei közül néhányan?

5. Hogyan érheti el a keresztyén ember és az egyház a legnagyobb győzelmeket a hitéletben?

Általános áttekintés

Utolsó tanulmányunk a keresztény ember legnagyobb reménységével foglalkozik: Jézus eljövetelével, amikor Isten új eget és új földet teremt. Bűnös világunk régi rendje a múlté lesz. Bűnös múltunk többé nem zaklat fel minket, Isten az összes hiányosságunkat, bűnünket és tévedésünket eltörli. Minden szenvedésünk, csalódásunk elmúlik, sebeink begyógyulnak.

Az ezer év elteltével Isten letörli könnyeinket, és a nagy küzdelem véget ér. Isten mindent újjáteremt. Ebben az új világban a szeretet, a boldogság, a béke és az öröm fog uralkodni. Az új éghez és új földhöz új életminőség társul. Nem lesz többé szükség kórházakra, börtönökre és temetőkre, mivel fájdalom, betegség, szenvedés, erőszak, gyilkosság, kizsákmányolás és halál sem lesz többé (Jel 21:4–5). „Íme az Isten sátora az emberekkel van, és velük lakozik, és azok az ő népei lesznek, és maga Isten lesz velük, az ő Istenük” (Jel 21:3). Az élet az új földön rendkívüli lesz, és minden szempontból a legmesszebbmenőig kielégíti majd az embert. Amit Isten kinyilatkoztatott számunkra erről a világról, meghaladja képzelőerőnket, mert „az Istennek és a Báránynak királyi széke benne lesz; és az ő szolgálói szolgálnak néki; és látják az ő orcáját, és az ő neve homlokukon lesz. És ott éjszaka nem lesz; és nem lesz szükségük szövétnekre és napvilágra, mert az Úr Isten világosítja meg őket, és országolnak örökkön örökké” (Jel 22:3–5).

Magyarázat

Ézsaiás 65:17–25

Ézsaiás a reménység prófétája. Minden más prófétánál többet foglalkozik az eljövendő Messiással és Isten országának megalapításával, ezért méltán nevezik evangélista prófétának. Könyve 65. fejezetének 17–25. szakaszában az új egekről és az új földről ír. Ézsaiás szerint milyen lesz az új föld? A próféta tizenkét tulajdonságát említi meg:

1. Az új föld Isten egyedi alkotása (Ézs 65:17). Isten közbelép, és teremtoi minőségében újra alkotni fog.
2. Bűnös múltjuk nem terheli többé Isten szolgáit (Ézs 65:17).
3. Az új Jeruzsálem az öröm és boldogság helye lesz (Ézs 65:18).
4. Az új Jeruzsálemben nem lesz többé sírás és jajgatás (Ézs 65:19).

5. Nem lesz többé korai gyermekhalál és vetélés (Ézs 65:20, 23).
6. Biztosított a hívők hosszú élete (Ézs 65:20, 22), de mielőtt elkezdődné az új földön az élet, a bűnösök idejekorán meghalnak (Ézs 65:20).
7. Az emberek alkotó munkát végeznek (Ézs 65:21–23): házakat építenek, szőlőt termesztenek.
8. Biztosítva lesz a béke és a jólét (Ézs 65:22). Nem lesz többé háborúval, pusztítással fenyegető állapot.
9. Az emberek élvezni fogják az életet Isten és áldásai jelenlétében (Ézs 65:23).
10. Az imákra azonnal válasz érkezik Istentől (Ézs 65:24).
11. Isten új életfeltételeket teremt a természetben (Ézs 65:25).
12. Az új föld lakói számára a szövetség átkainak helyét gazdag áldások veszik át, ahogy ennek az igeszakasznak a teológiája is mutatja (lásd 5Móz 27–28; 3Móz 26).

Megjegyzendő, hogy Ézsaiás ismételten kijelenti: Isten az eget és a föld teremtője. Összekapcsolja ezt a két szót, igaz, néha elég szabadon (Ézs 1:2; 13:13; 24:18, 21; 37:16; 40:12, 22, 26–28; 42:5; 44:23–24; 45:8, 12, 18; 48:13; 49:13; 51:6, 13, 16; 55:9). Az eget és a földet Ézsaiás gyakran Isten népét megmentő hatalmának kontextusában említi. Ezek az igeversek egyértelművé teszik, hogy Ézsaiás képletes nyelvezetet használ, amikor az új eget és új földet teremtő Istentől ír. Az átvitt értelmű nyelvezet a helyreállításra utal. Isten már előtte kijelentette Ézsaiás könyvében, hogy „új” eget és új földet fog teremteni: „És adtam beszédemet a te szádba, és kezem árnyékával fedeztelek be, hogy újonnan plántáljam az eget, és megalapítsam a földet, és ezt mondjam Sionnak: Én népem vagy te!” (Ézs 51:16). A héber Bibliában mindössze kétszer van megemlítve, hogy Isten „új eget és új földet teremt”, és mindkét előfordulás Ézsaiás könyvében található (Ézs 65:17 és 66:22). Az Újtestamentumban a Jelenések könyvében jelenik meg ez a szókapcsolat (Jel 21:1).

A döntő kérdés az, hogy Ézs 65:17–25 szakasza az idők végi, eszkatologikus új ég és új föld bemutatása-e. Egyértelmű, hogy Ézsaiás 65–66. fejezetei nem az eszkatológiai képet vázolják fel (ellentétben Jelenések 21–22. fejezeteivel), mivel az ézsaiási leírásban szerepel a halál, a bűn, az átok, a házasság és a születés. Akkor tehát milyen helyzetre vagy eseményre utalnak Ézs 65:17–25 versei?

Ez az igeszakasz azokat az új feltételeket mutatja be, amelyekben Izraelnek lesz része, ha engedelmeskedik Istennek és az Ő Szava szerint él. Isten országának kicsinyített modellje Izraelre utalt. Később nőtt az Isten-ismeret, valamint annak a lehetősége is, hogy a nép elfogadja a Mesziást. Jeruzsálemből hatalmas főváros lett volna. A nemzetek özönlöttek volna Isten templomába, hogy megismerjék, szolgálják és imádják az igazi, élő Istent (lásd Ézs 2:2–4; 56:3–8; Mk 4:1–3). Az „új egek és új föld” kifejezés hiperbolikus, és a maga kontextusában a föld új életfeltételeire, Júdának a babiloni fogságból való hazatérése utáni helyreállítására utal; bemutatja azokat az ideális feltételeket, amelyekben Isten népének az új országban része volt abban az időben. A 65. fejezet egy előre vetített kép, az új egek és az új föld előíze vagy modellje. De mi az, amit ebből a leírásból a végidei új földre is alkalmazhatunk? Három elv használatára van szükség ahhoz, hogy ezt megtudjuk:

Három kulcsfontosságú elv a helyes értelmezéshez

1. elv: ami nincs tagadva, az az új föld esetében is érvényes

Ézs 65:17–25 szakasza olyan információkat közöl az új földről, amelyeket a Biblia későbbi írói vagy igazolnak, támogatnak és újra felhasználnak, vagy pedig nem tagadják az érvényességüket, áthelyezve az eszkatológiai új földre azok érvényét és alkalmazhatóságát. Egyszerűbben: mindaz, ami nincs tagadva, az új földön is érvényes lesz, mivel értelemszerűen az új földre is átruházódik. Az élet következő szép aspektusai maradnak meg tehát az új föld esetében is: öröm, boldogság, biztonság, béke, jólét és alkotói munka. Az állatvilágban új kapcsolatok létesülnek. Nem lesz továbbá sírás, fájdalom, harag és szenvedés. A múlt nem lesz többé teher. Az új földet elárasztják Isten gazdag áldásai. Egyetlen későbbi ihletett író sem nyilatkozik az élet e lényeges tulajdonságai ellen, és nem is tagadja ezeket. Ellenkezőleg, újra és újra megerősítik ezeket az értékeket.

2. elv: ami tagadva van, az nem alkalmazható az új földre

Nem alkalmazható az új földre az összes olyan aspektus, amellyel a Biblia későbbi írói nem értenek egyet, vagy amelyeket tagadnak Ézsaiás leírásából (Ézs 65:17–25). Mi az tehát, ami nem lesz az új földön?

1. A halál

Ézsaiás figyelembe veszi a (termékeny, áldott és gazdag élet utáni) halál tényét, János azonban kifejezetten kizárja azt: „És az Isten eltöröl

minden könnyet az ő szemeikről; és a halál nem lesz többé, sem gyász, sem kiáltás, sem fájdalom nem lesz többé, mert az elsők elmúltak” (Jel 21:4).

2. A bűn, a bűnösök és az átok

Ézsaiás megemlíti az „átkot” és a „bűnösöket”, ezzel szemben János kifejezetten megemlíti, hogy semmi bűn nem lesz az új földön (Jel 21:8, 27; 22:3).

3. A házasság és a születés

Ézsaiás aláhúzza, hogy az „új földön” nem lesz vetélés és korai gyermekhalál, aminek alapján feltételezhető, hogy azon az új földön lesznek sikeres házasságok, és sok lesz a gyerek, ami Isten áldásának a kifejezése. Ezzel szemben amikor Jézust a feltámadásról és az örök életről kérdezték, válaszában megemlítette, hogy a mennyországban nem lesz házasság, és gyermekek sem fognak születni (Mt 22:29–32; lásd Ellen G. White: 28. kézirat, 1904; *Szemelvények*, 1. köt., 172–173. o.). Isten enél valami sokkal jobbat készít az Ő gyermekei számára, sokkal nagyobb örömben lesz majd részük, mint amit a legszebb, legharmonikusabb házasság megadhat nekik.

3. elv: új dolgok

Az eszkatológiai új földön új, meglepő dolgokkal fogunk találkozni, amiről Ézs 65:17–25 szakasza vagy 1Móz 2. fejezete nem tesz említést. Minimum három rendkívüli valóságnak leszünk a tanúi:

- 1.** Az új Jeruzsálem leszáll az égből (Jel 21:2–3);
- 2.** Isten trónja és „a víz tiszta folyója” az új Jeruzsálemben lesz (Jel 22:1, 3);
- 3.** Isten – fizikai, látható és állandó jelenlétében – az Ő népe körében fog lakozni (Jel 22:4–5).

Ézsaiás könyvének záró gondolatai (Ézs 66:22–24) az eszkatológus időket vetítik előre, amikor az Úr szolgái mind az új Jeruzsálemben vannak, és az új egek és új föld feltételei között élnek (23. vers), miközben a falakon kívül lévők elszenvedik Isten megsemmisítő ítéletét (Ézs 66:24). Ez a kozmikus látvány Ézsaiás könyvének utolsó képe, amelyben az igazak új életét, a békét és a harmóniát soha többé nem zavarhatja meg a bűn. Ez a valóság egy hatalmas, népeket átfogó evangelizálás eredménye lesz (Ézs 66:19–21).

Csodálatos, amit az Ószövetség egyháza előre megsejtett. Előre nézett Isten örök országának, az új egeknek és az új földnek a megalapítása felé. Ézsaiás 24–27, 65; Dániel 2, 7–9; Ezékiel 38–39, 40–48; Jóel 3; Mikeás 4 és Zakariás 14 fejezetei fontos részleteket tárnak fel az Ótestamentum e reménységére vonatkozóan. Ez az egyház rendkívüli dolgokat remélt, várt és látott előre: a Messiást és Isten országának megalapítását.

Frederic Farrar lelkész közeli barátja és tiszteletbeli káplánja volt Victoria királynőnek az 1870-es években. Tőle idézzük az alábbi történetet:

„Egy napon a káplán Krisztus második eljövételéről prédikált. Miközben a dicsőséges eseményről beszélt, észrevette, hogy a királynőnek könnybe lábadt a szeme. Az istentisztelet után odament hozzá és megkérdezte tőle:

– Felség, miért könnyezett, miközben prédikáltam?

– Azért, mert szívből szeretném, hogy a saját szememmel láthassam az Úr visszajöttét!

– És miért szeretné ezt?

– Azért, hogy letehessem a koronámat a lábai elé!” (H. M. S. Richards: *The Signs of the Times*, 1931. december 1., 10. o.).

Alkalmazás

- 1 Az új földre vonatkozó reménység hogyan változtatja meg jelenlegi értékeinket és céljainkat?
- 2 Milyen szempontból építi János apostol a Jelenések könyvét az új föld ézsaiási perspektívájára (Ézs 65)? Hogyan alakítja ezt át János?
- 3 Csak a csüggedt, haldokló emberek számára hasznos ez az eszkatológiai reménység? Beszélgetsetek erről a csoportban! Válaszodat érvekkel támaszd alá!

OKTÓBER

1. **Szo. Eféz 5:18**
nny. MS 19:01, SM 19:08, AR 19:14
2. V. Lk 22:15
3. H. Lk 2:11
4. K. 1Jn 5:11
5. Sze. Zsolt 16:11
6. Cs. Zsolt 25:12
7. P. Zsolt 18:3
nny. MS 18:49, SM 18:55, AR 19:03
8. **Szo. Jn 6:14**
nny. MS 18:47, SM 18:54, AR19:01
9. V. 1Jn 3:5
10. H. Jel 5:13
11. K. Eféz 2:8
12. Sze. 1Sám 2:2
13. Cs. 1Kor 1:24
14. P. Mt 2:11
nny. MS 18:36, SM 18:42, AR 18:50
15. **Szo. Csel 4:11**
nny. MS 18:34, SM 18:40, AR 18:48
16. V. Mt 4:23
17. H. Jn 5:30
18. K. Mt 11:28
19. Sze. Zsolt 73:24
20. Cs. 1Jn 4:20
21. P. 1Pt 1:15
nny. MS 18:24, SM 18:29, AR 18:38
22. **Szo. Jel 2:1**
nny. MS 18:22, SM 18:27, AR 18:36
23. V. Lk 4:8
24. H. Jn 8:31-32
25. K. Jn 17:3
26. Sze. Jn 9:39
27. Cs. Jak 1:17
28. P. Jn 1:18
nny. MS 18:12, SM 18:17, AR 18:26
29. **Szo. Mt 26:38**
nny. MS 18:10, SM 18:15, AR 18:25
30. V. 1Jn 1:9
31. H. Jn 1:17

NOVEMBER

1. K. Jn 3:5
2. Sze. 1Kor 3:11
3. Cs. Zak 10:1
4. P. Lk 4:18
nny. MS 17:01, SM 17:06, AR 17:16
5. **Szo. Jn 8:46**
nny. MS 17:00, SM 17:04, AR 17:14
6. V. Ésa 53:3
7. H. Ésa 42:4
8. K. Lk 18:7
9. Sze. Kol 1:17
10. Cs. Lk 21:36
11. P. Zsid 11:27
nny. MS 16:52, SM 16:56, AR 17:07
12. **Szo. Mt 25:6**
nny. MS 16:51, SM 16:55, AR 17:05
13. V. Mt 4:16
14. H. Zsid 3:4
15. K. Jn 5:22
16. Sze. Zsid 12:2
17. Cs. Zsid 4:15
18. P. Péld 17:3
nny. MS 16:45, SM 16:48, AR 16:59
19. **Szo. Mal 3:17**
nny. MS 16:44, SM 16:47, AR 16:58
20. V. Jn 13:14
21. H. Péld 2:6
22. K. Zsolt 103:13
23. Sze. Mt 26:39
24. Cs. Ésa 52:14-15
25. P. Zak 2:8
nny. MS 16:39, SM 16:42, AR 16:53
26. **Szo. Mt 12:8**
nny. MS 16:38, SM 16:41, AR 16:53
27. V. Zsolt 147:5
28. H. 4Móz 24:5-6
29. K. 1Jn 1:5
30. Sze. Jel 15:3

DECEMBER

1. Cs. 1Jn 3:3
2. P. 1Móz 16:13
nny. MS 16:35, SM 16:38, AR 16:50
3. **Szo. Jn 1:10**
nny. MS 16:35, SM 16:37, AR 16:49
4. V. Jn 3:14
5. H. 2Kor 8:9
6. K. Jn 10:30
7. Sze. Eféz 2:20-21
8. Cs. 1Pt 5:10
9. P. Jn 17:24
nny. MS 16:33, SM 16:36, AR 16:48
10. **Szo. 1Pt 2:6**
nny. MS 16:33, SM 16:36, AR 16:48
11. V. Jel 22:17
12. H. Jn 6:63
13. K. Péld 15:3
14. Sze. 1Jn 2:2
15. Cs. Jel 3:20
16. P. Jn 1:30
nny. MS 16:34, SM 16:36, AR 16:49
17. **Szo. Jn 1:14**
nny. MS 16:35, SM 16:37, AR 16:49
18. V. Fil 3:10
19. H. Ésa 41:10
20. K. Péld 30:5
21. Sze. Lk 9:56
22. Cs. Gal 3:27
23. P. Jn 8:10
nny. MS 16:37, SM 16:39, AR 16:52
24. **Szo. Zsid 4:12**
nny. MS 16:38, SM 16:40, AR 16:53
25. V. 1Kor 4:7
26. H. Dán 4:17
27. K. Jel 5:13
28. Sze. Jn 12:35
29. Cs. Péld 18:10
30. P. Jel 3:11
nny. MS 16:42, SM 16:45, AR 16:57
31. **Szo. Róm 6:23**
nny. MS 16:43, SM 16:45, AR 16:58